100

137

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE ROMA
41
8 C
38

D. 5.

41-8-C-38

Mr. AG. 15

41. 8. Q. 38 1

Ne possediamo 1 copia

14. 25. Ir. 14.

Q-

ORDINATIONES
PRAEPOSITORVM
GENERALIVM

Inſtructiones, & Formulæ Communes toti Societati.

Auctoritate V. Congregationis generalis recognita.

ROMÆ, In Collegio Rom, eiuſdẽ Societat.

Anno Dñi
MDCVI.

CVM FAC. SVPER.

AD SVPERIORES SOCIETATIS IESV.

ORdinationes Præpoſitorum Generalium, Inſtructiones, ac Formulæ diuerſis ſubinde temporibus pro rerum neceſſitudine primùm confectæ; auctoritate deinde Quintæ generalis Congregationis reco- Decr. 98.
gnitæ, & ad publicæ vtilitatis bonum excuſæ; demum annis elapſis toti Societati indictæ ac peruulgatæ ex animo ſucceſſere. Hæ recudendæ cum forent,

viſum eſt non incommodum illis prioribus has poſteriores attexere: in eundemque numerum atque ordinem hinc inde diffuſas digerere. Et quidem nihil optatius fuiſſet, quam has in non volumen excreſcere; quin nullis legibus teneri, ſed interna ſolum charitatis & amoris illius lege gubernari, quam ſanctus Spiritus ſcribere, & in cordibus imprimere ſolet. Verùm cum has & illas perſcribi, ſancirique multa iußere, longa die & vſu ſic edocente: & vſurpari quotidie neceſſe ſit, vt ſalutarium monitorum quaſi luce anteirent ſuis qui præſunt; vel quod difficile cum ſit homini in hominem imperium, nonniſi per habenas legum ad vnius mentem dirigitur; vel quòd homines cum ſimus, maxime opis egemus alienæ, ne labamur; nemo non videt, & legentium commodo, dum labore illo diffuſo leuantur,

Prœm. Conſt. §. 1.

tur, & perfectæ regularum obſeruationi, dum memoria tenentur, non parum conducere, ſi ſingulæ earumdem memoriæ in vnam collogatæ, quaſi in tabula vno ſub aſpectu poſitæ legerentur. Quod ſanè conſilium cum Quintæ Congregationis inſtituto maximè conſentaneum eſſe credimus, tum valde conſonum Prouinciarum votis, quarum rogatu & bono hic labor ſuſcipitur, & Superioribus non iniucundum fore confidimus. Quamobrem cum in peculiari inſtituti noſtri ratione adimplenda, ſumma perfectionis noſtræ verſetur; & hiſce ordinationibus, à quibus maxima ex parte vniuerſa res noſtra pendet, eius adeptio plurimum iuuetur; annitendum erit nobis ſingulis, & quidem Superioribus fortitudine & vigilantia; ſubditis verò ſumma voluntate & animi alacritate, vt nihil perfectionis in abſoluta no-

ſtrarum legum obſeruatione Chriſto aſpirante omittamus, quo minus maiora capiat in diem incremēta noſtri ad virtutem progreſsio: quin ad illum ipſum ſpiritum, quem à primis annis purum hauſimus in Societate, ad auitæ vocationis noſtræ formam pro viribus effingamus. Et quia vna eademque catena conſtringimur, qui imperamur cum imperante, mutuis inter ſe ſtudijs decertent neceſſe eſt Superior ac ſubditus in hac palæſtra virtutis, hic ſe facilem præbendo, ille fortiter & conſtāter agendo: quorum niſi mutua deſudabit induſtria, vanus profectò & irritus fiet hic labor. Nam vt multum intereſt, à qua manu telum veniat, ſic in lege vt penetret, valde facit Superioris conſtantis auctoritas. quemadmodum & ipſa lex quamuis optima, & ab optimo ſatore, niſi inciderit in concipientem com-

pre-

prehendentemque naturam, inſtar ſeminis in bono ſolo, vix ſe explicat, & ad maturitatem pertingit. Valete, & ab optimo ſatore Chriſto Ieſu huic ſuæ ſpiritus pinguedinem & vbertatem vineæ enixe precamini. E Profeſſa Domo Romana, Nonis Septembribus. Anno Redemptionis noſtræ. M. D. V I.

Mandato R. P. N. Generalis.

Bernardus de Angelis Secretarius.

INDEX ORDINATIONVM INSTRVCTIONVM, ET FORMVLARVM.

Quæ hoc volumine continentur.

Ordinationes R. P. N. Euerardi Mercuriani.

QVAE obſeruanda circa vſum Librorum prohibitorum.pag.1

Quæ obſeruanda in Libris Muſicis. pag.3

Exponatur Bulla Coenæ in ſingulis collegijs. pag.4

R. P. N. Claudij Aquauiuæ.

BVlla declarationis Inſtituti Gregorij XIII. aliæque nonnullæ oſtendantur Nouitijs, & alijs. pag.5

De matutino Examine conſcientiæ Sacerdotum,

dotum, & aliorum, præſertim diebus feſtis. pag.6
Vota quomodo, & quando emittant, vel renouent, qui denuo redeunt ad Societatem. pag.7.
Quæ ſuffragia facienda pro ijs, qui in itinere decedunt. pag.8
Noſtri Romam venientes aliena negotia ne ſuſcipiant. pag.9
Sepulchra Principum in Eccleſiis Societatis quomodo permittenda. pag.10
Noſtri patriam non adeant ſine licentia Generalis, niſi in caſu neceſſario, & vrgenti. pag.11
De vſu Compendij Priuilegiorum Societatis. pag.13
De exacta obſeruatione regularum, & præcipue regulæ 18. Sacerdotum. pag.14
Mittenda in Vrbem pro Archiuio hiſtoria Collegiorum, & vota in forma papyri. pag.16
Hora conſiderationis Superioribus præſcribitur. pag.18
Monita ad Prouinciales ex conſultatis. pag.23
Bonorum diſtributio quando, & quomodo fa-

facienda. pag.32
Quænam rei quantitas ſufficiat ad violandum votum Paupertatis. pag.36
Conſultorum opera, qua ratione commodè vtetur Prouincialis; & ſubinde mutandos eſſe Conſultores. pag.37
Sacerdotes emittentes vota ſcholaſticorum eo die celebrant. pag.38
Habeatur liber ſuſceptorum ordinum in ſingulis Prouincijs. pag.39
Eleemoſynæ à quibus Collegijs, & quomodo admitti poſſint. ibid.
Monialium monaſteria confeſſionum cauſa Noſtri ne ingrediantur. pag.41
Ne Societatis Annuæ oſtendantur externis. pag.42
Quæ obſeruanda ſunt ad vitandas interceſſiones, & patrocinia, quæ religioſæ Societatis diſciplinæ aduerſantur. ibid.
De quibus Præp. Generalis monendus, cum ſuperiores locales ſubinde mutandi erunt. pag.46

INSTRVCTIONES.

INſtructio ad renouationem ſpiritus. pag.49

In-

Inſtructio pro Concionatoribus. pag.54

Inſtructio pro Confeſſarijs. pag.61

Occupationes variæ, in quibus Sacerdotes operarij Societatis vtiliter exerceri poſſunt. pag.71

Caſus reſeruati in Societate. pag.77

Inſtructio pro Caſibus reſeruatis. pag.84

Inſtructio de notitia per Confeſſionem habita. pag.90

Inſtructio pro Nouitijs. pag.92

Inſtructio pro Scholaſticis. pag.96

Inſtructio de promouendis ad Ordines ſacros. pag.99

Ratio peragendi tertium annum probationis. pag.101

Inſtructio pro ijs, qui acturi ſunt tertium annum probationis. pag.113

Noua Inſtructio pro ijs qui acturi ſunt tertium annum probationis. pag.121

Inſtructio pro Coadiutoribus temporalibus. pag.132

Inſtructio pro Annuis litteris Societatis. pag.136

De libris ordinationum, quinam in ſingulis Prouincijs, aut Domicilijs ſeruandi, & qualiter diſtribuendi ſint. pag. 142

In-

Inſtructio pro viſitandis Prouincialibus. pag.147
Inſtructio pro Conſultoribus. pag.152
Inſtructio de moderatione in dandis litteris ad Generalem. pag.156
Inſtructio de Præfectis ſpiritualibus conſtituendis formandisque. pag.165
Inſtructio pro Confeſſarÿs Principum. pag.174
Inſtructio de ratione tenenda cum dimittendis. pag.184
Inſtructio de paterne exigenda ratinoe conſcientiæ, & ſecreti fide ſeruanda. pag.192
Inſtructio pro ÿs, qui ad miſsiones proficiſcuntur. pag.196

FORMVLAE.

Formula acceptandorum Collegiorum. pag.204
Formula informationum de aptis ad gubernandum. pag.210
Praxis eiuſdem formulæ, & Paradigma. pag.216. & 219.
Formula informationum de promouendis

ad

ad gradus. pag.222

Interrogationes iuxta quas mittenda erit informatio de promouendis ad gradus. pag.228.

De examine eorum, qui ad profeſsionem quatuor votorum admittendi ſunt. pag.231

Quæ ex Congregatione Procuratorum anno Domini 1600. addita ſunt circa informationem ad gradus. pag.234

Praxis conficiendarum informationum. pag.237

Paradigma formulæ ſcribendi ad Generalem de promouendis, &c. pag. 242

Paradigma informationis iuxta formulam. pag.244

Formula Catalogorum, qui tertio quoque anno in Vrbem mittendi ſunt. pag.250

Formula celebrandorum contractuum. pag.256

Modus informandi P. Generalem circa alienationes faciendas. pag.260

Formula petendarum aggregationum pro Sodalitatibus B.Virginis. pag.263

FINIS.

ORDINATIONES
PRÆPOSITORVM
GENERALIVM
COMMVNES TOTI SOCIETATI.

Auctoritate V. Congregationis generalis recognitæ, & contractæ. Dec. 98.

R. P. N. Euerardi Mercuriani.

Quæ viſa ſunt obſeruanda circa vſum librorum prohibitorum.

CAP. I.

1 CIRCA vſum librorum prohibitorum, ſeruabunt noſtri in Hiſpaniarum Regnis degentes, quod præſcribitur in indice Inquiſitorum Hiſpaniæ, ſicut & cætera, quæ ibi ſtatuuntur. Vſus librorum prohibitorum in Hiſpania.

Vſus obſcænorum. 2 Obſcænorum autem librorum quamuis in indice prohibiti non eſſent, quales ſunt Catulli, Tibulli, Propertij, pleriqueab Ouidio conſcripti, Plauti, Terentij, Horatij, Martialis, Auſonij, vſus non permittatur, niſi maturis, quique eis ſine periculo ad ſtudia literarum humanarum promouenda vti poterunt. Quib' permittendi. Nulla autem ratione ſcholaſticis noſtris, quocumque prætextu permittantur; ac ne alijs quidem etiam magiſtris, quorum puritati aliquid labis aſpergi poſſe dubitetur. Exceptis tamen huiuſmodi libris, qui vel iam expurgati eſſent, aut in poſterum expurgarentur. Virgilij vero Priapeia, aut alia eiuſmodi Epigrammata aboleantur prorſus. Impuri & amatorij nemini cōcedantur. Reliqui vero libri quocumque idiomate conſcripti, ſiue carmine, ſiue ſoluta oratione, qui amatoria, & impura continent, nemini prorſus concedantur.

3 Ac cum etiam inter Scriptores librorū Spiritualium, licet pij inueniantur, quidam tamen inſtituti noſtri rationi minus videantur congruere; propterea non paſſim permittantur, ac ſine delectu; Vſus quorundā ſpiritualium. qualesſunt Taulerius, Rusbochius, Henricus Harphius, Auctores Roſeti, Artis ſeruiendi Deo, Raymundus Lullus, Henricus Suſo, Gertrudis, & Mechtildis, alijq. huiuſmodi. Facultas Prouinciali reſeruata. Nihil vero horum librorum vſpiam ſeruetur in Noſtris Collegijs, niſi ex Præpoſiti Prouincialis ſententia;

tentia; cuius erit decernere, quinam, & in quibus locis ſeruandi ſint, quoſve ex his libris Rectores ſuis ſubditis legendos permittere debeant. Neque tamen permittent vſum eorum librorum, niſi pro eo tempore, quo neceſſarium iudicabunt. Qui autem libri aliquibus ex noſtris permittentur, non habeantur in Bibliothecis, ac ne ijs quidem ſiue publicis locis, ſiue cubiculis, vbi ab alijs legi poſſint. *Publice nõ exponãtur*

4 Denique Prouinciales ſuo tempore Præpoſito Generali ſignificabunt, quinam libri prohibiti, in quocumque loco ſeruentur, quàmve facultatem Rectoribus conceſſerint. *De quibus Generalis monendus.*

Quæ viſa ſunt obſeruanda in libris Muſicis.

CAP. II.

1 CAntus Eccleſiaſtici, qui nempe origine ſua Eccleſiaſtici ſunt, & ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, ſiue Epiſcoporum, & Inquiſitorum permiſſu typis excuſi, vel ſcripto ſolum euulgati, ſed tamen a Superioribus approbati ſunt, neque ab hæreticis prodierunt, poterunt aliquando cantari a noſtris: quales ſunt qui dicuntur Moteta, Miſſæ, Hymni, piæque aliæ id generis cantiones. Quæ turpem habent dictionem, & ſonum, *Eccleſiaſtici & pij pmittuntur.*

ſiue eum cantandi modum, cui etiam ſubeſſe obſcæna, aut vana putentur, comburantur. Quæ dubia ſunt, examinet diligenter Superior, atque ædificationis omnis ratio habeatur. Idem vero Superior neque emi, neque a quoquam omnino eiuſmodi libros legi, aut haberi ſinat, quos ipſe diligenter prius non examinarit.

Obſcæni & vani amandentur. Dubij examinentur.

Exponatur Bulla Cœnæ in ſingulis Collegijs Societatis.

CAP. III.

Bullæ Cœnæ expoſitio.

1 CVretur omnino, vt in ſingulis Collegijs, & Domibus cuiuſlibet Prouinciæ ſit expoſitum vnum ſaltem exemplar Bullæ, in Die Cœnæ Domini legi ſolitæ, in loco aliquo, vbi noſtri omnes Confeſſarij illud commode legere poſſint.

R. P. N. Claudij Aquauiuæ.

Bulla declarationis Inſtituti Gregorij XIII. aliaq. oſtendantur Nouitijs, & alijs.

CAP. IIII.

1 PRæter Bullam Iulij III. de qua fit mẽtio in regula 13. Magiſtri Nouitiorũ, Bulla etiam Pij V. contra Apoſtatas, Conſtitutio Gregorij XIIII. Gregorij item XIII. quæ incipit, *Aſcendente Domino*, erit oſtendenda Nouitijs, tam in prima probatione, quàm ſexto quoque menſe, omiſſa parte illa, quæ agit de impugnatione Inſtituti, ab illis verbis circa medium Bullæ, *Quia tamen non defuit temeraria quorundam audacia*, &c. vſque ad illa, *Nos vniuerſalis Eccleſiæ vtilitati*, &c. Nam ad hunc finem aliquot exemplaria ſine iſta parte, impreſſa ſunt. Similiter qui vota ſimplicia, ſiue etiam ſolemnia edituri ſunt in Societate, & qui ad tertium probationis annum accedunt, vt ſeruent regulas, & conſtitutiones, inter alia eaſdem Bullas legere debebunt.

Quæ Bullæ Nouitijs, et ſimplicia vota, ac ſolemnia edituris proponendæ ſunt.

De examine conſcientiæ Sacerdotum, & aliorum præſertim diebus feſtis.

CAP. V.

Hora examinis nemo vagetur.

Quando examen eſt omittédũ.

1 NVllus, etiam Sacerdos, vagetur extra cubiculum tempore examinis, niſi occupetur in templo. Sacerdos autem non occupati faciant etiam ipſi examen, niſi forte paulo ante tempus examinis celebrauerint, & ante celebrationem id fecerint: tunc enim poterunt ſuas horas recitare, vel aliter orare, idq. in cubiculo. Diebus vero feſtis, & Dominicis, vbi habetur concio, non habetur examen ante prandium ex præſcripto; & idcirco nec ad examen pulſatur: vbi vero non habetur concio, pulſetur ad examen, & fiat.

Vota, quæ emittunt qui denuo ad Societatem recipiuntur.

CAP. VI.

1 SCholaſtici approbati, aut coadiutores, abſoluto biennio, votiſque poſt illud emiſſis, ſi abſque licentia Societatem deſeruerint, poſt reditum data ſatisfactione, renouabunt Vota cum alijs; quia non ceſſauit eorum obligatio. Si cum licentia abierint abſoluti a Votis, poſt reditum non emittent Vota ante abſolutum biennium, ſicut & cæteri Nouitij, iuxta Decret. 23. Congregationis V. Quod tamen attinet ad probationes, poterit Prouincialis diſpenſare, prout in Domino videbitur, habita ratione perſonarum, ſatisfactionis, &c.

Qñ a Votis ſimplicib⁹ abſoluuntur.

Prouincialis erit in experimétis diſpenſare.

Quæ ſuffragia facienda pro ijs, qui in itinere decedunt.

CAP. VII.

Quæ ſuffragia pro obeuntib⁹ in nauigatione Indica.

1 PRo ijs,qui eundo,vel redeundo ad Indos,ſiue Orientis,ſiue Occidentis,vita funguntur, fiant ſuffragia ſolita in ea prouincia,in qua moriuntur,non ſecus,ac ſi eſſent illius prouinciæ. Similiter fiant in ea Indiæ prouincia, ad quam vel tendebant, vel vnde in Europam veniebant.

Quæ pro extra prouincias in Europa morientibus.

2 Pro ijs, qui iter quomodocumque ingreſſi in Prouincijs Europæ, extra proprias prouincias moriuntur, fiant eadem omnino ſuffragia in ea Domo, vel Collegio, vbi quis moritur,quæ alioqui fierent,ſi defunctus non hoſpes, ſed eiuſdem Domus,vel Collegij habitator fuiſſet. Quòd ſi quem extra Collegiū, aut Domum mori contigerit, eadem ſupradicta ſuffragia in propinquiore Domicilio fieri oportebit. Superior vero illius loci primo quoque tempore, & occaſione Prouincialem eius prouinciæ, ad quam defunctus pertinebat,admonebit,vt pro eo ſolita ſuffragia fiant, tum in Collegio,vel Domo,ad quam pertinebat,prout Prouincialis iudicauerit,tum in tota prouincia, ac ſi in illa obijſſet. Cenſendus vero erit defunctus ad eam prouinciam pertinere, in quam mittebatur.

Quæ pro extra Collegium morientibus.

No-

Noſtri Romam venientes aliena negotia ne ſuſcipiant.

CAP. VIII.

1 QVoniam accidit aliquando, vt noſtri Romam venientes, vel caritate permoti, vel amicorum precibus victi, aliqua aliorum negotia procuranda ſecum perferrent; facile vidimus, neque id Inſtituto noſtro valde conuenire; neque Summo Pontifici, eiusq. miniſtris valde probari, vt nos in alienas cauſas ingeramus, cum præſertim pro noſtris ſatis quotidie habeamus, quod cum illis agamus. Idcirco monere volui R. V. vt ne permittat, vel Procuratorem, cum tempus erit, vel alios noſtros, quibus Romā venire contigerit; huiuſmodi res ſuſcipere, vel in ijs operam ſuam polliceri. Idque faciendum erit R. V. vt in iſta ſua Prouincia intelligatur. Credimus enim hoc fore ad maiorem Dei gloriam, quam ſemper ſpectare debemus: ideoque rationem potius habere communis boni, quam particularis, quod fortaſſe nobis offeratur. Aliena negotia ne ſuſcipiant.

Se-

Sepulcra Principum in Eccleſiis Societatis noſtræ quomodo permittenda.

CAP. IX.

Interdicitur vſus inſcriptionũ &c.

1 NOn iudicamus expedire, vt permittantur in noſtris Eccleſijs inſculpi nomina, ſeu tituli Principum, eorumve ſepulcra marmorea, ſtemmata, aut inſignia; ne vel præiudicium aliquod generetur fundatoribus, qui iam ſint, aut poſtea futuri ſint: vel multiplicentur huiuſmodi exempla, quæ ſecum afferre ſolent varia diuina officia pro defunctis: vnde noſtra miniſteria impediri, & Eccleſię magnificorum ſepulcrorum conſtructione occupari poſſent.

Petẽte aliquo Princi pe monẽdꝰ Generalis.

2 Si quis autem Principum aliquid ſimile petierit, cui Societas multum debeat, admoneatur Præpoſitus Generalis; vt conſideratis circumſtantijs loci, temporis, & perſonarum, decernat, quid concedi expediat. Ad aliquot autem dies tumulum ligneum, vel ad menſes etiam pannum holoſericum apponi ſuper ſepulcrum, Principibus concedi poteſt.

Noſtri

Noſtri ad ſuas patrias non mittantur ſine licentia Præpoſiti Generalis, niſi in caſu neceſſario, & vrgenti.

CAP. X.

1 EXperientia ipſa docuit, ex profectionibus noſtrorum in patriam, quo varijs de cauſis, aut prætextibus ad propinquos, vel amicos ſe conferunt, non ſolum nihil iuuari eos in ſpiritu, exponique adeo varijs periculis; verum etiam labefactari non parum religioſam diſciplinam, & euerti Societatis Inſtitutum, cum ab illis multa interdum temporalia, & a noſtris aliena negotia ſuſcipiantur. Ex quo quidem non parum etiam minuitur bonus odor, & nomen Societatis, ac maiora cum tempore reformidari poſſent incommoda. Hanc ob cauſam, & ſi alias quibuſdam Prouincialibus ſignificatum erat, vt parci eſſent in huiuſmodi facultatibus, nec niſi iuſtis de cauſis, & legitimis eas concederent; quia tamen propter quorundam importunitatem, & veriſimiles prætextus, qui ſubinde obtenduntur, ſecuta eſt nonnulla relaxatio, eoq. res producta, vt efficaci opus ſit remedio: Viſum eſt in Domino eſſe officij noſtri, R. V. maiorem in modum id commendare, ne harum profectionum

Incõmoda ex noſtrorum in patriã excurſionib⁹.

Non niſi in caſu vrgéti, & de Generalis licentia.

num facultatem vllo modo concedat abſque cauſa vrgente, & manifeſte legitima, quæque moram non patiatur; neque eam cuiquam det vlla ratione, quin ante nos admoneat, aut certe ſi neceſſitas vrgeret, poſtea ſaltem ad nos referat, ſignificetque quantum ad tempus eam conceſſerit: quod quidem tempus breue ſemper eſſe debebit, & addito ſocio, qui futurus ſit ædificationi.

Quæuis facultas reuocatur.

2 Ac ne quis fortaſſe prætendat, ſibi a præteritis Prouincialibus datam fuiſſe facultatem, quamuis ea ſcripto extaret, ſciat R. V. ſibi nullam rationem habendam talium facultatum; ſed ſingulorum cauſas, & rationes ex præſenti rerum ſtatu æſtimandas eſſe: ſimul adnitendo, vt debita cum reſignatione ſubditorum id fiat. quandoquidem S. me. P. N. Ignatius eam in illis adeo perfectam requirebat, vt in tertia Conſtitut. part. ſcriptum reliquerit, ne quiſquam etiam prætextu infirmitatis mutationem loci procuret, neve ad illam propenſum ſe oſtendat.

De

De Vſu Compendij priuilegiorum Societatis.

CAP. XI.

1 CVm ſuperioribus diebus mandato noſtro excuſum eſſet Compendium priuilegiorum noſtrorum, ad eius calcem addi iuſſimus admonitionem, ne cum externis ſine Superiorum facultate communicetur, & vt Superiores in ea facultate concedenda magnam cautionem, & circumſpectionem adhiberent. & quoniam apparet, incommoda non leuia ex eius diuulgatione conſequi poſſe, tum ob alias cauſas, tum præcipue, quoniam ſi alij Religioſi ordines, qui noſtrorum priuilegiorum participes facti ſunt, ijs vti voluerint, cum non eam limitationem,& moderationem ſeruaturi ſint, quæ noſtris præſcripta eſt, facile in tanto numero fieri poſſet, vt ex illorum immoderato, & minus circumſpecto vſu apud Prælatos, & ipſum quoque Pontificem odioſa redderentur, atque ita in periculum etiam noſtra adducerentur: propterea neceſſarium iudicauimus hoc ſtatuere.

Priuilegiorum Compendiũ ne cum externis communicetur.

2 Primum ne libellus iſte vſpiam rurſus typis ſine permiſſu noſtro edatur. Deinde vt exemplaria, quæ ſingulis Domibus & Collegijs diſtribui curauimus, vt Superiorum, &

Nullibi imprimatur.

Con-

Conſultorum vſui præcipue inſeruiant; in ſuis quæque Domibus, & Collegijs ſemper retineantur, nec inde ad alia loca aſportentur. Poterunt tamen cum facultate Prouincialis commodato noſtris ad ea perlegenda concedi; ſic tamen, vt diligenter prius admoneantur, ne ea circumferantur, neve oſtēdantur, & multo magis, ne dentur externis. Quod idem intelligendum eſt de breuiori excuſo, quod commune eſt, & in omnium noſtrorum manibus verſatur.

Exēplaria e Domibus aut Collegijs ne aſportentur.

De exacta obſeruatione regularum, & ſpeciatim regulæ 18. Sacerdotum.

CAP. XII.

Neceſſitas & vtilitas reg. 18. Sacerdotum.

1 MAnauit ſenſim abuſus in quoſdam e noſtris, qui libertatem amant, vt diffidentiam, aut ſuſpicionem varijs modis appellent curam illam, ac vigilantiam, quam Superiores adhibent in exigenda regularum obſeruatione, procurantes hac ratione ſe ipſos eximere a diſciplina, quæ tamen neruus eſt, cuſtoſque Religionum. Et quia verendum eſt, iuxta humanam conditionem, ne hic morbus ſucceſſu temporis, & Superiorum indulgentia magis inualeſcat, neceſſario monendam duxi R. V. vt omne ſtudium,

dium, ac diligentia conferatur ad perfectam regularum, & conſtitutionum noſtrarum obſeruationem. Cumque inter illas vna ſit, quæ ad ædificationem proximi, omnemq. in partem pręcipuum habet momentum, ac maius fortaſſe, quam prima fronte videri cuipiam poſſit; eius mentionem faciam nominatim. eaque eſt inter regulas Sacerdotum num. 18. vt ſocium ſibi aſſignatum prope ſe ſemper habeant. Quam quidem cupio intelligant noſtri omnes, ſibi quam accuratiſſime ſeruandam eſſe; Superioreſque, nullo modo eius curam negligi opertere: eos autem, qui ſecus facient, præſertim admoniti, non ſolum contra regulam, ordinationemque noſtram facturos; ſed iuſtam pręterea ſuſpicionem daturos, quod ſincere non procedant, minuſque, quam debent, ſoliciti ſint de ædificatione, & bona fama Societatis. Vt ergo diſerte moneantur noſtri, curabit R. V. vt Rectores locorum quamprimum id faciant, incũbantq. in executionem.

Aſſignatũ ſibi ſocium prope ſe habeant.

Superioribus inuigilandum.

Mit-

Mittenda in Vrbem pro Archiuio hiſtoria Collegiorum, & Vota in forma papyri præſcripta.

CAP. XIII.

Hiſtoria de origine, Collegij &c. qualis in Vrbem mittenda.

1 IN ſcriptis alicuius momēti, quæ in Archiuio Romano Societatis conſeruari debent, primo fere loco numeranda erit hiſtoria, ſeu ſuccincta narratio de origine, & fundatione cuiuſque Collegij, & Domus Societatis; qua breuiter explicetur, quo tempore, qua occaſione, quibus modis Collegiū illud, aut Domus exordium ſumpſerit; quos item redditus, ac bona ab initio; ac quæ deinde incrementa, aut adiumenta, quibuſve ab hominibus ad hodiernum vſque diem acceperint, ac retinuerint. In eadē narratione dicendum erit, quot, & quas lectiones vnuſquiſque locus habeat; earumque quas ex obligatione, quaſque ex libera voluntate ſuſtineat: quæ præterea onera, & obligationes, quem perſonarum numerum teneat, vel tenere poſſit, cæteraque eiuſmodi. Quæ quidem etſi Viſitatores aliquot præteritis temporibus fieri, & in Vrbem mitti curauerunt; quia tamen ex pluribus Prouincijs hoc factum non eſt, nec ab ijs, qui hoc præſtiterunt, ea qua conueniebat forma, præſtitum fuit;

fuit; vt ex omnibus liber vnus conficiatur, neceſſe erit hũc laborem ſerio, ac ex inſtituto ſuſcipere eo ordine, quo explicauimus, ac nũc etiam dicemus: nimirum, vt narrationes iam dictæ perſcribantur in papyro eiuſdem plane magnitudinis cum Romana, nuper miſſa cum inſtructione; aut ſi forte maior fuerit, ad hanc eandem formam redigatur: margines item habeat æquales his noſtris, vt eo facilius, quæ iſtinc mittentur ſeparata, in vnum corpus hic compingantur. Hæc autem omnia cum erunt rite confecta, tranſmitti ad nos poterunt occaſione aliqua, vel noſtrorum hominum, vel externorum etiam amicorum, quorum erit perſpecta, ac probata fides, huc in Vrbem proficiſcentium, vel certe Procuratorum, qui ex prouincijs ad proximam futuram Congregationem venient. Ei⁹ forma. Qñ, & quo mittenda.

2 Illud etiam curari debet, vt exemplar, ſeu tranſcriptum huius ſummariæ narrationis ad nos tranſmittendæ ſeruetur vbique integrum in Collegijs, ac regiſtris; vt, ſi quando deinceps neceſſe erit informationes alias de futuris incrementis eorundem locorum, reddituum, cenſuum, aut onerum petere, id fieri poſſit ad hanc ipſam papyri formam, & incipiendo a fine præcedentium informationum datarum. Exemplar vbique ſeruandum.

3 In eadem etiam papyri forma conue-

 niet

Profeſſiões & vota Coadiutorum formatorũ in eadem forma.

niet vota ſolemnia Profeſſorum, eorumquè ſimplicia, Coadiutorum item formatorum, quæ in poſterum emittentur, Romam mittere, vt ſuo in libro commode cohæreant, & non dimidiatis in folijs, aut forma quarti, vt ſubinde multi ſolent: quoniam ea diſparitas connexionem impedit, ordinemq. perturbat.

De actis Congreg. Prouin. Romam mittendis.

4 Id ipſum in actis Congregationis Prouincialis ſeruandum anno 1600. præſcripſimus, vt meminerint ea Romam, vt mos eſt, in folio deſcripta mittere, non autem in breuiori forma. Cum enim in librum vnum cõpingi ſimul omnia oporteat, ægre id fieri poteſt, niſi ab omnibus in eadem papyri forma mittantur.

Hora conſiderationis Superioribus præſcribitur.

CAP. XIV.

Neceſſitas & vtilitas horæ cõſiderationis.

1 QVod 9. p. Conſt. c. 6. §. 13. docuit P. N. tempus omne, quod valetudo, & vires corporis permittent, Superioribus partim cum Deo, partim cum officialibus, & miniſtris, partim ſecum ſeorſum conſiderando, & ſtatuendo, eſſe impendendum; tanti momenti eſt, vt ex huius Conſtitutio-

tutionis neglectu plurima incommoda ſequi, & ratio manifeſta demonſtret, & experientia non obſcure conuincat. Nam cum Rectoris officium ſit, vt habetur part.4. cap.10. §.5. oratione, & ſanctis deſiderijs totum Collegium, velut humeris ſuſtinere; deinde curare, vt Conſtitutiones ſeruentur, Collegialibus cum omni ſolicitudine inuigilare, eoſdemq. ab ijs, quæ nocere poſſint, defendere; vt omnes in virtutibus, ac literis proficiant, curare (quæ verba in illius officij reg. 21. & Præpoſ. 22. tranſlata ſunt) liquet, eum, qui hæc non omni ſolicitudine præſtet, quæ ſui officij ſunt, præſtare non poſſe. Quæ cum animo volueremus, & intelligeremus ſine dubio fore, vt non modo quotidianæ admonitiones, & literæ, quibus Superiorum animos ad paſtoralem vigilantiam excitare conemur, ſed ipſæ etiam regulæ ſine fructu editæ ſint, & commendatæ, niſi re ipſa, quæ ordinata ſunt, executioni mandentur, ac perpetua quadam induſtria moribus potius noſtrorum expreſſa, quam literis conſignata cernãtur: Viſum eſt nobis in Domino, re diligenter illius Maieſtati commendata, in eam curam omni ſtudio incumbere, vt ea conſtitutio, ac regula exacte ſeruetur, & id Superiores opere ipſo præſtent, quod præſtare tenentur. Hora cõſiderationis iniungitur.

2 Et quamuis conſtitutio ſatis indicet,

quantum in ea re temporis impendendum ſit, totum ſcilicet, quod valetudo, & vires corporis permittant; tamen quo melius, & certius præcipuæ huius operis parti, id eſt orationi, conſiderationi, & deliberationi aliquid temporis tribuatur, videtur maximæ futurum vtilitatis, ſi quotidie, aut certe alternis diebus, integram horam ſibi præſcribant, in qua ſecum, & cum Deo conſiderent, & ſtatuant, quæ ad rectam Domus, vel Collegij adminiſtrationem ſpectant: eo tempore in conſpectu Dei conſiderent, quomodo ſe habeat ſtatus Domus, vel Collegij; quomodo ſubditi in ſpiritu, & virtutibus proficiant; quid impedimenti, quid diſtractionis habeant; quo ſpirituali morbo ille, vel ille laboret, quo remedio iuuari poſſit, vt adhibeatur; quomodo Præfectus rerum ſpiritualium, quomodo cæteri officiales ſuum officium exequantur; quomodo regulæ, Generalium ordinationes, & religioſa diſciplina ſeruentur; quis erga proximos per noſtra miniſteria fructus colligatur. Denique præter examen, quo proprios defectus perſonales proprie ſolent examinare, examinent hoc tempore impenſius defectus circa gubernationem; legant regulas, Viſitatorum, & Superiorum iuſſa. Caueant tamen, ne hanc lectionem perfunctorie, & quaſi curſim præteruolent; ſed accurate, & meditato plura

Tempus p̄ſcribitur.

Materia cō ſideratiōis.

ſtu-

ſtudioſe conſiderent, & deliberent, quam legant. Denique diſquirant, quam diligentiſſime, quomodo omnia ad noſtrarum regularum præſcriptum, mentem Conſtitutionum, & maiorem Dei gloriam componantur.

3 Hoc autem ita cupimus obſeruari, tanquam eam Conſtitutionem, ex qua vere cæteræ pendent omnes, vt etiam in virtute ſanctæ obedientiæ id præcipiendum putaremus, niſi & obedientia ipſa Superiorum, & amor in Societatem, quam hoc ſtudio maxime iuuandam, ornandamq. confidimus, tam vehemens calcar excluderet. Cæterum intelligant Superiores hoc præcepto ſemoto, quacumque poſſumus efficacia, maiori quo valemus affectu, id nos ab illis, per viſcera miſericordiæ Chriſti, per caritatem, qua Societatem, atque animas ſuas, & fratrum ſuorum diligunt, ardentiſſime flagitare. Neque vero mirum, aut graue cuipiam videri debet, ſi conſtitutionem hanc in praxim deduci curamus, cum præſertim, non quæuis conſtitutio, vel regula vrgeatur, ſed ea, quæ paſtorali curæ ita connexa eſt, vt prætermitti ſine eiuſdem curæ omiſſione non poſſit. Nam & paſtoribus nihil graue, aut inſolens præſcribit, qui ab illis exigit, vt cuſtodiant ſuper gregem vigiliam noctis. Cæte- Seueriſſime præcipitur.

[library stamp]

rum, & res facilis erit, & ſuauis, ſi Superiores certam ſibi hanc horam ſtatuant, quam a viſitationibus non neceſſarijs, negotijs externorum, colloquijs longioribus, cura rerum temporalium, lectione librorum, & alijs huiuſmodi occupationibus, nullo negotio, ſed magna vtilitate, ac ſimul etiam iucunditate, poterunt ſuffurari.

Conſultores moneāt Prouincialem.

4 Præterea etiam commendamus R. V. vt cum ſingula Collegia viſitat, eorum Conſultoribus iniungat, ſcribant ad ſe, quomodo executioni mandentur ea, quæ ordinauerit, præſertim circa ſpiritualem noſtrorum profectum. Quam etiam ob cauſam expediet omnino, vt R. V. ipſis etiam relinquat exemplum illarum ordinationum, vt eas norint.

Mo-

Monita ad Prouinciales ex conſultatis.

CAP. XV.

ET ſi incommoda, quæ Societas patitur, probe intelligamus non inde prouenire, quod non plurima optime, atque vtiliter admodum ſancita ſint, ſed quod ea minus exacte ſeruentur: tamen dum omnia, Deo iuuante, cum PP. Aſſiſtentibus inquirimus, quæ bonum illius ſtatum promouere poſſunt; nonnulla viſa ſunt præſcribenda, quæ ad eorum obſeruantiam, quæ ordinata ſunt, & ad communem conſolationem plurimum ſperamus habitura momenti. Quæ executioni profutura ſint.

1 Occurrebat in primis, quoniam ad remouendam laxitatem ſpiritus, & deuotionis, (quod malum in Societate grauiſſimum eſſet) & ad alia ſimul incommoda remouenda, multæ ordinationes ſunt editæ, multæque litteræ tum a nobis, tum a noſtris prædeceſſoribus conſcriptæ, quæ fere omnia multi locales Superiores, ac Conſultores ignorant (vnde illa videntur magis in Archiuio recondita, quam in praxim redacta) operæ pretium eſſe ac neceſſarium, vt non ſolum Prouinciales moneremus (quod & fecimus) vt ordinationes noſtras editas hactenus, & quæ in futurum edentur, ſuis Ordinationes Gener. Conſultoribus, & Superioribus cõicandæ.

Quater in anno ad Generalē ſcribendum.

Conſultoribus, ac localibus Superioribus cōmunicent, & hi communiter ſuis: ſed ipſis etiam prouincialium Conſultoribus iniungeremus, vt & nunc omnibus æque Prouincialium, ac localium Superiorum Conſultoribus iniungimus (quod R. V. illis indicare, & hunc ipſum ordinem debebit) vt ad nos quater in anno, tertio ſcilicet quoque menſe ſcribant, an huiuſmodi Ordinationes communicentur, & quænam fuerint, tam ipſis, quàm Superioribus localibus communicatæ; quomodo item obſeruentur: nominatim vero regulæ de accipienda ratione conſcientiæ, de alloquendis frequenter fratribus circa eorum ſpiritualem profectum, valetudinem, an re aliqua indigeant, &c.

A Præfecto rerū ſpualium rō exigenda &c.

2 Circa quod cupimus præterea, vt R. V. Superiores eoſdem moneat, vt a Præfecto rerum ſpiritualium rationem frequenter exigant, quomodo, & quam frequenter iuxta ſuas regulas Patres, & fratres alloquatur, quorum in ſpiritualibus curam gerit; & hoc ipſum ab illis eiſdem inquirat, quorum iuuandorum cura ipſi Præfecto demandata eſt.

Exercitia ſpualia fiāt a deſignatis in Superiores.

3 Proderit etiam ad ſpiritus laxitatem arcendam, ſi Viſitatores, & Prouinciales curent ſuauiter, ſed efficaciter, vt qui in Superiores eliguntur, ij antequam Superioris officium adeant, ſeſe ad dies aliquot recolligant,

gant, vt ſpiritualibus exercitiis vacent, & maiori cum ſpiritus alacritate officium ſuum aggrediantur, ſeq. ipſos reddant aptiora inſtrumenta, quæ a Chriſto moueantur.

4 Superiores, & rerum ſpiritualium Præfecti ſedulam dent operam, vt lectio ſpiritualis vigeat, de qua communis regula meminit; & non ſolum iunioribus, & ijs, qui magis indigent, diem, tempus, & libellos huiuſmodi præſcribant; ſed etiam operarios ipſos vrgeant, vt ſtatis diebus piæ lectioni vacent. Cuius rei promouendæ cauſa, curabitur, vt tractatus aliquis ſpiritualis ex propria vocationis noſtræ gratia conficiatur. Lectio ſpiritualis &c.

5 Vt profectus noſtrorum in ſpiritu facilius in dies incrementum, Chriſto propitio, ſumat, ipſiq. confidentius ad ſuum Confeſſarium accedant, curandum erit, ne, quantum fieri poſſit, Confeſſarii noſtrorum ſint ordinarii Conſultores; quòd ſi id aliquando, præcipue in paruis Collegiis, vitari non poſſit, tũ moneantur Superiores, ne dum de perſonis agitur, eos quicquam interrogent. Nec Superiores ipſi quempiam e noſtris cogant, vt ſibi confiteatur, ſalua tamen regula de Conſcientiæ ratione reddenda. Moneantur etiam Sacerdotes omnes in conferentiis, ne in recreatione, vel alibi, de iis loquantur, quæ in confeſſione, vel audierint, vel egerint. Conſultores ne ſint ordinarij Cõfeſſarij. Nec Superiores. Cõfeſſariorũ cautela.

6 Si-

Iuniores niſi poſt biennii occu penturcum proximis.

6 Similiter curandum erit, ne qui iuuenes adhuc cum ſint, ſacris initiantur, ii ad duos ſaltem annos poſt ſacerdotalem ordinē ſuſceptum, vt ordinarij operarij in miniſterijs cum proximis occupentur: quamuis non propterea interdicitur, quin & ad probationem, & ex aliqua peculiari cauſa, poſſint ad tempus in his occupari.

Norma noſtris pſcripta de ſcribēdis literis.

7 Magnam eſſe intelleximus Superiorū quorundam incuriam, & conniuentiam in ſubditorum literis vltro, citroq. datis, & acceptis legendis, aperiendiſque: vnde & vſus increbuit maximus inutilium, ſi nihil aliud, epiſtolarum, & alia eiuſmodi incommoda. Proinde, quoniam magnopere verendum eſt, ne, quod ſemel ad vnionem & fraternam caritatem tuendam inſtitutum eſt, ipſa die ſenſim vertatur in contrarium: viſum eſt nobis in Domino huic incommodo opportunum, & efficax remedium adhibere. atque vt ad ſingula deſcendamus, Reuerentiæ Veſtræ ſerio iniungimus, vt ad amuſſim ea quæ ſequuntur, ſeruanda curet diligenter.

Ordinationes alias pſcriptæ de literis ſcribendis ſeruentur.

8 Primum, quæ regulæ, quæque ordinationes antehac diuerſis temporibus, ad rationem ſcribendi literas pertinentes, noſtris præſcriptæ ſunt, ſeruentur: præcipue regula illa, Ne quis omnino literas ſcribat, niſi ante a Superiore petita facultate, & vt literæ ad Superiorem, aut ad eum, quem penes erit

cura

cura illas perlegendi, mature deferantur; vt antequam obſignentur, commode perlegi ac recognoſci poſſint.

9 Superiores, cum ab iis ſcribendi petitur facultas, quærent, quæ cauſa ſcribendi ſit: ac ſi de negotiis erunt, de quibus ſcribendum iudicetur, dent veniam: videant tamen diligenter, ne de negotiis ſæcularibus, aut inutilibus, aut ab eo qui ſcribit, alienis, literæ quidquam contineant. Si nulla ſint negotia, ſed officij tantum cauſa ſcribantur, id genus literarum non paſſim cuique permittatur, niſi ea, quę infra continetur, limitatione. Illud etiam videatur, ne in literis, quæ de negotiis ſcribuntur, quædam parum opportuna & aliena adſcribantur, cuiuſmodi ſunt rumuſculi, ac nuncij de rebus a viro religioſo alienis, & id genus alia, quæ ferme parum decent. Materia literarum.

10 Ad caritatis communicationem, quæ inter nos alenda eſt, facere poteſtatem poterunt Superiores, vt non paſſim omnes, ſed quos ipſi expedire iudicauerint, ſcribant interdum binas, ternaſve annis ſingulis literas; ita tamen vt de rebus ad ædificationem pertinentibus ſint, & idoneis ad religioſam inter nos beneuolentiam, caritatemq. conſeruandam; idque præcipue ad eos qui in India, Iaponiis, aliisq. tranſmarinis regionibus verſantur: quod magnum in Domino ij fructum capiant ex iis, quas ad ipſos noſtri, qui ſunt in Eu- quod nā genus literarū permittendum & quando.

Europa, ſcribunt literas.

Subinde a Rectoribus ipſis legēdę. 11 Dent operam diligenter Superiores, vt quæ dantur, redduntúrq. ipſi per ſe literas perlegant. & quamquam in regulis Rectoris, & Præpoſiti permittitur alium quempiam ad id munus deſtinari, tamen nunquam res ad iuſtam libellam redigentur, niſi Præpoſiti ipſi & Rectores ſaltem ad tempus aliquod hoc munus legendi, quæ a ſuis ſubditis dantur, & perferuntur literæ, ſubinde ſuſcipiant; id quod alias eſt præſcriptum. Neque vero hic labor in re tanti momenti grauis videri debeat; cum præſertim, ſi quæ præſcripta ſunt ſeruentur, non magnus ſit futurus literarum numerus, quæ ſcribantur. ita facili negotio poterit huic operi Superior ipſe ſatis eſſe.

Quæ non permittendæ. 12 At ſi contingat aliquando, vt aliquis ea ſcribat, quę non oportet; Superiores ea qua par eſt, in iis monendis vtantur libertate neque eius generis literæ vllo modo tranſmittantur.

Quæ in literis vitanda. 13 Adhibeatur etiam illa diligentia, ne formæ quædam ſcribendi, & figuræ, locutioneſque, ſæcularem & aulicam conſuetudinē olentes, in ſcribendis literis inter noſtros inducantur; neve inania officia & fucatæ aſſentatiunculæ adhibeantur: ſed ita ſcribatur, vt non res ſolum, ſed ipſe etiam ſcribendi modus ædificationi ſit legenti: ſic enim feciſſe

vide-

videmus ſanctos viros.

14 Sed & deterior quidam alius abuſus apud nonnullos Conſultores, & alios Subditos irrepſit, qui facilitate forſan, aut ſimplicitate quadam ducti, immediatis Superioribus, aut etiam Prouincialibus literas, quas ad mediatos Superiores ſcribunt, vel etiam ab eis accipiunt, lengendas tradere ſolent. ex quo non parum detrimenti pati poſſet Societatis gubernatio: Manifeſtum enim eſt, non expedire, vt omnia, quæ ad Generalem, vel Prouincialem ſcribuntur, nouerit Superior immediatus, præterquam quód ob receptum morem ei oſtēdendi litteras, deſinet interdum ſubditus ea ſcribere, quæ maxime deberet, ne ſcilicet immediatus intelligat id à ſe proficiſci. Alij vero conqueſti ſunt, quod ipſis inſcijs literæ ab ipſis ad Superiores mediatos, vel ab ijs ad ipſos datæ, ab immediatis vel aperiantur, vel ſupprimantur. quod etſi omnino perſuadere nobis non poſſumus, obuiandum tamen cenſuimus, non ſolum veris damnis, ſed etiam opinioni, quæ nocere poſſit. His igitur incommodis vitandis adhibere remedium cupientes, iudicauimus in Domino, valde ſerio præſcribēdum, ne vllus Superior ſui ſubditi literas ad vtriuſque Superiorem, vel ab huiuſmodi Superiore ad ſubditum ſcriptas, quoquomodo, etiam ad hoc ſponte oblatas legat, aut quid contineant

Interdicitur Superioribus ne ſubditorū literas ad mediatos Superiores legant, & e contra.

neant inquirat, vel penes ſe retineat, aut ſupprimat; ſed potius, ſi quis ſubditorum eas ſibi legendas offerat, ipſum inſtruat, nec ſibi licere eas oſtendere, nec Superiori legere; quod ita a nobis ſit prohibitum, propter impedimentum, quod Societatis gubernationi inde facile obuenire poſſet. Quod ſi literæ ipſæ aliquid contineant, quod immediatum Superiorem ſcire oporteat; ſi huiuſmodi literæ ſint, in quibus aliquid aliud habetur, quod eum ſcire non oporteat; id verbo, & non ex ipſis literis ſignificandum erit. Quod vt exacte ſeruetur, Prouincialis, dum Prouinciam viſitat, Superiores locales interroget an id obſeruent: ſimiliter & Viſitator ipſos Prouinciales.

Prouinciales in viſitatione diſquirant.

Modus in eleemoſynis petẽdis

15 In eleemoſynis petendis modum tenere oportet, ne nimij, aut importuni ſimus; alioquin fideles a nobis, & a miniſterijs noſtris auertũtur: vnde fructus ſpiritualis perit, immo & temporalis. nominatim vero, ne permittatur Confeſſarijs eleemoſynas petere, vel accipere.

Nouitij in cubiculis quaterni ſint.

16 In nonnullis Prouincijs, vbi Domus Probationis conſtrui cœperunt, intelleximus in his conſulto ædificari aulam, in qua Nouitij interdiu maneant, ſeque exerceant, non autem in cubiculis, quibus noctu tantum, dum cubitum concedunt, vtendum putant: idque propterea fieri, quod in Vrbe

ita

ita Nouitios habitare putent. Quod & ſi verum hactenus fuit ob penuriam cubiculorũ, intelligant tamen, nunc aliter fieri: atque ita debere Nouitios manere in cubiculis ternos, vel quaternos, admixtos antiquiores cum recentioribus. id enim Conſtitutionibus Societatis, ac regulis magis conſonum eſt. Quare aduertendum erit, vt dum huiuſmodi Domus ædificatur, & ſi aula non ſit omittenda pro communibus conuentibus, ac exercitijs; cubicula tamen vt plurimũm eſſe ædificanda, quæ quaternos capiant, vt in illis etiam interdiu habitent, ſeq. exerceant.

17 Opus etiam erit, vt R.V. Præpoſitos, & Rectores moneat, ne, ipſa inconſulta, quippiam ædificetur. R. autem V. nulla permittat ædificia conſtrui, niſi quæ neceſſaria erunt. Si vero agatur de his, quæ ſunt maioris momenti futura, regulam ſui officij 75. ſeruabit. Nullũ ædificium inconſulto Prouĩciali.

Ex hac Epiſtola, quæ plura capita complectebatur, hæc ſolum hic retinenda duximus: quod reliqua in varias poſtea formulas, vel inſtructiones relata ſunt, vbi proprius erat eorum locus.

Bo-

Bonorum diſtributio, quando, & quomodo facienda.

CAP. XVI.

Inſtructio de bonorũ diſtributione.

1 QVoniam multum refert, non ſolum communi fidelium ædificationi, ſed etiam noſtrorum merito, ac perfectioni, vt diſtributiones bonorum ad noſtros pertinentium, cum ædificatione fiant iuxta Societatis Conſtitutiones, quæ Euangelij normam hac in re ſequuntur; operæ pretium viſum eſt, vt quæ nonnullis Prouincijs, inſtructionis gratia diuerſis temporibus ſcripſeramus, ea nunc omnibus communicaremus; ne in re tanti momenti error aliquis, aut negligentia committatur a noſtris, vnde quis merito offendi poſſit, aut quoquomodo minui bonus odor Societatis.

Hic nõ agitur de fructibus aut cẽſu ipſorum bonorum, de his enim poterit diſpẽſare Prouincialis.

2 In primis Conſtitutionum praxis, circa huiuſmodi diſtributiones, fuit propterea Generali Præpoſito per Can. 1. III. Congreg. reſeruata; quod cum difficilior reddatur eius, qui ſe bonis ſpoliauit, dimiſſio; non conuenit id decerni ſine Generalis approbatione. Deinde vero ne aliquando contingeret, vt præſens neceſſitas Prouinciales cogeret, vt vel amplius in re hac progrederentur, quàm ædificationi conueniret; vel curarent, vt bona

bona eiuſmodi Societati potius, quàm alijs pauperibus, pijſve operibus diſtribuerentur: quorum vtrumuis cum Conſtitutiones integrum noſtrorum deuotioni permittant, ſi qui cum facultate Præpoſiti Generalis bonis ſe abdicare permittuntur, alijs potius, quàm Societati donare volunt; nec diſſuaderi, nec retrahi debent: nec eſt opus, vt Præpoſiti Generalis aſſenſum ad id requirant.

Incõſulto Gñali nulla fiat.

Aedificationi cõſulendum.

3 Cum igitur Rector aliquis cupit ſuo Collegio aliquid huiuſmodi applicari, Prouincialem informet: hic vero ad Generalem ſcribet, primum de valore bonorum ipſorum, de illius Collegij neceſſitate, & an alia ſint Collegia, quæ inopia maiori, ac neceſſitate vrgentiori laborent. denique an qui diſtributurus eſt bona ſua, ſit & in vocatione conſtans, & in virtute prouectus. Tum, quænam eius ſit intentio, ac voluntas circa diſtributionem eandem, Societati, aut huic, vel illi Societatis loco magis, quam alijs pauperibus, vel contra, his potius, quam Societati faciendam.

De quibus Gñalis ante diſtributionem docendus.

4 Nulla cuiuſuis noſtrorum legitima patrimonij pars exigatur, aut applicetur, vel ea de re agatur, antequam biennium probationis exegerit, votaq. emiſerit. Si tamen viri alicuius maturioris ætatis bona, vel a nullo

Ante biennium non fiat diſtributio.

dependeant, vel exigi, aut recuperari, ſine vlla offenſione, aut difficultate poſſint: informandus ea de re a Prouinciali erit Præpoſitus Generalis, vt videat, an expediat in tali caſu diſpenſare, ne ſcilicet opus ſit biennium expectare.

Circumſtãtię ſeruandæ.

5 Denique in bonorum huiuſmodi exactionibus, & conuentionibus cum conſanguineis ineundis, primum omnium ab vnoquoque requiratur, an conſanguineos pauperes habeat; deinde pacis erga omnes, & ædificationis ratio maxima habeatur potius, quàm vllius rei temporalis, quantacumque ſit. Quod quidem vt ita fiat, Prouincialis ipſe per ſe hæc, quantum fieri poterit, tractare debebit, & nunquam, vel certe raro per Rectorem: multo minus per Procuratorem, cuius Collegio applicatio exiſtimatur facienda, vel petitur, vt fiat.

Tempus diſtributionis.

6 Quod vero ad tempus attinet, quo bonorum diſtributio a noſtris ſit facienda, re diligenter cum Patribus Aſſiſtentibus diſcuſſa, hoc in Domino ſtatuendum exiſtimauimus, vt ſcilicet, poſtquam quis in Societate quatuor integros annos vixit, dummodo ad annum vigeſimum peruenerit, vbi ea ætate per patrias leges id facere licet (alioqui expectetur, donec ad legitimam ætatem perueniat) ſi in vocatione firmus, & ſtabilis

iudi-

iudicetur, de rebus ſuis omnino diſponat. Licet enim noſtræ Conſtitutiones ad aliquod tempus noſtros rerum ſuarum dominium iuſtas ob cauſas retinere permittant; non tamen propterea permittendum eſt, vt ideo noſtri bonorum ſuorum dominium per multos annos retineant; cum & ipſarum Conſtitutionum menti magis congruum ſit, & omnimodæ paupertatis perfectioni magis conueniat, vt noſtri a temporalium rerum dominio, & cogitatione (niſi iuſtæ dilationis cauſæ intercedant) quantocius expediantur.

Quænam rei quantitas ſufficiat ad violandum votum paupertatis.

CAP. XVII.

1. ET ſi de hac re ſæpius interrogati, reſponſum ſtudio diſtulimus, quod in cauſa paupertatis, quam nobis adeo commēdaſſet piæ mem. P. N. Ignatius, ſat fore ſtatuebamus, ſi eandem & ipſi, quod ſæpe ſane fecimus, ſerio, ac ſedulo commendaremus: tamen animaduertentes pergi nihilominus in eadem petitione, ſimulq. admoniti laxari admodum inter noſtros in tanti momenti re diſciplinam, curauimus de ea inter noſtros Doctores diligenter inquiri, ac diſceptari. Omnium vero ſententia hæc fuit, eam quantitatem, quæ furto ſublata ſatis eſſet ad conſtituendum peccatum mortale contra ſeptimū præceptum, eandem ſufficere, vt peccaſſe iudicetur aduerſus votum paupertatis, ſi quis e noſtris eam, vt propriam, vel vſurpet, vel alienet, ſine Superioris facultate. Quam opinionem volumus, vt noſtri ſequantur, præſcribimusq. P. Prouinciali, vt eam noſtris omnibus patefaciat, quo huius voti exacta perfectio, quam ſtudioſiſſime obſeruetur.

Quantitas furti eſt cō tra votum paupertatis:

Con-

Conſultorum ſuorum opera qua ratione commode Prouincialis vtetur: & Conſultores ſubinde mutandos eſſe.

CAP. XVIII.

1 QVoniam iudicauimus curandum nobis eſſe, vt quantum fieri poſſit, iuxta regulæ huius præſcriptum, Conſultores Prouincialis habitent in eodem loco, vbi ipſe frequentius reſidet; idcirco Prouinciales curent, vt id ita fiat. Quod ſi aliquos propterea Conſultoris officio deputari, alioſque eodem defungi oporteat, ea de re nos moneant; ſimulque, qui ſubſtitui poſſint, proponant. Conſultorum Prouinc. cõmoratio.

2 Vt quemadmodum Superiores mutari debent, ſic etiam & Conſultores mutentur; tum vt plures inſtruantur, & ad gubernationem idonei fiant; tum etiam ne per longiſſimi temporis ſpatium iidem ſint ſemper Conſultores, quod habet eadem fere incõuenientia, quæ diuturnitas Superioritatis in eodem loco ſolet afferre. Conſultores ſubĩde mutandi.

3 Vt Conſultorum opera commode vtatur Prouincialis, dum prouinciam luſtrat, res vniuerſales, & quæ non vrgent, notet, vt ſuo tempore cum Conſultoribus de his agat: Verbi gratia, de promouendis capiat informationes pro ſingulis Collegijs; vt deinde ſuo lo- De quibus conſulẽdi Conſultores Prouincialis.

co, & tempore conſulat. Similiter de idoneis ad gubernandum; de his, qui ſcholis erunt præficiendi; de promouendis ad ordines; de admittendis, &c.

Quæ cum Conſultoribus Collegiorum cõicabit.

4 Particularia Domus, vel Collegij, in quo contigerit eum verſari, cum illius Rectore, & Conſultoribus communicabit. ſi autem res ſunt alterius Collegij, moneat omnes Rectores, vt antequam res alicuius momenti ad ipſum ſcribant, ſuos Conſultores conſulant, & quid ſentiant moneant, vt maiori cum luce ipſe decernere poſſit.

Sacerdotes emittentes Vota Scholaſticorum non communicant, ſed eo die celebrant.

CAP. XIX.

Qñ Sacerdotes non cõicant.

1 PRaxis a tempore B.P.N. Ignatij habere videtur, vt celebrent Sacerdotes, quo die Vota Scholaſticorum, elapſo biennio, emittunt; quæ propterea Conſtitutionis ipſius eſt interpretatio: eam nimirum, quoad communionem, intelligendam eſſe de his Nouitijs, qui Sacerdotes non ſunt.

Habeatur liber ſuſceptorum ordinum, is inter libros Prouincialis ſeptimo loco numeratur.

CAP. XX.

1 IN qualibet Prouincia conſtet in libro aliquo de Ordinibus ſacris ſuſceptis à noſtris, vbi, quo die, a quo Epiſcopo, & ad quos ordines, quis ſit promotus. Liberſuſceptorum ordinum.

Eleemoſynæ, a quibus Collegijs, & quando admitti poſſint.

CAP. XXI.

1 COllegia, quæ poſſunt alere duodecim Scholares, iuxta Conſtitutiones non poſſunt, nec debent admittere vllas eleemoſynas alicuius momenti; hoc eſt niſi ſint res parui pretii, raro, & a perſonis non vulgaribus oblatæ, quarum nempe timeatur offenſio, niſi admittantur. In reliquis Collegiis nomine eleemoſynæ, & ab iis, qui filios non mittunt ad noſtras ſcholas, poterunt admitti: Ab ijs autem, quorum filii ſcholas noſtras frequentant, iudicium ſumendum erit ex circumſtantiis perſonarum, ac modi dan- Quæ a Collegiis eleemoſynę admitti poſſunt.

di, & loquendi: quia nimis durum, & a ratione alienum eſt, ſi omnes, qui noſtris miniſteriis vtuntur, a beneficiis, & eleemoſynis præſtandis in vniuerſum excludantur. Quare ſi qui eleemoſynam offert, is ſit, de quo probabiliter exiſtimetur, quod non mittat pro compenſatione, vel intuitu miniſterij eius, quod filius doceatur, vel ſolitus fuerit paria mittere, antequam filius ad ſcholas noſtras veniret, vel credatur miſſurus, etiamſi filius ad ſcholas noſtras non veniret; tunc eleemoſyna poterit admitti: non autem, ſi ſecus cenſeatur. multo minus, quando aliquo modo ſignificaretur mitti propter miniſterium vel docendi, vel aliud quoduis; donec is qui mittit plane intelligat, non poſſe admitti, niſi nomine eleemoſynæ, ſecluſo omni alio reſpectu; atque hoc eodem modo ipſe quoque largiatur.

Monialium Monaſteria confeſſionum excipiendarum cauſa noſtri ne ingrediantur.

CAP. XXII.

1 QVoniam noſtri quibuſdam locis, vt accepimus, adduci ſe ſinunt, vt ad excipiendas ægrotantium Monialium Confeſſiones in illarum Cœnobia ingrediantur; quæ res noua plane nobis viſa eſt, vtpote aliena a more Societatis, & ad ordinarij earundem Confeſſarii miniſterium, quod Inſtituto noſtro repugnat, proprie ſpectans: propterea, tum vt diligentius in poſterum obſeruetur Societatis conſuetudo, tum vt facilius excuſare ſe poſſint Præpoſiti, & Rectores; ſtatuendum duximus, ne quid ſimile vllo modo permittatur. Hoc igitur R. V. localibus Prouinciæ ſuæ Superioribus ſignificare oportebit. Monialiũ monaſteria ne ingrediãtur.

Ne

Ne Societatis Annuæ oſtendantur externis.

CAP. XXIII.

Annuæ externis non cõicandæ.

1 TAmetſi ſecus aliquando permiſſum fuerit; hoc tamen in præſentia iuſtis de cauſis ſtatuendum duximus, ne cui poſthac externo, quauis occaſione, Societatis noſtræ annuas communicare, ſeu oſtendere liceat: ita vt nec ipſi Prouinciales facultatem habeant ad concedendum.

Quæ obſeruanda ſint ad vitandas interceſſiones, & patrocinia, quæ religioſæ Societatis diſciplinæ aduerſantur.

CAP. XXIV.

Ad vitãdas interceſſiones.

1 CVm ob varias circumſtantias, quæ rem interdum licitam faciunt, prohiberi omnino non poſſit, ne alii pro aliis apud Superiorem aliquando intercedant; & res Societati valde pernitioſa futura ſit, & bono regimini valde noxia, ſi inordinate fiat: viſum eſt nobis in Domino ea, quæ ſequuntur, de modo, quo huiuſmodi interceſſiones

nes in Societate fieri licite poſſint, breuiter, & aperte præſcribere.

2 Præter eos, ad quorum officium id aliqua ratione pertinet, vt ſunt Conſultores, Admonitores, & Confeſſarii, nemo alterius cuiuſpiam negotium cum Superiore tractandum, & expediendum ſuſcipiat, nec vlla ratione eam curam intercedendi, tamquam propriam ſibi aſſumat: vt cum agitur de aliquo admittendo ad Societatem, vel ab ea dimittendo, aut in ea retinendo; de quopiam ad hunc, vel illum gradum promouendo; ad hæc, vel illa ſtudia applicando, & ſimilibus. Quod ſi quis aliquid ad alios ſpectans Superiori proponere velit; id fiat non ratione amicitiæ, & particularis affectionis, ſed vel ob maius Societatis bonum vel ob ſolidam conſolationem, & ſpirituale auxilium eius, cuius negotium agitur; & tunc re prius Domino commendata, & bene diſcuſſis rationibus, ſatis erit, ſi rem Superiori, vel Admonitori proponat; nec eam ita tractandam ſuſcipiat, vt velit ad exitum omnino perducere; & multo minus cum Conſultoribus agat, vt eos ad ſuam ſententiam alliciat; & tandem ne ſit Superioribus, vel aliis importunus, ſed totam eius rei curam ita Superioribus relinquat, vt quicquid illi, auditis rebus omnibus, in Domino ſtatue-

Quib⁹ interceſſiones interdicuntur.

tue-

tuerint, melius, & Diuino obſequio conue-nientius eſſe exiſtimet.

Quinam & quo intercedant. 3 Conſultores autem, & Admonitores, ad quorum officium id aliqua ex parte ſpectare videtur, licet poſſint, & debeant aliquando ſubditorum negotium aliquod cum Superiore tractandum ſuſcipere; memores nihilominus eſſe debent eorum, quæ in ſuis Regulis præſcribuntur; eorum ſcilicet munus eſſe, rem Superiori ſuggerere, rationesq. proponere, ſuamq. ſententiam dicere; ad eum autem pertinere, illis auditis, quod melius in Domino videbitur, ſtatuere. Caueant igitur diligenter, ne vllo modo eorum, quorum res agitur, fautores ſe, & negotii curam ſuſcipere demonſtrent.

Quales ſe gerere oporteat in interceſſionibus. 4 Superiores vero, vbi facta conſultatione, ſi opus fuerit, re bene, matureque diſcuſſa, examinatiſque rationum momentis, hoc vel illud Societati, & ſubdito, de quo agitur, expedire ſtatuerint; ſint omnino in ea deliberatione firmi, atque conſtantes, & nullo modo ab huiuſmodi interceſſionibus, & interceſſorum gratia, vel auctoritate mutari ſe ſinant: immo vero ſerio, & grauiter Interceſſoribus, ſi moleſti forte fuerint, ſilentium imponant, noſque de re tota moneant; curabimus enim

eorum

eorum auctoritatem pro bona gubernatione tueri. Meminerint tamen Superiores eius quod P. N. monuit 9. part. Conſtit. cap. 2. §. 4. nimirum Superiorem eo modo debere rectitudinem, ac ſeueritatem neceſſariam cum benignitate, & manſuetudine miſcere; vt nec ſe flecti ſinat ab eo, quod Deo ac Domino noſtro gratius fore iudicauerit, & tamen filijs ſuis, vt conuenit, compati nouerit.

De

De quibus Præpoſitus Generalis monendus, cum Superiores locales ſubinde mutandi erunt.

CAP. XXV.

1 RE ipſa experti ſumus, vti ab anno 1599. Prouinciales docuimus, in deſignandis locorum ſuperioribus, cum aliquem moueri officio conuenit, informationum defectu, quas ex prouinciis mitti oporteret, longius extrahi plerumque deliberationem, non ſine aliqua vtrinque moleſtia, nec ſine variis interdum incommodis nonnullorum locorum, quæ celeriorem fortaſſe mutationem requirerent.

Neceſſitas huius ordinationis.

2 Vt igitur in poſterum his omnibus occurratur, viſum eſt his literis Reuerentiam V. ac cæteros Prouinciales monere, vt quandocumque de Superioris alicuius, Superiorumve mutatione agendum eſt; primum cauſam dicant, cur liberandus quiſque videatur, vt, quod diu forſitan gubernarit; quod minus ſatisfaciat, quod liberationem ipſe expetat, vel ſi quid aliud eſt eiuſmodi. Deinde ſubiiciant, quis cuique ſuccedere poſſit. Et quo facilior ſit conſultatio, pro vno plures proponant, re prius cum Conſultoribus examinata; ac ſignificando etiam quis ex omnibus ad ſucceden-

Cauſa mutationis dicenda.

Quis ſufficiendus, & quomodo.

dendum aptiſſimus iudicetur.

3 Denique ſi de ijs, qui proponentur miſſæ in Vrbem alias fuerint informationes inter idoneos ad gubernandum, hoc ipſum addant, vt ibi quæratur: ſin minus, informationes de eiſdem, quæ deerunt, vel tum ſtatim, vel primo quoque tempore mittant. Ita fiet, vt omnibus inſtructi, quæ ad conſultationem neceſſaria ſunt, reſponſum noſtrum, ſententiamq. quam minimum differamus. Quod tamen fieri neceſſe eſt, cum res tumultuarie, & ſine eius circumſtantiis proponuntur.

IN-

INSTRVCTIONES EX VARIIS QVINTAE CONGREGATIONIS DEPVTATIONIBVS EDITAE.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali iuxta eiuſdem Congreg. Decretum 98. recognitæ.

PRIMA
INSTRVCTIO
AD RENOVATIONEM SPIRITVS.

1 QVAMVIS ex Conſtitutionibus noſtri ſcholaſtici ad Sacerdotium ordinarie circa finem ſtudiorum promouendi eſſe videantur; quia tamen Sacerdotes fieri non expedit eos, qui non bene in ſpiritu profecerint (cum poſt Sacerdotium longe difficilius, ſi opus fuerit, a Societate dimittantur) cauendum eſt omnino, ne deinceps, qui in ſpiritu, & religioſis virtutibus non bene profecerunt, aut in vocatione ſtabiles, & firmi non ſunt, ad Sacerdotium promoueantur; etiam ſi ſuæ bonæ exiſtimationis iacturam, niſi ordinentur, obijciāt. Quare ſeruanda diligenter eſt a Prouincialibus Inſtructio de ordinandis data anno

De promouendis ad ſacros ordines.

1576. & in Conſultationibus, quæ de promouendis ad ordines fiunt, quæ in ea inſtructione præſcribuntur, diligenter examinentur; & illud præcipue accurate diſcutiatur, quod ad profectum ſpiritualem promouendorum attinet; moneanturque a Prouincialibus Conſultores, vt ad Præpoſitũ Generalem ſcribant, vtrum hæc ordinatio exacte ſeruetur.

Qñ loco mutãdi, & quomodo.

2 Quoniam loci mutatio plerumque morum mutationem non facit; ideo qui in aliquo Collegio male ſe gerit, non mittatur, ſi fieri poteſt, ad aliud, niſi prius iuuetur, vbi deliquit; etiam ſi ſpes aliqua ſit ex ea mutatione, eum qui mutatur, profecturum: Si quando tamen Superiori videbitur, aliquem alio amandandum; mittatur etiam integra, & prudens inſtructio de moribus eius, qui mittitur, ad Superiorem eius loci, ad quem is a Prouinciali deſtinatur; vt hac ratione melius regi, & in Domino iuuari poſſit.

De viatico &c. pro iter agentibus.

3 Noſtris iter agentibus, vt de neceſſario viatico debita cum caritate eſt prouidendum, ita nulla ratione permittendum eſt, vt pecunia illis detur ad ſuperflua coemenda, & quæ Religioſæ paupertati minime congruunt, vt ſunt curioſa, & pretioſa: & multo minus vt ab externis, ſeu conſanguineis, cum ædificationis iactura, conquiratur.

4 Vt paupertatis puritas, & perfectio dili-

diligentius a noſtris acquirantur, vigilandum a Superioribus eſt, ne quid in Societatem introducatur, quod vel huic paupertatis perfectioni aduerſetur, vel proprietatem aliquam ſapiat. Quare vt abuſus ſuperfluarum commoditatum, ſi quis eſt, penitus tôllatur; curent diligenter Superiores, vt omni neceſſitati, habita ratione perſonarum, debita cum caritatis ſignificatione prouideatur. Ex quo, præter multa alia, illud in primis ſequetur commodum, vt ea ratione facilius ſuperflua, & quæ proprietatis ſpeciem habent, tolli poſſint. Qua in re antiquiores, & grauiores Patres, & Superiores etiam ipſi omnibus prælucere debent exemplo. Interdicitur ſuperfluus rerũ vſus.

5 Tollendus videtur ille abuſus, vt alias ordinatum eſt, ne ſcilicet in noſtrorum cubiculis duplices veſtes habeantur; ſed apud veſtium cuſtodem, vt eſt communis Societatis conſuetudo, ſeruentur; quod etiam de aliis rebus, quæ in vſu non ſunt, qualia ſunt inſtrumenta quædam ad iter agendum, & his ſimilia, intelligendum eſt. Abuſus veſtium in cubiculis.

6 Et ſi regula 90. Prouincialis cauetur, ne quidquam noſtri a cognatis, vel amicis accipiant: quia tamen videmus paulatim non leuem abuſum in hoc irrepſiſſe, cum noſtri, præſertim Scholaſtici, non raro ob deſcribendas ab externis ſcriptoribus lectiones, cum eas ipſi ob infirmam valetudinem ſcribere Nihil a cognatis, vel amicis accipiendum pro lectionibus ſcribendis.

non poſſint, pecuniam conquirant; qua occaſione in alios etiam vſus non neceſſarios, ſæpe conniuentibus immediatis Superioribus, illam expendunt: vt in poſterum omnis talium rerum occaſio præcidatur, nulla ratione permittant Superiores, pecuniam a quopiam e noſtris ad tales, vel ſimiles vſus, conquiri, vel accipi. Quod ſi quis iudicio Superioris, qui neceſſitatem intueri debet, indigeat lectionum deſcriptione; id fiat pecuniis Collegii, in quo ille habitat. Quam ob cauſam Prouincialis curet, aliquam pecuniæ ſummam illi Collegio applicare, ne his expenſis extraordinariis nimium grauetur.

Qũo Superiores indigentibus proſpiciãt

7 Nulla ratione permittatur, vt noſtri apud ſe habeant, & ſecum ferant quædam, quæ pauperibus, quales nos ſumus, minime conueniunt: vt ſunt horologia rotata, & affabre facta; Reliquiaria valde curioſa, & pretioſa; imagines item multi valoris, & ſimilia.

Curioſa & pretioſa interdicũtur

8 Ne paupertatis ſanctæ cuſtodia, quæ plurimum cordi nobis eſſe debet, vlla ex parte violetur; tollatur abuſus ille, qui apud aliquos, vt audimus, irrepſit, qui rei deformitatem forte non attendentes, in libris, quos de Superiorum licentia apud ſe habent (qui tamen pauci eſſe debent, & certi quidam) inſcribunt ad vſum talis, &c. qui loquendi, vel inſcribendi modus, vel prorſus inutilis eſt, vel ſi aliquid efficiat, vt ſcilicet Superiores de huiuſ-

Abuſ⁹ proprius librorum.

iuſmodi libris minus libere diſponant; paupertatis perfectioni, & puritati aperte repugnat: cum non tantum in rerum dominio, ſed in illarum vſu etiam paupertas plerumque lædi poſſit. In ijs igitur libris, qui communiter a Superioribus cuicumque conceduntur, & aſportari communiter ſolent (vt ſunt Conſtitutiones, vel illarum Summarium, Ioannes Gerſon, vel ſimilis aliquis pius libellus, Officium B. Virginis, & Sacerdotibus Breuiarium, & Diurnum, nonnullis etiam Bibliorum exemplar, & Summula aliqua Caſuum, & his ſimiles) nihil inſcribendum eſt. Reliquis vero libris, qui alicui conceduntur a Superioribus, vel permittitur, vt eos emi curet, quos tamen in vnum, vel aliud Collegium aſportare non licet, inſcribendum tantum eſt nomen ipſius Collegij, vel Domus cui ſunt applicati.

Qui nam permit edi

SECVNDA
INSTRVCTIO
PRO CONCIONATORIBVS SOCIETATIS.

In virtutibus bene fundētur.

1 CVM Concionatorum munus tanti momenti ſit, & ex præcipuis, quæ Societas ad proximorum ſalutem procurandam exercet; diligenter a Superioribus curandum eſt, vt qui ad hoc munus talentum a Domino acceperunt, bene ab ipſo etiam ſtudiorum tempore in hunc finem inſtituantur; vt poſſint ſuo tempore illud bene ad Dei gloriam, & proximorum ſalutem fructuoſe exercere. Quare ſi qui perſpicientur huiuſmodi eſſe, in humilitate, & cæteris virtutibus bene fundentur; quo tutius id muneris exequi ſuo tempore poſſint. Nulla ratione autem ſinantur conci-

cionibus aliorum deſcribendis tempus te-rere.

2 Quoniam vero Scholaſtici noſtri in domeſticis concionibus frequenter exercentur, non ſolum ob varias vtilitates, ſed etiam vt huic muneri publice, & ad populum ſuo tempore præſtando aſſueſcant; in priuatis concionibus, quæ in Refectorio haberi ſolent, non tantum ea, quæ ad Religioſos proprie ſpectant, tractari poterunt; ſed interdum etiam illa, quæ ad populi ædificationem facere cenſentur. nimirum ſi Chriſtianæ virtutes, vt eleemoſyna, charitas in proximum, & ſimilia proponantur: vitia item, vt ambitio, auaritia, ira, & alia huiuſmodi vituperentur. Hæc autem ita explicari poterunt, vt non quaſi ad Religioſos tantum, ſed veluti ad populum etiam, & ad ſeculares homines ſermo dirigeretur. Quomodo formandi.

3 Ad Præfectum concionum pertinebit, thema, ſeu argumentum ijs, qui concionaturi ſunt, deſignare; ac pro eorum captu vnum, aut alterum, aut plures etiam Auctores, qui illud argumentum bene tractarunt, aſſignare; vt ex eorum lectione illi materiam eliciant, ex qua ſuam poſtea concionem, iuxta cuiuſque propriam inuentionem, componant: ac denique viam il- In argumento tractando a Præfecto docendi ſunt.

lis aperiat, prout neceſſe cuique fore perſpexerit, ad bene diſſerendum de argumento, quod tractandum aſſumunt. Conueniet etiam ijs, qui concionaturi ſunt, tempus aliquod concedi, iuxta Superioris arbitrium, in quo commode parare ſe poſſint: quod vt multum eſſe non debet, ne nimium a ſtudiis diſtrahantur; ita modicum eſſe non expedit, ne imparati ad concionandum accedant. Quare propter varias occupationes, quibus Scholaſtici diſtinentur, a quibus propter concionem eximi non debent, biduo ſaltem ante monendi erunt.

Quomodo exercendi. 4 Ad hunc finem, in præcipuo præſertim Prouinciæ Seminario, bene exercitatus e noſtris aliquis concionator Præfectus concionum conſtituendus eſt; qui & exemplo ſuo, & pro cura hac ſibi demandata, noſtros diligentius exerceat, præcipue vero tertio, & quarto anno Theologiæ; & poſt ſingulas conciones libere, & amanter eoſdem priuatim (re prius, ſi videbitur, collata cum Superiore, aut huius iudicio cum aliis Patribus) moneat, in quo defecerint quo ad vocem, geſtus, & alias boni concionatoris partes: idque illi in proxima concione emendare ſtudeant; iudiciumque Præfecti de emendatione facta, aut non facta, iterum intelligant, donec bonum habitum in-

induant. Commendabit vero, condemnabitque tum Superior, tum Præfectus, quæ commendatione, aut condemnatione digna videbuntur. Alii vero, ad quos hoc non pertinet, minime permittantur, nec facile, & immodice eos laudare, nec libere carpere.

5 Vt toni cum fructu, iuxta ipſorum finem fiant, præficiendus illis omnino erit, qui in concionandi ratione eos, qui tonos faciunt, bene, & prudenter inſtruere poſſit: idque ſuauiter ipſe præſtabit, antequam e ſuggeſto illi abeant; commendando quoque ſubinde quæ oportet. vtilitas vero e tonis maior ſperatur, ſi quadrante horæ circiter ij præmoneantur, qui eos facturi ſunt, themate illis aſſignato. De tonis cũ fructu faciendis.

6 Non eſt exiſtimandum, ad eundem concionandi modum, vel vnius celebris concionatoris imitationem noſtros adigendos eſſe, vel adigi etiam poſſe: communia vero documenta ad proprium, quem quiſque a natura habet concionandi modum, & facultatem accommodanda ſunt; cum varia ſit hominum conditio. Monendi igitur omnes ſunt, qui ad hoc munus inſtituuntur, ne alios in voce, & geſtu imitari ſtudeant, quando id quod imitantur, quamuis bonum ſit, natura conſequi non poſſunt. Ab affectata imitatione arcẽdi.

Vacēt ſacrę Scripturæ, & legēdis Patrib⁹ ſaltem per biennium.

7 Qui concionandi talentum habuerint, ſi poſt abſoluta ſtudia ſcholaſtica duos annos ad ea repetenda, iuxta Reg. 52. Prouincialis, poſuerint, poſt tertium annum probationis, antequam concionandi munus ſuſcipiant, priuato ſtudio ſacræ Scripturæ, & legendis Patribus, ac ſanctæ meditationi ſaltem per annum vacent. At vero qui biennium ad repetenda ſtudia non habuerint, per duos annos iis rebus incumbant. Vnde illud etiam commodum ſequetur, quod tantopere aliorum concionibus deſcribendis non inhiabunt.

Qualeseſſe oporteat.

8 Vt noſtri concionatores fructuoſius ſuum munus exequantur; meminerint Regulæ 2. concionatorum, & diligenter curent, vt in ipſis vigeat zelus animarum, caritas, orationis ſtudium, & deuotio. Immo vero exercitia ſpiritualia ſubinde ab illis vltro, & libenter repetita, plurimum ad hæc omnia proderunt. Caueant ſimiliter ab ijs, quæ & concionatores plurimum diſtrahunt, & eorum ſtudia impediunt, & ſpiritum, ac deuotionem minuunt, vt ſunt nimiæ familiaritates cum externis, eorundem viſitationes, donaria, præſertim a fœminis facile admiſſa, & his ſimilia.

A quibus cauēdum.

Extra domos ne cō cionentur,

9 Quoniam vero noſtri ad concionandū in Quadrageſima extra Collegium interdum

mit-

mittuntur, & accidere nonnunquam poteſt, vt ij, qui mittuntur, ob infirmam, vel imbecillam valetudinem cibis Quadrageſimalibus veſci non poſſint; ideo ad maiorem proximorum ædificationem melius fore iudicauimus, ne huiuſmodi concionatores in poſterum extra noſtras Domos in Quadrageſima concionaturi mittantur. Cum iis vero, qui in Domibus noſtris concionantur, nemo in hoc diſpenſet inconſulto Prouinciali, qui in huiuſmodi diſpenſatione neceſſitatis, & maioris diuini obſequii rationem habebit. In victu vero, & veſtitu ea lautitia, illæ item ſingularitates, & exemptiones, quibus alii merito offenduntur, concionatoribus minime concedantur.

qui cibis Quadrageſimæ &c.

Eorundem frugalitas.

10 Cum noſtri in loca, præſertim remotiora, concionaturi contendunt, non ducant plures equos, quam duos, vnum ſcilicet pro ſe, alterum pro ſocio: nullo autem modo tertium pro ſcriptis, aut ſarcinis addant. In reliquo etiam apparatu, & hoſpitiis ſeruetur religioſa mediocritas: victum præterea potius, quam pecunias pro illo accipiant, cum extra Collegium concionantur; idque vel apud Eccleſiaſticum, vel alium honeſtum ciuem: is vero ſit tenuis, & parcus, vt Religioſos decet. Viaticum vero non niſi neceſſarium, pro ſolo itinere ad reditum admit-

Terti' equus pro ſarcinis interdicitur.

Apparatus & viatici religioſa mediocri.

Vacẽt ſacrę Scripturæ, & legẽdis Patrib. ſaltem per biennium.

7 Qui concionandi talentum habuerint, ſi poſt abſoluta ſtudia ſcholaſtica duos annos ad ea repetenda, iuxta Reg. 52. Prouincialis, poſuerint, poſt tertium annum probationis, antequam concionandi munus ſuſcipiant, priuato ſtudio ſacræ Scripturæ, & legendis Patribus, ac ſanctæ meditationi ſaltem per annum vacent. At vero qui biennium ad repetenda ſtudia non habuerint, per duos annos iis rebus incumbant. Vnde illud etiam commodum ſequetur, quod tantopere aliorum concionibus deſcribendis non inhiabunt.

Quales eſſe oporteat.

8 Vt noſtri concionatores fructuoſius ſuum munus exequantur; meminerint Regulæ 2. concionatorum, & diligenter curent, vt in ipſis vigeat zelus animarum, caritas, orationis ſtudium, & deuotio. Immo vero exercitia ſpiritualia ſubinde ab illis vltro, & libenter repetita, plurimum ad hæc omnia proderunt. Caueant ſimiliter ab iјs, quæ & concionatores plurimum diſtrahunt, & eorum ſtudia impediunt, & ſpiritum, ac deuotionem minuunt, vt ſunt nimiæ familiaritates cum externis, eorundem viſitationes, donaria, præſertim a fœminis facile admiſſa, & his ſimilia.

A quibus cauẽdum.

Extra domos ne cõcionentur,

9 Quoniam vero noſtri ad concionandũ in Quadrageſima extra Collegium interdum

mit-

mittuntur, & accidere nonnunquam poteſt, vt ij, qui mittuntur, ob infirmam, vel imbecillam valetudinem cibis Quadrageſimalibus veſci non poſſint; ideo ad maiorem proximorum ædificationem melius fore iudicauimus, ne huiuſmodi concionatores in poſterum extra noſtras Domos in Quadrageſima concionaturi mittantur. Cum iis vero, qui in Domibus noſtris concionantur, nemo in hoc diſpenſet inconſulto Prouinciali, qui in huiuſmodi diſpenſatione neceſſitatis, & maioris diuini obſequii rationem habebit. In victu vero, & veſtitu ea lautitia, illæ item ſingularitates, & exemptiones, quibus alii merito offenduntur, concionatoribus minime concedantur. qui cibis Quadrageſimæ &c. Eorundem frugalitas.

10 Cum noſtri in loca, præſertim remotiora, concionaturi contendunt, non ducant plures equos, quam duos, vnum ſcilicet pro ſe, alterum pro ſocio: nullo autem modo tertium pro ſcriptis, aut ſarcinis addant. In reliquo etiam apparatu, & hoſpitiis ſeruetur religioſa mediocritas: victum præterea potius, quam pecunias pro illo accipiant, cum extra Collegium concionantur; idque vel apud Eccleſiaſticum, vel alium honeſtum ciuem: is vero ſit tenuis, & parcus, vt Religioſos decet. Viaticum vero non niſi neceſſarium, pro ſolo itinere ad reditum admit- Terti⁹ equus pro ſarcinis interdicitur. Apparatus & viatici religioſa mediocri.

mittant, & domi rationem de accepto reddant: quam etiam ab alijs de quouis viatico ſibi reddi Superior iubebit.

Vltra trieñium non doceant.

11 Qui talenta ad concionandum oſtendunt, præſertim rariora, non vltra trienñium in docendi munere tam humaniores literas, quam Philoſophiam, & Theologiam detineantur; ne ſi ſecus fiat, quando in ijs ſtudijs pene conſenuerint, tunc demum ad concionandum accedant.

TER-

TERTIA
INSTRVCTIO
PRO CONFESSARIIS SOCIETATIS.

PRINCIPIO, quod habetur in Regula Prouincial. 100 de maturitate Confeſſariorũ, id in primis curãdum, vt multo maior ratio maturitatis habeatur in ſpiritu, moribus, & ædificatione: alioqui ætas, quæ conciliare etiam ſolet auctoritatem, non multum proderit. Prima ergo cura ponatur circa promotionem ad Sacerdotium, iuxta ea quæ dicuntur §. 1. ex Deputatione pro renouatione ſpiritus. Cauendum vero, ne ſpe futuræ emendationis adhibeatur hoc medium promotionis ad illos in ſpiritu iuuandos, niſi aliunde conſtet emendatio. Ad hæc quod præſcriptum fuit anno 1590. §. 6. de biennio expectando recens

1 Maturitas in moribus &c.

De promotione ad Sacerdotium

Nõniſi poſt bienniũ ad mulierum

confeſſiones exponantur. recens ordinatis, ita ſeruetur, vt & illo tempore, & etiam poſt illud, antequam ad mulierum confeſſiones exponantur, occupentur virorum confeſſionibus audiendis; tum vt maioribus laboribus aſſueſcant, & fructuoſius, ac latius occupentur; tum vt experiatur Societas, ecquid in hoc miniſterio valeant; tum demum, vt hoc modo maturiores fiant, nec imparati accedant.

Ad crates mulieres audiendæ. 2 Regula 15. Sacerdotum, vt ad crates mulieres audiantur, omnino ſeruetur, etiam in ſumma frequentia, neque excuſationes admittantur, etiam ſi ſint puellulæ.

De nõ protrahendis colloquijs in confeſſionali. 3 Et quoniam plurima habet incommoda, ſi in confeſſionali longa protrahantur colloquia, omnino regula 17. Sacerdotum exacte ſeruetur, ne de rebus ad confeſſionem non pertinentibus eo loco loquantur. Quod ſi contingat de alijs rebus ad conſolationem, vel vtilitatem illarum eſſe loquendum; id non flexis genibus in confeſſionali, ſed ſtando, vel ſedendo breuiter, & modeſte, demiſſis oculis (vt regula dicit) fieri debet. *Extra confeſſionẽ in patẽti loco colloquantur.* Quare operæ pretium erit, nonnulla loca patentia, & decentia in aliqua templi parte, pro ratione regionis, aſſignare, ad quæ fęminæ accedant, vt noſtros alloquantur: ſic enim fiet, vt & colloquia breuius finiãtur, & minus frequenter accedant, cũ pateat ſermones illos non eſſe confeſſionem; & non offendantur alij, dum exiſtimant

ſtimant, confeſſiones earum, quæ frequenter confitentur, adeo in longum protrahi; & vt omnis occaſio præcidatur. Si pœnitentes prætendant ſcrupulos, inſtruant illas Confeſſarij, ne hiſtorias narrent, & inutilia repetant; & interdum etiam ipſi ſermonem abrumpant. Nã ſi vere ſcrupuli ſunt, vbi id illis certo conſtet, nihil opus erit longas orationes audire. Quod ſi agatur de meditationibus, & ſpiritualibus exercitijs, fiat id potius per ſpirituales libellos Granatæ, & aliorum, quos apud ſe legant. Et ſi in aliquo caſu paticulari aliter faciendum eſſet, id non fiat, niſi conſulto Superiore.

Quid cum de ſcrupulis & ſpualibus exercitijs agitur.

4 Seruetur etiam regula 21. Sacerdotum Curetur etiam, ne Confeſſiones generales excipiantur earum, quæ ſemel generaliter alicui confeſſæ fuerant, niſi id exigeret manifeſta neceſſitas Sacramenti, ob confeſſiones inualidas; quod tamen in huiuſmodi raro admodum probabile eſt poſſe contingere.

De generaliter audiẽdis.

5 Coſtituantur ſyndici non modo Aeditui, & aliqui ex ſocijs, ſed nonnulli proximi Sacerdotes, qui obſeruent, & Superiorem moneant, tam de prolixis confeſſionibus, quam de colloquijs, quæ extra confeſſionem protraherentur.

Syndici.

6 Quæ matutino tempore ſunt confeſſæ vel ſequenti die mane confiteri debent, non permittantur a prandio accedere prætextu con-

Mane confeſſæ non audiãtur a prandio.

confeſſionis ; ſed ſi acceſſerint, Confeſſarij reijciant in diem craſtinum, ſi ſunt communicaturæ; & ſi illo ipſo die, quo accendunt, communicauerint, differant ad diem ſequentis confeſſionis.

De ſocio ſecum retinendo.

7 Circa regulam 18. Sacerdotum, de retinendo ſecum ſocio, omnino exacte ſeruandam, inuigilent Superiores diligenter, & acceptis his noſtris, conuocent omnes Sacerdotes, illiſque tum alia, quæ ad eos ſpectant, tum præcipue literas noſtras legant, quas de hac re 15. Iulij anno 1585. ad Superiores dedimus. Iis vero, qui ſuas regulas 15. 16. 17. & 18. non ſeruauerint, monitiones ſeriæ, & pœnitentiæ prima vice iniungantur. & quamuis nobis non placuerit vniuerſim præceptum imponere obedientiæ, vt id ſeruent; tamen alicui particulari, qui eo fræno indigebit, poterit, ac etiam debebit Superior id imponere. Quod ſi id non ſeruare fuerint deprehenſi, remoueantur ſtatim a confeſſione fœminarum, & nos moneamur, vt diſpiciamus, an tales in Societate retinendi ſint, vtpote qui in re graui, periculoſa, & tam ſeuere iniuncta parere noluerint. Quod ſi locus vbi infirmæ iacent, ita anguſtus ſit, vt per loci diſpoſitionem fieri non poſſit, vt ſocius Patris adſit; cum primum domum redierint, Superiorem moneant, vt is conſideret, an ſecundo illuc redeundum ſit, vel potius (in

Monendi.

Etiam remouēdi a cōfeſſione fœminarũ

Qñ locus infirmę anguſtus eſt.

quod

quod magis inclinamus) ea cura proprijs Parochis reliquenda. Quod vt melius omnino ſeruetur, iniungitur Superioribus omnibus, vt in publicis exhortationibus moneant omnes, quod quamuis nulla ſit peculiaris regula, quæ ſocios moneat, vt ipſi Superiori ſignificent cum redierint, an Sacerdos regulam ſeruauerit; tamen & ex nonnullis regulis alijs, & ex noſtra hac peculiari ordinatione, ſocij & fratres omnes tenentur, Superiorem ea de re vere, & ſyncere monere: quod ſi non fecerint, intelligant, nec ſuæ conſcientiæ, nec Societatis bono ſe ſatisfacturos; & Superiores in eos, tanquam in inobedientes, eſſe animaduerſuros. Sacerdotes vero, etiam ſi maxime ſocij extra remanere vellent, nulla ratione id permittere debent; tum ne illi ocioſa colloquia cum alijs miſceant, tum ne ipſi ſint ſine teſte.

Publice Socij docēdi de hac regula.

8 Circa communionis frequentiam optandum eſt, vt ſeruetur regula 26. Sacerdotum, ne crebrius, quam octauo quoque die, &c. Sed quoniam in nonnullis ciuitatibus, vbi paſſim maior eſt communionis frequentia, & cum nonnullis perſonis, quæ ab aliquo tempore frequentius in hebdomada communicant, vix fieri poterit; ſaltem illud retineatur, vt in futurum nec Confeſſarijs, nec Rectoribus liceat diſpenſare, niſi tantum Prouinciali, vt bis in hebdomanda fieri poſſit.

De cōmunionis frequentia.

Cum ijs vero, qui conſuetudinem habent frequentius communicandi, curetur quod ſuauius fieri poſſit. Illud tamen non dubium eſt, ſi Confeſſarij ſerio ſibi perſuadeant, id maiori proximorum vtilitati, Societatis bono, & ædificationi conuenire; fore, vt cum vtriſque feliciter omnia tranſigantur.

De mulieribus inuiſendis.

9 Et quoniam magna iactura temporis, & fructus ſpiritualis in miniſterijs, certe plusquam oportet, mos inoleuit viſitandi, & ſalutandi; omnino neceſſarium duximus ad meliorem regulæ illius obſeruationem, quæ de non inuiſendis mulieribus agit (eſt autem 72. Præpoſiti, & 70. Rectoris) aliquid certius ſtatuere. Et ſane extra caſum neceſſitatis) qui eſſet verbi gratia, in aliqua infirmitate, aut luctu, aut morte aliquorum, pij alicuius negotij, & huiuſmodi) raro admodum ſpes iſta magni fructus euenire poteſt. Quia tamen modus agendi Societatis, accepta beneficia, & declinatio ruſticitatis cuiuſdam non permittunt, vt hæc officia noſtris omnibus interdicantur, moderatione aliqua opus erit. Hanc nos commodiſſimam hoc quidē tempore arbitrati ſumus, vt habeatur ratio tum perſonarum, quæ inuiſuntur, tum noſtrorum, qui inuiſunt. Itaque tria concurrere debent, vt aliqua digna exiſtimetur, quæ a noſtris officij cauſa inuiſatur. Primum, vt ſit perſona nobilis, & primaria; neque enim om-

Tria requiſita ad inuiſendum.

nibus

nibus deuotis cuiuſcumque gradus id officij par eſt præſtare: cum ſatis poſſint in noſtris Eccleſijs, & confeſſionibus, & pijs colloquijs, & iuuari, & inſtrui. Secundo, vt ſit benemerita non vulgariter de Societate. Tertio, vt in domo illa marito, cognatis, vel huiuſmodi, id officij gratum potiùs, quam odioſum eſſe credatur. Cæterùm ne in deſignatione huiuſmodi perſonarum errari contingat; volumus, cum Prouincialis viſitat ſingula Collegia, auditis Conſultoribus deſignet eas, quibus ſine offenſione, præter circumſtantias iam dictas, id negari non debeat, cæteras omnes huiuſmodi viſitationes ſuperfluas prohibeat. Noſtri autem, qui id facere poſſunt, videntur eligendi quam pauciſſimi, nimirum Superior, qui quaſi publico nomine pro Collegio id exhibeat (ita tamen, vt valde moderate, & circumſpecte id faciat, vt alijs exemplo præluceat) & Confeſſarius, cum quo tanquam Patre ſpirituali perſonæ, quæ viſitandæ ſunt, confidenter agere poſſint; qui ſi prohiberetur, maxime offenderentur. Cæteri vero, ſi quando expediat, vt aliquis mittatur, non ipſis petentibus, ſed Superiore ſuo nomine eos mittente, ſi fuerint viri ſerij, graues, & ſpirituales, poterunt interdum id præſtare. Perſonæ deſignētur

10 Prouinciales autem in Viſitationibus diligenter inquirant, quomodo hæc omnia De his eſ-bus Gñalis monēdus.

ſeruentur, & nos exacte moneant. Curent etiam, quod aliquando quibuſdam literis vniuerſalibus commendauimus, vt occaſione miſſionum Confeſſarij interdum mutentur; ne anguſtus ſit fructus, ſi perpetuo cum nonnullis deuotulis occupentur.

Ad hoc munus affecti ſint.

11 Curandum, vt noſtri Confeſſarij, iuxta regulam Sacerdotum 8. multum afficiantur ad hoc munus, vt proximis perneceſſarium, & noſtri Inſtituti valde proprium; præcipue vero inuigilandum, ne ſint minus affecti, minusq. prompti erga homines pauperes, aut vulgares. Quod ſi hos refugere deprehenderint Præfectus Eccleſiæ, vel Æditui, omnino Superiori ſignificandum erit, vt Confeſſarium officij ſerio monere poſſit.

Præſertim erga pauperes.

Eorundem munus & ſpiritus.

12 Curandum item diligenter, ne numero potius pœnitentium, quam fructu eorum ſpirituali gaudeant; magisq. ſoliciti ſint, vt ad veram contritionem pœnitentes promoueantur, vitia emendent, in via ſpiritali dirigantur, & promoueantur. Ac quoniam in hac parte notabilis remiſſio ex ſpiritus, ac zeli in Confeſſarijs defectu aduertitur; de hoc reſuſcitando elaborandum eſt: nec alia media efficaciora videntur, quam orationis, meditationis, ac mortificationis ſtudium, otij declinatio, moderata, & ex ſpiritu Societatis ordinata cum externis conuerſatio, de ſpirituali-

tualibus rebus,& modo iuuandi animas cum domeſticis colloquutio, regularum omnium, earum præſertim, quæ de fœminarum confeſſionibus præſcribunt, vt ſuperius dictum eſt, exacta obſeruatio.

Quare tollendi ſedulo, qui ſequuntur abuſus,ſicubi exiſtant: plures horas dare pauculis fœminis, vt alijs ad confitendum locus nō ſit; alias confiteri volentes arcere, ne filiæ propriæ ſpirituales (vt vocari conſueuerunt) expectare cogantur. Quinã tollendi.

13 Sicubi non eſt introductum, valde cupimus, vt introducatur, quod Romæ, & alibi fit, ſi accurrentium frequentia id poſtulet; vt ſcilicet deſignati Sacerdotes ſtatis diebus certis horis in templo reſideant, vt qui confiteri volunt, ad manum habeant Confeſſarium. Deſignentur in templo ſtatis diebus.

14 Quæſierunt nonnulli, qua formula vtendum eſſet noſtris in abſolutione ab excommunicatione,& alijs cenſuris, cum decima regula Sacerdotum omnibus eandem præſcribat. Reſpondimus, in foro quidem conſcientiæ, quod frequens eſt,vtendum formulis,quæ habentur in Directorio P. Polanci piæ mem. Sed in foro exteriori, quod rariſſimum eueniet, ſi ex delegatione Prælatorum aliquando contingat,ſequantur formulam in eo Epiſcopatu receptam. De formula abſoluēdi a cenſuris &c.

15 Ad ocium autem vitandum, & oc-

Ad ociũ in paruis Collegijs vitandum.

currendum quorundam noſtrorum querimonijs, dicentium in paruis aliquibus Collegijs non ſatis eſſe occupationum; quamuis nihil opus ſit ſtatuere, aut ordinare, cum ex regulis, & conſtitutionibus, & formula Inſtituti ſatis conſtet, non deeſſe plurima, in quibus iuxta gratiam noſtræ vocationis occupari debeamus: tamen, vt id Superiores quaſi compendium præ oculis habeant, non erit inutile, ſi quæ nobis a Prouincia Romana anno 1590. propoſita fuere, quorumque copia iam fuit tranſmiſſa, inſpiciant; vt ſubditi iuxta Superiorum arbitrium, & voluntatem, habita locorum, temporum, & perſonarum ratione, in ijs exerceãtur.

QVARTA INSTRVCTIO AD OCCVPATIONES VARIAS,

In quibus ſacerdotes operarij Societatis cum fructu exerceri,& tempus vtiliter collocare poſſunt: a Cõgregatione Prouinciæ Romanæ anno 1590. propoſitas.

Et a R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali approbatas.

OMNES occupationes, quæ in Collegijs Societatis vel iam ſunt, vel introduci poſſunt, ad tria capita reducuntur; primo ad ſpiritum; ſecundo ad ſtudia; tertio ad proximos. Occupationũ tria capita.

Pro ſpiritu orationis aſſiduitas &c.

1 Quoad ſpiritum, in primis opportuna erit oratio, & meditatio extra illam horam aſſignatam a regula, prout cuique deuotio ſuggeſſerit, & quantum per caritatis, & obedientiæ occupationes licuerit; dummodo ſemper Confeſſarius, vel Superior conſulatur. Oratio enim non ſolum faciet, vt bene, & ſancte inſumatur illud tempus, ſed etiam expellet alia via otium, quia impellet ad agendum, & quærendos vltro proximos, quos iuuemus. Atque in hoc capite non ſolum comprehenditur oratio ipſa, ſed etiam lectio librorum ſpiritualium, & omnes eiuſmodi ſpirituales mentis exercitationes in Deum.

In ſtudijs præſertim caſuum cõſciẽtiæ occupatio.

2 Quoad ſtudia, bonum eſt, vt noſtri Sacerdotes paulo magis delectentur ſtudijs, tum ad otium vitandum, tum propter vtilitates, quæ conſequuntur. Et ideo non eſt res reſtringenda ad vnum tantum genus; ſed poſſunt ſe exercere in pluribus. Primo, & præcipue in caſibus conſcientiæ; deinde in Scriptura ſacra, & ſanctis Patribus: aliquando etiam legere hiſtorias Eccleſiaſticas, & vitas Sanctorum. In quo etiam iuuerit, vt melius ſeruire poſſint quæ leguntur, conficere ſibi compendium non modo caſuum, ſed etiam ſelectorum exemplorum, quæ deinde ſint vſui inter agendum cum proximis. Confert etiam plurimum, ſi ſæpe legant, & præ

præ manibus habeant librum Exercitiorum ſpiritualium, Directorium P. Polanci, & Methodum iuuandi morientes. Sed tamen videndum eſt, ne occupentur in quibuſdam ſtudijs inutilibus, ex quibus vel nullus eſt fructus, vel quæ non ſunt proportionata illorum capacitati, quia ſic amittitur tempus. Iuuabit etiam, vt ſit maior copia librorum varij generis in Collegijs. In particulari, quoad caſus conſcientiæ, fiant conferentiæ exacte, & diligenter de rebus vtilibus, & practicis, & præuideantur materiæ; quia ſi fiant, vt debent, bis in hebdomada, & hoc modo quo diximus, erit hæc inter alias ſatis bona, & vtilis occupatio.

3 Quoad tertium, de proximis, vix poteſt deeſſe occaſio, ſi quis velit, & habeat zelum. Quare hoc præcipue procurandum, vt noſtri concipiant, & foueant hunc zelum, ita proprium noſtri Inſtituti. Modi autem, & occaſiones iuuandi proximos multæ ſunt, & fere in omnibus locis ſunt; vt docere doctrinam Chriſtianam, tradere exercitia, & quærere, & inducere homines ad ea peragenda, cum prudentia tamen; viſitare hoſpitalia, & carceres, quærere eleemoſynas pro ijs, qui ſunt in carcere, & Xenodochijs; pacificare inimicitias, facere conciones, vel exhortationes in ijſdem locis, reducere eos qui ſunt in malo ſtatu, iuuare confraternitates,

Zelus cum proximis.

Modi iuuādi proximos.

tes,

tes, vbi ſunt, iuxta noſtrum Inſtitutum, & vbi non ſunt, introducere; adire ſcholas externorum, & in eis, conſentientibus ludi magiſtris, aliquas exhortationes habere, iuuentutem ad confeſſionem allicere, quamuis melius ſit curare, vt ipſi magiſtri per ſe hoc facerent; viſitare infirmos ad eos conſolandos, & ſpiritualiter iuuandos, qua ratione iuuantur etiam propinqui, qui adſunt, & fiunt amici, & facile adduci poſſunt ad frequentanda Sacramenta. Pro hoc etiam conferet, cum proximi veniunt ad noſtrum Templum, libenter eos admittere, & audire in confeſſione, etiam ſi cum aliquo noſtro incommodo: & cum occurrunt nobis in vijs, inuitare eos qualibet occaſione, vel leuis amicitiæ, tum etiam parentes diſcipulorum noſtrorum conciliare Societati. Iuuabit etiam facere interdum conferentias de modo iuuādi proximos, verbi gratia, infirmos, vel qui modus tenendus ſit in pacificandis diſcordibus; aut in confeſſione quid remedij dari poſſit huic, vel illi peccato. Præterea poſſunt fieri miſſiones ad loca vicina per duos, aut tres dies hebdomadæ, ita vt redeant, & adſint die Dominico. Iuuabit etiam, quod ſit erga proximos, non facere caſu, ſed ſcienter, & cum conſideratione, animo repetendo, quomodo auditæ ſint confeſſiones in particulari huius, vel illius: quomodo remedium

Conferentia de modo iuuādi.

poſi-

poſitum ſit huic, vel illi, qui indigebat: item, quo affectu, quo zelo, quo patientia. Deniq. curandum eſſet, vt in omnibus locis vbi reſidet Societas, hoc intelligeretur, Societatis profeſſionem hanc eſſe, vt præſto ſemper ſit ad proximos; neque illi gratius quicquam eſſe poſſe, quam ad hoc adhiberi omni hora, in omnibus rebus conſentaneis noſtro Inſtituto. Hoc enim faceret, vt omnes ad nos libenter concurrerent.

4 Sunt etiam quædam obſeruanda a Superioribus. & primo, vt ipſi quoque, & quidem omnium maxime, ferueant zelo animarum, & eum præ ſe ferant, & ſæpe animent ſuos, atque ipſis factis oſtendant id ſibi cordi eſſe, fouendo, & promouendo profectus proximi, & præbendo auxilium, quod poſſunt; & inter alia facile dando ſocium, quando petitur. Præterea ipſi quoque pro parte ſua faciant quod poſſunt, eundo interdum ad hoſpitalia, & ad moribundos: at ſi non eunt ſæpius, conſtet non ire propter occupationes ſui officij. Præterea non faciant ipſi quoque omnia per ſe, & præſertim nobiliores actiones, & diuidant eas cum ſuis. At cum aliquis ſe excuſat, quod non poſſit, vel non habeat talentum, non facile admittant, ſed animent, quia Deus concurrit, & adiuuat. Tollant alias occupationes minus vtiles, & quæ tempus præripiunt, animosq. ab vtilioribus, ne-

Obſeruanda a Superioribus.

neceſſariis, inſtitutoq. magis proprijs auocāt: cuiuſmodi ſunt excurſiones, viſitationes, confabulationes cum externis, vel etiam cum noſtris. Curent vt in omnibus Collegijs ſit vnus ſaltem doctus, quia ille exercebit reliquos: & faciant, vt in Collegijs ſemper vigeant aliquæ bonæ exercitationes. Denique Superiores ipſi curent, non ſolum vt cum ſuis conſultet de modo fugiendi otij, & quænam bonæ, & aptæ exercitationes introduci poſſint; ſed etiam inuigilent, vt his noſtri occupentur. Ipſi enim, cum melius norint ſtatum, & conditionem illius Ciuitatis, & loci, in quo ſunt; facilius poterunt inuenire, in quibus poſſint occupari.

QVIN-

QVINTA INSTRVCTIO
DE CASIBVS RESERVATIS IN SOCIETATE

Iuxta Decretum S. D. N. Clementis VIII. de caſuum reſeruatione pro Regularibus.

1 SANCTISSIMVS D.N. qui iam pridem accurate perpendit, & re ipſa comperit, quod reſeruatio facultatis abſoluendi Religioſos pœnitentes a peccatis quibuſdam grauioribus, niſi Superiores admodum prudenter, ac moderate illa vtantur, nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori ſuo conſcientiæ maculas detegere formidant, adducere poſſet in æter- Præſcribitur caſuũ reſeruatio.

næ damnationis periculum, & ſpiritualis remedij deſperationem. Ideó vt huic malo S. Sanctitas opportune proſpiceret, decreuit, vt nemo ex Regularium Superioribus peccatorum abſolutiones ſibi reſeruet, exceptis ijs, quæ ſequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout ſubditorum vtilitati expedire prudenter in Domino iudicauerit.

Qui reſeruari poſſint.

2 Veneficia, Incantationes, Sortilegia. 2. Apoſtaſia a Religione, ſiue habitu dimiſſo, ſiue retento, quando eo peruenerit, vt extra ſepta Monaſterij, ſeu Conuentus egreſſio fiat. 3. Nocturna, ac furtiua e Monaſterio, ſeu Cõuentu egreſſio, etiam non animo apoſtandi facta. 4. Proprietas contra votum paupertatis, quæ ſit peccatum mortale. 5. Iuramentum falſum in iudicio regulari, ſeu legitimo. 6. Procuratio, auxilium, ſeu conſilium ad abortum faciendum poſt animatum fœtum, etiam effectu non ſequuto. 7. Falſificatio manus, aut ſigilli officialium Monaſterij, aut Conuentus. 8. Furtum de rebus Monaſterij, ſeu Conuentus, in ea quantitate, quæ ſit peccatum mortale. 9. Lapſus carnis voluntarius, opere conſummatus. 10. Occiſio, aut vulneratio, ſeu grauis percuſſio cuiuſque perſonæ. 11. Malitioſum impedimentum, aut retardatio, aut apertio literarum a Superioribus ad inferiores, vel ab inferioribus ad Superiores.

3 Si

3 Si quod aliud præterea peccatum graue pro Religionis conſeruatione, aut pro cõſcientiæ puritate reſeruandum videbitur, id non aliter fiat, quam generalis Capituli in toto ordine, aut Prouincialis in prouincia matura diſcuſſione, & conſenſu. Facultas reſeruandi cui concedatur.

4 Non liceat Superioribus Regularium confeſſiones ſubditorum audire, niſi quando peccatum aliquod reſeruatum admiſerint, aut ipſimet ſubditi ſponte, aut proprio motu id ab eis petierint. Qñ Superior audire poterit cõfeſſiones ſubditorũ.

5 Superiores in ſingulis Domibus deputent duos, tres, aut quatuor Confeſſarios pro ſubditorum numero maiori, vel minori; ijq. ſint docti, prudentes, & caritate præditi, qui a non reſeruatis eos abſoluant, & quibus etiã reſeruatorum abſolutio committatur, quando caſus occurrerit, in quo eam debere committi ipſe in primis Confeſſarius iudicauerit. Deputadĩ pro abſolutione a reſeruatis.

6 Tam Superiores pro tempore exiſtentes, quam Confeſſarij, qui poſtea ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligentiſſime, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in confeſſione habuerunt, ad exteriorem gubernationem vtantur. Interdicitur notitia per confeſſionem habita.

7 Licebit tamen Superioribus determinare pœnitentias graues quibuſdam peccatis, etiam non reſeruatis, a Confeſſarijs imponendas, quæ ſubditos ab huiuſmodi perpetrandis cohibere poſſint. Superioris erit pœnitentias determinare

Atque

Deroga- tur oībus priuilegijs

Atque ita per quoſcumque Regularium Superiores, quicumque illi ſint, obſeruari mandauit, non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac cuiuſuis Concilij, etiam generalis, Decretis, necnon conſuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore obſeruatis, aut regulis in Generalibus, aut Prouincialibus capitulis editis, ſtatutis, & Conſtitutionibus, etiam Apoſtolica auctoritate confirmatis, priuilegiis, indultis, & conceſſionibus quibuſcumque (quorum tenores hic pro expreſſis haberi voluit) cæterisq. in contrarium facientibus quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Petrum. Die 26. Maij. 1594.

Andreas Sorbolongus Secret.

S. D.

S. D. N. Clemens VIII. cum noſtra Societate diſpenſauit, & viuæ vocis oraculo conceſsit.

1 VT cum prohibentur Superiores audire ſubditorum confeſſiones, ſupra §. 4. non intelligantur Superiores, qui ſunt Magiſtri Nouitiorum. Nouitiorũ Magiſtri excipiũtur

2 Ne in ſingulis Domibus, præter Confeſſarium ordinarium, teneantur deputare duos, vel plures Confeſſarios, qui a reſeruatis abſoluant, vt dicitur ſupra §. 5. Tenemur deputare Confeſſarios pro reſeruatis.

3 Ne iudicium a reſeruatis abſoluendi Confeſſarijs abſolute relinquatur, vt in eodẽ §. dicitur, ſed liceat interdum (quod omnino neceſſarium eſt) Superiori, pro ratione ſui officij, huiuſmodi facultatem denegare in ijs caſibus, in quibus conſtat, iuxta ea, quæ Doctores dicunt, & diſcreta caritas docet, licentiam huiuſmodi eſſe denegandam, vt plenius in inſtructione explicabitur. Superior denegare poterit abſolutionẽ &c.

Decret. 67. & 73.

Caſus, quorum abſolutio reſeruata eſt Superioribus Societatis, auctoritate quintæ Congregationis generalis editi, & obſeruandi, præter eos, qui ſupra ſcripto decreto S.D.N. Clementis VIII. omnibus Regularibus reſeruantur, iuxta §.2. dicti Decreti.

Caſus reſeruati pro noſtris in V. generali Cógreg.

1 PEriurium, & falſum teſtimonium in iudicio, vel extra. 2. Furtum, & vſurpatio alicuius rei contra Votum paupertatis, in ea quantitate, quæ efficiat peccatum mortale. 3. Lapſus carnis voluntarius, & quidquid eſt contra Votum caſtitatis, quod in actum externum prodeat. 4. Inobedientia expreſſa, qua quis aſſerit ſe nolle parere. 5. Seditio in Superiorem, & diuiſio a capite in graue nocumentum Societatis. 6. Detractio famæ, bonæq. exiſtimationis aliorum, & diſcordiarum ſeminatio inter fratres. 7. Impedimentum excludens e Societate reticuiſſe in examine, vel in eo mentitum eſſe, vnde graue aliquod incommodum oriri poſſit. 8. Acceptio, ſeu miſſio literarum abſque licentia expreſſa, quæ ſcilicet acceptio, vel miſſio cõtineat rationem peccati mortalis. 9. Tranſgreſſio Votorum ſimplicium, quæ Profeſſi emittunt poſt profeſſionem. 10. Cenſuræ Societatis noſtræ, ſeu peccata, quæ in noſtris Conſtitutionibus, Bullis, vel Decretis anne-

xam habent excommunicationem.

Hęc omnia cum manifeſte erunt mortalia, & in actum exteriorem prodierint, reſeruantur Superiori Domus, vel Collegij, & ab alio, niſi de expreſſa licentia illius, abſolui non poſſunt. Qñ cenſentur reſeruata.

SEXTA
INSTRVCTIO
PRO SVPERIORIBVS, ET CONFESSARIIS SOCIETATIS

Circa caſus reſeruatos.

Superior non debet eſſe difficilis.

1 QVANDO Confeſſarius, tacito nomine pœnitentis, a Superiore petit facultatem abſoluendi a caſu reſeruato, nullo modo Superior difficilis eſſe debet, ſed facilis potius, & promptus in ea concedenda: immo eum perſuadere ſibi conuenit, poſſe ſe hac in re grauiter offendere, ſi imprudenter, & ſine iuſta, grauiq. cauſa eam negat.

2 Quia tamen & Doctores cenſent, Superio-

periorem interdum debere pro ratione ſui officij, huiuſmodi facultatem negare; attendat is diligenter, vt id raro faciat, & in iis tantum caſibus, in quibus docebit diſcreta caritas, iuxta ea, quæ ijdem Doctores tradunt, licentiam huiuſmodi eſſe denegandam; vt, verbi gratia, cum probabiliter timeri poterit ſcandalum, aut recidiuum pœnitentis, aut alterius. In huiuſmodi enim, quæ inducunt neceſſitatem vitandi ſcandalum, vel damnum Collegii, aut alterius ruinam, manifeſtum eſt, pœnitentem teneri per ſe, vel per Confeſſarium rem ipſam Superiori manifeſtare, tanquam illi, qui remedium neceſſarium adhibere poteſt, ſaluo tamen ſigillo, vt oportet. Qũo, & qñ facultatẽ negabit.

3 Caueat vero Superior, ne cum ab eo petitur facultas, curioſe inquirat, aut aliud quid faciat, vnde conijcere poſſit quis ille ſit, pro quo petitur; & ne circumſtantias alias exquirat, quam quæ ad rem pertinent. Caueat etiam Confeſſarius, ne quid elabatur, ex quo pœnitens cognoſci poſſit: qui ſi timet, ne ex notitia alicuius rei poſſit Superior probabiliter ſuſpicari, quis ille ſit; ſciat ſe omnino eam reticere debere, & omnem cautelam adhibere in caſu proponendo, ne vlla ratione Superior poſſit probabiliter agnoſcere auctorem. In quo ſi vi- A quibus Superiori & Confeſſario cauẽdum.

derit, proponendo caſum in ſpecie, occaſionem ſuſpicionis Superiori dari, ſatis erit, ſi in genere dicat aliquem in caſum reſeruatum incidiſſe, qui nec damnum Societati, nec alteri, nec ipſi pœnitenti afferre poſſit. Vterque denique tam Superior, quam Confeſſarius memores ſint obligationis ſigilli, & ita ſe gerant, vt eius puritati, & integritati per omnia conſulant.

Cum Superior & Cōfeſſari⁹ nō cōueniūt, quid agendum.

4 Quod ſi poſt relationem factam a Confeſſario de caſu, & circumſtantijs, quæ ſaluo ſigillo indicari poſſint; iudicat Superior facultatem non eſſe concedendam: & hoc non obſtante Confeſſarius vrget, huiuſmodi Superior's ſeueritatem in maius detrimentum ſpirituale, ruinam, & laqueum pœnitentis cadere, quod videat illum obfirmato eſſe animo, & nullo modo velle Superiorem adire, (in cuius rei iudicio Confeſſarii conſcientia oneratur) tentanda erunt media aliqua, de quibus pro re nata Superior, & Confeſſarius inter ſe conferent, ac tandem, ſi nullum aliud reperiatur, Superior facultatem negare non debet.

Qñ p aliū facultatem petet.

5 Porro cum ſubditus, non per Confeſſarium ordinarium, ſed per aliūm ſacerdotē facultatem petit, non facile acquieſcere debet Superior, niſi ſacerdos ille talis ſit, cui merito committi poſſit: e conuerſo contingere

re poterit in aliquo caſu, vt ſi nolit ſubditus Superiorem adire, expediat a Superiore deſignari aliquem ex ſenioribus doctum, prudentem, ſpiritu, & caritate plenum, qui melius, aut æque bene ipſi mederi poſſit, ac Confeſſarius ordinarius: id enim non erit abs re aliquando facere.

6 Cæterum hæc de ijs intelligenda ſunt, qui in Societatis Domibus, vel Collegiis reſident: nam de iter agentibus, quando ad aliquem Societatis locum diuertunt, aliter iudicandum eſt; quos nempe poteſt a reſeruatis ordinarius loci illius Confeſſor abſoluere, aut ſi is haberi non poſſit, quilibet alius Societatis ſacerdos approbatus; aut ſi is quoque deſit, etiam externus. In omnibus tamen his caſibus cum onere, & obligatione, vt ſe ſiſtant poſtmodum Superiori ſuo, ad quem ituri, vel rediturí ſunt, eique, aut alteri de eius licentia, confiteantur. Si vero accidat, vt aliquis tanquam hoſpes ſit in aliquo Collegio, diu tamen ibi moraturus, puta ſpatio vnius, aut alterius circiter menſis; ſi is eo tempore in caſum aliquem reſeruatum incideret, poterit, ac debebit abſolui a Superiore illius loci, in quo eſt, vel de eius licentia, tanquam ſi proprius eſſet eius ſubditus, ſine obligatione ſiſtendi ſe Superiori eius loci, ad quem proprie pertinet.

Facultas abſoluẽdi iter agẽtes.

Obligatio ſe Superiori ſiſtendi.

Diuerſa rõ cõmorãtis in Collegio ſpatio vnius vel alterius menſis.

Obligatio ſiſtendi eadẽ eſt pro Superioribus.

net. Idem autem, quoad obligationem ſeſiſtendi, ſeruandum eſt Confeſſarijs Rectorum, & aliorum Superiorum localium, quando ij (quod Deus auertat) in aliquem caſum reſeruatum inciderent, & non eſſet præſens Prouincialis, cui talia reſeruantur. Idem quoque ipſorum Prouincialium Confeſſariis, cum præſens non eſſet is, qui ad eum finem a Generali eſſet deſtinatus.

In dubijs Cõfeſſari⁹ põt abſoluere.

7 Ad extremum, vt omnes eximantur ſcrupuli, & maiori cum fiducia, ac libertate procedatur, cum Confeſſarius bona fide dubitat, an mortale ſit, quod proponitur; ab eo, etiam ſi ex genere ſuo reſeruatum ſit, poteſt abſoluere, licet huiuſmodi dubitatio ex ignorantia procedat: ſed neque poſtea ſi animaduerterit manifeſte fuiſſe mortale, repetenda erit confeſſio; bona ſiquidem, & vera fuit abſolutio.

Qua cautela vtendũ Cõfeſſarijs circa pœnitentes.

8 Et hæc quidem de caſibus reſeruatis. Cæterum, quia propter multas, & maximas vtilitates, non modo in caſibus reſeruatis, ſed etiam in alijs, quæ nec reſeruata ſunt, & interdum nec etiam mortalia, vt ſunt peccandi pericula, diuturnæ tentationes, & huiuſmodi; valde expedit, & pœnitenti mirum in modum vtile eſt, ſi ſyncere cor ſuum Superiori aperiat; non prætermittat Confeſſarius in huiuſmodi caſibus, prudenter eas

vti-

vtilitates pœnitenti ſuggerendo, illum hortari, vt Superiorem adeat. Quod ſi ſuauiter obtinere nequeat, non erit tandem pœnitens nimis vrgendus; niſi alioqui caſus eſſet ex ijs, in quibus, vt dictum eſt, teneretur pœnitens rem manifeſtare, & alioqui non eſſet capax abſolutionis.

SEPTI-

SEPTIMA

INSTRVCTIO

DE NOTITIA HABITA PER CONFESSIONEM

Ne noſtri, vel Superiores, vel alij ea vtantur, etiamſi vſus alioqui licitus foret.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali tradita anno 1590.

Citantur a Dñico Soto lib. de rône ſecreti m.3.q.4. & a Nauar. in c. ſacerdos, de pœnit. d.3.n. 144. & ſequentib.

TAMETSI non deſunt Doctores, qui ſentiant ſaluo ſacramentalis confeſſionis ſigillo, iuſtis de cauſis licere nonnunquam Confeſſario (cum id fieri poteſt ſine vlla reuelatæ confeſſionis ſuſpicione) vti extra confeſſionem notitia per confeſſionem habita: tamen quoniam hæc do-

ctrina & eam exigit in tanta re circumſpectionem, quam ſeruare perdifficile ſit; & interim poſſet aliquando retardare ſubditorum libertatem, quam huius fori ſanctitas, & noſtræ Societatis inſtitutum requirunt in ſeipſis, rebusq. ſuis Confeſſario aperiendis; Idcirco viſum nobis eſt in Domino ſtatuere, ſicut & ſeuere ſtatuimus, pro reuerentia, qua ſemper Societas noſtra coluit huius Sacramenti inuiolabile ſigillum, & libertatem; vt omnes Superiores diligenter caueant, ne vel ipſi, vel noſtrorum aliquis ſupradictam doctrinam vſquam introducant, nec illam publice, aut priuatim doceant, nec ea vtantur vllo modo (niſi forte de pœnitentis licentia) ſed ita prorſus in omnibus caſibus noſtri ſe gerant Confeſſarii, ac ſi in confeſſione nihil penitus audiuiſſent; ſibiq. perſuadeant, vt humanarum rerum regimen ab hoc Sacramento longiſſime diſtat, ita debere nullatenus ab eo pendere.

Interdicitur huiuſmodi doctrina &c.

OCTAVA
INSTRVCTIO
PRO NOVITIIS SOCIETATIS.

Delectus in admittendo.

1 QVONIAM prima boni ſtatus Societatis origo in admittendis ijs conſiſtit, qui noſtro Inſtituto congruunt; ideo Superiores, ad quos admittendi munus ſpectat, in admittendo non ſint nimij, ſed delectum perſonarum habeant: nec noſtrorum, vel aliorum importunitate moueri ſe ſinant; nec bona externa, vel noſtrorum affinitatem, ſed potius ad noſtrum Inſtitutum aptitudinem in admittendis ſequantur.

Ineptis in dimittendis.

2 Poſtquam vero in Societatem admiſſi fuerint, curent Prouinciales, vt patronos non habeant, qui eos, licet ineptos, in Societate retineri curent: ac porro in dimiſſionis

nis negotio Magiſtri Nouitiorum iudicium magnificiant, nec ſe in dimittendo difficiles exhibeant, cum id Nouitiorum Magiſter, cauſis adhibitis, proponet. neque enim neceſſe eſt de cuiuſque Nouitij dimiſſione inire conſultationem; neque expectandæ ſunt graues culpæ, ob quas Nouitius dimittatur.

3 Commendent etiam Prouinciales Nouitiorum Magiſtris, vt exercitia ſpiritualia, iuxta eorum Regulas 23.24. & 28. ab ijs, qui Societatem ingrediuntur, fiant; & intelligant moderationem illam, quam Regula interdū concedit, non debere eſſe ordinariam, neque crebro vſurpandam; ſed ſi quando hoc experimentum ob iuſtas rationes diſtulerint, non diu differant, cum hæc exercitia primum, & præcipuum locum inter experimenta ſibi vēdicent. Reliqua vero experimenta pręſertim Doctrinæ Chriſtianæ, hoſpitalium, & peregrinationis exacte fieri curent, vt in eorum Regulis præcipitur. Qñ exercitia ſpūalia facienda.

4 In admittendis vero temporalibus Coadiutoribus, circa eorum qualitates, & numerum, ſeruent diligenter Prouinciales, quæ præſcribuntur in Cōſtitutionibus p.1.c.2.§.2. & A. Animaduertant pręterea, magnā cautionem adhibendam eſſe in ijs ad hunc gradum admittendis, qui aliquem in literis progreſſum fecerint, vel qui milites fuerint, vel qui ſpeciem nobilitatis, vel conſanguineos nobi- Quales Coadiutores tpales admittendi.

les

les habeant, vel dominis ſecularibus in delicatis miniſteriis inſeruierint. Præterea non eſſe admittendos homines plane rudes, & diſciplinæ incapaces; cum ad miniſteria Societatis melius obeunda, & ad res ſpirituales percipiendas bonæ capacitatis eos eſſe oporteat; cuiuſmodi eſſe ſolent qui legere, & ſcribere norunt, vel artificium aliquod habent. Poſtquam autem admiſſi fuerint, inculcet ſæpius, & diſerte (quod & antea in eorum admiſſione factum ſupponitur) eorum vocationem eſſe, ſubleuare ſuis corporalibus laboribus eos, qui in vinea Domini in alijs functionibus occupati laborant. Circa eos vero, præſertim dum in Nouitiatu ſunt, diligens opera Magiſtri exercenda eſt; vt inſtituantur in externa, & religioſa politia, in modeſtia, & modo decenti agendi, præſertim cum externis, & ſimilibus.

De quibus inſtruendi

5 Vt ſcholaſtici e Nouitiatu educendi non ſunt, niſi biennium abſoluerint; ita nulla ratione Coadiutores temporales e Nouitiatu extrahendi ſunt, niſi per annum integrum in eo fuerint, & bene ſatisfecerint. In Collegiis vero, donec biennium abſoluerint, aliquem quaſi Magiſtrum in exercitationibus ſpiritualibus habeant; & cum ad vota ſimplicia ſunt admittendi, ſaltem per menſem ad Nouitiatum reuocentur, ſi commode fieri poterit, & non obſtet loci diſtantia, alioqui in eodē loco

Qñ e Nouitiatu educendi.

Cum vota facturi.

vbi

vbi ſunt, per idem tempus ſe colligant, & ad vota præparent. Nullo autem modo permittant Prouinciales, vt ante finitum biennium in publicis Æditui, Ianitoris, & ſimilibus officiis, in quibus cum externis agitur, exponantur.

In publicis officiis ne occupētur

6 Curent etiam, vt eorum bona, qui in Societatem ingrediuntur, integra, vt ipſi attulerunt, ad finem biennii ſeruentur, ſi ſeruari tamen poſſunt: ne illis diuenditis, aut conſumptis, eorum dimiſſio, ſi neceſſaria fuerit, difficilior reddatur. Neque toto hoc tempore quicquam exigatur in vſum Collegii, vel Domus Societatis ab eorum tutoribus, aut parentibus, quamdiu non ſunt ſcholaſtici approbati; vt cum maiori libertate in Domino poſſint iuuari, & corrigi, cum oportuerit.

Eorũ bona vſque ad finē biennii ſeruentur.

7 Cum vero e Nouitiatu ſcholaſtici educuntur, vt ad ſtudia mittantur, præmonendi ſunt a Nouitiorum Magiſtro, non mitti eos ad laxiorem vitam, ſed vt per ſtudia fiant aptiora inſtrumenta ad Dei gloriam, & ſalutem proximorum procurandam; ac proinde ita debere ſtudiis inuigilare, vt ſpiritus minime refrigeſcat.

De quibus monendi cũ ad Collegia mittuntur.

NO-

NONA INSTRVCTIO PRO SCHOLASTICIS SOCIETATIS.

Solicita & ſtudioſa ſcholaſticorũ educatio.

1 BONA ſcholaſticorum Societatis educatio magni momenti ſemper viſa eſt; cum ex iis poſtea tum profeſſi, tum etiã operarii proficiſcantur. Deſignandi ſunt igitur illis non ſolum ii Superiores, qui eos in via Domini, & religioſa perfectione probe inſtruant; ſed boni etiam Confeſſarii, & Præfecti rerum ſpiritualium, qui ſuo munere bene, & exacte fungantur. Quin etiam eos præceptores vt habeant curandum eſt, qui non ſolum doctrinæ ſtudiis eos excolant; ſed bono etiam exemplo ad virtutem incitent.

2 Vigilent itaque Superiores ne aſſueſcãt ſcho-

ſcholaſtici nimis colloqui cum externis, aut amicis, & cum illis familiaritates habere, apud eos prandere, literas, vel munera dare, & accipere, niſi neceſſitas, aut recta ratio aliud ſuadeat. conſtat enim his omnibus, & ſimilibus ſpiritum in noſtris grauiter lædi, & religioſæ perfectionis feruorem intepeſcere. *Ne cũ externis occupentur.*

3 Multo minus permittendum eſt, vt ſcholaſtici Patres antiquiores nimis familiares, ac veluti patronos apud Superiores habeant. & ſeniores ipſi moneantur, vt ab huiuſmodi patrocinijs, tam ſcholaſticorum, quàm aliorum e noſtris quorumcumque ſibi temperent, iuxta ea, quæ de vitandis huiuſmodi interceſſionibus præſcripta ſunt. *Patrocinijs ne foueantur.*

4 Proderit autem ad ſcholaſticorum ſpiritualem profectum, veterem mortificationum conſuetudinem tempore vacationum excitare, propoſitis in hunc finem in tabella mortificationum capitibus. Quin etiam expedire omnino videtur, vt qui in ſpiritu nimis relaxati videntur, quo in eis ſpiritualis feruor excitetur, ad has, & exercitia etiam ſpiritualia ſuauiter, omnino tamen inducantur. Immo vero hi, quando opus eſſe iudicabitur, a ſtudijs ad tempus, vel etiam ſimpliciter amouendi ſunt, vt melius in ſpiritu proficiant, & in virtutibus ſolidentur. *Mortificationũ vſus in vacationibus.* *Quõ tepidiores iuuandi.*

5 Nec minus operæ ponendum eſt a Superioribus, vt ſcholaſtici noſtri eam indiffe- *Indifferentiæ aſſueſcere diſcant.*

rentiam aſſequantur, iuxta regulam 31. Summarij, vt ſcilicet a Superioribus ſe regi ſinant, nec ſint ſoliciti, quid peractis ſtudijs, & tertio probationis anno, ſint facturi: ſolet enim plerumque euenire, vt ſi aliter contingat, quam animo conceperunt, non ſine magna moleſtia, & ſpiritus iactura, perturbentur.

DE-

DECIMA INSTRVCTIO DE PROMOVENDIS AD ORDINES SACROS.

Quænam requirantur, & ſpectari debeant in noſtris, qui ad ſacros Ordines promouendi ſunt.

A R. P. N. Euerardo Mercuriano Præpoſito Generali tradita anno 1576.

1 VT ætate ſit, quam in ſingulis ſacris Ordinibus requirit Concilium Tridentinum. Aetas.

2 Vt naturali iudicio, & prudentia valeat. Iudicium.

3 Vt linguam Latinam teneat, & bene lege- Latina lingua.

legere, ac pronunciare ſciat.

In caſibus verſatus. 4 Vt in ſtudijs literarum, ſaltem in Caſibus conſcientiæ, diligenter verſatus ſit; ita vt cùm ad Sacerdotium promouetur, fructuoſe confeſſiones audire poſſit.

In ſpiritu ac morib⁹ probatus. 5 Vt iis moribus, ſpiritu, ac vita religioſa, & exemplari, præſertim autem reſignatione, & humilitate ſit præditus, quæ ad tantum miniſterium obeundum ſunt neceſſaria.

Nonniſi poſt quinquenniũ a votis emiſſis. 6 Vt conſueta Societatis vota emiſerit, & quinquennium ſaltem in Societate exegerit, priuſquam ad ſacros Ordines promoueatur.

Ad Doctrinam Xp̄anam docẽdã idone⁹. 7 Vt ad docendum Doctrinam Chriſtianam pueros, ac rudiores perſonas idoneus ſit, & in ratione Miſſæ dicendæ, & in cæremonijs bene inſtructus, iuxta Conſtitutiones.

Facultas Prouinciali datur. *Hæc omnia Prouincialis, conſilio ſuorum Conſultorum adhibito, perpendet. quæ ſi inuenerit, facultatem poterit ſuis concedere, vt promoueantur ad omnes ſacros ordines: & vbi promoti fuerint, certiorem faciat Generalem.*

VNDECIMA INSTRVCTIO DE RATIONE PERAGENDI TERTIVM ANNVM PROBATIONIS.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali tradita anno 1592.

Et in Deputatione, quæ de renouatione ſpiritus habita eſt in V. Congregatione, recognita.

1 ETSI ex aliquot Conſtitutionum locis, quæ de probatione tertii anni loquuntur, conſtare ferme poterat, quis in ea ordo, quæue formula tenenda eſſet; Cauſæ huius inſtructionis.

eſſet; tamen quia nonnulla ſubinde in hac materia ex varijs Prouincijs magis particularia a nobis quæſita ſunt, vt in ea parte & maior lux habeatur, & vniformitas ſeruetur, ea omnia, quæ ad hanc rem pertinere viſa ſunt, clarius adnotanda putauimus.

2 In primis igitur Prouinciales, & Superiores, ad quos id ſpectabit, debebunt rem hanc magnopere cordi habere, vtpote quam non ſolum Conſtitutiones noſtræ, & recens Gregorij XIII. Bulla, ſed etiam ingens vtilitas, ac neceſſitas adeo commendant. Nam cum fere accidat, quæ noſtra eſt fragilitas, vt literariæ ſine intermiſſione tot annorum, tamque intenſæ intellectus occupationes vigorē ſpiritus hebetent, affectum deprimant, minusq. hominem ſibi vacare permittant; timendum eſt, ne & ipſi ad perfectionem, quo decet feruore, ac diligentia, non aſpiremus: & doctrina, cæterorumq. talentorum præſidia, quaſi vi ſua deſtituta, imbecilla reddantur, & inefficacia in proximorum animis curandis; nec eum fructum ferant, quem, & Chriſtus Dominus expetit, & tot annorum labores iure exigere videntur. Idcirco magna in id cura incumbent Superiores, vt hæc (quemadmodum eam Conſtitutiones vocant) affectus ſchola magno ſtudio ab omnibus ſuſcipiatur, & æquali diligentia, ac feruore deinceps excolatur: illud ſolerter præcauen-

Huius probationis neceſſitas & vtilitas.

Superioribus comēdatur executio.

cauentes, ne externa quadam mortificationis ſpecie contenti, ſolidarum virtutum lucra minus curent, cum ſummo totius Societatis detrimento, & ſalutis animarum iactura. Quocirca illud ne ex animo deponant, hanc tertiam probationem, vt omnium vltimam, quæ a Conſtitutionibus præſcribuntur, tanti momenti eſſe, vt qui in ea ſuis maioribus nõ ſatisfaciunt, ij perexiguam ſpem præbeant, fore vt aliquando in tales operarios euadant, quales Societatis inſtitutum requirit. Et ob eam cauſam vel prorogandæ erunt, atque augendæ probationes, vel certe deliberatio ſuſcipienda, vtrum expediat illos diutius retinere.

Vel proroganda vel augenda probatio.

3 Et vt maiore cum lumine in Domino procedatur, ac vberior fructus ex hac cultura colligatur; Prouincialis, aut Rector Collegii, vnumquemque probandorum, priuſquam probationem aggrediantur, ſerio admonebit de iis omnibus, quæ ſtudiorum tempore in illis obſeruata fuerunt emendatione digna, quæ ab eis deſiderantur, vt illa cum prouentu corrigantur: tum peculiarem inſtructionẽ pro eis paratam, illis exhibebit diligenter conſiderandam, quo paratiores ad eam probationem ſe recipiant. Non tamen illis declarabit vlla ratione, quidnam, quo tempore, quoue loco, poſt exactum huius probationis tempus, ſint facturi. Prætera inſtruet Magiſtrum No-

De quibus monendi ante tertiã probationem.

Exhibẽda illis Inſtructio.

De eorum qualitatib. monendi inſtructores.

uitiorum de probandorum conditione, talentis, & qualitatibus aliis, vt melius, ac vtilius eos dirigere, ac iuuare poſſit.

Quinā ad hanc probationem mittendi.

4 Omnes poſt abſoluta in Societate, iuxta regulas Prouincialis, ſiue Theologica, ſiue Caſuum conſcientiæ ſtudia, non modo, qui ad profeſſionem aliquando edendam idonei iudicantur, ſed etiam qui ad Coadiutorum formatorum ſpiritualium vota erunt admittendi, hunc tertium probationis annum integrum (quod nihilominus tempus prorogari poterit, cum Superiori viſum fuerit, propterea quod ſibi ſatisfieri plenius deſideret) antequam vllis miniſterijs tanquam operarii deputentur, ſubire debebunt. Neque cum vllo Prouinciales diſpenſabunt: differre tamē poterunt, ſi grauis aliqua neceſſitas cogat: ac tum ſi antea non potuerunt, ſaltem de dilatione, & dilationis cauſa Generalem admoneant.

Quō & qñ differri poteſt.

Quibus & qñ bienniū ad repetendum concedatur.

5 Illud etiam curent, vt qui ſelecti ſunt ingenii, & iuxta Conſtitutiones, ac regulam 52. ſui officii, ad ſtudia repetenda idonei, iis biennii tempus, quod illis ad eam repetitionem faciendam conceditur, ante huiuſmodi probationem, ne impediatur. Finis vero ſtudiorum, vt e Collegiis educantur, ſingulis pro Superioris prudentia, & ingeniorum varietate, ac maiore in virtutibus progreſſu, iuxta Conſtitutiones ſtatui debebit: ſic tamen, vt

Qñ ſtudia abſoluēda

in

in ijs, quibus bienniũ ad ſua ſtudia repetenda conceditur, non alius ſuorum ſtudiorum finis eſſe cenſeatur, quam ipſemet biennalis repetitionis finis.

6 Antequam autem ad hanc probationẽ mittantur, omnes communiter circa finem ſtudiorum ſuorum, iuxta Conſtitutiones, ad ſacros, etiam presbyteratus, ordines promoueri debebunt. Si qui tamen, quia vel nondum maturi, vel minus idonei reperti fuerint, ad probationem ordinibus ſacris nondum ſuſceptis, mittentur; ii tempore huiuſmodi probationis ordines ne ſuſcipiant; tametſi qui ad Diaconatum promoti iam fuerint, & ob temporis anguſtiam ad Sacerdotium promoueri non potuerunt, iis ordinis Sacerdotalis ſuſceptio differri non debebit. Qui & qñ ſacris initiandi.

7 Locus huius probationis Domus ipſa probationis Nouitiorum ordinarie eſſe debet, vel locus aliquis a ſtrepitu remotus, quietuſque iuxta nouam inſtructionem. Ex quo tamen ad alia vicina Societatis loca, probationum cauſa, ſicuti cum cæteris Nouitiis fit, ad breue tempus nonnumquam mitti poterunt, vt ibi ſimiliter, atque in Domo probationis, in humilibus officiis exerceantur; dummodo eorum ratio habeatur, vt bene occupati ſint, & non otientur.

8 Quod ad rationem probationis attinet, Conſtitutiones noſtræ id omnino exigunt, vt

hi

In quibus probandi & exercēdi. hi exerceātur in variis rebus,ac probationibus tam ſpiritualibus,quam corporalibus,quæ ad profectum in humilitate, & abnegationem vniuerſi amoris ſenſualis, voluntatis, & iudicii proprii conferunt: & ſpeciatim in iis, quibus tempore Nouitiatus forſitan perfuncti non eſſent: immo quamuis perfuncti fuerint, in nonnullis earum, prout perſonæ, vel temporis ratio ad maiorem Dei gloriam requirere videbitur. Iiſdem igitur omnino hi,quibus Nouitii exerceri ſolent,probationibus exercebuntur, hoc eſt, ſex Societatis experimentis, & aliis ſimilibus iuxta nouitiatus conſuetudinem,ſumpto exordio a ſpiritualibus exercitiis in ipſo huius probationis initio per integrum menſem. Ad Rectoris autem prudentiam pertinebit, hæc omnia pro ratione virium,ac diſpoſitione perſonarum ſic temperare, vt nulli horum aut grauior exactoris ſeueritate, aut eiuſdem indulgentia remiſſior fiat diſciplina: & illud non ignorare, ad interiora, & cuiuſque ſpiritualem profectum,ac ſolidarum virtutum adeptionem, tanquam finem præcipuum, ea eſſe referenda.

Tēpus orādi quale. 9 Orationis tempus idem habebūt, quod alii Nouitii, tum matutinum, tum pomeridianum; & illud præterea, quod a communibus occupationibus vacuum propria cuique deuotio ſubminiſtrabit, re cum Superiore communicata: cum is potiſſimum huius

anni

anni finis ſit, vt intimam illam familiaritatem cum Deo in ſpiritualibus deuotionis exercitiis acquirant, quæ in decima part. Conſtitut. Societatis operariis adeo neceſſaria eſſe dicitur. Vbi vero conſuetudo eſſet, vt a prandio Nouitii ſimul omnes orarent, & hi quidem omnes ad eundem locum tum temporis conuenire debebunt: ſi cui tamen vtilius id eſſet ſeparatim, facile concedi poſſet.

10 A ſtudijs omnino abſtinebunt. quare nec noui aliquid videre, nec præterita quidem recognoſcere debebunt. Poterunt tamẽ præter libellos ſpirituales vſitatos, legere aliquos ſimiles Patres, non eo fine, vt conceptus, aut ſententias ad concionandum decerpant, ſed vt tantum deuotioni, & ſpirituali vtilitati ſeruiant. Quocirca eorum lectionem maxime frequentabunt, qui de rebus ſpiritualibus accuratius ſcripſerunt, quales ſunt Sancti Auguſtinus, Baſilius, Bernardus, & alij, qui in catalogo Magiſtri Nouitiorum recenſentur: quibus addi poterit aliquis paraphraſtes in pſalmos, qui ad deuotionem promouendam conducat.

A ſtudiis abſtinẽdũ.

Quinam libri ſpuales legẽdi.

11 Concedi item illis regulariter debebunt Societatis Conſtitutiones, Regulæ communes, ac Sacerdotum; Miſſionum item, & Concionatorum; Bullæ præterea, quæ ad Societatis inſtitutum pertinent, Iulij Tertij, Gregorij Decimitertij, ac quæ contra Apoſtatas

Conſtitutiones & Bullæ.

ſtatas eſt Pij Quinti, Gregorij item Deci-miquarti.

Qũo in cõcionib⁹ & confeſſionibus exercendi.

12 Concionibus habendis operam non dabunt; tametſi ad aliquam miſſionem vnius, vel alterius menſis deſtinari poterunt, vt per villas, & pagos doctrinam Chriſtianam tradant, & alia eiuſmodi miniſteria obeant. Præterea qui Sacerdotes ſunt, & in confeſſionibus audiendis nondum erunt exercitati, debebunt in huiuſmodi miniſterio per menſem exerceri, vbi Prouinciali, vel Domus probationis Rectori videbitur; non tamen in Domo profeſſa, aut in Collegijs inter ordinarios Societatis operarios, quia poſt tam breue tempus illos remouere, perturbationem externis, ac forſan alienationes, & ſuſpiciones excitaret. Quæ tamen omnia ſi caueri poſſent, ibidem etiam exerceri in hoc miniſterio illi poterunt.

Ne doceãt in ſcholis.

13 Non docebunt in ſcholis, neque ſuperioribus, neque inferioribus. etſi enim hoc ad quandam mortificationem facit, nimis tamen hominem occupat, nec adeo ſibi vacare ſinit; nec deſunt experimenta, quibus eo anno iuxta Conſtitutiones mortificentur; neque deerit tempus, quo in hoc genere Societati operam ſuam præſtent.

Quibus cũ conuerſandum.

14 Intelligant omnes ſibi non fore liberum colloqui cum noſtris aliunde venientibus, aut alijs externis abſque facultate Ma-

giſtri:

giſtri: neque expedire, vt cum omnibus vel Nouitijs, vel veteranis, aut etiam inter ſe indifferenter agant, aut conuerſentur; ſed cum ijs tantum, quos Superior cuilibet aſſignabit, vt moleſtæ, ac importunæ diſtractiones, quæ ex huiuſmodi congreſſibus ingenerari ſolent, deuitentur. Quia tamen conuenit, maiorem his haberi, ac oſtendi confidentiam, quam Nouitiis, qui nondum probati, & cogniti ſunt; non erit neceſſe, dum cum externis colloquentur, quempiam illis adeſſe, & ſimiliter in cæteris huiuſmodi.

15 Cum ſignum datur exeundi vel ad concionem, vel deambulatum, nullus ab acceſſu cum Nouitiis ad aulam eximatur, vt ibi eis comites aſſignentur. Et hi quidem bini mitti poterunt, vel inuicem, vel cum Nouitiis ſociati; qua tamen in re vtilitatis Nouitiorum ratio præcipue habeatur. Extraordinariis vero diebus deambulatum mitti non debebunt, niſi alicuius peculiaris neceſſitas id poſtulauerit. Qñ exeundum domo erit.

16 In miniſterio culinæ, & cæteris corporalibus exercitationibus nihil minus a Nouitijs præſtabunt, ſiue tempus ſpectes, quo iſta facienda ſunt, ſiue occupationis menſuram, quam expleri oportebit: tametſi cum particularibus, vbi iuſta minuendi laboris cauſa id popoſcerit, Rector iudicabit, atque etiam diſponet, quod magis expedierit. In corporalib⁹ exercitiis qũo exercendi. In

his

his vero ſic ſe a laico Magiſtri ſocio dirigi ſinent, ſicut ipſimet Nouitij, qui tamen laicus inſtruendus erit, ne ſe plus debito alijs in rebus ingerat.

Silentium. 17 Quamuis eis negandum non ſit, vt aliqua hora extra eam, quæ communiter ad id conceditur, in horto aliquanto tempore deambulent; ſingulares tamen incedent, ſilentiumq. ſeruabunt, & importunis horis per domum non diſcurrent, ſed in ſuis cubiculis, locisve deſignatis ſe continebunt.

Ab exhortationibus & doctrina Xpiana nō eximendi. 18 Legent ordine ſuo ad menſam; & ab exhortationibus, earumq. repetitionibus non eximantur, neque ab ea exercitatione doctrinæ Chriſtianæ, quæ in poſtrema parte, regul. 76. Magiſtri Nouitiorum præſcribitur; vt magis in eiuſmodi praxi exerceantur, & maiorem promptitudinem ad eam edocendam (quod miniſterium adeo ſerio nobis commendatur) ſibi comparent, quoaduſque eam praxim bene teneant. Explicationi vero, quæ a Magiſtro per dimidiatam horam præcedentem habetur, tametſi vt interſint, non omnino generaliter obligandi ſunt; quia tamen a nonnullis Prouincijs id ipſum poſtulatur, & res alioqui ad piam exercitationem, & virtutem humilitatis excolendam pertinet; iudicio Prouincialium permittitur, vt illud hac in re ſtatuant, quod in ſuis Prouincijs expedire conſultis Patribus prudentibus cen-

cenſuerint, & experientia ipſa demonſtrarit: ab obligatione autem tonorum, aut ſimilium rerum ſicubi eſt, excipi poſſe videntur. Demum in omnibus ita Nouitios æmulari ſtudeant, vt illos in cunctis exercitationibus non æquare modo, ſed etiam ſua promptitudine, ac diligentia ſuperare contendant.

19 Communem recreationem ſimul cũ Nouitijs agant, non ſeorſum ab illis; Ad præcauenda vero incommoda, quæ ſuboriri poſſunt, liberioris conuerſationis, ac narrationũ, & collocutionum rerum ad ſpiritus profectum, & modeſtiam vel comparandam, vel augendam non pertinentium; ſerio præmoneantur, adhibeanturq. ad eam rem ſyndici, ac pœnitentiæ delinquentibus iniungantur, vt dum inter Nouitios ea, quæ pios religioſos decet, loqui aſſueſcunt, deinceps etiam cum extraneis ea colloquia miſcere norint, quæ pietatem redoleant, & audientes ædificent. De recreatione.

20 Confitebuntur ordinarie ſocio Magiſtri Nouitiorum. Si quis tamen inſtanter peteret, vt Rectori confiteretur, illum Rector audire poterit. Rationem autem conſcientiæ ab eis Prouincialis iuxta officij ſui regulam, vel ſaltem ipſe Magiſter capiet, ſi Prouincialis impeditus id illi commendarit. Mag'ſter ſiue inſtructor erit eorũ Confeſſarius. Ratio conſciẽtiæ cui reddenda.

21 Superiores probationum frequenter ſuos Prouinciales certiores faciant de ſtatu, De quibus Prouincialis monẽd⁹

& pro-

& profectu eorum, qui in tertia probatione verſantur, & quibus medijs ad virtutes promoueantur, quibus item a defectibus emendentur. Et ob eam cauſam, atque vt fructuoſius eos promoueant, ſæpe illos interrogent, quomodo in orationis induſtria, in coercendis affectibus, in ſuperandis difficultatibus, in continua rerum omnium mortificatione, ac demum in ſpirituali animæ ſuæ profectu ſe habeant.

DVO

DVODECIMA INSTRVCTIO PRO IIS, QVI ACTVRI SVNT TERTIVM ANNVM PROBATIONIS.

QVI ad probationem tertij anni deſtinãtur, diligenter animaduertant oportet hæc, quæ ſequuntur, ea magnifaciendo, ſummiq. momenti eſſe ducendo ad finem ſuæ vocationis propoſitum conſequendum. Notanda quæ ſequũtur.

1 In primis hanc tertij anni probationẽ a beat. mem. P. N. Ignatio pluribus in locis Conſtitutionum, tanquam rem valde proficuam, & ad maiorem in ſpirituali vita profectum valde neceſſariam ſapienter inſtitutam, & ſedulo commendatam fuiſſe. Huius probationis commendatio.

2 Deinde noſtros omnes, qui poſt exactũ

Ante gradum præcedet probatio.

biennium probationis in ſcholaſticos approbatos admiſſi, ſtudia iam ſua in Societate abſoluerunt; ad hanc tertii anni probationem teneri, antequam ad gradum vlteriorem, ſiue Profeſſorum, ſiue Coadiutorum ſpiritualium admittantur. quod tempus etiam poterit nihilominus prorogari, cum Societas, & Superior plenius ſibi ſatisfieri deſideraret.

Finis hui⁹ probationis.

3 Porro finem huius probationis eſſe, in plena & abſoluta ſui ipſorum abnegatione ita ſe cum diuina gratia exercere, & cum eadem impenſe virtutibus Religioſo dignis adipiſcendis incumbere; vt fiat homo in vita ſpirituali perfectus, & ad omne opus bonum inſtructus, atque hac ratione magis idoneum inſtrumentum Societatis ad animas Chriſto lucrifaciendas euadat. Cum enim Societatis inſtitutum reuera homines omnino humiles, & prudentes in Chriſto, ac nedum in literis, ſed multo etiam magis in ſpirituali vitæ perfectione conſpicuos requirat; illa vero cura aſſidua, ac diligentia, quæ per aliquot annos in excolendo intellectu per ſtudia (quæ ſibi totum pene hominem vendicant) ponenda eſt, non ita multum ſpatij prolixioribus meditationibus, & orationibus, aut etiam mortificationibus impendi ſinat, vnde (quæ noſtra eſt infirmitas) facile fieri poſſit, vt quamuis id ſedulo cauendum moneant Conſtitutiones, per illos tamen annos humilitatis,

ac

ac deuotionis feruor nonnihil intepuerit: hinc neceſſarium omnino iudicauit beatæ mem. B.P. Ignatius, vt abſolutis ſtudijs certum aliquod tempus tribueretur, in quo vnuſquiſque vires ſpirituales colligeret, atque in virtutum ſolidarum, & ſpiritualium rerum ſtudium in ſchola affectus incumbendo, interioribus ſe præſidijs, ex quibus efficacia ad exteriora promanat, ad finem ſibi propoſitum communiret.

4 Cæterum ad hunc finem conſequendũ duo hæc potiſſimum neceſſaria eſſe. Primum quidem, vt qui ad hanc probationem mittitur, non inflatus doctrinæ opinione, his præſidijs minime ſe indigere exiſtimans, annum illum velut perfunctorie tranſacturus accedat; ſed cum magna animi ſimplicitate, ac humilitate, ardentiq. ſpiritualis profectus ſui deſiderio, abiecta etiam omni curioſa ſolicitudine, quid de ſe poſthac facturi ſint Superiores; tanquam ſi ſimplex ac feruens Nouitius, tum primum ad Societatis tyrocinium admitteretur, vitam cum cæteris Nouitijs communem agere conſtituat, ordinemque nouitiatus vniuerſum ſine vlla exceptione ſeruare. Denique proponat ſibi, omnino abhorrere velle ab omnibus, quæ vitæ ſpiritualis profectum poſſint impedire, totiſq. viribus ea concupiſcere, ac ſine vlla excuſatione admittere, quæ ad propoſitum finem conſequẽdum

Media ad hunc finẽ conſequẽdum.

dum adiutura Superioris iudicio videbuntur; cum præſertim Conſtitutiones noſtræ requirant, vt tertius hic annus in variis probationibus, & ſpeciatim in ijs, quæ Nouitiorũ ſunt, quamuis prius illis perfuncti eſſent, ad maiorem Dei gloriam exigatur. Alterum eſt, vt conſtanter in id incumbat, vt quæ animo ſtatuerit, ſtudioſe ac diligenter exequatur, nihil perfectionis prætermittendo, quod diuina gratia conſequi poſſit, in abſoluta omnium Conſtitutionum obſeruatione, noſtriq. inſtituti peculiari ratione adimplenda: eiusq. ſtudium impenſius ſit, quærere in Domino maiorem vbique ſui abnegationem; & continuã in rebus omnibus mortificationem, promptiusq. ea ſuſcipere, à quibus ſenſus magis abhorret. Demum illud præſtare conentur, quod habetur in 5.p.Conſt.c.2.§.1. vt ſcilicet ſtudeant huius vltimæ probationis tempore in ſchola affectus diligentius ſe exercere, & in rebus ſpiritualibus, & corporalibus, quæ ad profectum in humilitate & abnegatione vniuerſi amoris ſenſualis, voluntatis, & iudicij proprij, & ad maiorem cognitionem, & amorem Dei conferunt, inſiſtere; vt cum in ſeipſis profecerint, melius ad profectum ſpiritus alios ad gloriam Dei & Domini noſtri iuuent.

Alacriter incumbãt. 5 Cum vero Conſtitutiones noſtræ hanc vltimam probationem appellent, merito cuiq.

illam intranti ſolicitudinem inijcere debet, vt ad quam initio perfectionem acquirendam vocatus eſt, ad eam iam in hac probatione amplectendam, & omni contentione conſectandam deſudet. Iuſtum quidem eſt, vt quẽ a nobis fructum Societas noſtra e tot laboribus, & impendijs noſtra cauſa ſuſceptis, totq. ex adiumentis nobis a primis annis tum in purgando affectu, tum in intellectu excolendo adhibitis exigit, & expectat; ad eum nunc tandem vberem, & copioſum illi reddendũ, hoc vltimæ probationis anno, virili nos animo accingamus; ne iure ſuo, ac merito poſſit, aut nos ingratitudinis redarguere, aut etiam dubitare, quid tandem de eo ſtatuendum ſit, qui poſt tot annos, poſt tot exhibitas occaſiones, & auxilia, non is euadat, qualem inſtituti noſtri ratio, & forma requirunt. Quamobrem quiſque ſerio, ac conſtanter oblatam a Deo ſpiritualis profectus occaſionem arripiat, atque omni induſtria, & alacritate ea ſeruare ſtudeat, quæ de probationibus, & ratione huius tertij anni peragendi præſcripta ſunt; eaq. ſaltem ſingulis menſibus legat, illud diligentiſſime cauens, ne perfunctorie, & quaſi ſuſpenſo animo, ad finem potius huius temporis, quam ad virtutum augmenta, ac ſpiritualia lucra aſpirare videatur.

Quæ obſeruanda ſunt ijs, qui agunt tertium annum Probationis.

In ſex experimētis probandi.

1 IN ſex Societatis experimentis,& alijs ſimilibus, iuxta Nouitiatus conſuetudinem exercebuntur, ſumpto initio a ſpiritualibus exercitijs per integrum menſem.

Orationis tempus.

2 Orationis tempus idem habebūt, quod alij Nouitij, tum matutinum, tum pomeridianum, & illud præterea, quod a communibus occupationibus vacuum propria cuiuſque deuotio ſubminiſtrabit, re cum Superiore cōmunicata: cum is potiſſimum huius anni finis ſit, vt intimam illam familiaritatem cum Deo in ſpiritualibus deuotionis exercitijs acquirant, quæ 10. p. Conſtit. Societatis operarijs adeo neceſſaria dicitur.

Quinam libri legēdi.

3 A ſtudijs omnino abſtinebunt. quare nec noui aliquid videre, nec præterita quidē recognoſcere debebunt. Poterunt tamen, præter libellos ſpirituales vſitatos, legere aliquos ſimiles Patres, non eo fine vt conceptus, aut ſententias ad concionandum decerpant, ſed vt deuotioni tantum, & ſpirituali vtilitati ſeruiant. Quocircà eorum lectionem maxime frequentabunt, qui de rebus ſpiritualibus accuratius ſcripſerunt; quales ſunt Sancti Auguſtinus, Baſilius, Bernardus, & alij, qui in catalogo Magiſtri Nouitiorum recenſentur;

tur;

tur; quibus addi poteſt aliquis Paraphraſtes in pſalm. qui ad deuotionem promouendam conducat.

4 Intelligant omnes, ſibi non fore liberum colloqui cum noſtris aliunde venientibus, aut alijs externis, abſque facultate Magiſtri, neque expedire, vt cum omnibus, vel Nouitijs, vel Veteranis, aut etiam inter ſe indifferenter agant, aut conuerſentur; ſed cum ijs tantum, quos Superior cuilibet aſſignabit, vt moleſtæ, ac importunæ diſtractiones, quæ ex huiuſmodi congreſſionibus ingenerari ſolent, deuitentur.

Quibuscũ loquẽdum & conuerſandum.

5 Cum ſignum datur exeundi vel ad cõcionem, vel deambulatum, nullus ab acceſſu cum Nouitijs ad aulam eximatur, vt ibi eis comites aſſignentur.

Cum erit exeundum

6 In miniſterio culinæ, & cæteris corporalibus exercitationibus, nihil minus a Nouitiis præſtabunt; ſiue tempus ſpectes, quo iſta facienda ſunt, ſiue occupationis menſuram, quam expleri oportebit. In his vero ſic ſe a laico Magiſtri ſocio dirigi ſinent, ſicut ipſimet Nouitij.

In exercitiis corporalibus exercendi.

7 Legent ordine ſuo ad menſam, & ab exhortationibus, earumq. repetitionibus non eximentur, neque ab ea exercitatione Doctrinæ Chriſtianæ, quæ in poſtrema parte regu. 76. Magiſtri Nouitiorum præſcribitur, donec in illa praxi bene ſint inſtructi; ita vt

A lectione & exhortationib' nõ eximẽtur,

magnam promptitudinem ad eam edocendã ſibi comparent. Demum in omnibus ita Nouitios æmulari ſtudeant, vt illos in cunctis exercitationibus non æquare modo, ſed etiã ſua promptitudine, ac diligentia ſuperare contendant.

Recreatio. 8 Communem recreationem ſimul cum Nouitiis agant, non ſeorſum ab illis; vt dum inter Nouitios ea, quæ pios religioſos decet, loqui aſſueſcunt, deinceps etiam cum extraneis ea colloquia miſcere norint, quæ pietatem redoleant, & audientes ædificent.

Silentium ſeruãdum. 9 Quamuis eis negandum non ſit, vt aliqua hora extra eam, quæ communiter ad id conceditur, in horto aliquanto tempore deambulent, ſingulares tamen incedent, ſilentiumq. ſeruabunt, & importunis horis per domum non diſcurrent, ſed in ſuis cubiculis, lociſve deſignatis ſe continebunt.

DECI-

DECIMATERTIA NOVA
INSTRVCTIO
PRO IIS, QVI SEORSVM
ACTVRI SVNT

Tertium Annum Probationis ad Prouincias miſſa

A R. P. N. Claudio Aquauiua anno 1601.

1 ETSI a multis annis, diuina fauente gratia, varijs ordinationibus noſtris effectum eſt, vt tertius annus probationis, ad ſpirituales noſtrorum profectum adeo neceſſarius, & in Conſtitutionibus a B. P. N. Ignatio tantopere commendatus, in vſum tandem, & conſuetudinē deduceretur: cum tamen vt in cæteris rebus Initia & progreſſus tertii anni probationis.

raro

raro contingit, vt primo ſui ortu perfectionem adipiſcantur; ſic in huius praxi dies oſtendiſſet, viam, & rationem, quam hactenus ſecuti ſumus, non eos in pleriſque fructus parere, quos Conſtitutio ex tam vtili, & tam efficaci auxilio ſibi propoſuit; & nos officij cauſſa, omnesq. adeo communis Societatis boni, diuiniq. honoris ſtudio expetere debemus: eiuſdem muneris noſtri vinculo admoniti, eodemq. ipſo ſtudio incitati animum adiecimus, vt alia quædam adiumenta inueſtigaremus, quæ faciliorem noſtris, fructuoſioremq. redderent hanc probationem. Quorũ quidem executionem, prout his literis ſubijcientur, cum R.V. quam accuratiſſime commendemus, maiorem porro in modum, pro ſummo deſiderio noſtro, amplius commendaremus, niſi & res ſatis per ſe loqueretur, & R. V. eius neceſſitatem ex ijs, quæ hactenus experta eſt, facile pro ſua prudentia animaduerſura eſſet.

Ex prima compertũ cõicationẽ cum Nouitiis parum feliciter ſuccedere.

2 Cum ergo re ipſa, vſuq. multis in locis compertum ſit, communicationem eorum, qui tertium annum agunt, cum Nouitijs, parum ad eum finem conducere, qui propoſitus illis eſſe debet; tum ob exercitiorum diſſimilitudinem, quod alia alijs conueniant, eaque vtrorumuis propria & peculiaria potius quam communia, tum ob diſcrepantem conuerſandi, agendiq. rationem,

nem, quæ in antiquioribus longe diuerſa cernitur ab ea, quæ in tyronibus, ac Nouitijs eſſe ſolet: ſeiungere autem illos inter ſe, & per Domos Profeſſas, Collegiaq. diſtribuere, quod a nonnullis ſuggerebatur; id non tertiũ probationis annum conſtituere, ſed inanem nudi nominis vmbram ſectari eſſet; re Deo multis precibus commendata, & cum PP. Aſſiſtentibus diligenter conſiderata, expedire viſum eſt, vt ſeparentur illi quidem, ſecernanturq. a Nouitijs, ita tamen, vt proprium ſimul a ſtrepitu remotum, quietumq. locum habeant, in quo ſub Patris vnius cura, ijſdem, quibus in Domo Probationis conſueuerant, exercitijs ſine interpellatione dent operam. niſi forte peculiari aliqua de cauſſa difficilior vſpiam, & grauioribus incommodis obnoxia hæc ſeparatio videbitur. Quod vbi accidet, inde nos moneri ſuo tempore oportebit. Separatim 3. annum agendi ratio.

Cæterum Inſtructionem hanc circa eos, qui tertium annum agent, deinceps obſeruari placuit. Quæ ſeruanda.

3 Vt poſita ſeparatione, de qua dictum eſt, pauciores ſingulis annis non ſint, quam decem aut duodecim. Quod ſi tot aliquo anno non erunt, vt numerum hunc expleant; coniungi vna poterunt e vicinis prouincijs, locum deſignando, qui commodiſſimus eis videatur. Si quando autem contingat, vt ne ſic quidem coniunctis prouincijs numerus con- Non pauciores decem. Qñ ex proximis prouinciis cõiungendi.

Qñ hæc probatio differenda

conſtet; tum ad nos referendum erit, vt diſpiciamus, an ad annum vnum, duoſve differri debeant, quoad numerus expleatur.

Inſtructor ex grauioribus Patribus.

4 Superior illorum, ſeu Magiſter deligi ex ijs Patribus debet, qui auctoritate valeant, & alias gubernarint; cuiuſmodi foret Prouincialis quiſpiam eo anno, quo interquieſcit; aut ſimilis alius, quem magni facturi ſint, & a quo regi ſe facilius patiantur.

Huius autem auctoritas, ac munus erit, ad omnem dubitationem tollendam, quæ illi cum Superioribus Collegii obuenire poterit, non ſolum ſpiritualem curam gerere eorum, qui tertio probantur; ſed vno verbo, id omne, quod ad eos formandos, inſtruendosq. in hac probatione perneceſſe erit, curare iuxta Inſtructionem hanc nouam & veterem. Cæterum & ſi ordinarius Confeſſarius minime a reſeruatis poteſt abſoluere, viſum eſt tamen iuſtas ob cauſas ex vi tantum huius noſtræ ordinationis Inſtructori hanc poteſtatem facere.

Denique quicquid ad diſciplinam externã Domus non ſpectat, curabit Inſtructor: qui quidem pœnitentias ex deuotione, & alias id genus mortificationis indulgere poterit. Nam illa cum exeundum Domo erit, aut mẽſæ deſeruiendum, vt & in regularum obſeruãtiam incumbere, eorumq. in ijs errata pœnitentijs corrigere, & ijs affinia, Rectoris, aut

Mi-

Miniſtri intererit Inſtructore conſulto.

5 Exhortationes, quæ ad eos habebuntur, ſimiles earum non ſint, quæ ad Nouitios haberi ſolent; ſed magis ad eorum captũ accommodatæ, in quibus de perfectione, oratione, Inſtituto, zelo animarum, miniſterijs erga proximos tractetur. Idemq. iudicium eſt Conferentiarum. Vbi vero propter exiguum numerum in ſeparata Domo non erũt; tum nihilominus apud paucos illos priuatim ſermo ſubinde aliquis, & Conferentia inſtituatur de re illis propria & appoſita, vt dictum eſt. Genus exhortationum.

6 Pro explicatione doctrinæ Chriſtianæ, in qua exerceri Nouitij ſolent, vtilior & congruentior erit alia quæpiam exercitatio, in qua de ijs agatur, quæ illorum ſtatui magis conueniunt (quamuis Inſtructoris erit videre, an ſemel atque iterum in anno ſimul omnes expediat in illa informari, vt parati ab ea eſſe poſſint ad miſſiones faciendas) cuiuſmodi eſt primo Directorium, & modus tradendi exercitia ſpiritualia, prolatis in medium dubiis, & obſeruationibus practicis. 2. modus iuuandi cum fructu animas, vt a peccato reuocentur, diſſerendo de induſtriis P. Polanci, & aliis id genus. 3. modus adiuuandi eos, qui moriuntur, collationesq. de inſtituto, & Conſtitutionibus, ex iis nimirum partibus, quæ ad virtutes, miſſiones, auxiliumq. ani- Quænam exercitatio loco doctrinæ.

marum

marum ſpectant: & de regulis Sacerdotum, Confeſſariorum, Concionatorum, miſſionũ, ac ſimilibus. 4. conferet etiam ad excitandam maiorem reuerentiam, affectumq. erga Sanctiſſimum Miſſæ ſacrificium, ſi præmiſſa lectione opuſculi Sancti Bonauenturæ de cæremoniis Miſſæ, aut membri alicuius Gabrielis in Canonem, ad pietatis, deuotionisq. ſenſum accommodati, aut aliorum denique eiuſmodi tractatuum; de nonnullis poſtea capitibus inter ſe tractent, quæ ad animum inflammandum, actionemq. in tanti myſterij celebratione rite componendam vim habeant.

Exhortationes ab ijſdem de virtutum praxi habendæ.

7 Non abs re forſitan erit, ſi practicas interdum de aliqua virtute exhortationes habere iubeantur, vt de Obedientia, humilitate, paupertate, fraterna caritate, oratione, ac cæteris, & in his ſuos potius conceptus, ac ſenſus exprimant, quos Dominus ipſis communicarit, tanquam ad promouendum ſpiritum efficaces, quam aliud quippiam ad concionũ morem meditatum & compoſitum.

Quæ memoriæ mãdanda.

8 Quo tempore a Nouitiis exerceri memoria ſolet, iuuabit, vt & ipſi aliquid ſimiliter per ſemihoram ediſcant, veluti pſalmos, quorum memoria multis nominibus vtilior eſt, quam prima fronte videri poſſit; & Epiſtolas D. Pauli, atque his finitis, nonnullos ex minoribus Prophetis, reddentq. exigenti.

9 Exer-

9 Exercitia corporalia valde moderata ſint, & non qualia Nouitiorum, eademq. ad mortificationem potius, mentaliumq. auocationem, quam ad defatigationem appoſita. Tametſi vilia indumenta, & aliæ id genus mortificationes prætermitti non debent. Corporalis vero exercitationis tempus Inſtructoris prudentiæ permittitur: & mitti quidem interdum poterunt recreandi animi gratia ad vineam, aut ad prædium aliquod ſingulis quibusq. menſibus; & quidem ſæpius, ſi Prouincialis expedire iudicauerit. Ceterum de hebdomadaria recreatione ſeruetur regula 62. Magiſtri Nouitiorum. Corporalia exercitia.

10 Ad vitandum in cubiculis otium, & vt cum fructu tempus exigant, diſtinctas habeant horas & ſpatia vtilis cuiuſpiam lectionis SS. Patrum, meditationis, orationis vocalis: vtanturq. omnino examine particulari non ſolum ad vitia extirpanda, verum etiam ad vſum & conſectationem virtutum. Temp' lectionis & meditationis.

11 Nec ſcribant, nec accipiant literas officioſas; multo minus de rebus nouis vllã in partem: ſed cũ alicuius momenti negotium erit, diſpiciet ſuperior (is autem erit Inſtructor, penes quem ad hunc effectum ſigillum erit) an literas reddi conueniat, aut reſponderi. Quod ſane plurimum intereſt, ac ſupra quam multi fortaſſe ſentiant, vt ſoli Deo, & ſibi, quod longe vtiliſſimum erit, vacare aſſueſcãt. De literis ſcribendis

12 Ca-

Indifferentię ſtudeāt 12 Caueant, ne vlla ratione ſcire ſatagāt, aut diuinare, quid ipſis peracto tertio anno futurum ſit, & qua in re Superiores occupare illos ſtatuant: ſed cum indifferentia obedientiæ nutum præſtolentur. Conſultores autem, alijve Patres, quicumque in ea re occaſionem ipſis præbuerint, tanquam auctores maioris opinione ſua mali, ſerio moneantur.

Legāt inſtructionē 13 Legant accurate, ac ſæpius, vt in praxim referant, Inſtructionem pro ipſis factam, & excuſam.

Conferentiæ de caſibus. 14 Sub tempus miſſionum, ne imparati ad eas proficiſcantur, fiant per menſis vnius ſpatium Conferentiæ de nonnullis conſcientiæ caſibus magis neceſſarijs.

Prouincialis viſitet. 15 Prouincialis crebro illos viſitet, moneat, conſoletur.

Educendi qui nō proficiunt. 16 Aduigilet, vt mature eos educat, qui in hac probatione non proficiunt, vt eam optare diſcant, agnoſcantq. quantum ipſis officiat, quod eam recte non obeant.

De ſingulis a Prouinciali & inſtructore ſcribendum. 17 Prouincialis, & Magiſter ad Generalem ſcribant, quomodo eorum ſinguli ſe gerant. Ac ne, cum informandi pro gradu tempus aduenerit, ſcribantur deinceps, vt fieri ſolet, quæ auditione tantum accepta ſint, aut quæ tenui, & parum certa opinione nitantur; teneantur in poſterum Magiſter Nouitiorū, Miniſter, & Conſultores diſtincte ſcribere ad

Pro-

Prouincialem, quomodo, & quibus in rebus bene, aut male ſe geſſerint. Deinde Prouincialis omnia ſecreto in libro annotet, quẽadmodum in literarum examine mos eſt, vt certiora de ſingulis ſuo tempore ad Generalem referat.

Prouinciales a quib° informandus.

18 Procuretur in hunc finem librorum ſpiritualium copia, vt in adiuncto ſeorſim folio ſignificabitur.

Copia librorũ ſupperat.

19. Vbi propter exiguum numerum ſeparari non poterunt, caueant Magiſtri, ne illos pro Conuentualibus habere, aut apud Nouitios famam illorum minuere videantur, prudenter examinando, & diiudicando, quæ de illis deferuntur.

Vbi ſeparari non poterunt.

20. Neceſſarium duximus non ſolum renouare ordinationem ad Prouinciales miſſam, de non differendo, peractis ſtudiis, tertio anno probationis; ſed omnino etiam prohibere, ne, cum neceſſitate ducti eum different, vltra anni ſpatium differre poſſint, nobis inconſultis. Curabunt autem ad extremum Prouinciales, vt primó quoque tempore catalogum ad nos mittant eorum, qui tertium annum in prouincia non egerunt, & quamdudum ſinguli ſtudiorum ſuorum curſum abſoluerint.

Dilatio huius probationis.

Libri pro iis, qui in tertio Probationis anno verſantur.

PRÆTER eos, qui in regulis Magiſtri Nouitiorum habentur, vt dicitur in ratione peragendi tertij anni §. 9. addi poterunt alii ex iis, qui habentur in regulis Præfecti lectorum ad menſam. Adhuc etiam integra opera S. Baſilii, S. Gregorii Papæ, & Vgonis de Sancto Victore, quorum aliqua tantum in dictis regulis habentur.

Ex ſanctis Patribus.

Addi item poſſunt opera Gulielmi Pariſienſis, Gerſonis Cancellarii, Climaci, Sancti Leonis, & Ludouici Granatenſis.

Ex noſtris.

Ex noſtris Hieronymus Platus de bono ſtatus religioſi, Bernardinus Roſignolius, Franciſcus Arias, Meditationes etiam P. Natalis, Vincentii Bruni, Coſteri, Loartis, Ritii, Pinelli, Capillæ, & alia huiuſmodi, præſertim ex noſtra Societate, ac opuſcula Didaci Stellæ, & Didaci Perez auertimenti ſpirituali.

Ex hiſtoricis.

Ex hiſtoricis, Palladius, Theodoretus, Speculum exemplorum, Cæſarius, Chronicæ S. Dominici, & S. Franciſci, ſpeculum

Vincentij Belluacenſis, Sancti Antonini hiſtoriæ, Maruli exempla, Giardino d'eſſempi di Razzi, & Maffæi vitæ Confeſſorum.

Scripturæ interpretes aliquot, vt opera omnia Titelmanni, Ianſenii, & Maldonati. Ex Interpretibus Scripturæ.

Omnia autem huiuſmodi arbitrio Inſtructoris habebunt. Omnia arbitrio Inſtructoris.

DECIMAQVARTA

INSTRVCTIO

PRO COADIVTORIBVS TEMPORALIBVS SOCIETATIS.

Ex deputatione, quæ de illis bene inſtituendis habita eſt in V. Congregatione Generali.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali iuxta eiuſdem Congreg. decretum 98. recognita.

Conſeruādi & fouēdi in ſpiritu. 1 CIRCA ſpiritualem Coadiutorum temporalium profectum, non tantum in Nouitiatu, vt dictum eſt, vigilandum eſt a Superioribus; ſed multo

multo magis curandum eſt, vt poſtquam e Nouitiatu educti fuerint, & Vota poſt biennium emiſerint, ſpiritum, quem probationis tempore acquiſierant, diligenti cura conſeruent. Quare non ſinantur ſuo more, aut arbitrio viuere, ſed eos rerum ſpiritualium Præfecti, & ipſi etiam Superiores frequenter alloquantur, nouos præſertim, & qui infirmiores ſunt, & hoc cum tempore recreationis aliquando, tum vero ſeparatim, ſemel ſaltem in hebdomada, conſolando eos, & inſtituendo in iis, quæ ad ipſorum ſtatum pertinent; capita meditationis ſuggerendo, modum, ac fructum orationis exigendo, & tandem dirigendo, vbi opus fuerit.

Frequens Superiorũ & Pręfecti alloquutio

2 Loco inſtructionis Doctrinæ Chriſtianæ, quæ extra Nouitiatum ad Coadiutores haberi ſolet, ſi ſatis in ea inſtructi exiſtimentur, inſtituatur ſingulis hebdomadis ſpirituale colloquium, ſeu conferentiæ de rebus ad eorum exercitia, & captum accommodatis. Quo tempore curandum erit, vt intelligant, quæ in ſæculo vilia, aut etiam ſeruilia iudicantur, ea magni momenti, Deoq. valde cara eſſe in Religione; quandoquidem propter diuinum eius amorem, & reuerentiam fiunt; nec ſolum mercedem illorum operum ipſos conſequi, ſed participes etiam eſſe cæterorum omnium bonorum operum, quæ diuina bonitas per noſtram Societatem operari dignatur;

De quibus ſingulis hebdomadis inſtruẽdi.

tur; ſicut etiam omnium Indulgentiarum, & ſpiritualium gratiarum, quas cæteri conſequuntur. Plurimum autem conferet, id a Superiore ipſo præſtari, ad quem hæc cura maxime pertinet. hoc enim officio ſibi eos Superior deuinciet, dum ſe illos peculiari ſolicitudine complecti, & excolere oſtendit, & ipſi viciſſim aperte videant, ſe a Superioribus minime negligi.

Quinã ſine ſocio incedere poſſint.

3 Quoniam multa poſſent euenire incõmoda, ſi facile Coadiutores ſoli permitterentur incedere; expedit omnino, vt quantum fieri poterit, ſemper comitati incedant: ſi qui autem ob neceſſitates ſoli egredi permittuntur, ij maturi, & graues ſint, & tales, a quibus nihil incommodi merito timeatur. Socij autem Procuratorum, & Emptores, præterquam in iis, quæ ſunt officij eorum propria, ſoli non eant; fœminas vero nulli ſoli adire permittantur. Si quando autem aliquid periculi timeretur, matura mutatione prouideatur.

Quales ad agros mittendi, & ſoli pernoctare non permittãtur.

4 Qui ad Vineas, agroſq. procurandos mittuntur, ſint ex ijs, qui magis in ſpiritu, & religioſa diſciplina profeciſſe cognoſcentur; neque vnquam ſoli in eiuſmodi locis morentur, aut certe pernoctent, & quam minimum fieri poteſt in illis permaneant. Quod ſi diutius, aut longius eos abeſſe oporteat, mutentur nonnunquam, aut identidem ad Collegium

gium reuertantur, vt in vtroque homine reficiantur. Ea vero, quæ per externos in his locis curari poſſunt, ad ea noſtri ne adhibeãtur.

5 Vt quiete iuxta ſuam vocationem in Domo Dei laborent, ſeuere caueant Superiores, ne in ſuis miniſteriis a cęteris contemnantur: neque officia, quæ pro Dei amore exercent, illis a quopiam tanquam vilia, & ſeruilia obiiciantur. Præterea expedit, vt peritis in ſua cuique arte credatur, nec facile illis etiam ſtudio mortificationis contradicatur. & tandem ad eam etiam pacem, & tranquillitatem conſeruandam plurimum faciet, ſi a Miniſtris nimiũ aliquando non vrgeantur.

Ne contẽptui habeantur.

Peritis in arte credẽdum.

A Miniſtro non ſupra modum vrgendi.

DECIMAQVINTA

INSTRVCTIO

PRO ANNVIS LITERIS SOCIETATIS

Quemadmodum earum argumenta colligi, & mitti debeant e ſingulis Prouincijs.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali tradita anno 1594.

Exacte ſer nāda quæ in formula præſcribuntur. 1 QVONIAM Annuæ literæ magni ſunt momenti ad alendam in Societate animorum coniunctionem, nec non ad conſolationem præſentium, & poſterorum documentum; Prouincialibus, ac Superioribus localibus apprime commen-

datum

datum eſſe volumus, vt quæ hac de re præcipiuntur in formula ſcribendi c. 2. de literis Annuis, exacte obſeruentur, nec inter poſtrema, & leuia reijciatur cura punctorum colligendorum pro Annalium materia: quin potius ſtudium, & diligentia non modica in eo ponatur.

2 Deſignandus igitur erit in quolibet Collegio, ſeu Domo aliquis e Noſtris grauior, & diligens inueſtigator rerum notabilium, quæ per dies occurrunt; qui eas in aliquo Diario excipiat, & totius negotij curam complectatur. In Collegijs vero numeroſioribus, ſi opus fuerit, frater aliquis ad eum iuuandum adiungi poterit. Deſignandus pater qui excipiat.

3 Is habeat indicem eorum, qui vel officio, vel conſuetudine ſecularium, vel quauis alia ratione videntur apti. hos tertio quoque menſe adeat, & relicta ſchedula in memoriæ ſubſidium, commonefaciat, vt cogitent, vtrũ illo trimeſtri aliquid intellexerint non indignum Annalibus: & certo tempore v. g. triduo, deferant ad P. Rectorem enucleate ſcriptum, & manu ſua ſubſcriptum. notet autem, qui ſe nihil habere dixerint, vt Rectori denunciet. Inter hos præcipue erunt Præfecti ſcholarum, eccleſiæ, rerum ſpiritualium, congregationum, & eiuſmodi. Indicẽ eorum habeat &c. Tertio quoque menſe adeat.

Poterunt interdum rogari etiam alij præter iſtos, præſertim qui migraturi ſunt ex eo do-

domicilio. Rectori quoque in memoriam reuocetur, vt cum itur in Miſſiones, vel reditur, ſcribi iubeat, quæ ad ædificationem pertinent.

Rectori & Prouinciali recognoſcenda vniuerſa.

4 Vniuerſa hæc puncta Rector iuxta ſuam regulam ſtatim, atque traduntur, recognoſcat; nihilque, quod quemquam offendat, in illis relinquatur; ſed ſi aliqua circunſtantia enucleanda fuerit, aut aliquid dubium confirmandum, recenti re, quod facilius eſt, perficiatur. quod idem a P. Prouinciali præſtandum erit, antequam puncta Romam tranſmittantur. Re cum Præpoſitis localibus, vbi opus fuerit, tranſacta, & ita re cognita, poterunt etiam in propria Prouincia legi. Quod ſi quiſquam e noſtris impenſius laudaretur, ea literarum pars, vbi ille eſt, non erit legenda. Curandum vero illud etiam diligēter, vt Romam ſtatuto tempore mittantur, ne propter moram tranſmiſſionis, Annuarum ſcriptio retardetur.

Aſſeruāda in prouinciis quæ Romam mittūtur.

5 Apud ſingulas Prouincias conſeruanda perpetuo ſunt puncta, ſeu Annuæ ipſæ integræ literæ, quæ ad Generalem mittuntur: apud ſingulas Domos, & Collegia, quæ ſunt propria illorum, & ad Prouincialem diriguntur. ipſæ vero pagellæ originales, vel reſcriptæ, ſimul aſſutæ cuſtodiantur, donec Annuæ generales Societatis in lucem prodierint.

6 Illud etiam, quod alias præſcripſimus,

curan-

curandum, vt ex Annuis, quæ ad ſingulas Prouincias mittuntur, exemplum vnum in Archiuio cuiuſque Domus, & Collegij perpetuo aſſeruetur. Anuuæ Romam miſſæ i Archiuio aſſeruetur

7 Ad ſequentes vero formulæ paragraphos hæc viſa ſunt adnotanda.

8 Ad §.27. Cauendum omnino, vt quæ ad Confeſſionis Sacramentum ſpectant, quod ſæpe alias monuimus, nulla ratione attingantur: reticeantur etiam, quæ alia quacunque ratione ſecretum poſtulant, & ex quorum narratione iure offendi quiſquam poſſet. Quæ reticenda.

9 Ad §.28. Sacerdotes, Scholares, Coadiutores, & Præceptores ſeorſum ſunt numerandi. quod ſi Præceptores inter Sacerdotes, & ſcholaſticos recenſiti ſunt, ſeligantur ab eiſdem, ne bis adijciantur ſummæ capitum, vt ratio conſtet. Sacerdotes, Scholares, &c. ſeorſim numeraudi.

10 Quod ad mortuos attinet, perſcribenda ſunt non modo nomen, cognomen, patria, ætas, ſtatus, munera in Societate obita; verum etiam virtutes, ſi quas habuit eximias; in primis vero ſi quid ab eis profectum eſt laude præcipua dignum; quod tamen ſingularis alicuius facti narratione confirmetur. Quæ in defunctis animaduertēda.

11 Ad §. 29. Viuentium illa promulgabuntur, quæ in ingreſſu contigerint, & quæ non fuerint propria vnius. De profectu noſtrorum dicetur, ſi in virtute aliqua particulari fuerit eximius, aut ſi ponatur nouum aliquod, Quę in adhuc ſuperſtitibus.

quod, & præclarum medium ad illam conſe-quendam adhibitum. Non ponantur aliena, aut nobis valde leuiter annexa, ſed vere noſtra. Noſtra non ſunt, quæcumque noſtri amici, deuoti, fundatoreſve fecerint. quod ſi hæc etiam pertinere iudicentur ad Noſtra, indicetur cauſa, & connexio, vt poni poſſint in Annalibus, tanquam neceſſaria pars, & per quam Annales noſtri fiant. Eſſe quidem poterit aliquid remotum a nobis, ſed ita grande, vt, adhibita præmonitione, ſaltem per nos vindicari ab obliuione debeat: ſed hoc perraro accidit.

Vulgaria & quotidiana prætermittenda.

12 *Quæ ſunt alicuius momenti*, &c. Vulgaria, & quotidiana prætermittenda; ſimiliter, quæ alicuius momenti non ſunt; qualia ſunt, annua oratio, quoduis drama datum, quicquid in congregatione peragitur, aut paucorum diſcipulorum acceſſus, munus aureorum decem, leuiſſima pecunia per nos adiecta ad annuos reditus, exædificatum cubiculum, & ſimilia. Non enim per generalia verba deſcribendus eſt totus ille §. 29. qui capita, de quibus eſt ſcribendum, enumerat, ſed vno verbo relinquenda omnia minuta, & omnia communia; qualia ſunt etiam nonnulla, quæ ſunt quidem alicuius momenti, ſed quoniam ſingulis annis reponenda eſſent, cum perpetuo, & ab omnibus fiant, ideo habenda ſunt pro communibus. Pro miraculis non ponen-

da,

ēa, quæ non ſint miracula, quæ diligenti inquiſitione adhibita non conſtant moraliter, quæ ad nos non pertinent.

13 Ad §.30. Vitentur exaggerationes rerum, & amplificationes verborum. Perſæpe enim ita redundant verba, vt vanitas potius appareat, quam commentarius, aut materia Annalium, in qua ſimplex, & religioſa veritas ſpectanda eſt. Exaggerationes vitandæ.

14 *Qua etiam de cauſa*, &c. Vehementer commendatur illa ſeparata ſcriptio rerum, quæ ab aliqua Prouincia nunquam omnino præſtita eſt. Separata ſcriptio rerum.

DECI-

DECIMASEXTA INSTRVCTIO
DE LIBRIS ORDINATIONVM

Quinam neceſſarij, & qualiter diſtribuendi in Collegijs, ſeu Domibus Societatis videantur.

CAP. I.

Primus liber ordinationes maioris momenti continet.

1 PRIMVS liber continebit Ordinationes maioris momenti; & huius fit mentio in Regula 135. Prouincialis, & 16. Rectoris. Diuidetur autem in tres partes. In prima ſcribētur Ordinationes maioris momenti, & perpetuæ, quæ a Generalibus mittuntur, iuxta Regulam 16. Rectoris. In 2. parte ſcribentur viſitationes

Diuiditur in tres partes.

tiones Collegij a Generali approbatæ; ea ſcilicet, quæ in illis viſitationibus maioris momenti, & perpetua fuerint, iuxta eandem Regulam 16. In 3. parte ſcribentur eius generis Ordinationes perpetuæ, quas in hoc libro ſcribendas eſſe Regula 135. Prouincialis poſteriori parte exigit; ſiue illæ toti Prouinciæ communes ſint, ſiue vni tantum Collegio, in quo liber eſt, conueniant. Huc etiam ſpectant reſponſa P. Noſtri ad quæſita particularia illius Collegii, vel Prouinciæ, non tamen Procuratorum; ſed alio tempore data.

2 Secundus liber continebit reſponſa Generalium ad quæſita Prouinciarum, & habebit duas partes. In prima reſponſa Generalium, quæ Prouinciæ illi per Procuratorem, qui tertio quoque anno Romam mittitur, dantur. In 2. parte ſcribentur reſponſa poſt Congregationem Procuratorum, ſiue alias diuerſis Prouincijs data, & communicata, ſiue ad maiorem notitiam, ſiue vt ab omnibus Prouincijs obſeruentur. Secundus liber cõtinet reſpõſa Gñaliũ ad prouĩcias.

3 Tertius liber continebit reſolutiones caſuum difficiliorum, quæ ex Vrbe accipiuntur. Tertius reſolutiones caſuum.

4 Quartus liber erit is, in quo ſcribantur Epiſtolæ PP. Generalium adhortatoriæ, quæ communes toti Societati ab illis ſcribuntur, nec typis euulgantur. Quart' epiſtolas Generalium.

5 Quin-

Quintus ordinationes temporaneas.

5 Quintus liber continebit Ordinationes temporaneas ex Vrbe miſſas, ſeu ex viſitationibus approbatas, vt habetur Regula 16. Rectoris.

Sextus nomina emittentium vota.

6 Sextus liber habebit nomina eorum, qui emittunt vota ſolemnia, & vota ſimplicia in illa Domo, vel Collegio, iuxta Regulam Præpoſiti 12. & Rectoris 11.

LIBRI

LIBRI ORDINATIONVM eorumq. diſtributio in Archiuio Prouinciæ, iuxta Regulam 29. Prouincialis.

CAP. II.

1 PRIMVS liber conueniet in 1. & 2. parte cum libro 1. Collegiorum; in 3. vero parte ſcribentur tantum Ordinationes i: 3. parte primi libri Collegiorum expreſſæ, quæ communes ſunt toti Prouinciæ.

Quæ cōtineantur in primo libro Archiuii Prouinciæ.

2 Secundus liber continebit Ordinationes Prouincialium, proprias ſingulis Collegijs, tam a Generali approbatas, quam cum Generali non communicatas, alicuius tamen momenti, nec temporaneas. Approbatis a Generali adſcribetur in margine (Approbatæ) habebit tot partes hic liber ſecundus, quot loca ſunt in Prouincia.

Quæ in ſecundo.

3 Tertius liber continebit acta Congregationum Prouincialium, cum reſponſionibus Generalium, & conſtabit duabus partibus; In 1. parte deſcribentur primum acta omnium Congregationum prouincialium illius Prouinciæ; deinde propoſita, tam Congregationis, quam Prouincialis nomine cum

Quæ in tertio.

reſponſionibus ad illa. 2. pars continebit reſponſiones diuerſis Prouincijs Romæ datas, & omnibus Prouincijs communicatas.

Quæ in reliquis. 4 Quartus liber continebit reſolutiones caſuum difficiliorum, quæ ex Vrbe dantur.

5 Quintus liber continebit Epiſtolas Generalium, quæ typis non ſunt mandatæ.

6 Sextus liber habebit nomina eorum, qui emittunt vota ſolemnia, & vota ſimplicia in illa Prouincia, iuxta Regulam 72. Prouincialis.

7 Septimus liber erit, vbi ſcribuntur, qui ſacris initiantur. qua de re fuit ſcriptum ad omnes Prouinciales ſub primo Decembris 1591.

DECI-

DECIMASEPTIMA
INSTRVCTIO
PRO VISITANDIS
PROVINCIALIBVS

Capita præcipuarum rerum, de quibus ijdem officio functi reddituri ſunt rationem.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali ad Prouincias *miſſa anno 1597.*

1 VT in re tanti momenti, quæ non parum ad rectam gubernationem conducit, & in Congregatione generali maxime nobis commendata, æquum videtur, ſi quid a Prouincialibus pec- Huius ordinationis neceſſitas.

 catum

catum eſt, quod admonitione vel emendatione indigeat, id ad Præpoſitum Generalem referri, vt pro ſua erga Societatem & ſingula eius membra vigilantia & caritate, vt par eſt, reipſa proſpiciat: ita illud in primis cauendum, ne hac occaſione via aperiatur innumeris querelis, & ſubditorum licentiæ, qui quaſi ſuſpenſo animo exiſtiment, abſoluto Prouincialis officio, fore vt reſcindantur, aut certe retractentur quæ circa eos ſtatuta & ordinata fuerant. ex quo fieret, vt debilior obedientia in dies redderetur, dum exiſtimant futurũ vt Superior, ne hac moleſtia grauetur, facile indulgeat, ac neminem contriſtare velit. Quæ ſane res quam pernicioſa futura eſſet Societati & rectæ gubernationi, nemo eſt qui non videat. Ac proinde cui mandata cura hæc fuerit, pro viribus annitendum erit, vt caute omnino ac prudenter ſe gerat in hoc munere obeundo, ita vt nec Superiorum exiſtimationi, famæq. officiat, dum ſubditorum querelis æquo plus tribuit; nec ſuo muneri deſit, dum in erratis Superiorum remiſſe conniuet: Capita autem præcipua, de quibus rationem exiget, hæc fere erunt quæ ſequuntur.

Cautio magnopere adhibẽda.

De quibus reddenda ratio.

An viſitauerit.

1 An viſitauerit ſingulis annis loca Prouinciæ iuxta regulas, & fideliter de omnibus informauerit Generalem.

An ſubditorũ querelas audie-

2 An ſubditorum querelas de immediatis Superioribus benigne audierit, & localium

Supe-

Superiorum defectus, ſi quos compererit, correxerit; & tum de ijs, tum de remedio adhibito Præpoſitum Generalem monuerit.

An acceperit rationem conſcientiæ ab omnibus etiam Superioribus, iuxta ipſius regulam & inſtructionem datam. An ratione conſcietiæ acceperit.

An diligenter curauerit, ne quid contra puritatem paupertatis irrepat, facile concedendo, vt ab amicis & parentibus accipiant contra regulam 90. ſui officij. De puritate paupertatis.

An plures admiſerit in Societatem, quam qui neceſſarij ſunt, & eorum habuerit delectum, iuxta Conſtitutiones & ordinationem datam. De admittendis.

An obſeruauerit diligenter regulam 41. ſui officij, vt ſcilicet dimitti curauerit eos, qui minus idonei ad noſtrum Inſtitutum videbantur. De dimittendis.

An abſoluta viſitatione informationes fecerit, & miſerit eorum, qui ad gradus iuxta inſtructionem promouendi ſunt; & ſimiliter ſuo tempore de idoneis ad gubernandum. De informationib⁹ ad gradus.

An curauerit, ne ære alieno grauentur Collegia, præſertim ad fabricas non neceſſarias iuxta ordinationem. De ære alieno.

An curauerit miniſteria omnia Societatis iuxta Inſtitutum promouere, operarios idoneos habere, & Miſſiones facere. De miniſteriis.

An curauerit Seminaria in Prouincia inſtituere Sacerdotum, ſeu Confeſſariorum, & De Seminariis inſtituēdis & politica gubernatione.

Præceptorum, ſeu literarum humaniorum. An periculum fecerit de idoneis ad gubernādum, & an eos qui actu gubernant, in recta & ſpirituali ratione gubernandi iuxta noſtras Conſtitutiones, non in humana & politica, debite inſtruxerit, atque eos in illa promouere ſtuduerit. An Concionatores iuxta regulas ipſorum exercere curauerit.

De ſtudiis. An ſtudia omnia iuxta rationem ſtudiorū promouerit.

De ordinationibus. An Ordinationes Generalis Conſultoribus communicauerit. An illos libenter audierit, præſertim Admonitorem, ſeu Socium, & quomodo Ordinationes obſeruentur, fideliter Generalem fecerit certiorem.

Quæ circa praxim ſeruanda. 3 Circa praxim vero hæc videntur obſeruanda. Si is, cui Prouincialis ſui officij rationem redditurus eſt, Viſitator fuerit, ex Inſtructione tum communi, tum etiam particulari ſatis perſpectam habebit Societatis mētem, & ex ipſomet Prouincialis officio, vel regulis, quibus id continetur, & ex capitibus, quæ ſupra poſuimus, optime intelliget, circa quæ verſari, & de quibus Præpoſitum Generalem monere debeat.

Si vero fuerit nouus Prouincialis, quoad capita quidem informationum, iis vtetur quæ hic ponuntur; quoad modum vero, hic proculdubio ab eo quo Viſitator vteretur omnino diuerſus eſſe debet: nam cum neç ab

eo

co Prouincialis, qui officio defunctus eſt, corrigi debeat, nec quæ ab eo ſtatuta ſunt, immutari poſſint; huc tantum ſpectabit, vt liquido intelligat, præſertim a Conſultoribus Prouincialis, in quibus is errauerit, & de ijs ſyncere Generalem informet, ita tamen vt antea a Prouinciali, de quo agitur, accipiat rationem eorum, quæ illi obijciuntur.

DECIMAOCTAVA
INSTRVCTIO
PRO CONSVLTORIBVS
CAPITA

De quibus ſcribent ad Generalem Conſultores.

A *R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali miſſa ad Prouincias anno 1597.*

1 QVONIAM ad bonam Societatis gubernationem refert plurimum, vt Conſultores cũ Præpoſitorum localium, tum & Prouincialium, plenam & vtilem de gubernatione Superiorum, quorum ſunt Conſultores, Præpoſito Generali informationem mittant; atque in ea re experientia hacte-

Neceſſitas Gñalẽ informandi.

haſtenus nos docuerit à plurimis, non ſine detrimento communis boni, nonnunquam errari: viſum eſt omnino operæ pretium ad eorum inſtructionem capita nonnulla attingere, de quibus ſcribendum ſibi eſſe iuxta formulam ſcribendi, & Conſultorum regulas intelligant. Et quidem ſuper omnia id iuuabit, vt percurrant regulas ſuorum Superiorum diligenter, quas iuxta 14. ſui officij tenere debent, tum ordinationes Generalium, quæ illis communicandæ ſunt, vt non ſemel præſcripſimus; poſtremo vt ad certa quædam capita vniuerſam gubernationem referant, de quibus ſi breuiter & accurate ſcripſerint, omnes neceſſitates Prouinciæ, & vniuerſa illius gubernatio Præpoſito Generali perſpicue conſtabit.

Quæ à conſultoribus legẽda

2 Ea autem fere eſſe poſſunt, quæ ſequuntur.

Capita de quib⁹ ſcribetur.

Primo, de admittendis in Societate, & inſtruendis in Nouitiatu.

Secundo, de gubernatione ſcholaſticorum noſtrorum.

Tertio, de profectu in ſpiritu; ſtudio orationis & virtutum.

Quarto, de diſciplina domeſtica, obſeruatione votorum & regularum.

Quinto, de literarum ſtudijs, tam quoad noſtros, quam quoad externos.

Sexto,

Sexto, de miniſteriis & fructu cum proximis per miſſiones, conciones, confeſſiones.

Septimo, de gubernatione Superiorum ſpirituali, ſuaui, exacta; vel contra.

Octauo, de rebus temporalibus, reditibus, debitis.

Nono, de Regula 18. Sacerdotum, & de executione eorum, quæ alias circa illam in ordinationibus generalibus, & nunc poſtremum in literis noſtris datis ad Prouinciales 21. Septembris 1606. præſcripta ſunt.

Decimo, an aliquid ſcandali & offenſionis acciderit; & quid remedij fuerit adhibitum: & quomodo cum externis, præſertim cum Prælatis, & Principibus viris pax & beneuolentia conſeruentur.

Quæ in ſcribendo ſeruanda videntur.

3 Poſtremo hæc pauca monendos eſſe duximus Conſultores omnes (quæ non parũ prodeſſe poterunt ad ſuo munere recte fungendum) primum ne eiuſmodi literis, in quibus publica dumtaxat, & quæ ad ſtatus ſuæ prouinciæ, aut Collegij notitiam pertinent, contineri oportet, priuata aut diuerſi generis a ſuperiore argumento admiſceant: cum de ſuis, aliisq. ſi neceſſe fuerit, ſeparatis ad nos ſcribere poſſint. Deinde vt hæ literæ deforis ex nota aliqua in tergo appoſita, videlicet CC. geminata, a Conſultoribus conſcriptæ eſſe dignoſcantur. De-

mum

mum vt impigri ad ſcribendum (quamuis a nullo moniti) primo quoque tempore ad nos illas mittant : initio videlicet cuiuſque trimeſtris, quod a Kalendis Ianuarij, Aprilis, Iulij & Octobris ſumet exordium, cum non minus quater in anno ab iis ad nos perſcribi oportere alias præſcripſerimus.

DECI-

DECIMANONA
INSTRVCTIO
DE MODERATIONE
IN DANDIS LITERIS AD GENERALEM ADHIBENDA.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali, diuerſis ſubinde temporibus, anno demum 1599. auсta copioſius, ad Prouincias miſſa.

Cauſæ huiuſmodi inſtructionis ſcribendæ.

1 ETSI magna afficior voluptate, ſi quamſæpiſſime meorum Patrum, Fratrumq. literas perlegam; eſtq. pergratum omnes ad me, tanquam ad patrē, magna fiducia confugere: tamen, auctis longa die negotijs, auctaq. Dei beneficentia in dies latius Societate, longo iam vſu intelligo, in

in dandis ad nos literis, iuſtam aliquam moderationem eſſe ſtatuendam. Quod ni fiat, in tantam multitudinem, literarum numerus excreſcet; vt, cum ad omnia reſcribendum fuerit, rebus maioribus, & quæ ad Societatem ſpectant vniuerſam, in quibuſque tranſigendis verſari debet Præpoſiti Generalis induſtria, neceſſarium tempus detrahetur; laborq. eorum, qui ſunt a ſecretis, id quod ipſa docet experientia, ita augebitur; vt, quamuis apta deſcriptione operæ ſingulis diſtributæ ſint, & iam pridem eorum auctus ſit numerus, breui tamen impares labori ſuccumbant, neceſſe erit.

2 Quare, re prius bene perpenſa, ſæpiusq. cum PP. Aſſiſtētibus communicata, multisq. precibus Deo commendata, viſum eſt nonnulla, ad hanc rem valde conducentia, omnibus commendare; regulasq. aliquas, & Superiorum temporum ordinationes in memoriam redigere, quæ ſi ſeruentur, ſperandum eſt, commodius Prouincialibus negotiis conſultum iri. Nam ſuperuacuis, & inutilibus reiectis, quæ ſæpe vtilibus, & neceſſarijs officiunt, plus operæ, ac temporis maioribus & vniuerſis Societatis rebus inſumetur. Ita & labor eorum, qui in hoc munere verſantur, alleuabitur, vt pares eſſe poſſint operi; & nihil de eo fructu detrahetur, quem Patres, Fratreſque e literarum communicatione percipiunt, Aliquæ leges perſcribendæ.

piunt,

piunt, & optamus omnes.

3 Sed antequam ad rem ipſam veniamus Reuerentiam Veſtram admonemus, noſtræ voluntatis eſſe, vt quo tempore noſtram hãc ſanctionem ac moderationem in dandis ad nos literis Prouinciæ ſuæ indixerit, ſimul etiam edicat, nullo modo eam ad id genus literarum pertinere, quæ priuatim ſuis quiſque de rebus ſubditi nos certiores facere voluerint; integrum eſſe cuique, quæ ad animi ſui fructum, ſpiritaleq. auxilium, in Domino expedire iudicauerit, ad nos perſcribere: me enim magna cum animi mei voluptate cuncta perlecturum.

Nõ extenditur ad priuatas literas.

Variæ ordinatiões hac de re datæ ſeruandæ.

4 His poſitis, Reuerentiam Veſtram ſcire oportet, meos prædeceſſores varias ordinationes præſcripſiſſe de modo, tempore, rebus, de quibus ad Præpoſitum Generalem literas dare opus ſit. Quæ omnes poſtmodũ in formulam ſcribendi ſunt relatæ: ex quibus ſeruandis maximam partem pendet ea, quæ in hoc genere moderatio eſt adhibenda, & quam in primis teneri peroptamus.

Formula ſcribendi ſeruanda.

5 Quare erit operæ pretium Superiores omnes & Conſultores ipſam formulam attente perlegere; eorumq. vnumquemque ea conſiderare, quæ ad ſe pertineant. Ita fiet, vt multis literis minus neceſſarijs ſuperſedeatur. Nam ſi Superiores locorum de ſuis rebus, cum ſuis primum agent Conſultoribus; deinde

de cum Præpoſitis Prouincialibus, qui ex ipſorum regulis, & forma iis præſcripta de rebus ordinariis ſuæ quiſque Prouinciæ ſtatuere poterunt, non magnum erit negotium ſeptimum formulæ paragraphum ſeruare.

6 Ac ſi operam dabunt, vt eiuſdem formulæ paragraphum decimum obſeruent, haud dubie magnus literarum minus neceſſariarum numerus tolletur. Cum ibi præſcribatur, in rebus non vrgentibus ordinarium tempus eſſe expectandum. Nam in vrgentibus & grauibus omni tempore ſcribendi paragraphus nonus poteſtatem facit. Hinc illa etiam vtilitas proficiſcetur: nam ſi Superiores locorum de negotiis rite, & ſubordinatione ſeruata, cum ſuis agent Prouincialibus, rerum adminiſtratio melior erit, & facilior, & cum omnium grata voluptate etiam coniunctior. Nam illa ſcribendi ratio directo & ſtatim ad nos, inconſulto Prouinciali, contra quam præcipit paragraphus decimus, nihil aliud efficit, niſi vt multiplicentur literæ, & conſtitutio de rebus longius trahatur; cum ad bonarum rerum adminiſtrationem oporteat nos, antequam de re quapiam conſtituamus, Prouincialium de vnaquaque re ſententiam exquirere; & ſingularum rerum ſtatum naturamq. cognoſcere, illorum teſtimonio qui totas Prouincias adminiſtrant, & præſentes ipſi totam rem inſpiciunt, & quodam modo

Præſertim paragraphus decimus.

Quid in vrgentibus.

Subordinatio cōmendatur.

do manibus pertractant.

Ne de re eadem bis ſcribãt reſponſo nó expectato.

7 Eſt & illud præterea notatum, de eadem re ſcribi ſæpius ad nos. quæ res fruſtra numerum auget literarum. Quare monendi ſunt omnes Superiores, tum Conſultores, ne cum de re aliqua ſemel ſcripſerint, de re eadẽ ſcribant iterum, niſi tranſacto ad reſcribendum tempore, & perferendas ad eos literas conſtituto. Qua in re illud animaduertant oportet: non ſemper ſtatim atque ad nos literæ perlatæ ſunt, facultatem eſſe ad illas reſcribendi. Nam, cum ſua cuique Aſſiſtenti ſtata tempora deſcripta ſint ad agendum; ac ſæpenumero diuerſarum Prouinciarum, atque adeo Aſſiſtentiarum in idem tempus literæ concurrant, niſi ſtatutus ordo teneatur, magna ſequatur confuſio, neceſſe eſt: vt mirum interdum non ſit, ſi quando ſerius aliquanto, quam vellent aliqui, ad eorum literas reſcribatur. atq; ob hãc cauſſam, vt occupationibus conſulatur Præpoſiti Generalis, in formula præſcribitur; vt, cum ad ipſum Prouinciales ſingulis menſibus, Præpoſiti locales ternis ſcribere debeant, Præpoſitus ipſe Generalis ad Prouinciales alternis, ad locales ſenis menſibus reſcribat. Quin etiam experimento ij ſcire poſſunt, crebrius etiam, quam formula præſcribit, eorum literis reſponderi.

Quę in literis ſoli ſcribẽdis ſeruãda ſunt.

8 In literis porro, quæ Soli inſcribuntur, nonnulla peccantur. atque id eo fit, quod non

non omnes ſciunt, quæ ratio in ijs literis ſeruetur. Perſæpe enim, quæ iis literis continentur, non eius generis ſunt, quæ ſecreto opus habeant, ita vt non poſſint cum iis, quibus opus eſt, communicari: immo vero non raro eiuſmodi ſunt, vt, niſi cum aliis communicentur, tranſigi nullo modo poſſint. ac nulla alia de cauſſa ſoli inſcribi videantur, niſi tantum vt a nobis legantur. hi ſi ſcirent, nos eas quoque literas legere ſolere, cum præſertim res poſtulat, quæ illa carent inſcriptione, non dubito, quin illa ſuperſederent. Quare opus eſſet hos huiuſcemodi incommodi admonere.

9 Eſt & alterum in eodem genere incómodum, quod multi cum de rebus variis ad nos ſcripſerunt, ad eandem epiſtolam vnum aliquod caput attexunt, quod ſecretum poſtulat; & ob hoc vnum caput totam epiſtolam ſoli inſcribunt. quo fit, vt, cum ipſa epiſtola, ob ſecretum, non poſſit niſi cum P. Secretario communicari (cum quo de more epiſtolæ, quæ ſoli inſcribuntur, communicandæ ſunt) ob illius occupationes negotia reliqua, quæ cum Aſſiſtentibus ſunt communicanda, tranſigi maturo tempore non poſſint. Quare moneantur, vt, cum de rebus ſcribunt, quæ inſcriptionem ſoli poſtulant, ſi de rebus aliis iis ſcribendum ſit, id ſeorſim faciant alia epiſtola, ab ea ſeiuncta, quæ ſoli in- Ne in literis negociorũ ſecreta admiſceant.

ſcribenda eſt. In ea vero, quæ ſoli inſcribitur, non niſi de rebus illis agant, quæ ſecretum poſtulant, nec ſunt cum aliis communicanda.

Ratio contractus & inſtruméti Romã mittenda.

10 Ad hæc, quod ad contractus attinet, contractuumq. inſtrumenta, cum Romam mittuntur, a tergo membranæ, vel chartæ adſcribatur index & ſumma eorum, quæ continentur. idq. eo magis quod multa tam fedis characteribus deſcripta mittuntur, vt non niſi magno labore, magna temporis iactura, & ægre intelligantur; ab hominibus præſertim, qui, quibus de rebus illis agatur, ignorant.

Quę inſcriptione literarum animaduertẽda viſa sũt.

11 Literæ, de negotiis præſertim, quæ ad nos ſcribuntur, detur opera vt bonis, & perſpicuis characteribus ſint; omiſſis literarũ compendiis, abbreuiationibusq. parum notis. Iuſtus etiam ad oram exteriorem margo relinquatur, vt indices eorum, quæ intus continentur, foras euocari poſſint. Et cum varia capita de rebus variis continent, præſertim ſi vel Superiores, vel Conſultores ipſi literas dant, ſingula quæque capita per paragraphos ſcribantur; ad initium ſemper caput reuocando, id enim & ad legendi, & intelligendi, vſum, facilitatemq. apprime conducit, non modo in præſens, quandiu de rebus iis eſt agendum; ſed in poſterum etiam tempus, cum ex Archiuio, quod ſæpe vſu venit, eiuſmodi literæ ad eadem, vel alia ſimilia negotia,

poſt

poſt aliquot menſes, aut annos ſunt proferendæ. Quæ res in tanto ſcriptorum numero, optimo licet ordine diſpoſita ſeruentur omnia, niſi his adiumentis alleuetur, laborioſa admodum ſit, & impedita.

12 Et tum in his, tum in aliis etiam literis duo illa ſeruentur, vt & in fine epiſtolæ cuiuſque nomen adſcribatur, & cognomen eius qui literas dat (ſunt enim, qui pro ſua modeſtia alterutrum omittunt, altero tantum contenti) &, cum dies, qua dantur literæ adſcribitur, non a feſto tempore illius diei, ſed a numero dierum menſis cuiuſlibet notetur; vt facilius datarum literarum ratio iniri poſſit. Denique caueant, ne eodem folio, quo ad nos ſcribunt, ad obuoluendas epiſtolas alias vtantur, fit enim plerumque, vt in reſignandis faſciculis, pars aliqua literarum vna cum ſigillo reuellatur: quæ deinde nullo modo legi poſſunt. Nomen & cognomē in calce ad ſcribā- die non prætermiſſo. Ne eodem folio, quo ſcribūt epiſtolas obuoluant.

13 Illud poſtremo hoc loco addere pernecesse fuit, quod abhinc annos quindecim nonnullis prouinciis præſcripſimus, ad expenſas non exiguas vitandas, quibus vnam pro multis æquo plus grauari interdum contingebat, ex Collegii aut Prouinciæ, ex qua literæ mittuntur, ignoratione; vt curent Superiores omnes ſingulis literis & faſciculis ſui Collegii ac Prouinciæ nomen exterius in fronte imponi. Sic enim antequam vel faſciculi diſ- De Collegii & prouīciæ nota in liter. & faſciculis facienda.

diſſoluantur, vel aperiantur literæ, vecturæ ratio facile conſtabit ei, qui exigendi curam gerit, vt ſuum cuique Prouinciæ vecturæ datum referre poſſit. Quod ſi contingat diuerſarum Prouinciarum vel literas, vel faſciculos in vnum colligari, neceſſe erit ſimiliter in externa facie ſub illius inſcriptione prouinciæ, in qua colligantur, nomen notari: detracto enim ſuperiori faſciculo tegumento, ſingularum literarum, vel faſciculorum vecturæ ratio diſtincta conſtabit ex illarum inſcriptionibus: vel certe, quod magis probaremus; in magno faſciculo nomina earum omnium prouinciarum, quarum faſciculo includuntur, exterius adſcribi.

VIGE-

VIGESIMA INSTRVCTIO DE PRÆFECTIS SPIRITVALIBVS CONSTITVENDIS, FORMANDISQVE.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali ad Prouincias miſſa anno 1599.

1 QVANTA in rei ſpiritualis Præfectura inſit vtilitas; quãq. ſit munus illud neceſſarium, non noſtræ tantum regulæ, Conſtitutionesq. docent, ſed ipſa etiam ratio perſuadet & euincit. Nam cum ad perfectionem noſtræ Societatis viros Huius ordinationis vtilitas.

effingere, formareq. debeamus; conſequens eſt, vt ij quoque, quidquid agunt ſpirituali ratione atque in Deum caritate illud agant. Hæc nempe vna cura illos ad ſtudium virtutum omnium, ad plenam, abſolutamq. ſanctitatem aſſiduis debent ſtimulis excitare: vt ipſi, & in ſe & in alijs quam maximum lumē, quam maximum communis Domini amorem prouocent in dies. Præterea cum continenti ipſi in obedientiæ viu, religioſæ diſciplinæ, ſpiritualibusq. ad proximos miniſterijs verſari debeant, niſi normæ diuini ſpiritus ſe conforment, ſoluti, indociles, difficiles, intractabiles, & ſegnes ad laborem ſint neceſſe eſt; non ſecus atque currum aliquem videmus amotis rotis trahi non poſſe: admotis vero, apteq. collocatis, facile ad quemcumque vſum accommodari. Et quamquam multis iam annis in eam curam incumbimus, Prouincialesq. Præpoſitos vrgemus, vt rei ſpiritualis conſtituant Præfectos, ac Magiſtros; ipſiq. qui rei magnitudinem intelligūt; maximo opere rem perficere conantur: excuſant tamen idoneorum hominum, qui totam rem ſuſtineant, inopiam.

Quales inſtituti noſtri ratio requirit.

Inopiā excuſant.

Experiētia defectus cōprobatus.

2. Nos quoque perlæpe multas in eo genere querelas audiuimus; idq. multo etiam magis perſpeximus, cum non ita multo pridem, qui ſpiritualium rerum ſtatum inſpicerent, Inſpectores per prouincias dimiſiſſemus.

Ex

Ex quo apparet, multa, & magni momenti in hac ratione deſiderari.

3 Re igitur Domino precibus commendata, poſt multum de ea cùm PP. Aſſiſtentibus ſermonem habitum, ſentimus neceſſe eſſe peculiarem aliquam curam ſuſcipere: vt magiſteria totius huius rationis inſtituantur. Ingens enim ſit error, quemlibet mediocri probitate, mediocri prudentia, recto tantum ſtudio inſtructum, propenſaq. ad virtutem voluntate, ad tantum munus idoneum iudicari. Quod ſi ad viam ſpiritualem ineundam, homines aliorum conſilio indigent, ac regimine; cum ingens ſit eorum periculum, qui perito in eo itinere duce carent: ſatis conſtat, eos, qui huic muneri deliguntur, magno ad hanc artem ſtudio, magno lumine, magno rerum vſu, magna præterea lenitate, ac dexteritate; & ad agendum cum alijs comitate, & gratia eſſe oportere. ad hæc magna propenſio, applicatioq. animi, dotesq. aliæ inſignes accedant neceſſe eſt. Et cum hæc maximè optemus, non tamen ea remedia videmus adhiberi, quæ ad huiuſmodi magiſtrorum copiam parandam, opus ſunt.

Quales ſint Præfecti ſpiritus.

4 Præterea cùm ad ſcholas inſtruendas non maiorum ſtudiorum modo, ſed minorũ etiam humanitatis, & grammaticæ, varias artes, exercitationesq. inuenerimus, vt idoneã ſuppetat copia magiſtrorum; prudentiſſimus

Vt in literis ſic & ĩ ſpiritu pficiendo elaborandũ.

quiſque optime intelligit, quanto id magiſterium maius ſit, ac magis neceſſarium, cum in eo multo minus, quam in altero liceat eſſe conniuentes. non modo quia nobilius, maiorisq. momenti eſt; ſed etiam quia baſis, & fundamentum eſt alterius. ſiquidem doctrina a ſpiritu ſeiuncta, & Societati, proximiſque magis obeſſe, quam prodeſſe; & Eccleſiæ ſanctæ nulli, aut perexiguo adiumento eſſe poteſt.

Quinâ ad id mun' eligendi.

5 Quare omnium primum Prouincialis cum ſuis Conſultoribus, alijsq. patribus rerum peritia, ſpirituq. præditis, re communicata, delectum habeat eorum, qui præter cæteros idonei iudicabuntur, qui ad id munus deſtinentur. atque ad id, tamquam a remotiore quodam principio, e iuuenum numero eos deſignet, qui maiorem ad hoc munus indolem præſeferre videbuntur; ſilentij, & ſeceſſus amatores; orationis, & diuinæ contemplationis ſtudioſos; eosq. magiſtris Nouitiorum ſocios adiunget, exercebitq. interim in alijs ad ſpiritualia exercitia erudiendis, deinde ad rem ipſam propius accedens, eos in præſens huic muneri præficiet, qui ſtatim manus operi poſſint admouere, maturos ſenes, quos vel longo gubernandi vſu, vel conciones habendi, aut e cathedra Theologiã præſertim explicandi labore feſſos, tamquam ex alto in portum, intermiſſis exercitationibus,

Quinam huic muneri pręficiẽdi.

bus,

bus;in hoc tranquillum ſenectutis otium confugere vtile erit.

6 Neque cuiquam otioſa res videri debet, aut infrugifera, vel ſi cum aliquo aliorum conſiliorum incommodo id fiat, nauum aliquem hominem a miniſterijs alijs clarioribus ceſſare, dum alijs inſtituendis, iuuandisq. occupatur: immo vero pluſquam ceteros efficere certum eſt. ſiquidem illorum omnium manibus, qui ab ipſo promoti dignos ſe præbent Societatis adminiſtros, operatur. Opus non contemnẽdum.

7 His porro concedendum eſt, vt ſanctæ orationi, ſanctorum patrum, piorumq. librorum lectioni operæ plus ſolito impendant. Conſtitutiones, exercitia B. P. N. eorumq. Directorium habeant ſibi familiaria. ad hæc inſtructiones, induſtrias, aliaq. monita Præpoſitorum Generalium optime teneant. vt cum in ſermone, tum in vſu tradendo virtutum, illa in promptu habeant, quæ cum gratia noſtræ vocationis ſunt coniuncta. Quibus vacent Præfecti.

8 E ſanctis Patribus habeant præ manibus S. Baſilij ſcripta omnia, S. Gregorij moralia, S. Bonauenturæ opuſcula; alios præterea Doctores, Gulielmum Pariſienſem, eiusq. præcipue tractatus de tentationibus, & reſiſtentijs; de virtutibus, de vitijs & peccatis, de rhetorica diuina, & ſimilia; Gerſonem, eiusq. præcipue tractatus. Et e noſtris Platum de Quinam libri legẽdi.

bono

bono ſtatus religioſi, Roſſigniolum de diſciplina Chriſtiana; tum libros de imitatione Chriſti; Sanctorum vitas: e quibus grauiſſima eliciuntur documenta; opera denique Ludouici Bloſii magno eſſe poterunt adiumento, ad varias variorum curandas affectiones. Itaque errorem ponant Superiores, ſiqui aliter exiſtimant; ſibiq. perſuaſum habeant, tum ad idoneam eius doctrinæ cognitionem, quam in huius artis magiſtro ineſſe oportet; tum ad auctoritatem, nomenq. viri vere ſpiritualis obtinendum, maximi eſſe momenti hoc ſtudium: nec ſatis eſſe communem curſum, aut commune hominis cuiuſque ſtudiũ, aut quantulamcumque huius doctrinę cognitionem, qua tinctos eſſe contingat eos, qui hæc aliquando curſim, & quaſi aliud agentes lectitarunt, aut etiam ſubinde meditando volutarunt animo.

Neceſſariũ hoc ſtudiũ

9 Atque ob hanc cauſſam non debent hi circa externos tamquam ordinariæ operæ occupari: tum quod illa perſæpe occupatio ab opera ſuis præſtanda illos auertit: tum etiam quod re vera mens in duas diuerſas curas cum aliquo diſpendio diſtrahitur.

Nõ ad externos effundendi.

10 Et quoniam hi rei ſpiritualis magiſtri non doctrina ſolum, & monitis, ſed exemplo etiam & opera eam viam debent ſpiritualem commonſtrare; neque illos decet ſpiritu eſſe

Exẽplares ſint.

he-

heremitico, totoſq. vni contemplationi deditos, videndum eſt, ne ita ſint ſanctæ quietis, ac ſeceſſus amatores, vt proximorum cõſuetudine prorſus abſtineant: ſed aliquas exercitationes, miniſteriaq. laboris quidem, humiliationis, vtilitatiſq. maioris, occupationis tamen, & illecebræ minoris aſſumant; cuiuſmodi ſunt carcere detentos, hoſpitalia, ægrotos inuiſere, aut breues aliquas ſubinde obire miſſiones: ſed certis, quibuſcum vſum habeant, nullis addicantur pœnitentibus: feminis vero, cum quibus nimium plerumque eſt negotij, multo minus. In humilibus ſe exerceant.

11 In magnis porro Seminarijs, in quibus ad ſtudia aluntur multi, ſatis conſtat huiuſmodi magiſtris tantum operæ ſuppetere, vt aliæ occupationes omnes excludantur: ita vt ne ipſis quidem regendis diſcipulorum Congregationibus, aut ſcholarum confeſſionibus audiendis locus relinquatur. Eritq. id Prouinciali ſummæ curæ, vt in eiuſmodi frequentibus Collegijs homines hac doctrina, & feruore pietatis inſignes huic muneri præficiantur: ac ſi fieri poteſt, ex ijs, qui aliquando magiſtri fuerint Nouitiorum, vel in gubernando magni exempli, & ſpectatæ pietatis fuerint; vel certe in alijs Collegijs id munus cum aliorum probatione ſuſtinuerint. Denique, vti dictum eſt, præſtantiſſimi cuiuſque, In Seminariis quales præficiẽdi.

iuſque, & maximis dotibus inſtructi præclare ſtare operam cenſendum eſt, vno in hoc munere occupati.

Prouincialis munus. 12 Præfectis ita conſtitutis, Prouincialis erit cura, inuigilare, eos inſtruere, rationem ab ijs, inter viſitandam Prouinciam, repoſcere; ex alijsq. quemadmodum ſe gerant, cognoſcere. multum illis tribuat, multamq. ijs reuerentiam conciliet: mandetq. Conſultoribus Collegiorum, vt ad ſe, quemadmodum in hoc genere procedatur, accurate perſcribant.

Quinā ſcopuli vitādi Superioribus & Pręfectis. 13 Omnino duo in hoc genere ſcopuli vitandi ſunt, qui magnæ nonnumquam offenſioni eſſe poſſunt, quo minus tantæ rei magiſterium eum, quem volumus, quemq. res exigit, felicem curſum ſortiatur. Alter eſt temeraria quædam, & inanis Superiorum ſuſpicio, ac prope zelotypia, quaſi rei ſpiritualis Præfectus ſubditorum animos ad ſe alliciens, deriuet in ſe Superioris auctoritatem, eaq. re neceſſaria membrorum cum ſuo capite coniunctio ſenſim ſoluatur. Alter contra, nequando Præfectus, per cauſſam conſolandi ſubditos, ad illa ſe porrigat, quæ ſunt regiminis, aut impediat, eleuetve Superioris auctoritatem, id quamuis, ipſo inſcio, alia ex cauſſa contingat. Quare magnopere opus eſt incōmoda hæc anteuertere initio; magnaq. vigilantia

lantia cauere, ne quid eiuſmodi ſubrepat; fines vtriſque conſtituendo. Siquidem Rectori expedit Præfectum amari, & in honore haberi. ſic enim adiumento, & leuamento multis in rebus ipſi erit. Præfecto viciſſim propoſita in primis eſſe debet obedientia, & erga Superiorem amor ſubditorum. ac, ſi quando hæc aut minui ſenſerit, aut intepeſcere, ſe ſe angelum pacis interponat: hinc deiectos ſubditorum animos ad perfectionis, mortificationiſque ſtudium erigendo, & auctoritatem, bonamque de Superiore opinionem pro viribus tuendo: hinc Superiorem priuatim de rebus illis admonendo, quæ vel expedire, vel impedire iudicauerit.

14 Optamus præterea a Prouincialibus certiores fieri quotannis quoſnam ei muneri in maioribus præſertim Seminarijs, quibuſve inſtitutionibus præfecerint; & quemadmodum tota res vſu tractetur, & quò fructu, & quod quiſque ad eam rem talentum præferat. Quotãnis Generalis monendus

15 Et quoniam res eſt magni momenti, eaque maximopere indigemus, omni quo poſſum animi affectu Reuerentiæ Veſtræ quam accuratiſſime commendo, vt id totum ita ſuſcipiat, vt exiſtimet ad maximam ſui regiminis partem pertinere. Serio Prouinciali cõmendatur.

Ita,

Ita, diuina fauente Bonitate, ſpes eſt, multa nobis fore proniora; eoſque nos e noſtris laboribus fructus, quos ad Diuinæ Maieſtatis gloriam optamus, percepturos: a qua copioſam precamur in omnes benedictionem.

VIGE-

VIGESIMAPRIMA

INSTRVCTIO

PRO CONFESSARIIS PRINCIPVM.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali anno 1602. confecta.

1 PRINCIPIO ſtatuendum eſt, quandocumque Societas huiuſmodi officia defugere non poterit, eo quod varias ob circunſtantias maior Dei D. N. gloria ſic exigere videatur, ita demum in deligenda perſona, exercendique eius muneris ratione procedendum eſſe, vt & Princeps inde adiuuetur, & populus ædificetur, & Societas detrimentum non capiat, cum incidant ſæpe caſus, in quibus præter

Neceſſitas huius ordinationis.

præter alia incommoda Societas vnius loci cauſa, in alijs pluribus non leuia damna ſuſtineat. Quapropter re diuinæ Maieſtati plurimis ſacrificijs & orationibus commendata, matureq. cum PP. Aſſiſtentibus conſultata, hæc quæ ſequuntur decernenda in Domino cenſuimus. Quæ ſi cui forte Principum minus aliquando probarentur, tum illis omni cum modeſtia & humilitate ſignificandum erit per leges noſtras, his ſolum, & non alijs conditionibus ſuſcipi a nobis id oneris poſſe. Speramus autem tales fore vt cum religionis cómmodo & conſeruatione, magnam ſimul omnium ædificationem, Principisq. vtilitatem coniunctam habeant.

Cómoda.

Domi noſtræ habitet.

2 Primum confeſſarius hic in Domo, ſeu Collegio noſtro ſemper habitare debet, & pro ſubdito ſe gerere vt ante ſolebat, communemq. diſciplinam perinde ac cæteri omnes obſeruare, nec exemptionem vllam, aut priuilegium hoc nomine habere. Et quamquam varia ob negotia, quæ incidere poſſunt ad Principem ſpectantia, & ſecretum iure poſtulantia, permitti eis debeat, vt literas, ſchedaſve ſcribant, vel accipiant tum ab ipſo, tum a Secretario, & alijs, quibus Princeps id demandarit, minime tamen propterea exiſtiment generalem ſibi factam eſſe poteſtatem, vt hac occaſione ad noſtros, vel ad externos officiales, aliosq. ſcribant, ſed regulam prorſus obſeruent,

ſeruent, & Prouincialis ſi quem vſquam abuſum deprehendat, etiam præceptum imponat, regulamq. ad verbum ſeruari iubeat; multoq. minus permittendum eſt, vt accipiant vel retineant pecunias, diſpenſent, dent, vel acceptent munera, quoniam hæc & cætera id genus, quale eſt domo exire abſque facultate, & quolibet pergere pro arbitrio, religionem omnem, ac ſpiritum in ſingulis deſtruunt, nihilq. ad Principis obſequium, rectamq. huius muneris functionem conducunt. De literis ſcribendis ſeruetur regula ſicut & dādi & accipiēdi. Sine facultate ne egrediatur.

3 Diuerſari, aut pernoctare in aula non poterit, quibus in locis domicilium fuerit Societatis: quin etiam vbi Princeps illum in itineribus, locorumq. mutationibus ſecum manere vellet, a Prouinciali, aut cuius id intererit, facultate obtenta, maior futura eſt ædificatio, ſi procuret vt in aliquo religioſorum conuentu, aut apud honeſtum quempiā Sacerdotem extra aulam commoretur. Tum autem curare ſimul debet, vt ſocium ad ſuam conſolationem, actionumq. ſuarum teſtimonium præſentem ſemper habeat. In itinere vbi pernoctet.

4 Caueat ne ſe implicet externis negotijs, ac politicis, memor eorum, quæ a V. Congregatione Generali ſeueriſſime præſcribuntur can. 12. & 13. ſed in ea ſolum incumbat quæ ad Principis conſcientiam pertinent, vel ad illam referuntur, aut in alia certa pia Ne ſe negotiis immiſceat.

opera; diligenterq. vitare debet ne aulam nimis frequentet, aut eo non vocatus ſe conferat, niſi pia aliqua neceſſitas aut graue quidpiam, quod neceſſario ſuggerendum videatur, ire compellat. Intereſtq. magnopere, vt Princeps ipſe alia illi negotia interdicat. Sic enim & maiore cum libertate, atque integritate munus ſuum obibit, & pœnitens vacuus, ac liber erit a multis moleſtiis, quas creare ſolent qui opera Cōfeſſariorum ad priuata ſua commoda vti volunt.

Nihil procuret.

5 Nullo modo ſuam operam interponat ad compoſitiones, vt vocant, ineundas, fauoriq. aut muneri conciliando, vel ad gratiam, iuſtitiamve vlli procurandam, cum talia etiā in caſibus licitis ſcandalo eſſe ſoleant, ſi a Confeſſario præſertim religioſo tractari videantur.

Gubernationi ne ſe inſinuet.

6 Animaduertat, quanto maiori in gratia fuerit apud Principem, ita vt aliqua per illum auctoritate vti poſſit, ne vnquam propterea verbo, nedum ſcripto res vllas, aut negotia Principis miniſtris commendanda ſuſcipiat: ſed vbi pia res foret, ac Superioris iudicio neceſſaria, curet vt Princeps ipſe de *illa* ſcribat, aut imperet, multoq. magis cauendū, ne ſe ad monendos, reprehendendosq. Principis nomine miniſtros, & aulicos interpretem adhiberi ſinat, ſed aperte deprecetur, ſi quando id illi impoſitum vellet.

7 Vi-

7 Videat etiam atque etiam ne ſuboriatur opinio, quaſi ipſe multum poſſit, & Principem pro arbitrio ſuo regat, præterquam enim quod odioſa, & omnibus ingrata res eſt, atque adeo Principi ipſi parum honorifica, incredibile præterea Societati damnum affert. Cum enim vt humana eſt miſeria, murmurationes, ſeu iuſtæ, ſeu iniuſtæ numquam deſint, odium ſemper, vt experientia compertum eſt, in Confeſſarium retorquetur. Proinde quamuis re ipſa aliquid poſſet, opinionem tamen illam vitare debet, vſum autem poteſtatis, quo ſupra modo dictum eſt temperare.

Opinionē gratiæ apud Principem non amplificet.

8 Debet Princeps æquo animo, & patiēter audire, quidquid Confeſſarius dictante ſibi conſcientia ſuggerendum in dies pro re nata cenſuerit, quia cum perſona publica, & cum Principe cum agatur, conuenit, vt Patri religioſa libertate expromere liceat, quod ad maius Dei, ac Principis ipſius obſequium in Domino iudicarit: nec de ijs ſolum rebus, quas ab eo, vt pœnitente ſuo cognorit, ſed de alijs etiam, quæ hinc inde audiuntur, remediumq. poſtulant ad inhibendas oppreſſiones, minuendaq. ſcandala, quæ præter Principis mentem ac voluntatem, Miniſtrorum ſæpe culpa eueniunt, & tamen noxa, proſpiciendiq. neceſſitas in Principis ipſius conſcientiam reuoluitur.

Quomodo Principem monere debeat.

In dubiis Theologi conſulēdi pro conſciētiæ pœnitentis. 9 Vt ſi quando contingat, quod facile eſt factu, vt difficultas aliqua circa Confeſſarii ſententiam naſcatur, Princeps cum duobus, tribusve aliis Theologis rem conſultet. Qua in re vt acquieſcere ipſum oportebit, conſciētiam ſuam deponendo, ſi contra eius ſenſum iudicauerint, ita Principi graue pariter non ſit aſſentiri pro ſua parte, vt id fiat, quod illi faciendum eſſe decreuerint.

Sit obſeruans diſciplinæ. 10 Domi memor vſque ſit modeſtiæ religioſæ, obedientiæ erga Superiores, & æqualitatis cum cæteris circa cubiculum, veſtitum, reliquamq. vniuerſam diſciplinam. quia fauores, & quod aliquid interdum pro Societate impetrarint, tranſuerſos agere homines ſolent, vt imperioſius agant, & quandam præ aliis excellentiam præſeferant, quod cum bene conſtitutum corpus magnopere dedeceat, incredibile dictu eſt, quantum etiam in aliis creet auerſionem.

Regi ſe a Superiore ſinat. 11 Atque vt vno verbo dicantur omnia, meminerit ſe Confeſſarium tantum eſſe; omnia proinde quæ ab hoc munere aliena ſunt, ab ipſo pariter aliena eſſe oportere. Vnde nec Societas illa permittere debet, nec ipſe ægreferre ſi eum Superiores hac in re coerceant: quin potius agere Deo gratias, quod hoc modo expeditior reddatur; & vni officio ſpirituali ſibi commiſſo attendere, Deum aſſidue orando, vt ei lumen concedat ad recte

collimandum, & cum Superioribus in dubijs caſibus conſultando, quia ſpiritus Domini directio, & non humana prudentia, propriumve iudicium vtiliter illuminat.

12 Semper inſiſtat, vt Principem beneuolum, ac propenſum habeat erga Societatem, & non erga priuatam ſuam perſonam, quia hæc certa ipſius ac religionis pernicies eſſet. Quare animum pœnitentis ſui ſic affectum retineat, vt quandocumque religio ad Dei obſequium expedire iudicabit, vt ipſe mutetur, aut eius opera alio in loco vtatur, maiorem in ea re facilitatem nanciſcatur, quam interdum experta ſit quorundam Confeſſariorum culpa, qui volentes, aut fortaſſe etiam imprudentes negotia ſic tractant, vt ſe ipſos & ſeculares quibuſcum verſantur, a religione potius auertant, quam vt eos Chriſto lucrifaciant. Principis amorē erga Societatē foueat

13 Caueat ad extremum, ne occupationes, & res aulicæ ſpiritum relaxent; quin maiore cura incumbat per orationem, exercitia ſpiritualia, frequentiaq. ſui examina, vt coniunctum cum Deo D. N. inſtrumentum efficiatur, ita vt eius gratia & auxilio nixus non modo in ſe ipſo ſpiritum non amittat, ſed in ipſis quoque negotijs ſpiritu illuminetur & regatur. Vnde operæpretium etiam fuerit, vt in miniſteriis erga proximos, reliquorum operariorum more ſe exerceat. Impenſius ſpūalibus exercitijs incumbat orationi &c.

Incõſulto & aſſentiẽte Prouinciali nemo confeſſiones Principũ audiat.

14 Verum vt pacate omnia, & abſque vlla Principum offenſione tranſigantur, neceſſe eſſe duximus, vt is qui pro certo ac ſtabili Confeſſario petitur (nam ſi ſemel, aut iterum id fiat, vt ſolet accidere, minime oportebit) paratum ſe quidem eſſe poſcenti Principi reſpondeat: verum per leges, quas habemus nulli ex noſtris licere inconſulto, & non aſſentiente Prouinciale id oneris ſuſcipere, proinde ab eo petenda facultas. Prouincialis vero per ſe quidem ſi ſic expedire in Domino iudicauerit, vel per aliũ, vel ſi viſum fuerit, eundẽ ipſum Patrem, priuſquam poteſtatem faciat (dummodo ad id muneris per idoneum, & ijs dotibus inſtructum, ac virtute præditum eſſe duxerit, quæ neceſſariæ ſunt ad bene peragendum) primum oſtendat oportet petentibus inſtructionem hanc noſtram, vt plane intelligant quid Societas ab eo poſtulet, quem Confeſſarium ſibi eligunt: deinde modeſte quidem, ſed plane, atque perſpicue eiſdem ſignificet, & ſi ex animo permittimus, vt eius Patris opera ad ſpiritualem ſui conſolationem pro libito vtãtur, intelligant tamen futuram ſemper in poteſtate Superiorum cum illis viſum fuerit, mutationem, & liberam Patris, vt & cæterorum omnium diſpoſitionem.

Oſtendẽda Principi hæc inſtructio, & clarius ei aperiendum.

Quod ſane conſilium nobis vt perneceſſarium, ac ſalutare, ſic eiſdem probatum iri con-

confidimus, ita exigente religioſa diſciplina, cum perſuaſum nobis eſſe debeat eiuſmodi Principes pro ſua in noſtrum ordinem beneuolentia nihil niſi quod honeſtum ſit & legibus noſtris affine a nobis expetere voluiſſe.

VIGESIMASECVNDA

INSTRVCTIO

AD SVPERIORES PRÆSERTIM PROVINCIALES

De ratione tenenda cum iјs quos e Societate dimitti oportere iudicauerint, antequam ad Generalem ſcribant.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali anno 1604. ad Prouincias miſſa.

Neceſſitas & cauſæ huius inſtructionis

1 QVAM vtile ſit ac neceſſarium a Societate dimitti eos, qui ad illam apti non ſint, liquido apparet non ſolum ex Conſtitutionibus, Bullisq. Apoſtolicis, ſed etiam ex perpetuo vſu & traditione tum

B.P.

B. P. N. ac Fundatoris, tum B. P. Franciſci Xauerij viri vt eximia caſtitate conſpicui, ſic eiuſdem P. Fundatoris noſtri mentis, ſenſorumq. intelligentiſſimi. Verum vt res tota cum ea caritate ac prudentia tranſigi poſſit, quam Conſtitutiones præſcribunt, & quam Spiritus ipſe Dei nos docet; poſtularunt a nobis variæ Prouinciæ, vt Superioribus inſtructionem aliquam exhiberemus de modo quem tenere ad nos ſcribendo debeant, cum res exigit, vt ad huiuſmodi conſilia vel inuiti deſcendamus. Quare de his quæ ſequuntur, operæpretium viſum eſt admonere, Rectoribus, ac multo magis Prouincialibus (ad quos proprie ſpectat de amputationibus iſtis nobiſcum agere) in futurum præmonitis, niſi ea diligenter obſeruent, fore, vt neque conſcientiæ ipſi ſuæ, officioq. & Conſtitutionum legibus ſatisfaciant; neque a nobis (quorum eſt præuia informatione, congruaq. pro rei magnitudine caritate, maturitate ac deliberatione ſtatuere) certum vllum reſponſum aut ſententiam referre poſſint.

2 Primum ergo cum quiſpiam de noſtris male ſe gerit, & de illo dimittendo ab alijs ſuggeritur, Prouincialis præmiſſa oratione animum intendat vt exploret an ea quæ illi obijciuntur, vera ſint, an vero falſa, aut dubia. Deinde an vt vera eſſent, tanti ſint momenti, vt de dimiſſione iuxta cap. 2. 2. partis agi debeat. *Tria ante dimiſſionē Prouinciali inſpiciēda circa dimittēdū.*

VIGESIMASECVNDA INSTRVCTIO AD SVPERIORES PRÆSERTIM PROVINCIALES

De ratione tenenda cum iȷs quos e Societate dimitti oportere iudicauerint, antequam ad Generalem ſcribant.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali anno 1604. ad Prouincias miſſa.

Neceſſitas & cauſæ huius inſtructionis 1

QVAM vtile ſit ac neceſſarium a Societate dimitti eos, qui ad illam apti non ſint, liquido apparet non ſolum ex Conſtitutionibus, Bullisq. Apoſtolicis, ſed etiam ex perpetuo vſu & traditione tum

B. P. N. ac Fundatoris, tum B. P. Franciſci Xauerij viri vt eximia caſtitate conſpicui, ſic eiuſdem P. Fundatoris noſtri mentis, ſenſorumq. intelligentiſſimi. Verum vt res tota cum ea caritate ac prudentia tranſigi poſſit, quam Conſtitutiones præſcribunt, & quam Spiritus ipſe Dei nos docet; poſtularunt a nobis variæ Prouinciæ, vt Superioribus inſtructionem aliquam exhiberemus de modo quem tenere ad nos ſcribendo debeant, cum res exigit, vt ad huiuſmodi conſilia vel inuiti deſcendamus. Quare de his quæ ſequuntur, operæpretium viſum eſt admonere, Rectoribus, ac multo magis Prouincialibus (ad quos proprie ſpectat de amputationibus iſtis nobiſcum agere) in futurum præmonitis, niſi ea diligenter obſeruent, fore, vt neque conſcientiæ ipſi ſuæ, officioq. & Conſtitutionum legibus ſatisfaciant; neque a nobis (quorum eſt præuia informatione, congruaq. pro rei magnitudine caritate, maturitate ac deliberatione ſtatuere) certum vllum reſponſum aut ſententiam referre poſſint.

2 Primum ergo cum quiſpiam de noſtris male ſe gerit, & de illo dimittendo ab alijs ſuggeritur, Prouincialis præmiſſa oratione animum intendat vt exploret an ea quæ illi obijciuntur, vera ſint, an vero falſa, aut dubia. Deinde an vt vera eſſent, tanti ſint momenti, vt de dimiſſione iuxta cap. 2. 2. partis agi debeat.

Tria ante dimiſſionē Prouinciali inſpiciēda circa dimittēdū.

beat. Tertio inquirat accurate, vtrum Superiores erga huiuſmodi hominem debita caritate perfuncti ſint, diſerte illum commonefaciendo, pœnitentiarumque, & quod caput eſt, exercitiorum ſpiritualium, interiorisq. curationis remedia applicando. & quam diuturna deinde fuerit hæc curatio: quandoquidem non eſt ſatis vno atque altero menſe medicinam facere, ſed patientia & longanimitate opus eſt.

Genus culpæ attendendũ eius qui dimittitur.

3 Conſideret genus culpæ, quale ſit, an ex earum ſcilicet numero, quæ quod alios inficiant, communi bono aduerſentur; an ex ijs quæ ſcandalum præbeant, aut quæ grauem Societati notam adferre poſſint: an propter delicti magnitudinem, aut propter emendationis difficultatem, aut denique ad reſarciendam Societatis famam, præciſionẽ hanc requirant; ſi modo & ratio ipſa rei pertractandæ, & diuturnitas adhibendæ curationis maturæ huic curationi locum faciant: cum certum ſit, vbi periculum vrget, ne alii labefactentur, aut vbi manifeſta eſt Religionis infamia, diutius differri non poſſe. Cum immo in publicis caſibus, neceſſe ad compenſandam iacturam interdum erit, feſtina & prompta executione vti, iuxta reg. 41. Prouincialis.

Qñ minime differẽdum.

Quinã primum audiendi.

4 Peracta in hunc modum informatione, omnibus diligenter conſideratis, auditaq.

ſen-

ſententia Rectoris illius Collegij, in quo admiſſum delictum, aut vnde prodijt accuſatio, Prouincialis Conſultores ſuos conuocet, & ſingula illis opponat. tum deinde informationem ad nos mittat, quemadmodum obſeruata fuerint quæ dicta ſunt, & quid ipſe, Conſultoresq. ipſius faciendum cenſeant: vt exempli cauſa, N. tot annorum eſt, in Societate tamdiu fuit, gradu caret, aut ad illum promotus eſt, ſcholaſticus eſt, vel Coadiutor, in his ſtudijs verſatus, vel artem hanc nouit, tot annis male ſe geſſit in hoc vel illo genere defectuum: idem hoc & illo in loco, in quibus vixit, vel hoc ipſo in genere, vel in hac & illa re malæ fuit ædificationis: adhibita fuerunt hæc & illa remedia, nulla ſecuta eſt emendatio, cenſemus illum, &c.

De quibus circa dimittendos Generalis docendus.

5 Si defectus ſint cum ſcandalo coniuncti, & qui pœna aliqua puniri debeant, priuſquam dimittantur, iuxta mentem V. Congregationis in Decreto 43. non ante ad dimiſſionem veniatur, quam pro meritis fuerint caſtigati. Sin alterius generis erunt, intelligant Superiores, non eſſe neceſſarium, nec Societati expedire, vt pœnæ ſemper irrogentur; cum dimitti poſſint ac debeant, quantum fieri poteſt, ſine dedecore vel ignominia, vt præcipit Conſtit. par. 2. cap. 3. §. 5. 6. & 7. curandumq. ſit, vt qui dimittitur, recedat integra cum beneuolentia, & quanta

Qñ ante dimiſſionem puniendi.

cum

cum conſolatione fieri poteſt, atque etiam vt dirigatur, iuueturq. prout caritas dederit.

Quid cum iis qui ſpõte dimitti petunt.

6 Erga eos qui ex ſua ipſi tentatione dimitti petunt, laxari habenas nullo modo conuenit, ne tum quidem, cum habita perſonæ ratione, vtile Societati videretur, ab ea liberari. Non conuenit, inquam, multas ob cauſas: tum quia eiuſmodi difficultas nonnullos interdum ad ſaniorem mentem reduxit; tum propter aliorum etiam ædificationem; tum vt ad ſalutarem ipſis indifferentiam reuocari queant: tum denique quia ſi perſuaſio hæc, quaſi ianua omnibus ſtatim pateret, perniciosa multis futura videretur. Sed quia huiuſmodi homines, vbi ad certum gradum tẽtationis peruenerint, raro apti ſunt ad Societatem, vitari ſimul alterum extremum neceſſe eſt, in quo verſantur, qui illos omnibus modis ſemper retinendos cenſent: propterea quod inſtituti noſtri, & miniſteriorum ratio id minime ferret, nec ipſa tandem propria illorum vtilitas, nec commune bonum Societatis, quæ tunc illos dimittit, non quia ipſi poſtulant, ſed quia inutiles, noxijq. reliquo corpori effecti ſunt, & emendari nolunt.

Cum quis (re nulli cõicata) dimittitur.

7 Et quoniam propter cauſas etiam occultas, vt docent Conſtitutiones cum Bullis Apoſtolicis, & praxis ipſa B. P. N. oſtendit, dimitti poſſunt, quando vel ipſiſmet, vel

Socie-

Societati, vel vtrique parti expedire viſum fuerit; non debent Conſultores credere, multoq. minus accuſare, quaſi eo quod Superior cum ipſis rem non communicarit, temere & ſine cauſa geſta ſit: ſed cum religioſa potius modeſtia Superiorem interrogare, quid cauſæ vel noſtris, vel externis ſciſcitantibus reddi queat. is enim congruæ tum prudentiæ, caritatisq. non immemor, eiusq. qui dimiſſus eſt mente præcognita, cum ſcilicet ex communi vtrinque conſenſu res tranſacta eſt, tale illis reſponſum dare poterit, quod omnibus merito ſatisfaciat.

8 Perlata tandem ad nos informatione, rem ante omnia Domino commendabimus, & cum PP. Aſſiſtentibus, niſi eius conditio, ſecretiq. ſeruandi lex aliud poſtulat, eandem conſultabimus; omnibusq. conſideratis, ſola Dei gloria, & Societatis, atque ipſius etiam de quo agitur, quoad eius fieri poterit, vtilitate ob oculos propoſita; eam ſententiam amplectemur, quam in Domino magis expedire iudicabimus. Quam vtique, vt rem tanto ſtudio examinatam, mature deliberatam, Deoq. impenſius commendatam, in Prouinciis qua par eſt animorum quiete, iudiciorumq. ſubmiſſione, ſine curioſa cuiuſquam inueſtigatione exceptum iri ſperamus: præſertim cum ſæpe euenturum ſit, vt cauſæ quibus adducti fuerimus, ob multa & grauia impe-

Præpoſiti Generalis iudicio ac quieſcẽdũ.

impedimenta euulgari a nobis non poſſint, nec debeant.

Superiores docendi de ijs qui ad ipſos in Prouinciam, vel extra mittuntur.

9 Sed quoniam animaduerſum eſt (vt alias Superiores monuimus) cum accidit, vt mittendi ſint in aliam Prouinciam ij, de quorum dimiſſione agitur, propterea quod in ſua commode dimitti non poſſint; mitti eos interdum ſine debita informatione, ita vt Superiores Prouinciæ præſertim eorum ſtatum ignorantes, eorum opera in publicis functionibus vti ſtatim incipiant: neque alio modo eos tractent, quam cæteros ſuæ Prouinciæ: quo fit vt, cum eos poſtea dimittere iubentur, multa naſcantur incommoda, cum externorum & domeſticorum offenſione. Idcirco huic tanto malo vt in poſterum tempus occurratur, ſi quando acciderit aliquem hoc fine mitti extra Prouinciam, meminerint Prouinciales ex regula 117. ſui officij de illius ſtatu inſtructionem vel præmittere, vel minime differre, vt ex ea iudicent Superiores, ad quos mittitur, quid agere, & quo loco habere vnũquemque debeant, donec, ſi res ipſa id poſtulauerit, noſtrum ab Vrbe reſponſum præſtolentur.

Ne qui dimittendi ſunt interim in miniſterijs occupentur.

10 Illud poſtremo hoc loco minime prætereundum eſt, quod cum & ad ædificationẽ non parum conducat, & ad offenſiones externorum vitandas perneceſſarium ſit, ipſa experientia docente, Superioribus ſeuere cogimur

mur interdicere, ne eiuſmodi perſonæ, de quarum dimiſſione agitur, vllibi eo tempore, quod intercurrit, vllo modo exponantur publicis functionibus aut miniſteriis, ſed omnino abſtineant, & domi contineantur, vt rei grauitas poſtulare videbitur. habeaturq. ſemper in omnibus ædificationis ratio, temporis, locique, quoad eius fieri poterit, in dimiſſione ſeruatis circumſtantiis.

VIGE-

VIGESIMATERTIA

INSTRVCTIO

AD SVPERIORES

De paterne exigenda ratione conſcientiæ a ſubditis, & ſecreti fide ſeruanda.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali anno 1606. ad Prouincias miſſa.

1 CVM reddere conſcientiæ ſuæ rationem res ſit apprime neceſſaria, & accuratiſſime nobis a B. P. N. commendata, ne qua inſcitia ſubditorum, aut minus clara eius rei cognitione in noſtra Societate aliquando intepeſcat; ex quo incommoda non modica, cum magno rei ſpiritualis damno, & decremento auxiliorum, quæ

Incommodis occurrendum.

quæ ipſis ſubditis adhibenda ſunt, & magno etiam communis boni, diuiniq. obſequij detrimento orirentur. Idcirco, quemadmodũ omni diligentia noſtrum eſt ſubditos ipſos ad ſuum officium in hoc genere prȩſtandum adhortari, ob ingentes quæ ex ea re bene tranſacta percipiuntur vtilitates; ita ſumme neceſſarium eſt, quemadmodum a nobis alias ſignificatum ac præſcriptum eſt, vt Superiores pro ſe quiſque rem promoueant; tum eam præſeferendo comitatem, paternamque beneuolentiam, quæ ſubditos ad ſe totos magna fiducia aperiendos alliciat; tum eam adhibendo prudentiam, ſecreti fidem ac cautelam, & ad eum vnum finem conſequendũ, cuius cauſa a B. Fundatore noſtro totam hãc rem inſtitutam eſſe ſcimus, quod eſt ſpirituale auxilium, & idonea ſubditi cuiuſque perſcrutatio. Quapropter animaduertant Superiores, id quod his literis maximopere ijs iniungimus, grauiſſimeq. præſcribimus; ne hac notitia ita vtantur, vt ſubditorum animi offendantur, ſuſpicenturq. ſe ob eam rem, aut notam aliquam, aut periculum adituros, ne minus commode a Superioribus tractentur.

Quæ Superioribus p̃ſtanda.

Quænam cautio adhibenda.

2 Quare Superiores, quamuis ſecretum naturali iure tantum teneatur (nam de ſigillo confeſſionis nihil eſt quod agamus) videãt tamen ſumma cura, vt ſecreti fides integra

Secretum ſeruetur.

N ſit,

ſit, nihil omnino cuiquam innuendo; multo etiam minus ad conſilium referendo conſultandi cauſa, quid facto opus ſit; nam ex eo ſubditi a ſua aperienda conſcientia deterrerentur vehementer. Licet enim tanti ponderis ea regula præceptumq. ſit, ſexcentas tamen Theologicas ratiocinationes, & periculorum ſpecies excogitarent, quare ad ſe tanto cum damno detegendos nulla lege tenerentur. Qua opinione atque auocatione animorum neſcio an pernicioſius quidquam ad bonam adminiſtrationem Societatis eſſe poſſit: quæ intima animi cultura, ſpiritaliq. inſtitutione magis, quam legibus vllis, pœniſve externis irrogandis ſuos optat alumnos ad perfectionem virtutis edocere.

Dãna quæ ex hoc defectu orirentur.

3 Quare Reuerentiæ Veſtræ rem totam quam accuratiſſime commendamus, vt inter viſitandam prouinciam, diligenter cognoſcat qua fide Superiores in hoc genere ſe gerant: ac ſi quis in eo fuerit ſolutior, aut minus, quam debet, accuratus; det operam, vt pro culpæ grauitate, in eum animaduertatur: ac ſi opus fuerit, de tali Superiore amouendo ab officio nos certiores faciat. Idq. ita curetur, non modo vt ſubditi nos ita præcepiſſe, ſed ita etiam exequi mandaſſe ſciant: vt intelligant omnes etiam Superiores, ſi quid aliquando deliquerint, pœnæ obnoxios futuros. Cõtraq. ipſi ſuſpicionum vmbras, quæ ſubinde

In viſitatione quid Prouinciali pſtandũ.

Cõicanda ſubditis hæc ordinatio.

de oriuntur, exuant penitus ex animo; in idq. magna caritate Superiores incumbant, vt ſubditi ex eorum paterna caritate recreentur, benigneq. ſe ab ijs tractari lætentur: viciſſimq. ipſi ea qua filios decet reuerentia fiduciaq. ad Superiores ſuos, tanquam ad beneuolos parentes, in omni re confugiant. Veſtra Reuerentia quid egerit in hac cauſſa, quemadmodum per ſe ac per Confeſſarios, vt ab errore ſubditi auocentur contenderit, ſi quid peccatum fuerit, quæ remedia adhibuerit, & quid in eo genere Superiores profecerint, ad nos perſcribat. Redeo ad illud idem, moneoq. etiam atque etiam, rem eſſe maximi momenti, proindeque non mediocrem diligentiam deſiderare.

De quibus Gñalis monendus.

VIGESIMAQVARTA

INSTRVCTIO

PRO IIS, QVI AD MISSIONES FRVCTIFICANDI CAVSA PROFICISCVNTVR.

A R. P. N. Claudio Aquauiua confecta.

Cur ſcripta hæc inſtructio.

1 AD directionem, praximque Regularũ eorum qui ad Miſſiones proficiſcuntur, neceſſarium duximus hanc Inſtructionem perſcribere, ad quam poſſint deinde Prouinciales, quæ pro locorum ac Miſſionum varietate opportuna videbuntur, adijcere.

Scop' Miſſionum.

2. Finis harum Miſſionum eſt auxilium tot animarum, quæ ex ignoratione rerum ad ſalutem ſuam neceſſariarum, in ſtatu peccati, cum æternæ damnationis periculo, verſantur. Proinde omni ſtudio enitantur, vt continuam, veramq. inter ſe vnionem habeant, cum patiendi deſiderio: quandoqui-

Vnio inter ſe, & cum Deo coniunctio.

dem

dem hæc neceſſaria ſunt fundamenta ad finē propoſitum conſequendum, & ad bonam ædificationem apud omnes conciliandam. memineríntq. hanc eſſe vocationem noſtram, in qua primi Patres noſtri ſeſe exercuerunt. Ob eandem cauſam orationem matutinam, & examen veſpertinum, quoad eius fieri poterit, numquam prætermittant; & procurent tum in hac, tum in cæteris rebus intimam vnionem cum Deo, a quo pendet omnis actionum noſtrarum recta inſtitutio & efficacia.

3 Perluſtrabūnt loca, quæ in catalogo ſuo deſcripta habebunt, tamdiu in ſingulis conſiſtentes, quamdiu pro numero, & diſpoſitione perſonarum expedire videbitur. Cum primum ad oppidum, ſeu vicum peruenerint, ante omnia primariam Eccleſiam adeant; & poſt breuem orationem, prout temporis ratio & ipſorum commoditas feret, agant cum Parocho, vel alio Cleri Præpoſito; omnemq. illi beneuolentiæ ſignificationem exhibendo, caueant ne vel minimo indicio dent ſuſpicionem, quaſi ad eum viſitandum veniant: ſed oſtenſis Patentibus, &c. declarent ſibi hoc vnum eſſe propoſitum, vt Doctrinam Chriſtianam tradant, confeſſiones audiant, pacificationes procurent, &c. ac nominatim vt Clero in omnibus probari & ſatisfacere ſtudeant. Doceant præterea ſibi præſcriptum eſſe a Superioribus ſuis, ne cui victus cauſa ſint

Quæ loca perluſtrabunt.

Eccleſiam primū adeant, tū parochum.

Finē miſſionis declarent.

Nemini ſe oneri futuros.

ſint oneri. idq. adeo ſe curaturos, cum ha-beant vnde vitam ſuſtentent. cubiculum tantummodo deſiderari a fœminarum commercio liberum, & in quo lectuli ſint ad quieſcēdum. Quod ſi mundum aliquod in xenodochio cubiculum erit, alibi non quæratur. Ab eodem Parocho, ſi conſenſerit deſignabuntur, qui res ad victum neceſſarias pro ipſis cōparent. quos quidem ad ſuſtentationem ſufficientes eſſe oportebit, ſic tamen, vt ædificationi ſemper conſulatur.

Vbi habitent.

4 Interrogent eundem Presbyterum de peccatis populi magis vſitatis, de vſuris, concubinatu, inimicitijs, abuſibus, ſuperſtitionibus &c. vt maiori cum luce, & vtilitate animarum ſermones ſuos, laboresq. dirigant; Conferet plurimum, ſi quam boni nominis ſæcularem perſonam ſibi concilient, cuius opera apud alios vtantur; procurando vt diuina ſacramenta frequenter obeant; & probo pariter alicui Sacerdoti eos inſinuando. Iuuabit etiam ſcholas viſere, ſi ſine offenſione fiat, magiſtrorumq. gratiam ineundo, pium aliquod deuotionis exercitium inter ſcholaſticos introducere. Et cum tempus vacuum erit, in priuatis cum hoc vel illo ſermonibus fructuoſe collocare.

Edocēdi de peccatis populi.

Alicui' boni viri opera vtendū.

Scholaſtici iuuandi & quomodo.

5 Quo die ad locum peruenerint, in quo ſubſiſtere debent, procuretur quamprimum commoditas populi conuocandi: conuoce-

Quoties populus cōuocād'

tur

tur autem mane ac veſperi. fiatq. exhortatio vna, in qua primum diſſeratur de neceſſitate doctrinæ Chriſtianæ, & de malis, quæ peccato mortali adiuncta ſunt vt ex eo intelligatur neceſſitas confeſſionis. Deinde exponatur cauſa & finis aduentus ipſorum, bona cum venia & facultate Ordinarij; promulgeturq. Iubilæũ a S.Sanctitate conceſſum, poteſtas abſoluendi &c. atque hæc omnia Societatem noſtram ex Inſtituto ſuo facere; cui conuenit hoc munus Doctrinæ Chriſtianæ, confeſſionum &c. ſignificetur etiam nullum hic lucrum quæri, nec pecunias: immo ferri ad ipſos munuſcula quædam rerum piarum. Nulli proinde ſe graues futuros, cum a Superioribus ſuppeditata eis ſint neceſſaria. Significent præterea horis matutinis audituros ſe confeſſiones eorum, qui conſcientias ſuas ſubleuare deſiderant. A prandio Doctrinam Chriſtianam traditoros fœminis, & pueris ac puellis. Veſperi autem eandem viris poſt ſalutationem Angelicam explicaturos. Hortẽtur itaque, vt veniant, & domeſticos ac familiares mittant.

Materia cõcionum.

Popul⁹ de quibus docendus.

6 Si oppidum eſt alicuius momenti, & alius concionator non ſit, Quadrageſimæ præſertim tempore, poterit ſingulis diebus ſummo mane breuis concio fieri per ſemihoræ ſpatium, de Euangelio quidem; ſed ita vt ad rerum neceſſariarum doctrinam tradu-

An concionandum & quando.

catur pro captu auditorum. Exemplis autem crebro vtantur, & pro re nata populum impenſe hortentur ad diuini cultus obſeruationem, & ad Eccleſiaſticos honore ac reuerentia proſequendos.

De quibus clerus inſtruẽdus & quo tpe.

7 Cleri Inſtitutio complecti debet breuem notitiam Myſterij Sanctiſſimæ Trinitatis, & Incarnationis D. N. quænam ſit materia & forma Sacramentorum, de eorum vſu & exercitio, ac præcipue de ratione confeſſionum audiendarum, & populi inſtruendi; commendando eis diligentiam & munditiem circa cultum diuinum. His porro, qui e Clero ſunt, dandus eſt Catechiſmus, ſi non habent, Directorium P. Polanci, aut F. Medinæ. Fient hæc mane, quando ab audiendis confeſſionibus otium erit. Quod ſi tunc non licebit, detur opera, vt ſero ſub noctem perficiatur.

De fœminarũ & puerorũ cõfeſſionibus audiendis.

8 Fœminarum confeſſiones in Templo ſemper audiantur loco non obſcuro; eodemque modo iuuenum; ſtudeantq. ab eis perſonis quamprimum expediri, quæ mouere poſſunt ſuſpicionem.

Qñ fœminę & pueri Doctrinã Xpianam docendi.

9 Pomeridianæ horæ ponentur in tradẽda fœminis, puerisq. Doctrina Chriſtiana; allicienturq. proceſſionibus publicis, feſtis præſertim diebus, in quibus pueri ac puellæ vario cum ornatu appareant; & præmijs imaginum; diligentem operam adhibendo, vt

do-

doctrinam accurate perdiſcant, & hortando, vt eam aliarum inanium cantionum loco decantent inter laborandum, & in agris ipſis.

10 Veſperi poſt ſalutationem Angelicam circa mediam horam noctis Parocho, & alijs clericis adnitentibus, conuocetur ad Eccleſiam quam maximus poterit numerus, inuitando Gubernatorem, aliosq. viros primarios, vt cæteros alliciant, prohibendo ne fœmina vlla admittatur, ibiq. explicetur Doctrina Chriſtiana, declarando Myſterium Sanctiſſimæ Trinitatis, Symbolum Apoſtolorum, &c. omnem ſermonem concludendo malorum, quæ peccato mortali inſunt, declaratione. horæq. circiter ſpatium hac in re collocetur. Quod ſi ad eam vnicus ſufficiat; alter interim in priuati cuiuſpiam auxilium incumbat, vel eius confeſſionem audiendo, vel pacem inter diſcordes componendo. Qñ viri Doctrinã Xp̃ianam docendi.

11 Si quando incidat, vt aliquid eleemoſynæ pecuniariæ largiendum ſit perſonæ alicui ad grauem neceſſitatem redactæ, caute fiat, & ſecreto, ne ſi pateſiat, concurſus fiat pauperum; quibus ſi eleemoſyna denegetur, obtrectandi occaſio præbebitur. Caute eleemoſyna elargienda.

12 Vbi Religioſos cuiuſlibet ordinis nanciſcuntur, omnem in illos beneuolentiæ ſignificationem declarare ſtudeant, eosq. in Domino, quoad fieri poteſt, lucrifacere. Quod ſi res ferat, iuuabit exercitia ſpiritualia cuipiã Q̃uo cum religioſis ſe gerant.

illo-

illorum, atque etiam Clericorum tradere.

Quæ ab ipſis annotãda. 13 Obſeruabunt ſubinde, & annotabũt, quæ digna videbuntur de quibus Prælatum admoneant, vt ea coram poſtea poſt reditum in vrbem illi exponant. Itemq. præcipua, quæque notatu digna pro Annalibus.

Confraternitatũ inſtitutio & quomodo. 14 Dabunt operam, vt inchoetur, promoueaturque, vbi opportuna res erit, Confraternitas aliqua Sanctiſſimi Sacramenti, vel nominis Dei, vel Roſarij, vel Doctrinæ Chriſtianæ. Romam poſtea ſcribendo vt ſtabiliri poſſit, iuxta regulam xxij. miſſionum.

Quis in miſſione Superior. 15 Qui priore loco in Patentibus nominabitur, Superior erit miſſionis; alter eius Admonitor: demum omnes ſibi commendatam eſſe intelligant exactam regularum pro Miſſionibus obſeruantiam.

FOR-

FORMVLAE EX VARIIS V. CONGREGATIONIS DEPVTATIONIBVS EDITAE

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali, iuxta eiuſdem Congregat. Decretum 98. recognitæ.

FORMVLA PRIMA ACCEPTANDORVM COLLEGIORVM.

Iuxta V. Generalis Congregationis Decretum 87.

A. R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali explicata.

Qũo in poſterũ Collegia acceptanda.

1 CVM Collegiorum ratio triplex eſſe poſſit; nempe infima, media, & ſuprema; & admitti nullo modo in poſterum debeant Collegia vlla, quæ ſeminarium ſibi ſaltem ipſis neceſſarium operariorum, qui in eiſdem Collegijs occupantur,

pantur, alere non poſſint, vnde ſibi de operarijs eiſdem, quando opus eſt, vel proxime, & immediate, ſi id præſtare poterunt, proſpiciant, vel certe per modum permutationis cum alio Collegio faciendæ, vnius, verbi gratia, Lectoris Rhetoricæ pro vno Confeſſario, aut Concionatore &c. neceſſarium eſſe duximus cuilibet Collegiorum rationi ſuum numerum perſonarum, quas alere poſſit, infra quem ea acceptanda non erunt, deſignare.

De infima Collegij ratione.

2 CVm igitur tribus quaſi mēbris quodlibet Societatis Collegium conſtet, domeſtica ſcilicet gubernatione, inſtitutione ſcholarum, & templi miniſterijs; infimæ rationis Collegij ratio ſeptem, vt minimum Sacerdotes requirit, Rectorem, Miniſtrum, Concionatorem, Præfectum rerum ſpiritualium, Confeſſarium noſtrorum domeſticum vnum, externorum alterum, & Procuratorem; ex quibus tres, vel quatuor in templo confeſſiones diebus feſtis excipiant.

Numerus operariorū in infimo Collegio.

3 Scholarum vero inſtitutio, iuxta Conſtitutiones in Grammatica, diſciplinisq. humanioribus, Rhetorica, & linguis, caſibusq. conſcientiæ, quantum fieri poterit, eſſe debebit: ne ſcilicet ſuo fine fraudetur Societas, quin

Scholarū inſtitutio qualis. p.4. c.7.B. & c.5.A. & c.12. A.

quin ſuos diſcipulos ad mediocritatem ſaltem inſtruat, vt vel ad Eccleſiaſtica miniſteria exercenda, & animarum ſalutem promouendam ſint vtcumque idonei, vel ad ſecularia munia vſu linguarum ſufficienter inſtructi.

Quot magiſtri præficiendi.

Erunt igitur præficiendi, tres Grammaticæ præceptores, Humanitatis vnus, Rhetoricæ vnus; in quorum nonnullis claſſibus erit ab eiſdem lingua Græca docenda; vnus denique caſuum conſcientiæ lector; Præfectus item ſcholarum vnus: omnes denique ſeptē, præter Correctorem externum.

Minimum 30. eſſe oportebit.

4 His quatuordecim operarijs eſſent attribuendi, vt minimum, totidem Societatis ſcholaſtici pro Seminario, eſſentq. vniuerſi viginti octo; quibus ſi vnum Correctorem, & vndecim Coadiutores omnino neceſſarios addamus, erit numerus huius rationis Collegij quadraginta perſonarum. Verum, quia V. generalis Congregatio decreuit vt infimæ huius rationis Collegiorum fundationes, quę ad ſuſtentationem triginta perſonarum ſufficerent, admitti poſſent; onerum tamen, ſeu obligationum menſuram, ſcholarum ſcilicet, & Magiſtrorum numerum non determinauit; Præpoſiti Generalis erit, obligationes, & grauamina in eiuſmodi fundationibus, quę triginta perſonis alendis tantum ſufficient, ita attemperare, ne huiuſmodi Collegia ſupra

Obligationes & grauamina numero attēperanda.

vires

vires onerentur: vt ſi in his, verbi gratia, duas Grammaticæ claſſes, vnam vero Humanitatis tantum admittat, cum ſcholarum Præfecto, atque his, non ex obligatione, ſed ex mera Societatis liberalitate, vbi opus fuerit, vnum caſuum conſcientiæ lectorem addat. His igitur quinque, & alijs Sacerdotibus ſex, vno ſcilicet ſubtracto ex ſeptem ſuperius deſignatis Sacerdotibus, ſi totidem ſcholaſtici addantur pro Seminario, erunt vniuerſi viginti duo, quibus vix ſat eſſe poterunt Coadiutores temporales ſeptem, vel octo, præter Correctorem; erit vtcumque conſtituta ratio Collegij perſonarum triginta.

5 Quod ſi Fundator aliquis exigat lectionum Grammatices, Humanitatis, & Rhetoricæ plenitudinem, lectorumq. numerum ſuperius deſignatum; hic fundationem augere debebit ad quadraginta circiter perſonarum ſuſtentationem ſufficientem. *Aucto numero augēda fundatio.*

6 Præter fundationis autem cenſum, congruam pro ratione numeri perſonarum habitationem, præparatam cum ſupellectili, & bibliotheca, templique, & ſcholarum ædificio, hortoq. dare debebit. *Quæ præter fundationem requirantur.*

Quod ſi ex his aliquid deſit, quod ex cenſu ipſo fundationis ſuppleri debeat, monebitur de hoc, ſicut & de re tota, Præpoſitus Generalis.

De

De media Collegiorum ratione.

Numerus minimū ſexaginta.

7 SI ad ſupradictū operariorum, & ſcholarum numerum, tres Philoſophiæ curſus triennales, ſingulos ſcilicet ſingulis annis auſpicandos, Fundator adijcere volet; addendi ſimiliter erunt Scholarum tres Magiſtri, Præfectus, vnus item, aut alter, qui prælectionibus eorum magiſtrorum, quos decumbere contigerit, ſubſtitui poſſint; templi etiā operarij, Seminarij ſcholares, & Coadiutores temporales: qui ſi recte diſtribuantur, ad numerum octoginta circiter perſonarum Collegij, computatis infimæ rationis perſonis aſcenderent. ſed quandoquidem Generalis Congregatio cenſuit, non eſſe grauandos huiuſmodi Collegiorum Fundatores vltra cenſum, qui alendis ſexaginta perſonis in vniuerſum ſit ſufficiens; cum reliquis templi, habitationis, & ſcholarum ædificijs ſupradictis, his contenti eſſe debebimus.

Pro rata augenda fundatio.

De ſuprema Collegij ratione.

Numerus minimum centū perſonarum.

8 SI quis Fundator petat ſtudium generale, vel Vniuerſitatem inſtitui, nimirum, vt in ea præter omnia ſupradicta, prælegatur Theologia ſcholaſtica, & ſacra Scriptura, atque lingua Hebraica; ad hæc præſtanda

da neceſſarij erunt tres, vel quatuor alij Profeſſores, propriusq. huius facultatis Præfectus, ſeu totius ſcholæ Cancellarius, ſubſtituti, alijq. officiales in Vniuerſitatibus adhiberi conſueti: inſigne item aliud Seminarium Theologorum cum aliquo domeſticorum officialium incremento, vt ex Collegij huiuſmodi fundatione, annumeratis ſimul Collegiorum infimi, & medij generis perſonis, centum, vt minimum, ali poſſint. Pro rata augenda fundatio.

Excipiuntur autem Indicæ, ac Tranſalpinæ regiones, de quibus nihil certi præſcribēdum cenſuit Congregatio Generalis. Excipiuntur Indicę & Trāſalpinæ Prouinciæ.

FORMVLA SECVNDA

DE APTIS AD GVBERNANDVM.

Quo modo de ijs confici, debeant Informationes, quæ in Vrbem tertio quoque anno mittendæ ſunt.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali recognita, & aucta anno 1595.

CAP. I.

Quanti ſit facienda bona ſuperiorum electio.

1 QVONIAM magna ex parte Societatis noſtræ gubernatio, vt B. P. Ignatius affirmat par. 9. Conſtitutionum, pendet ex Præpoſitis localibus, quibuſcum neceſſario ab eo, qui vniuerſalem

curam ſuſtinet, communicandum eſt onus, vt in rebus particularibus eas ordinationes, quæ hinc præſcribuntur, exequantur; & cum ea fortitudine, & ſuauitate, quæ a Conſtitutionibus noſtris exigitur, curent, vt in praxim perducantur, ſemperq. viuæ, ac vigentes eo ipſo vſu declaratæ cenſeantur Conſtitutiones, ac Regulæ (ſiquidem quod eæ chartis deſcriptæ ſint, non id Societatis ſpiritum tuetur, ac viuificat) ideo plane neceſſarium eſt, vt huiuſmodi homines ad hoc munus deligamus, in quorum induſtria, ac prudentia merito conquieſcere, & quibus eorum, qui nobis crediti ſunt, animorum corporumque curam viciſſim credere poſſimus, & aliquam alleuationem habere grauiſſimi huius oneris, quod nobis a Domino impoſitum eſt.

2 Quocirca valde commendatum Prouincialibus eſſe debet, vt quemadmodum in alijs miniſterijs, quo copia ſit hominum ad ea ſufficientium, datur opera, vt mature inſtruantur, & aptentur; ita etiam in hoc gubernandi, omnium vel præcipuo, non minus adhibeant ſtudij, & diligentiæ in inquirendis, ac notandis cuiuſque talentis, & præterea etiam exercendis, & ijs qui aliquam aptitudinem a Domino accepiſſe videntur, erudiendis, tum praxi, tum etiam opportunis inſtructionibus, & monitis. Exquirẽdi & exercẽdi ad hoc munus idonei.

3 Modus autem eos exercendi eſſe hic Modus eos exercendi.

poterit, ſi in aliquas conſultationes adhibeantur, vel Miniſtri in aliqua Domo conſtituantur, vel ſi cum eis Regulæ perlegantur, & doceantur ipſarum intelligentiam, & vſum; denique alijs eiuſmodi rationibus, quas Superioribus eorum prudentia ſuggeret.

Eorũ notitia conſtare debet Generali.

4 Eadem de cauſa valde expedire videtur, vt plena notitia eorum omnium Præpoſito Generali conſtet, & quos Prouinciales in ſuis quiſque Prouincijs habeant, qui in hac parte operam Societati nauare queant.

Quorũ iudicio ſeligat, & a quibus informationes accipiat.

5 Prouincialis primum omnium, audito Conſultorum ſuorum, nec non antiquiorum ſi neceſſe fuerit, ac præcipuorum patrum iudicio, ex omnibus ſuæ prouinciæ Sacerdotibus eos ſeligat, de quibus informatio accipienda videatur. Poſtea vero informationes ab ijs accipiat, qui prudenter, & ſyncere eam daturi videantur; ac re tota rite precibus Deo commendata, ſuo tempore nobis mittat catalogũm eorum, quos ad gubernandũ aptos cenſebit ex formula, quam in hunc finem ſubijciemus: illud tamen obſeruans, vt omnia fiant ſecrete, vt rem ipſam poſtulare intelliget.

In viſitatione informationes acceptę 3. quoq; anno ad Gñalé mittédę

6 Operæpretium autem erit, vt Prouincialis, qui viſitat, quemadmodum informationes de promouendis ſumit, iuxta Regulam 69. ſui officij; ita etiam de idoneis ad gubernandum accipiat. Et poſtea tertio quoque

anno

anno catalogus huiuſmodi informationum, ex præſcripto huius formulæ, ad Præpoſitum Generalem mittatur.

7 Porro huiuſmodi Catalogus in tres claſſes diſtingui debet. Prima quidem eorum erit, qui actu gubernant. Altera vero eorum, qui aliquando gubernarunt. quod ſi horum aliqui iuſtis de cauſis non proponantur, addatur ratio, quare prætermiſſi fuerint. Tertia denique eorum, qui apti ad gubernandum videbuntur. & de his dicatur, qui nam proxime, qui vero remote idonei cenſentur. In 3. claſſes diuiditur.

8 Has autem informationes (quæ ab omnibus latine mittendæ ſunt, vt & eæ, quæ de promouendis ad gradus fiunt) debebunt Prouinciales accipere non ſolum a Conſultoribus, ſed ab antiquioribus etiam, & præcipuis PP., qui eos qui proponuntur, optime noſſe poſſunt, vel quia illis præfuerunt, vel quia cum illis familiariter egerunt, vel in Miſſionibus, foris, vel Domi: quorum omnium nomina ad nos perſcribant. Non erit tamen neceſſe ſingulis capitibus & reſponſionibus ponere quid quis dixerit, ſed id tantum fieri debebit, cum in ea reſponſione non conſentiunt, & res eſt alicuius momenti. Tunc enim in informatione addendum erit duos, tresve contra ſentire, & in charta aliqua ſeparata explicandum,

Latinę mittendæ.

Quibus hæ informationes cõicandæ antequã Romam mittãtur.

dum, illos duos, vel tres, qui aliter ſentiebant, eſſe Patres talem, & talem. quibus omnibus ſignificandum erit, ſi quid aliud eis ſeorſum ad nos ſcribendum occurrat, id omnino facere non omittant.

Capita Informationis mittendæ a Prouincialibus de ijs, qui in ſuis Prouincijs ad gubernandum idonei videbuntur.

CAP. II.

De ætate. 1 CVias ſit, & qua ætate is, de quo mittitur informatio, & quot annis in Societate fuerit, & quibus in ſtudijs verſatus ſit, & quo progreſſu.

An gubernauerit. 2 An alias vnquam gubernarit, vbi, & quamdiu, & in quibus officijs, & qua noſtrorum, cæterorumq. ſatisfactione; quam affectus ſit ad res ſpirituales, ad orationem, cæteramq. cum Domino communicationem.

De mortificatione paſſionum 3 De mortificatione paſſionum, de manſuetudine, de humilitate, amore paupertatis, vel ſingularitate circa propria commoda.

De prudentia &c. 4 De vigilantia, prudentia, & fortitudine in negotijs tractandis.

De caritate &c. 5 De caritate, & ſuauitate in Subditos, & diſcretione.

6 De

6 De Religioſa diſciplina, & obſeruantia, de rectitudine, & conſtantia. De diſciplina &c.

7 Quam intelligens ſit noſtrarum Conſtitutionum, & regularum, & an ex earum ſpiritu Subditos ad perfectionem dirigere ſtudeat, non humana, & politica ratione, & an ſenſus habeat proprios, & peculiares, non conſentaneos modo Societatis. An intelligens Cõſtitutionum.

8 Vt affectus ſit ad externas nationes, & Prouincias, & an particulares affectiones retinere ſoleat ad perſonas aliquas particulares, ita vt cum aliorum offenſione gubernaturus videatur. De affectu ad externas nationes.

9 De zelo animarum, & ſtudio iuuandi proximos, & an hoc ſtudium in noſtris promoueat; de obedientia, & ſubordinatione ad ſuos Superiores, & de proprio iudicio. De zelo animarum &c.

10 An vnquam notatus ſit quod gubernationem ambierit, aut procurauerit. De ambitu

11 Denique, ſi quid aliud occurrerit, propter quod aptus, vel minus aptus ad gubernandum videatur.

Hæc omnia in ijs, qui aliquandiu gubernarunt, facile erit animaduertere, & ideo ab ijs, qui vel eorum Subditi, vel Superiores extiterint, eorum notitiam conſequi licebit. Qui autem hactenus numquam regimen attigerunt, de ijs illa dici debebunt, quæ vel iam vſu comperta ſunt, vel quorum ſpecimen, aut ſignificationem præbuerint. A quib⁹ & quomodo capiẽdę informationes.

PRAXIS CONFICIENDARVM & mittendarum informationum iuxta formulam de idoneis ad gubernandum.

C A P. III.

Perſonarũ ſelectio vt facienda.

1 PRouincialis cum ſuis Conſultoribus Catalogum omnium Sacerdotum Prouinciæ perlegat, & ex eorum iudicio illos ſeligat, de quibus merito ſumenda ſit informatio.

Informacio quõ ſumenda.

2 Facta hac ſelectione, de ſingulis ſelectis ſumat informationem, iuxta formulam, & ex reſponſis quæ retulerit, expreſſo numero eorum, qui ita ſentiunt, tacitis autem nominibus, breuem ſummam conficiat, dilucidam tamen, & iuxta ſingulas interrogationes, ad hunc fere modum.

Informatio accepta a quinque, vel ſex PP. de P. N. N.

Ad 1. De ætate.

P. Antonius Pamphilius Romanus annorum 40. fuit in Societate annis 20. ſtuduit Philoſophiæ, & Theologiæ, vel caſi-

bus conſcientiæ, &c. bene profecit, vel mediocriter, vel parum, ex trium ſententia; pluſquam mediocriter, ex duorum, vel omnium ſententia.

Ad 2 Nunquam gubernauit, vel fuit Miniſter Collegij, vel Domus talis per biennium, cum bona, vel mala ſatisfactione, ex omnium, vel trium, vel duorum, vel vnius ſententia. Fuit item Rector Collegij talis, cum bona ſatisfactione externorum, omnium iudicio, vel aliquorum; mala autem, vel bona, vel mediocri noſtrorum. Ita ſentiunt duo, vel tres, vel vnus, vel omnes. Et ſic de alijs muneribus, ſi quæ obiuit. De gubernandi tempore.

3 Quod autem de duobus his capitibus dictum eſt, idem faciendum in cæteris. Sic de ſingulis.

4 Facta igitur in hunc modum de ſingulis informatione, illã cum Conſultoribus leget, ac examinabit: ac re inter ſe diſcuſſa ſtatuant, quid de ſingulis capitibus ſentiant, idque addant informationi, hoc, qui ſequitur, modo, iuxta informationem ſuperius poſitam. Re cũ ſuis Conſultoribus cõicata ſtatuet.

Ad 1 P. Antonius Pamphilius Romanus annorum 40. fuit in Societate annis 20. ſtuduit Philoſophiæ & Theologiæ, vel Caſibus conſcientiæ, &c. bene profecit, vel mediocriter, vel parum, ex trium ſententia, idemq. ſentiunt duo Conſultores: pluſquam mediocriter,

PARA-

criter, ex duorum iudicio, quibus adhæret vnus ex Conſultoribus, &c.

Secretis & ſeparatis literis ad Gñalem ſcribendũ.

5 Abſoluto Informationum examine, & appoſito Conſultorum iudicio de veritate Informationum ſingulis capitibus, Iudicium vtrum ille aptus, vel minus aptus videatur, tum ipſe Prouincialis, tum Conſultores ſecretis, & ſeparatis literis ad nos ſcribant.

✠

PARA-

PARADIGMA INFORMATIONIS iuxta formulam de idoneis ad gubernandum.

CAP. IIII.

Informatio de P. Antonio Pamphilio Romano a quinque PP. accepta, & cum Conſultoribus examinata.

1 P. Antonius Pamphilius Romanus annorum 40. fuit in Societate annis 20. ſtuduit Philoſophiæ & Theologiæ, pluſquam mediocriter profecit omnium iudicio: idemque ſentiunt omnes Conſultores. De ætate.

2 Fuit Miniſter in Collegio Romano per annum; mediocriter ſatisfecit: erat enim aliquantulus ſeuerus, ex trium ſententia, quibus conſentiunt Conſultores. Fuit etiam Rector Lauretanus annis 4. cum bona noſtrorum, externorumq. ſatisfactione, ex omniũ iudicio: duo tamen ex Conſultoribus ſentiunt non bene ſatisfeciſſe externis, licet noſtris ſatisfecerit. Vbi gubernauerit & qua ſatisfactione.

3 Affectus eſt ad res ſpirituales, & ad orationem, cæteramq. cum Domino communicationem, ex omnium ſententia; quibus conſentiunt Conſultores, vno dempto, cui non videtur deuotus. De affectu ad res ſpirituales.

4 Mor-

De mortificatione paſſionum

4 Mortificatas habere paſſiones videtur fere omnibus, vno dempto; humilis eſt, & manſuetus, ex trium iudicio; quibus omnes aſſentiunt Conſultores. Amare creditur paupertatem, & non eſſe ſingularis circa propria commoda, ex omnium tam Informantium, quam Conſultotum iudicio.

De vigilātia & prudentia.

5 Eſt vigilans, & mediocriter prudens; ſed non valde fortis in negotiis tractandis; in quo omnes conſentiunt.

De caritate & ſuauitate.

6 Caritatem & ſuauitatem exercet in Subditos, ex Informantium ſententia; diſſentiunt tamen duo ex Conſultoribus, qui illum exiſtimant ſeueriorem. Diſcretionem videtur habere mediocrem, in quo omnes conſentiunt.

De diſciplina.

7 Religioſam diſciplinam, & obſeruantiam cum rectitudine & conſtantia promouet, ex omnium Informantium ſententijs; vnus tamen ex Conſultoribus diſſentit.

De intelligentia Cōſtitut.

8 Intelligens eſt noſtrarum Conſtitutionum & Regularum mediocriter, & ex earum ſpiritu Subditos ad perfectionem dirigere ſtudet, ex duorum ſententia; tres autem exiſtimant illum humana & politica ratione gubernare. Atque hoc ſecundum verius cenſent Conſultores. Senſus proprios, & peculiares habet aliquando non cōſentaneos modo Societatis, ex omnium, etiam Conſultorum ſententia.

9 Affe-

9 Affectus bene eſt ad externas natio- De affectu
nes; duo tamen ex Conſultoribus contrarium ad natio-
cenſent. Affectiones ad particulares aliquas nes.
perſonas, præſertim eas, qui ſuas res probant, retinere ſolet; ideoq. cum offenſione aliorum gubernat. Ita ſentiunt omnes, nec diſſentiunt Conſultores.

10 Zelum animarum & ſtudium iuuan- De zelo
di proximos habet qualecumque: hoc autem animarum
ſtudium in noſtris non ita vt decet, promouet. Ita omnes Informantes. Vnus autem ex Cõſultoribus addit, illum ſuadentibus ſcrupulis hoc ſtudium in Subditos aliquando ſupprimere.

11 Obediens eſt, & ſuis Superioribus De iudi-
ſubordinatus, nec proprij iudicij. ita omnes cio.
ſentiunt.

12 Numquam notatus eſt gubernatio- De ambitu
nem ambiuiſſe, aut procuraſſe, &c.

FOR-

FORMVLA TERTIA

DE PROMOVENDIS AD GRADVS SOCIETATIS.

Quo modo de ijs confici, & in Vrbem mitti debeant Informationes.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali recognita & aucta iuxta decretum 49. V. Congreg.

CAP. I.

Quã circũ ſpectione Prouincialibus procedendũ in re tanti momenti.

1 INPRIMIS Prouinciales, ad quorum officium hæc informatio pertinet, perſuadere ſibi debent, magna fide, diligentia, & circumſpectione pro-

procedendũ eſſe in hoc negotio, cum ſcilicet tantu momenti ſit ad ordinem firmitatemque Societatis, vt ea quam exactiſſime ſeruentur, quæ in 5. par. Conſtit. & alibi dicuntur de dotibus, quibus ornatos eſſe oportet, qui in huiuſmodi gradus ſunt referendi: quod quidem eo facilius erit, ſi antea ſeruata fuerint, quæ in 1. par. de recipiendis, & in 3. & 4. de formandis noſtris præſcribuntur.

2 Studeant igitur Prouinciales non præterire regulam 69. eorum officij; nempe vt in viſitatione ordinaria ſingulorum Collegiorũ accipiant informationem promouendorum; & abſoluta viſitatione Prouinciæ, ad Præpoſitum Generalem referant, nec diu differant, ne ex diuturna mora aliqui ſe negligi arbitrentur: vnde & amaritudinum occaſio oriri, & graduum huiuſmodi diſtributio minus facilis, ac ſuauis reddi poteſt.

Singulis annis in viſitatione capiāt informationes & ad Gñalē mittant.

3 Quoniam vero, ſi examen de ſufficientia literarum ad id tempus differretur, quo quis ad gradum promouendus proponitur, minus commode ſuccederet: contingeret enim eos, qui examinandi tunc eſſent, ante aliquot annos ſtudia abſoluiſſe, & in varijs Societatis miniſterijs occupatos, ac diſtractos fuiſſe, ac proinde ſcholaſticas res vel certe ſubtilitates non ita in promptu habere: vnde non poſſent forte ita ſatisfacere, vt ſatisfeciſſent, ſi ſtatim abſolutis ſtudijs fuiſſent examinati.

Examinādi ſtatim poſt abſoluta ſtudia

nati. Propterea animaduertendum deinceps erit, vt examen, iuxta inſtructionem a nobis miſſam, fiat poſtquam quiſque ſtudia abſoluerit, antequam ad tertium Probationis annum mittatur, iuxta Conſtitutiones; & Romam deinde vt aſſeruetur, & in tempore deſeruire poſſit, quamprimum Prouincialis mittendum curabit. Hæc enim notitia plurimum poſtea iuuabit, cum de cuiuſque gradu ſtatuendum erit: & ſi is, qui examinatur, non plene ſatisfecerit, commodius videbit Præpoſitus Generalis, an vlterius progrediendum ſit in literis, iuxta eandem Conſtitutionem.

Examē Romam mittendum.

4 In quo nobis ſemel monendi viſi ſunt Prouinciales, vt quemadmodum nemo eorum, quorum doctrinæ periculum faciendum ſit, ad profeſſionem quatuor votorum, promoueri poterit niſi præuio examine (quod ſane in huiuſmodi gradu ſolenne, ac firmum eſſe oportebit, vel nulla in noſtris literis eius facta mentione) ita poſt factum periculum ſufficientis doctrinæ neutiquam promotum iri oportebit Generali non præmonito, ab eodemq. expectato, & accepto reſponſo, quantumuis a nobis de alicuius gradu reſcriptum fuerit, & inſpecta eius informatione placere vt promoueatur, ſi de ceteris conſtiterit.

Nullus ſine prẹuio examine, &c. promouendus.

5 Abſoluto itaque 3. Probationis anno, ſi non fuiſſent antea ſatis perſpecti, & exercitati (tunc enim ſtatim illo finito, Prouincia-

Poſt trienniū in miniſteriis, ad gradū proponantur.

les Generalem monere debebunt) triennium integrum in varijs miniſterijs exerceantur, quo abſoluto proponantur omnes iuxta formulam. Idem etiam faciendum eſt in ijs, qui abſolutis iam ſtudijs Societatem ingreſſi ſunt, qui etiam exacto biennio probationis, & integro triennio in varijs miniſterijs exercitati, probeq. perſpecti, proponi debent, & ſi ſatisfecerint, promouebuntur. Pro Coadiutoribus vero ſpiritualibus formatis, ſi ſufficientem doctrinam pro eo gradu habuerint, & probationes peregerint, iuxta ordinem alias datum, non excedant ſeptennium ab ingreſſu in Societatem, quin proponantur.

Idẽ de iis qui abſolutis ſtudiis in Societatẽ ingrediuntur.

Coadiutores ſpuales poſt ſeptẽnium.

6 Verum quia nonnumquam contingit, vt quidam, licet legitimo tempore in Societate fuerint, nec eis doctrina ſufficiens, & aliæ eiuſmodi qualitates deſint; propter iuſtas tamen cauſas adhuc differendi ſint; ſaltem nos certiores facere debent de cauſis, ob quas eos non proponunt, vt ſcire poſſimus, quare prætermiſſi fuerint. Quin etiam contingere poteſt, vt mutatis Superioribus Prouinciarum, cum ſucceſſores non ſint informati, aliter iudicent de eiſdem perſonis, & condemnent prædeceſſores, eo quod putent illos negligentia prætermiſſos.

Cauſę ſcribẽdę de nõ propoſitis ad gradus.

7 Conuenit etiam, vt ij, qui iuſtas ob cauſas non promouentur, nec proponuntur, ſyn-

Syncere monendi de ſingulis cur nõ promoueãtur.

ſyncere moneantur de eorum defectibus, ita vt eis dicatur, habere quidem partes ſufficientes, & ſufficienti tempore fuiſſe in Societate; ſed non promoueri ob hunc, vel illum defectum: ſunt etiam hortandi, vt ſe emendent. quare huius rei peculiarem curam habere oportet.

Quomodo informantes interrogandi & quomodo reſpondendum.

8 Vt omnia autem maiori cum luce ad Dei gloriam fiant, eorum quæ ſubijcientur, capitum informationem quæret ab ijs, qui vnumquemque proponendum melius nouerint, interrogando ſiue de doctrina, ſiue de moribus, ſiue de aliis, quibus hæc magis cognita & perſpecta eſſe potuerunt. Ad quæ reſpondebunt omnes quid ſentiant coram Domino cum prudentia, & caritate, easq. reſponſiones vel voce, vel ſcripto Prouinciali tradent.

Informationes cõfectas cum Conſultoribus communicet.

9 Ex his reſponſionibus Prouincialis ſeparatim ſuam de ſingulis informationem accurate, ac dilucide conficiet, easq. omnes, cum ſuis Conſultoribus communicabit, tacitis tamen nominibus eorum, a quibus acceptæ fuerint: deinde ſuam ſententiam ipſe, vt & Conſultores ſeparatim, iuxta propoſitas informationes, quantumuis hominem non nouerint, diſtinctis literis ad Præpoſitum Generalem mittet, eumq. certiorem faciet, a quibus vniuſcuiuſque informationem

Separatim ad Gñalẽ ſcribat.

nem acceperit.

10 Idem etiam Prouincialis, non ſolum Conſultoribus, ſed aliis quibuſcumque, a quibus aliquam informationem acceperit, Generalis nomine ſignificabit, vt ſi quid præterea ſciant, quod aliquibus de cauſis non cenſuerint in Prouincia manifeſtandum, id omnino ipſi Generali perſcribant.

11 In his autem omnibus, non ſolum diligentia, & prudentia, ſed etiam ſecretum, quod oportet, adhibendum erit, & omnino curandum Prouinciali, ne in tanta re vllam officij ſui partem prætermittat. Secretum ſeruādum.

Interrogationes iuxta quas Prouinciales ad Generalem mittent informationem de proponendis, vt vel Profeſsi, vel Coadiutores formati fiant.

CAP. II.

Nomen patriæ.

1 NOmen, patria, ætas, valetudo, & vitæ genus ante ingreſſum.

Quã & vbi admiſſus.

2 Vbi, & quando admiſſus, & an experimentis omnibus, quæ in examine præſcribuntur, in Nouitiatu probatus; ſin minus quid cauſæ fuerit.

De profectu in virtutibus.

3 Quantum profecerit in virtutibus a ſuo ingreſſu, præſertim in ſui contemptu, obedientia, fraterna charitate, ſimplicitate, paupertatis affectu, & amore Inſtituti, & an in vocatione vnquam vacillauerit, aut ab ea etiam defecerit.

De tẽpore & profectu ſtudiorum.

4 An quadriennium integrum, vel quantum temporis poſt artium liberalium, & Philoſophiæ ſtudium in Theologia expleuerit; & num poſtea, atque quamdiu eidem repetendæ, & legendis Patribus operam impenderit, quantumve in iis rebus profecerit, & etiam quantam Iuris Canonici peritiam habeat.

De 3. anno probat.

5 An, & qua ſatisfactione ſuis ſtudiis abſolutis

ſolutis (niſi ea ante ingreſſum abſoluerit) tertium probationis annum iuxta Conſtitutiones peregerit.

6 An, & quanto tempore literas humaniores, Philoſophiam, aut Theologiam docuerit, aut Caſus conſcientiæ explicauerit, & quanta in ſingulis huiuſmodi artibus, & ſcientijs tradendis eruditione, & doctrina polleat. Quamdiu docuit.

7 An, & quandiu in prædicationibus, alijsq. miniſterijs ſalutis proximorum verſatus ſit, & quanta cum gratia, facultate, & animatum fructu ea exercuerit, quaque ædificatione cum externis, præſertim in Miſſionibus, ſi quas obiuit, ſe geſſerit. Quamdiu in miniſteriis ſe exercuerit.

8 An, & quamdiu adminiſtrationem aliquam Societatis obierit, quaque prudentia, humilitate, modeſtia, integritate, caritate, & ſatisfactione domeſticorum, & externorum Subditos rexerit, & negotia tractarit. Quamdiu gubernauerit.

9 Sequaturne extraordinarias opiniones, peregrinumve aliquem, alienumve a noſtro Inſtituto ſentiendi, aut procedendi modum, præſertim in doctrina, in orandi ratione, & aliis ſpiritualibus exercitijs. Denique an ſit proprij iudicij amator, & in affectibus parum mortificatus. De opinionibus peregrinis.

10 Sitne deuotus, & orationi deditus, ſalutis animarum zelator, & in negotijs promouendis, & difficultatibus ſuperandis ſtrenuus, ac fiducia in Deum fretus. Denique an De oratione & zelo animarum

óptet labores, & alia incommoda pro Dei gloria, & proximorum ſalute perpeti, præſertim inter gentiles, & hæreticos.

De ambitu

11 An aliquod regendi munus, aut dignitatem ambierit, aut ad Profeſſionem, Sacerdotium, literarumve altiora ſtudia aſpirauerit, atque hæc per ſe, vel alium procurauerit; an potius ſemper viſus ſit, & adhuc iudicetur ad quemcumque Societatis gradum, & ad quæuis eius miniſteria indifferens.

Quæ ſeruãda in cõficiendis coadiutorum tẽporaliũ informationibus.

Informationibus autem, quæ de Coadiutoribus temporalibus formandis mittuntur, ſatis erit, præter tria prima capita interrogationum, ea tantum attingere, quæ ad ipſorum ſtatum proprie pertinent, & ex Conſtitutionibus par. 1. cap. 2. §. 2. facile colliguntur, an ſcilicet ſint bonæ conſcientiæ, quieti, tractabiles, amatores virtutis, ac perfectionis, propenſi ad deuotionem, qui domeſticis, & externis ædificationi ſint, & qui forte Marthæ in Societate contenti ſint, &c.

Coadiutores temporales proponendi non ſunt, antequam decimum religionis annum, ætatis vero trigeſimum ad minimum expleuerint: neque enim par horum ac ſpiritualium ratio videri poteſt, quos poſt ſeptem annos in Societate expletos proponi oportere præſcripſimus.

Quæ

Quæ videntur obſeruanda in examine eorum, qui de ſufficientia literarum examinantur, vt ad profeſſionem quatuor votorum admittantur.

CAP. III.

1 DOctrina in ijs, qui ad hunc gradum ſunt admittendi, ea eſſe debet, quæ præſcribitur 5. par. Conſtit. cap. 2. §. 2. vt ſcilicet ita in Philoſophia, & Theologia profecerint, vt aſſertiones Logicæ, Philoſophiæ, & Theologiæ ſcholaſticæ tueri pro dignitate poſſint. Ex quo fit, vt non ſatis ſit in his facultatibus mediocriter profeciſſe; neque enim tales ad hæc ſtudia altiora admitti debent, niſi in quibuſdam caſibus, iuxta reg. Prouinc. 19. in Ratione ſtudio. Hinc etiam ſecundo apparet non ſatis eſſe eam doctrinam ad hunc gradum, qua quis ad Confeſſiones tantum audiendas idoneus cenſetur, ſed eam requiri, qua vel eas facultates prælegere cum ſatisfactione poſſit, vel non vulgariter concionari, vel Prouinciam adminiſtrare, aut quid ſimile. Conſtitutiones enim part. 10. §. 7. eos, qui ad hunc gradum ſunt admittendi, *viros doctrina ſelectos* requirunt: quin etiam Bullæ Summorum Pontificum Iulij & Pauli III. ad hunc gradum viros literis conſpicuos exigunt.

Quænã doctrina requiratur ad profeſſionẽ quattuor votorum.

 2 Qua-

Quinam a Prouincia li examinatores cōſtituendi.

2 Quatuor, qui ſunt argumentaturi, & illum examinaturi, hi eſſe debent, qui huiuſmodi iudicium de doctrinæ ſufficientia merito facere poſſint; cuiuſmodi ordinarie ij tantum eſſe videntur, qui eas facultates publice profeſſi ſunt, aut profitentur, vel certe, qui omnium iudicio ſunt in illis bene verſati. Monere autem Prouincialis Præpoſitum Generalem debet, quoſnam in ſua Prouincia ad id munus deputauerit.

A Gñali cōfirmādi.

Quot aſſertiones tuēdæ.

3 Quatuor ſaltem aſſertiones ex quatuor partibus Sancti Thomæ, & tres ex curſu Philoſophico, Logica ſcilicet, Phyſica, & Metaphyſica, quarum vnaquæque tria membra, aut puncta ſaltem habeat, defendere debebit, qui examinandus eſt.

Quō examen faciēdum.

4 Examen hoc fieri debet coram Prouinciali, aut certe Rectore illius Collegij, in quo fit examen; nec alij quam Examinatores adeſſe debent, qui plane intelligant ſui muneris eſſe, eos, qui examinandi ſunt, ſerio, & non perfunctorie, aut leuiter, ſed vt vere de doctrina fiat periculum, an tanta ſit, quanta in Conſtitutionibus requiritur, vt ſupra dictum eſt, examinare.

Quomodo ab examinatoribus iudicium ferendum.

5 Abſoluto examine, Examinatores ſuam ſententiam in conſultatione non dicant, ſed re prius Domino commendata, & omni humano affectu ſepoſito, quiſque ſeparatim, quid in hac re videlicet de ſufficientia doctri-

næ

næ tantum ſentiat, breuiter, ac diſerte ſcriptũ Prouinciali tradat (qui ſuum etiam mittet, aut qui eius loco examini præfuerit) præterea iudicium idem ad Præpoſitum Generalem mittat, addens etiam, ſi quid ſignificandum occurrat, quod Prouinciali aperiendum non cenſuerit: nulli autem præter hos quid quisq. ſenſerit omnino communicet: quod etiam ſecretum maxime Prouinciali commendatur.

6 Ab hoc examine excipiendi videntur omnes, qui pro dignitate, & cum ſatisfactione audiẽtium has facultates profeſſi ſunt, aut profitentur, vel qui actum generalem mane & veſperi in Theologia habuerint, ſi ijs Patribus, qui Prouincialis iudicio diſputationibus intereſſe debuerint, ſatisfecerint. Quinã excipiantur ab exãine.

Quæ in Patrum Procuratorum Congregatione anno 1600. a Patribus excogitata ſunt, & a R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali ad Prouincias miſſa.

CAP. IV.

Prouincialib. promouēdorum cura ſeria comendatur, & pœnitentia præſcribitur.

1 NE in poſterum Prouinciales minus diligenter quam oporteat, in id incumbant, intelligant, hanc eſſe vnam ex præcipuis officij ſui curis; ſibiq. magna ope nitendum, vt informationes de promouendis ſuis temporibus opportune mittantur P. N. Generali: & ſi rei tanti momenti defuerint, ſibi etiam imponendam eſſe pœnitentiam, ita vt in prouincia intelligatur, rem maxime cordi eſſe P. Generali.

Prouincialis viſitād' in fine.

2 Ad eaſdem querelas tollendas, & vt informationes citius, ſyncerius, & ſuo tempore ad P. N. Generalem perferantur, ij qui ex officio deſignantur ad exigendam rationem officij Prouincialium in fine triennij vniuſcuiuſque Prouincialatus, diligenter inquirant, an Prouinciales ſeruauerint omnia, quæ de informationibus ad P. Generalem opportune mittendis præſcripta ſunt: &

ſin-

ſingillatim num aliquem, de quo mittenda eſſet informatio, quacumque ex cauſſa præterierint.

3 Qui ex alijs prouincijs adueniunt in prouinciam aliquam Societatis, non promoueantur in illa prouincia, niſi prius acceptis informationibus ab ea, ex qua diſceſſerant, aut in qua diutius verſati ſunt. Et Prouinciales illarum prouinciarum, vnde diſceſſerunt illi, teneantur ſaltem ſemel ſuo tempore proponere iſtos præuijs informationibus, ſicut alios, quos habent in prouincia; dummodo ſint iuxta formulã in miniſterijs exercitati.

Quõ informationes capiendæ de iis, qui ex vna prouincia in aliam commeant.

4 Ne in informationibus contingant defectus, ex quibus iuſtæ querelæ oriri poſſint, vt eæ in poſterum ſynceriſſime fiant, onerentur conſcientiæ Informatorum, & Conſultorum Prouincialium, & Prouinciales ipſi diligentiſſime obſeruent, ne prædicti, aut eorum aliquis ſit vlla ratione ſuſpectus. Et nos quidẽ hic quod in nobis erit, id vnum in primis curabimus diligenter, cum huiuſmodi informationes vna cum PP. Aſſiſtentibus examinandæ, cenſendæq. erũt, vt qualitatis potius informatorum ratio, quam numeri habeatur: & probatiores alijs præferantur. Demum ſi qui ex Conſultoribus Prouincialis eum non nouerint, de quo conſultatur, iudicio Prouincialis præter Conſultores vocetur ad conſulta-

Quomodo ſinceræ fiant informationes.

tatio-

tationem vnus aliquis ex grauioribus, cui ille, de quo agitur, notus ſit.

Scripto defect⁹ tradantur.

5 Ne conquerantur, vt faciunt multi, quod moniti non ſint de defectibus, propter quos retardatur eorum promotio, hæc admonitio in poſterum ſcripto tradatur: & ſcribant Prouinciales P. N. Generali de monitione ſcripto facta, cum declaratione defectuum.

PRA-

PRAXIS CONFICIENDARVM informationum iuxta formulam de promouendis ad gradus.

CAP. V.

1 PRouincialis cum ſingula Collegia viſitat, informationes de promouendis, ſi qui in illis ſunt, accipiat; quæ a quatuor vt minimum ſumi debent, qui eos bene norint, iuxta §. 7. formulæ. Ex reſponſionibus autem, quas ab ijs, qui informarunt, de ſingulis capitibus habuerit, propriam de vnoquoque promouendo informationem componat, apponatq. numerum eorum, qui idem ſentiunt, hoc fere modo.

Prouincialis quã a quibus & quomodo informationes cõficiat.

Informatio de P. N. N. a quatuor vel pluribus Patribus accepta.

Ad 1 P. N. N. Romanus, annorum 40. robuſtus, vel infirmus, &c. ante ingreſſum operã dabat Philoſophiæ, vel Theologiæ, vel iuri, &c. Aetas.

Ad 2 Admiſſus eſt Mediolani anno 1580. 20. Martij, omnibus experimentis in Nouitiatu Tempus Societatis.

tiatu probatus, vel experimenta non perfecit ob infirmam valetudinem: non enim potuit peregrinari, vel inſeruire infirmis.

Progreſſus in virtutibus. Ad 3 In virtutibus bene, vel mediocriter, vel parum profecit, vt omnes informatores, vel duo tantum ſentiunt. Sui contemptum non habet, vel habet &c. ſecundum omnes, vel vnum, vel tres. Eſt obediens, vel non, vel parum, aut multum profecit in obedientia, Paupertatis affectu, &c. De Inſtituto bene ſentit, illudque amat, vel contra: ita duo ſentiunt &c. In vocatione non vacillauit, vel aliquando vacillauit ob hanc, vel illam cauſam, &c. (Non intelligimus autem in vocatione vacillaſſe quempiam, ſi dum in probatione verſaretur, fuit de vocatione tentatus, &c.) ab ea tamen non defecit, &c.

Quod autem de tribus his capitibus dictum eſt, faciendum in reliquis.

Confectæ informationes cũ Conſultoribus cõicandæ. 3 Peracta autem ſua de vnoquoque promouendo informatione, eas omnes cum ſuis Conſultoribus examinabit, iudiciumque illorum de informationum veritate ſingulis informationis capitibus apponet, tam ſi conſentiant cum ijs qui informarunt, quam ſi ab illis diſſentiant, tacitis tamen Conſultorum nominibus, hoc qui ſequitur modo.

Ad 3 In virtutibus bene, vel mediocriter, vel

vel parum profecit, vt omnes informatores, vel duo tantum ſentiunt: quibus conſentiunt Conſultores omnes, vel duo, vel vnus, &c. Sui contemptum non habet, vel habet, ſecundum omnes, vel vnum, vel tres, &c. Aliter tamen ſentiunt omnes, vel duo Conſultores; quibus videtur ſui contemptor, &c.

Quō informantium & conſultorum iudicia attēdenda.

4 Abſoluto in hunc modum informationum examine, iudicium, vtrum ille promouendus videatur, an non, & ad quem gradum promouendum cenſeant, tum ipſe Prouincialis, tum Conſultores, ſecretis & ſeparatis literis ad Præpoſitum Generalem ſcribant.

A Prouinciali & cō ſultoribus ſeparatim ad Gnālem ſcribēdum

5 Scribat etiam Prouincialis, a quibus de vnoquoque informationem acceperit, & cum quibus Conſultoribus eas examinarit: non erit autem neceſſe, quod quiſque in ſingulis capitibus dixerit, ponere: ſed ſatis erit ſi id fiat, cum in aliqua reſponſione de re alicuius momenti inter ſe non conſentiunt: tunc enim in informatione ponendum erit, vnum, duos, vel tres ex informatoribus, vel Conſultoribus ita ſentire, alterum, vel alios in contraria eſſe ſententia, & in charta aliqua ſeparata ſcribendum, eos, qui contra ſentiant, eſſe PP. talem, vel talem.

Scribendū quoque a quibus acceptæ, & quib' cum cōicatæ.

6 Animaduertant Prouinciales, informationes de promouendis non ſolum claro, & di-

Quō ſcribēdę informationes.

& diſtincto charactere ſcribi debere, ſicut & literæ Prouincialis & Conſultorum, cum margine ad excipiendam ſententiam noſtram ſufficienti, dum a nobis cum PP. Aſſiſtentibus recognoſcuntur, appoſita anni nota, quo factæ fuerint: ſed in diuerſis præterea folijs, ſeorſim ab ijs, quæ de idoneis ad gubernandum conſcribuntur; cum ſeparatis in Archiuio loculis, vt facilius reperiantur, aſſeruandæ ſint. Cæterum Conſultores cum Prouinciali, qui ſua ſimul iudicia priuatis ad id literis tranſmittent, eundem illum numerum, & ordinem promouendorum, qui in informationibus erit deſcriptus, retinebunt in ſuis quiſque literis ad nos ſcribendo, ita vt de primo, & ſecundo, primo, ac ſecundo loco, atque ita deinceps de reliquis ſcribant, ad ſingulos numeros, eius, de quo agunt, nomen, & cognomen adſcribendo: tum de ſingulis ſignificando, primum quemnam ad gradum idoneos cenſeant, an ad quatuor ſcilicet votorum, aut trium profeſſionem, an vero ad vota Coadiutorum ſpiritualium; deinde an ſtatim promouendos iudicent, an adhuc differendos, vt clarius apparebit in paradigmate.

Idē numerus ab oīb. in ſcribēdo ſeruandus.

7 Literæ noſtræ de promouendis, quas certo aliquo in libro tamdiu conſeruari oportet, quoad expediti fuerint, de quibus agitur; ne qua oriatur perturbatio, aut obliuio apud

Literæ de promouendis quādiu aſſeruādæ; & ſubinde legendæ.

apud ſequentes Prouinciales, ſubinde ab *illis* reuoluendæ, ac legendæ ſunt, vt mature ad nos referant, an executioni mandatum fuerit, quod conſtitueramus. Qua in re ad nos ſcribendo id obſeruabunt, vt priore loco verba ipſa literarum noſtrarum producant, appoſita nota diei & anni a quo datæ. deinde quid iuxta eas actum, effectumve ſit, ſubijciant, vt ſummam tandem de vnoquoque ſententiam pronuntiemus.

Quō ad eundem de ijſdē reſcribendum.

✠

PARADIGMA FORMVLÆ SCRIBENDI

ab ijs, qui ad Præpoſitum Generalem de promouendis ſicut de aptis ad gubernandum ſeparatis quiſque literis ſuam ſententiam, iudiciumque ad eundem mittere debebunt, iuxta paragraphum ſextum. Cap. v. Praxis conficiendarum, &c.

CAP. VI.

1 P. Blaſius Coriolanus ad profeſſionem quatuor votorum mihi promouendus videtur, vel profeſſione quatuor votorum dignus videtur; &c. ſed per annum differendus.

2 P. Melchior Miraldus dignus mihi quidem videtur profeſſione trium votorum, & quamprimum ad eum gradum promouendus.

3 P. Franciſcus Verelinus formandus mihi videtur, ſed ad annum differendus, vt matureſcat magis.

4 P. Diomedes Rinaldinus, & ſi ad profeſſio-

feſſionem quatuor votorum peridoneus mihi videtur ob præclara eius talenta; differri tamen poterit ad duos annos, cum ſit adhuc iuuenis, & nouus in Societate.

5 P. Gaſpar Armellus, quamprimum ad profeſſionem quatuor votorum, vel trium promouendus erit, vel cito formandus.

6 P. Nicolaus Pepelinus, ob inſignem eius virtutem, dignus eſſet profeſſione quatuor votorum: ſed cum in eo multa deſiderentur, quamprimum ad profeſſionem trium votorum promouendum cenſeo.

7 P. Theodorus Cangoſcus, & ſi idoneus quidem erit ad profeſſionem quattuor votorum, vel trium, omnino differendus, monendus, & ſerio iuuandus in ſpiritu mihi videtur.

8 P. Lælius Bobalinus, & ſi formandus quidem eſſet, cum ſufficiens in eo deſideretur doctrina; quia tamen inſigne talentum habet concionandi, vel gubernandi, iudico promotum iri oportere ad profeſſionem quatuor votorum, &c.

PARADIGMA INFORMAtionis iuxta formulam de promouendis ad gradus.

CAP. VII.

Informatio de P. N. N. a quatuor PP. accepta, & cum Conſultoribus examinata.

Aetas & ſtudium. 1 P. N. N. Romanus, annorum 40. robuſtus, vel infirmus, &c. ante ingreſſum operam dabat Philoſophiæ, vel Theologiæ, vel Iuri &c.

Temp' admiſſionis in Societatem. 2 Admiſſus eſt Mediolani anno 1580. 20. Martij, omnibus experimentis in Nouitiatu probatus præter peregrinationem, &c. quam non obiuit ob infirmam valetudinem, &c.

De profectu in virtutibus. 3 In virtutibus bene profecit, vel parum, vel mediocriter, vel fere nihil, ſecundum omnes, vel ita ſentiunt duo ex Informatoribus, quibus conſentiunt omnes, vel duo Conſultores. Sui contemptum non oſtendit habere, vel habet, vel in ſui contemptu bene profecit, aut parum, &c. ita ſentiunt omnes, vel duo, vel plures, quibus aſſentiunt Conſultores, vel diſſentiunt, &c. In obedientia, &c pau-

paupertatis affectu nonnihil, vel multum profecit: Inſtitutum amat, vel non amat; de eo bene, vel non bene ſentit, &c. In vocatione nonvacillauit, vt aiunt Informantes; duo tamen ex Conſultoribus credunt ſemel vacillaſſe, vel idem ſentiunt Conſultores, vel non vacillauit ſecundum omnes. A vocatione ſemel, vel bis, vel nunquam defecit, vel quia durioris erat iudicij, vel altiora ſtudia appetebat, defecit, &c.

4 Poſt abſolutum in Societate, vel extra, Philoſophiæ curſum, quadriennium, vel vnum, aut duos annos, ſtuduit Theologiæ, atque in his ſtudiis bene, vel parum, vel mediocriter, vel pluſquam mediocriter profecit. Ita ſentiunt omnes, idemq. affirmant Conſultores, vel ita affirmant tres ex Informantibus; Conſultores autem contra ſentiunt cum altero Informante, &c. Poſt abſoluta ſtudia, per annum, vel per biennium illa repetijt, vel non repetijt, & Patribus legendis operam dedit, vel non dedit, cum bono profectu, vel mediocri, &c. Iuris canonici peritiam non habet, vel mediocrem habet, vel bonam, &c. vel antequam Societatem ingrederetur, ſtudia Theologica abſoluit cum bono profectu, vel mediocri, vel modico, vel in Societate poſt Philoſophiæ curſum, in quo mediocriter, vel parum profecit, vel audita tantum Logica, ſtuduit Caſibus conſcientiæ per biennium,

De tépore & profectu in ſtudiis.

nium, cum modico, vel mediocri profectu, &c. Ita omnes ſentiunt.

De 3. probationis anno.

5 Abſolutis ſtudiis tertium probationis annum peregit cum bona, vel mediocri, vel modica ſatisfactione. Ita duo informantes, quibus conſentiunt Conſultores; vel tertium probationis annum ex parte per ſex, aut octo menſes fecit, quia infirmus erat, vel ob neceſſitates Prouinciæ cum eo diſpenſatum eſt de Præpoſiti Generalis licentia; vel quia non proficiebat, & aliis erat impedimento, &c. Ita omnes Informantes, diſſentiunt tamen duo, vel plures Conſultores; vel tertium probationis annum non fecit, quia tunc non erat in vſu, vel quia fuit dilatus propter occupationes vel infirmam valetudinem, &c. vel quia ingreſſus eſt abſolutis ſtudijs. Abſoluit autem tertium probationis annum menſe Maio anni 1595.

Quamdiu docuerit.

6 Docuit Grammaticam, vel literas Humaniores, vel Rhetoricam, vel Philoſophiam, vel Theologiam, vel Caſus conſcientiæ vno, vel pluribus annis, cum eruditione, & magna doctrinæ exiſtimatione, vel mediocri, vel modica, & cum multa, vel mediocri ſatisfactione noſtrorum, vt ſentiunt Informantes: contrarium tamen affirmant Conſultores, &c. aiunt enim ingenio eſſe obſcuriore.

7 Conciones habuit per ſex annos cum

mo-

modica, vel magna gratia, & ſatisfactione audientium: ad id munus enim magnum, vel modicum talentum habet, vel externis ſatisfacit in concionibus, quia curioſa, & delectabilia potius, quam vtilia ſolet tractare, &c. Ita ſentiunt duo, vel tres, vel omnes Informantes; ſecus autem ſentiunt duo, vel tres ex Conſultoribus, &c. Confeſſiones audiuit ab octo annis cum fructu, & ędificatione, & huic muneri eſt, vel non eſt applicatus propter ſcrupulos, &c. In miſſionibus, in quibus per annum verſatus eſt, bene, vel male, & cum fructu, vel infructuoſe ſe geſſit: ita vnus ex Informantibus: Contrarium tamen aſſerunt Conſultores cum reliquis. Quãdiu ſe in miniſteriis exercuerit.

8 Fuit Rector vel Miniſter in Collegio Mantuano tribus, vel pluribus annis: quod munus magna cum humilitate, modeſtia, integritate, & caritate obiuit: deſiderabatur tamen in eo maior prudentia, vt tres ex Informantibus, & vnus ex Conſultoribus affirmãt. Ideoq. noſtris quidem bene, vel mediocriter, vel parum ſatisfecit, non tamen externis, vel contra. Ita omnes Informantes: quibus adhæret vnus tantum ex Conſultoribus; Vel, numquam fuit Superior in Societate, &c. Qua ſatisfactione gubernauerit.

9 Sequitur, vel non ſequitur extraordinarias opiniones, & peregrinum, aut alienum a noſtro Inſtituto procedendi modum, in rebus ſpiritualibus tractandis, præſertim De peregrinis opinionibus.

in orandi modo, &c. Ita ſentit vnus ex Informantibus, cui adhærent omnes Conſultores. Non eſt, vel eſt proprij iudicij amator, & in affectibus parum eſt mortificatus, vel affectus habet mortificatos. Ita omnes ſentiunt; tam Informantes, quam Conſultores.

De ſtudio orationis & deuotionis.

10 Eſt, vel non eſt deuotus, & orationi deditus; zelum animarum habet, vel non habet. Ita ſentiunt duo, vel tres, contrarium tamen affirmant omnes Conſultores. In negotijs promouendis, & difficultatibus ſuperandis eſt, vel non eſt ſtrenuus; eſt enim timidioris naturæ, licet fiducia ſit in Deo fretus: ita ſentiunt omnes. Optat labores & incommoda pati pro Chriſto, etiam inter Gentiles: ardenter enim cupit mitti ad Indos, vel labores pro Chriſto non appetit, ſed refugit, nimius enim eſt proprijs commodis curandis. ita tres ex Informantibus: licet duo ex Conſultoribus illum excuſent, ob infirmam valetudinem.

De ambitu

11 Regendi munus, aut dignitatem non ambit, vel ambiſſe videtur: id enim tres ex Informantibus, & duo ex Conſultoribus affirmant, licet negent alij. Ad Sacerdotium, vel altiora ſtudia non adſpirauit, vel adſpirauit: ita duo Conſultores credunt; licet omnes alij contrarium cenſeant. Profeſſionem procurauit, vt duo affirmant. Alij vero

aiunt,

aiunt, illum oſtendiſſe quidem deſiderium profeſſionis, non autem illam procuraſſe. Indifferens creditur, vel non creditur ad quemcumque gradum, & ad quæuis Societatis miniſteria. Dubitant duo ex Conſultoribus de eius indifferentia ad quæuis miniſteria; aiunt enim ſe difficilem oſtendiſſe ad audiendas confeſſiones.

FOR-

FORMVLA QVARTA CATALOGORVM

Qui tertio quoque anno a ſingulis Prouincijs in vrbem mitti debent.

R. P. N. Claudij Aquauiuæ Præpoſiti Generalis iuſſu recognita, & anno 1589. in Prouincias miſſa.

CAP. I.

1 QVONIAM paucæ admodum Prouinciæ ſunt, quæ per Procuratorem ſingulis triennijs cum primo & ſecundo catalogo perſonarum, alterum catalogum Domorum, & Collegiorum cum

Catalogi rerum vtilitas.

cum ſuis reditibus mittant, qui rerum catalogus dici poteſt; cuiuſque & Conſtitut. par.9. cap.6. §.3. & Inſtructio quædam anni 1579. meminit, operæpretium viſum eſt, Prouinciales omnes monere, ne hunc catalogum prætermittant. Nam quam hic ſit vtilis, & neceſſarius, res ipſa indicat, vt ſcilicet Domus, ſeu Collegij cuiuslibet præſens ſtatus breui compendio P. N. Generali ob oculos ponatur. Quamuis enim in cuiuſque Domicilii fundationum hiſtoriis, huc in Vrbem ad Archiuium iam pridem, maiori ex parte, tranſmiſſis, eorumdem ſtatus ad illud vſque tempus narrationes contineantur (quas idcirco repetere opus amplius non erit, præterquam ijs, qui eas nondum miſerunt) præſentem nihilominus cuiuſlibet ſaltem triennij ſtatum Generalis Præpoſitus ignorare non debet. Quem etſi aliqua ex parte ex annuis literis habere poſſet, quia tamen illæ a paucis ſuo tempore mittuntur, & ea non attingunt, quæ ad rerum temporalium conditionem pertinent; nec ſi attingerent, facile eſſet inde repetere: propterea neceſſario fuerunt monendi Patres Prouinciales, vt iuxta ſubiectam formulam curent hunc rerum catalogum, cum ſupradictis duobus alijs perſonarum catalogis, ſingulis triennijs ad R. P. N. Generalem tranſmitti: atque alterum eorumdem catalogorum exemplar ad P. Aſſiſtentem.

Catalogus rerum ſingulis triennijs cum aliis p procuratoré mittend.

2 Prin-

Quomodo conficiendus.

2 Principio igitur recenſebitur numerus noſtrorum omnium, qui in Prouincia ſunt, ſimulq. eorum ſeorſim, qui proximo triennio, vel in Societatem admiſſi, vel ab ea dimiſſi, vel vita defuncti ſint: tum Domorum, Collegiorum, & Reſidentiarum numerus, ac nomina addantur: dicatur præterea, quot e noſtris in ſingulis illis Domicilijs habitent. Deinde vero ad ſingula Domicilia ſuis quæque diſtincta capitibus deſcribenda deſcendendo, noſtrorum, qui in ſingulis ſunt, numerus repetatur; ac præterea addatur, quot in his ſint Sacerdotes, quot Præceptores, quot Scholaſtici, & quarum facultatum: quot item Coadiutores temporales, qui nam reditus, vel ordinariæ eleemoſynæ, quantum æris alieni, ac reliqua, iuxta ſubſequentem formulam.

PRA-

PRAXIS CATALOGVS PROVINCIÆ Romanæ.

CAP. II.

1 SVnt in Romana Prouincia de Societate 549. in Profeſſorum Domo 90. in Collegio Romano 190. Tuſculi decem, in Domo Probationis 90. in Pœnitentiariorum Collegio 21. in Germanico 13. in Anglicano ſex, in Maronitarum duo, in Seminario vigintiduo, Tibure duodecim, Senis octodecim, totidem Maceratæ, Florentiæ viginti tres, Peruſij ſexdecim, Recineti quatuordecim, in Lauretano Collegio 45. & quatuor in Illyrico. Admiſſi hoc triennio in Societatem 100. dimiſſi 9. vita functi 15.

Numerus perſonarũ recenſendus.

Domus Profeſſorum.

2 AVcta eſt inſigni Templo, Illuſtriſſimi Farneſij Cardinalis liberalitate exſtructo, ſuperiore anno conſecrato. Sunt nonaginta e noſtris; Sacerdotes 50. reliqui fratres. poſſunt ali ex eleemoſynis ordinarijs circiter ſeptuaginta; æs alienum contractum ad mille coronatos; ad quod in totum, vel ex parte, diſſoluendum, habet creditam pecuniam tantam,

Quæ in domibus profeſſis explicanda.

Ii4 tam,

tam, vel nullam, &c. Vtitur Vinea Collegij bis, terve in anno, pro neceſſaria noſtrorum animi relaxatione.

Collegium Romanum.

Quæ in Collegiis. 3 ALit c noſtris 190. Sacerdotes 40. Prælectores 18. nempe Grammatices quatuor, in totidem Claſſibus; Humaniorum literarum vnum, linguæ Græcæ vnum, Rhetorices duos, linguæ item hic Græcæ vnum; Mathematicarum vnum, Philoſophiæ tres, Scholaſticæ Theologiæ duos, Scripturæ vnum, Caſuum conſcientiæ duos, Scholares nonaginta, reliquos Coadiutores. Ad omnes has prælectiones nulla obligatione tenetur Collegium, vel tenetur ad has, vel illas, ex fundationis contractu. Annui redditus ſunt nouem millium ſcutorum, ex qua ſumma mille ſunt deducendi annui cenſus, qui pro ſumma principali quindecim millium ſcutorum æris alieni contracti penditur, præter alia tria millia commodato accepta: ad quæ diſſoluenda habet in credita pecunia totidem millia, vel his plura, aut pauciora. Ex reliqua ſumma ali poſſunt circiter 150. Eodemq. modo pergendum in reliquis Prouinciæ Domicilijs.

4 Quoniam vero multum temporis interdum inſumitur, dum alicuius informatio

in

in primo perſonarum Catalogo quæritur; ad illius faciliorem vſum, ad quemuis ſcilicet e noſtris nullo negotio inueniendum, Index Alphabeticus nominum tantum, & cognominum omnium eorum, qui in ipſo Catalogo continentur, erit eidem præfigendus, addito numero, qui cuique nomini præfixus eſt in primo Catalogo, ac præterea numero paginæ, in qua nomen ipſum deſcribitur. Debebunt enim ſingulæ primi Catalogi paginæ ſuis ordine numeris notari. Exempli gratia, Index Alphabetic᷒ præfigendus.

P. Albertus Felix, pag.6.num.12.
P. Antonius Magnus, pag.7.num.15.
P. Bernardinus Cœlius, pag.9.num.14.
P. Bonauentura Turre, 9.num.18.
P. Camillus Bernardi.9.num.6.
P. Cornelius Broeth, 12.num.7.

FOR-

FORMVLA QVINTA

CELEBRANDORVM CONTRACTVVM,

Iuxta morem, & Priuilegia Societatis.

A R. P. N. Claudio Aquauiua Præpoſito Generali anno 1581. ad Prouincias miſſa.

CAP. I.

Quinã cõtractus repugnãt inſtituto.

1 QVONIAM, ſicut accepimus, in nonnullis Societatis noſtræ Prouincijs adhuc celebrantur contractus congregatis ad pulſum campanæ, vel omni-

omnibus Collegiorum Sacerdotibus, & fratribus, vel maiori, aut potiori eorum parte; acceptiſque, coram Notario, & teſtibus, ſuffragijs: quæ omnia repugnant Inſtituto, & modo procedendi Societatis, ac priuilegijs illius: ſerio curent Præpoſiti Prouinciales, vt contractuum celebrationes per Superiores tantùm, auditis nempe Conſultoribus fiant, & ad normam Inſtituti accommodentur. Quòd ſi alicubi difficultates moueant externi, quibuſcum contrahendum erit; curent Prouinciales, vt illis vel per ſe ipſos, vel per Collegiorum Rectores, ac etiam per Iuriſperitos, quos prius ea de re conſuluerint, oſtenſis locis Conſtitutionum, Canonum, & Bullarum, perſuadeant firmiores, ac ſecuriores multo fore contractus, ſi iuxta priuilegia nobis ad id in ſpecie a Sede Apoſtolica conceſſa celebrentur; prout eſt in Bulla Pij V. pag. 103. & Gregorij XIII. 169. & iuxta Conſtitutiones, ac Decreta Societatis; Conſtitut. part. 9. ca. 3. §. 5. & primæ Congregat. generalis Decret. 21. titul. 6. quàm ſi diuerſo quopiam modo; ad quem nos cum priuilegia non habeamus, facilius contractus ipſe infirmari, & an alicuius valoris ſit, a multis dubitari poſſit. Nam alioqui magnum præiudicium generaretur primum priuile-

Quomodo conficiēdi.

Docendi qui ignorāt firmiores eſſe ſi iuxta noſtra priuilegia fiant.

gijs Societatis, quæ per non vſum obſoleſcerent; deinde facilitati contrahendi, ac libertati Societatis, & modo eam gubernandi.

Quando & quomodo interſint Conſultores.

2 Quòd ſi pro celebritate contractus, ij quibuſcum tranſigitur, velint vt Conſultores celebrationi interſint; quamuis Societatis Inſtituto id magis conſentaneum eſſe videtur, ſi ſolus Superior id faceret; poterunt quidem illi intereſſe, ſed ſic, vt in ea re ſuffragium non habeant deciſiuum; itaque in ipſo contractu dicendum erit, quòd ad eam rem conficiendam ſuffragium tulerint: ſed præſentibus N. & N. dicti P. Rectoris Conſultoribus, idem Rector vendidit, &c. Si autem opus fuerit, aut ita videatur, poterit initio contractus aliqua mentio fieri de modo contrahendi Societatis iuxta illius priuilegia, & Conſtitutiones auctoritate Apoſtolica confirmatas: vt ſi verbi gratia, ita fieret narratiua.

Formula contractus celebrãdi.

3 Perſonaliter conſtitutus N. Rector N. aſſerens ſe ad infraſcriptam venditionem, vel permutationem ſufficientem habere poteſtatem a R. P. Generali Præpoſito, penes quem omnis facultas celebrandi contractus reſidet, iuxta dictæ Societatis Conſtitutiones, & Decreta, Apoſtolica auctoritate confirmata; prout de confirmatione conſtare

re aſſerit litteris Apoſtolicis fel. record. Pij Papæ Quinti, ſub plumbo expeditis, & ſub Datum Romæ 3. Kalend. Maij 1568. Pontificatus eius anno 3. & de licentia dicto Rectori conceſſa litteris patentibus manu eiuſdem Præpoſiti Generalis ſubſcriptis, eiuſque ſigillo munitis, quarum tenor talis eſt, CLAVDIVS AQVAVIVA, &c. omni meliori modo, quo de iure potuit, idem Rector vendidit, vel commutauit, &c.

Modus informandi R. P. Generalem circa alienationes faciendas.

CAP. II.

CVm petitur a R. P. Generali licentia alienandi, vel commutandi bona aliqua Collegiorum, hic modus ſeruandus erit.

Rei alienandæ nomen, cõfinia, valor explicãda. 1 Vt rei alienandæ nomen, confinia, valor, & reditus, & ſi quæ ſunt aliæ circumſtantiæ, explicentur.

Res vel reditus accipiendus. 2 Simili modo rei, vel reditus, qui in cõmutatione accipiendus eſt, vel pretio rei vendendæ coemendus, circumſtantiæ eodem ſcripto comprehendantur.

Rationes. 3 Rationes in vtramque partem adducantur.

Quinã ſub ſcribant. 4 Rector & Conſultores, ſi conſentiant in alienationem, ſubſcribant ſcripto huiuſmodi tractatus, ſeu informationis: cui ſi qui non aſſentiant, id etiam eodem ſcripto adnotetur, ſimul cum rationibus, quæ hos ad non aſſentiendum mouerint.

Scriptum a Prouinciali mittatur 5 Scriptum illud ad Prouincialem mittatur; & ipſe ſententiam ſuam ſimul cum eodem ſcripto ad R. P. Generalem mittat.

6 Si tractatus, vel informatio de re alie-

nanda prædicto modo detur, concedet, ſi expediens videbitur, R. P. Generalis licentiam ſimul, & confirmationem alienationis; confirmando ex nunc, pro eo tempore, quo alienatio fiet, quia conſtabit de euidenti vtilitate, expreſſis nempe in informatione vtriſque rebus, alienanda ſcilicet, & emenda, ſeu commutanda, cum vtriuſque circumſtantijs.. Quando a Generali dabitur facultas alienandi.

7 Si autem adſit neceſſitas vendendi, nec occurrat in ſpecie res pretio venditionis coemenda, dicatur ſaltem in genere, quòd ſit vtilius emere poſſeſſionem, vel reditus tales, &c. qui frequenter venales occurrant. Et tunc poterit etiam eodem modo dari confirmatio, ſimul cum licentia vendendi. alias licentia quidem dabitur, non tamen confirmatio, quia neque conſtabit de vtilitate vlla: immo ſi pecuniam pretij rei vendendæ diu vacuam fore probabiliter timeretur, omnino expediret ſimiles alienationes non fieri. Quando nulla occurrit in ſpecie res coemēda.

8 Intelligant etiam omnes Superiores, quotquot alienabunt, diſtricte illis ex nunc prohiberi a R. P. N. Generali, ne pecunias pretij rei venditæ in alios vllo modo ſumptus diſtrahant, præterquam in rem, vel reditum, cuius emendi cauſa fuerit data facultas vendendi, vel certe in ſimilem, aut meliorem, Seuere omnib. interdicitur alienatio &c.

ſi interim occurrat: & quamdiu id non fiat, pecuniam pretij huiuſmodi in depoſitum cuſtodiant, donec res alia coematur.

Idem iudicium de cenſu redimibili.

9 Idem intelligendum erit, quando pretium cenſus alicuius redimibilis reſtituitur Collegio, vt illud eodem modo ſeruetur ad ſimiles, vel meliores reditus comparandos.

FOR-

FORMVLA SEXTA

QVAE SERVARI DEBET CVM SODALITATES B. VIRGINIS

Ad primariam Romanam aggregari petunt.

R. P. N. Claudij Aquauiuæ Præpoſiti Generalis iuſſu 1585. ad Prouincias miſſa.

CAP. I.

1 ROMANA B. Virginis Annunciatæ Sodalitas Summi Pontificis Gregorij XIII. auctoritate confirmata, quia reliquas tempore anteceſſit, & eius exẽplo omnes deinceps inductæ ſunt, Romãa Cõgregatio Primaria Pontificia auctoritate appellata.

Primariam Summus Pontifex appellari voluit,eiq. certas indulgentias impertiri: facultatem deinde Præpoſito Generali Societatis Ieſu concedens, vt reliquas Congregationes auctoritate Apoſtolica erigere, easq. huic Primariæ coniungere poſſet. Quam facultatem Sixtus V. extendit ad aggregandas etiam plures Congregationes in eodem Collegio, vel Domo, vel in Seminarijs; & Clemens Octauus in quibuſcumque Reſidentijs,ſub quouis titulo, etiam non ſtudentium, ita vt eiidem indulgentijs, quibus iſta fruerentur; ſic tamen, vt reliquæ indulgentiæ, quas tum iſti Romanæ, tum cæteris omnibus Congregationibus antea conceſſerat; intelligantur omnes reuocatæ.

Præpoſito Generali cöceditur facultas erigendi & aggregan. Sixti V. & Clem.VIII extenſio.

2 Quare vt deinceps in hac ſodalitatum aggregatione certa aliqua formula, & omnibus communis ſeruetur, viſa eſt R. P.N. Generali hæc tenenda. Primum vt Prouincialis Rectores ſuos admoneat, quorum in Collegijs iam ſunt eiuſmodi Congregationes, vt earum Præfectis, & Aſſiſtentibus ſignificent, eſſe illis binas epiſtolas ſcribendas; alteram ad R.P. Generalem,penes quem eſt omnis poteſtas, qua petant ſuam Congregationem inſtitui certo aliquo ſub titulo, & aggregari ad hanc Primariam Collegij Romani,cũ eius indulgentiis: alteram ad ipſum Præfectum, & Aſſiſtentes huius Primariæ; rogando

Quot litteræ ſcribendæ.

Titul° declarandus.

do vt hæc eadem apud P. N. procurent. Quod ipſum intelligendum eſt de Collegijs, vbi nondum ſit vlla erecta Congregatio. Cum enim Rectori, accedente etiam Prouincialis iudicio, videbitur, tot eſſe perſonas, & tales, vt noua Congregatio inſtitui debeat; iubebunt aliquos ex ijs qui id cupiunt, binas item litteras huc ſcribere, eodem plane quo diximus argumento. Atque hoc modo debebunt Congregationes omnes denuo erigi, ac confirmari. Quod vt ad Dei, & Virginis Matris, ſub cuius vmbra militant, honorem, ac gloriam cedat, ipſius infinitam bonitatem ex animo precor.

Quãdo facienda aggregatio.

3 Poſtremo duo hic adſcribenda viſa ſunt notatu digna, alterum quod ædificationi magnopere conducit, ne expenſæ quæ in exſcribendis litteris patentibus pro aggregationibus Sodalitatum B. V. & pro communicatione bonorum operum Societatis fieri conſueuerunt, ab alijs quam ab ipſis Prouincijs ſuſcipiantur; quibus ſumptibus faciendis peculiari aliqua ratione, ne Collegia aut Domus grauentur, Prouincialis erit proſpicere. Alterum eſt, quod puritate paupertatis noſtræ deſeruiet, vt noſtri intelligant, atque omnino ſibi perſuadeant, Congregationes, quarum directio a Societate ſuſcipitur, nullo modo bona immobilia, aut certos reditus admittere poſſe, cum nec Societas, penes quam

Quorũ expenſis aggregationes ſcribendæ.

eſt

eſt erigendi aggregandiq. facultas, capax ſit eorum redituum, nec ipſa Sodalitia, quæ per ſe ſtabile ac perpetuum quoddam corpus cõſtituere nequaquam poſſunt, cum eiuſmodi ea eſſe oporteat, vt quandocumque noſtri ſubducere ſe voluerint, eo ipſo diſſoluantur. quod ægre fieret, ſi corpus vnum efficerent, certoq. reditu potirentur. Accederet inter alia multa illud etiam incommodi, quod ſi Sodalitates noſtræ reditus certos haberent, eſſent omnino, ſicut & aliæ externorum Confraternitates, viſitationibus Ordinariorum obnoxiæ, quo vno maxime præſidio a Conſtitutione Clementis Octaui ne comprehenderemur, immunes fuimus.

Certos reditus non poſſunt admittere.

✠

404.471²

IN-

INDEX RERVM, QVAE TOTO LIBRO CONTINENTVR.

Abſolutio.

ABſolutionis ab excommunicatione formula in vtroque foro 69. Abſolutio a reſeruatis. Vide Caſus.

Actus.

Actum generalem Theologia qui habuere; ſi eorum, qui intereſſe debent, iudicia cõſenſerint, non examinantur ad profeſſionem 163.

Admittendi.

Admittendorum delectũ Prouincialis habeat 92. Cautio in Coadiutoribus admittendis 93.94.

Admonitor.

Qua ratione negotium alicuius ex noſtris cum ſuperiore tractandum ſuſcipiat 43.

Aedificia.

Aedificent nihil ſuperiores locales inconſulto Prouinciali 31. Is vero nihil ædificari permittat, niſi neceſſarium. 31. Ipſe in rebus maioris momenti ſuam regulam ſeruet. 31. Vide etiam Domus.

Aedificatio Templi, & Scholarum requiritur præter reditus ad Collegij fundationem. 207.

Aggregatio.

Sodalitatum. 190. 191. Vide Sodalitas.

Alie.

Alienatio.

Alienandi, vel commutandi bona Collegiorum cum petitur a Generali facultas, quid ſeruandum. 186. 187. *In informatione, ſeu tractatu exprimantur circumſtãtiæ rei tum alienandæ, ſeu commutandæ, tum emendæ.* 187

Rector & Conſultores tractatui ſubſcribant. 186. *Adnotetur, ſi qui diſſentiant, & cur.* 186. *Prouincialis etiam ſcribat ſuam ea de re ſententiam.* 187

Pecunia rei alienatæ in alios vſus, præterquam in emendã rẽ ſtabilẽ, vel ſimilẽ, vel ſimili, vel meliore, nullo modo diſtrahatur. 188

Idem ſeruetur cum pretium cenſus redimibilis Collegio reſtituitur. 188

Annuæ literæ.

Magni momenti in Societate. 136. *Pro ijs puncta diligenter ab vno, vel altero colligantur.* 137. Quidnam is agere debeat. 139. 140. 141.

Reticeantur quæ ſecretum poſtulant, præſertim confeſſionis. 139. *Puncta recognoſcant Superior, ac Prouincialis.* 138. *Tempeſtiue Romam mittant.* 138

Cuſtodiantur in Prouincia, quæ ſunt totius Prouinciæ: quæ ſingulorum Collegiorum in Collegijs ſingulis. 138

Cum confecta ſunt, legi poterunt etiam in propria Prouincia, & qua moderatione. 138. *In ſingulis Archiuijs Collegiorum ſeruentur.* 138

Facultatem concedendi, vt oſtendantur externis, non habet Prouincialis. 42

Archiuium.

Archiuium Romanum ſeruet domiciliorum ſingulorum hiſtoriam. 16. *Archiuium Prouinciæ ſeruet puncta annuarum Prouinciæ.* 138. *& ſeptem libros Ordinationum.* 145. 146

Archiuia Collegiorum ſeruent puncta ſua. 138. *Et annuas Societatis.* 128. *&* 139. *& ſex Ordinationum libros.* 141. 142.

Aſſiſtens.

Aſſiſtenti mittitur alterum Catalogorum exemplar. 251

Aſſiſtentes Sodalitatum. 190

Au-

Aula.

Aula domus probationis communibus tantum exercitijs vſui eſt. 30.31

Biblia.

Vt è Collegio exportẽtur, concedi poteſt a Superiore. 52.53

Bibliotheca.

Præter reditus ad Collegij fundationem requiritur. 207

Bona.

Bonorum diſtributio cum ædificatione facienda. 33.34. *Non facienda ante abſolutum Nouitiatus biennium ſine facultate Generalis.* 33 *Non differenda ordinarie vltra quadriennium ab eo, qui ſit in vocatione firmus, & ad vigeſimum annum ætatis peruenerit.* 34 *An fieri poſſit conſanguineis.* 34. *Si quis Collegio Societatis ſua cupiat applicari, ea de re Rector Prouincialem, is Generalem informet.* 33 *Id vero Prouincialis ipſe per ſe tractet, non Rectori, aut Procuratori committat.* 34 *Cur diſtributio Præpoſito Generali reſeruata.* 32. *Eius tamen aſſenſus non requiritur, ſi is, qui ſe eius cum facultate abdicat, alijs extra Societatem donare velit.* 33 *De cenſu, & fructu diſponi poteſt cum facultate Prouincialis.* 32. *Bona Nouitiorũ ante abſolutum biennium non vendantur.* 95

Bullæ.

Bulla Cœnæ in ſingulis domicilijs ſit expoſita. 4. *Bulla quæ oſtendenda aut Nouitijs, aut ijs, qui in tertio probationis anno ſunt, aut promouendis ad gradus.* 5.107

Capita.

Informationis de aptis ad gubernandum. 145 *De promouendis ad gradus.* 158 *De promouendis ad ordines.* 88

Caſus.

Caſuum difficiliorum qui ex Vrbe mittuntur, reſolutiones in librum referendæ. 143.146 *Caſuum ſtudium Confeſſarijs commendatur.* 72. *Compendium eorum ſibi faciant.* 72

Eorum

Eorum conferentiæ bis in hebdomada. 73. Qui caſuum ſtudium abſoluerunt ſubeũt tertium annum probationis. 104.113.114. Vide etiam Conferentia.

Caſus reſeruati.

Omnibus Regularibus communes ex decreto Sanctiſſimi Domini Clementis VIII. 78. Alij reſeruati in Societate auctoritate V. Congregationis. 82. Moderate reſeruandi. 77

In Generali, vel Prouinciali tantum Capitulo reſeruari poſſunt. 79. Eos Superiores Regularium reſeruare non poſſunt. 78

Poſſunt tamen determinare pœnitentias pro peccatis a Confeſſarijs imponendas. 79

Non reſeruantur Superiori, niſi & manifeſte mortalia, & ſi in actum externum prodeunt. 82.83

Valide ab his Confeſſarius abſoluit, ſi bona fide dubitet, an ſit peccatum mortale. 88. Is pœnitentem hortetur, vt in reſeruato Superiorem adeat. 88

Superiores non audiant Confeſſiones ſubditorum, niſi vel ipſi petant, vel pro reſeruatis. 79

Excipiuntur in Societate Magiſtri Nouitiorum. 81. Superior abſoluendi a reſeruato facultatem non facile concedet alteri, quam Ordinario Confeſſ. 86

Cum Confeſſarius petit, non ſit in ea concedenda difficilis. 84. Non tamen tenetur deputare duo, tres, quatuor Confeſſarios pro reſeruatis. 81

Nec tenetur abſolute in concedenda facultate ſtare iudicio Confeſſarij. 81. Negare igitur ei poterit, & interdũ debebit. 84.85

Nihil tamen inquirat, vnde pœnitens cognoſci poſſit. 85

Qua prudentia ſe gerent, & Confeſſarius in ea facultate petenda, & Superior in concedenda. 85.86

Si in reſeruatum incidat localis ſuperior, ſiſtet ſe Prouinciali: ſi Prouincialis, ei quem Generalis deſtinauerit. 88

Si iter agentes, abſolui poterunt ab ordinario Domus Confeſſario: ſi is non poſſit haberi, a quouis noſtro Sacerdote, ſi nullus noſtrum ſit, ab externo in omnibus tamen cum onere ſiſtendi ſe ſuo ſuperiori, vt de illo confiteatur. 87

Si, qui iter agit, diuturno tempore

pore in aliquo noſtro domicilio fuerit, abſolui poteſt à Superiore illius loci abſque alia obligatione. 87

Catalogus.

Aliter eſt rerum, ideſt Collegiorum & Domorum. 250. *Cõtinuetur poſt hiſtoriam Collegij.* 17. 251. *Eius paradigma.* 253. 254

Alter eſt perſonarum, iſque duplex. 251. *Priori horum præfigatur index alphabeticus.* 181. *Et hi Catalogi perſonarum, & ille rerum ſingulis triennijs mittantur.* 251

Duplici exemplari: altero ad Aſſiſtentem. 251

Catalogus eorum, qui non egerunt tertium annum. 119. *Vide Probatio.*

Catalogus de aptis ad gubernandum. 143. 144. *Vide Gubernare.*

Coadiutores.

Coadiutores temporales conſiderate admittendi. 93. *Præſertim ſi quem in literis progreſſum fecerint, aut milites fuerint, aut nobiles habeant conſanguineos.* 93

Non admittantur rudes, aut incapaces diſciplinæ. 94. *Sua ipſis vocatio diſerte, ac frequentius inculcetur.* 94. *Inſtituantur etiam in externa politia.* 94

Annum integrum in Nouitiatu peragant: alterum in Collegijs ſub quodam quaſi Magiſtro. 94. *Ante bienniũ abſolutum in publicis officijs, in quibus agitur cum externis, non exponantur.* 95

Antequam vota poſt biennium emittant, per menſem ſe ſe colligant: & (ſi fieri poſſit) ad Nouitiatum reuocentur. 94

Vbi è Nouitiatu educti ſunt, iuuentur in ſpiritu. 132. *Superior ac Præfectus rerum ſpiritualium frequenter eos de rebus ſpiritualibus alloquantur.* 133

Semel ſaltem in hebdomada. 133. *Semel etiam in hebdomada cum ijs conferentiæ habeantur de doctrina Chriſtiana.* 133

Vel, ſi in ea ſatis inſtructi ſint, de rebus ad ipſos pertinentibus. 133. *Ipſe Superior faciet conferentias.* 134. *Sine comite ordinarie ne egrediantur.* 134

Ne procuratorum quidem ſocij, aut emptores. 124. *Fœminas ſoli nunquam adeãt.* 134

Nec ſoli in vineis, prædijsve pernoctent. 134. *Qui prædia curant, ſint maturi, & mutentur interdum, aut ad Collegium reuertantur.* 134
Seuere caueat Superior, ne ij a noſtris contemnantur. 135. *Peritis in ſua arte credant.* 135. *Miniſtri ne nimium eos vrgeant.* 135
Quot Coadiutores Collegio infimo neceſſarij. 207. *Proponantur ad gradus poſt decimum Religionis annum, ætatis trigeſimum.* 230
Capita informationis pro ijs admittẽdis ad gradus. 230.
Coadiutores ſpirituales. 225. 230. *Vide Informatio, ac Promouendi.*

Collegium.

Collegiorum ratio triplex, infima, media, ſuprema. 204. *Seminarium ſibi ipſa operariorum alant.* 204
Conſtant ſingula tribus quaſi membris. 205. *Infima ratio triginta minimũ debet alere.* 206. *Media ſexaginta.* 208. *Suprema centum.* 208
Collegij hiſtoria. 16. *Eleemoſyna.* 39. 40. *Libri.* 53. *Occupationes.* 71. *An ſit locus aptus pro tertij anni probatione.* 105. 123
Quot Coadiutores ei aſſignandi. 206. 207. *Bonorum eius alienatio.* 186. 187. *De his omnibus, Vide verbis, Hiſtoria, Eleemoſyna, Libri, Occupationes, Probatio, Coadiutores, Alienare.*

Communicatio bonorum.

Quorum expenſis literæ patentes communicationis bonorum operum Societatis facienda. 265

Communio.

Bis in hebdomada ſecularibus nonniſi ex Prouincialis licentia conceditur. 65

Commutatio.

Commutatio bonorum. 186. 187. *Vide Alienatio.*

Compendium.

Compendium priuilegiorum Societatis iniuſſu Præpoſiti Generalis non recudatur. 13 *Non extrahatur extra domicilia noſtrorum, nec oſtẽdatur externis.* 14
Legent illud Superiores, & Cõſultores. 13 14. *Poterit Prouincialis alijs commodare legendum.* 14

Concionum Præfectus.

Sit in Collegijs primarijs, & qualis eſſe debeat. 56. Eius munus. ibid. Thema ſcholaſticis concionaturis aſſignet, & auctores, qui illud tractant. 55

Biduo ſaltem antea eos monēdos curet. 56. Non eximātur ab occupationibus literarijs ob concionem. 56

Tertio præcipue, & quarto Theologiæ anno exerceantur. 56. *Vide etiam Toni.*

Conciones.

In Refectorio de vitijs, ac virtutibus, ac ſi ad ſeculares dirigeretur ſermo, haberi poterunt. 55

Non permittat ſuperior conciones domeſticas, aut liberè carpi, aut immodice laudari. 57

Non ſinantur noſtri tempus terere concionibus deſcribendis. 54. 55

Concionator.

Concionatoris munus vnum ex præcipuis Societatis. 54. *In humilitate, ac virtutibus bene fundentur.* 54

Qui non vulgare talentum concionandi oſtendunt vltrà triennium in docendi munere non exerceantur. 60

Per annum ſcripturæ, ac Patribus & ſanctæ meditationi vacēt poſt repetita ſtudia, & tertium probationis annū. 58

Aut per biennium ſi ſtudia nō repetierint. 58. *Non ſtudeāt voce, geſtuve imitari, quod natura conſequi non poſſunt.* 57

Commendatur ijs zelus animarum, charitas, deuotio, exercitiorum ſpiritualiū vſus. 58

Caueant ab his, quæ ſpiritum diſtrahunt, quales ſunt nimiæ cum externis familiaritates, viſitationes, donaria, præſertim fœminarum. 58. *Si cibis Quadrageſimalibus veſci nō poſſunt, extra noſtras Domos tunc temporis ne concionentur.* 58. 59

Neque in noſtris Domib. in his cibis diſpenſet, niſi Prouincialis 59. *Singularitates in victu, & veſtitu his ne concedantur.* 59

Præter equum ſuum, & ſocij, tertium pro ſarcinis non addāt. 59. *In hoſpitijs religioſa mediocritate contenti ſint.* 59.

Pro victu pecunias nō accipiāt. 59. *Viaticum non niſi neceſſarium pro ſolo itinere.* 59

Cuius rationē domi reddēt. 60

Conferentiæ.

Conferentia caſuum in Collegijs bis in hebdomada. 73. Non tamen eas habeant qui in tertio probationis ſunt anno, niſi per menſem ante miſſiones. 128
De modo iuuandi proximos, interdum in Collegijs. 73. 74. *Et quando in tertia Probatione.* 125. *De Constitutionibus.* 125
De modo tradendi exercitia. De miſſa &c. 125. *Cuiuſmodi cum ijs Instructor habebit conferentias.* 125
Cuiuſmodi Superior cum Coadiutoribus. 133

Confeſſarij externorum.

Maturi ſint in ſpiritu, moribus, ædificatione. 61. *Ad confeſſiones audiendas maxime afficiantur.* 68. *Præſertim pauperum.* 68
Fructum magis quam numerū pœnitentium cordi habeant: quibusve id aſſequentur vijs. 68. *Occupentur in virorum confeſſionibus per biennium, & vltra, antequam ad mulierum confeſſiones accedant.* 62
Omnino ad crates audiant mulierum, quamuis puellularum, confeſſiones. 62. *In confeſſione de rebus ad confeſſionem non pertinentibus cum ijs ne loquantur.* 62
Si qua de re præterea agendum ſit, non fiat flexis genibus in confeſſionali. 62. *Iuuent potius illas per ſpirituales libellos.* 63
Instruant illas, ne historias narrent, ne ob ſcrupulos longam orationem texant. 63. *Eas eodem die bis in confeſſione ne audiant.* 63
Earundem confeſſionem generalem iterum ne excipiant, niſi ob manifestam neceſſitatem. 63
Communionem bis in hebdomada ordinariam non concedant. 65. *Quo pacto fœminas viſitent.* 66. *Vide Fœmina.*
Ne multas horas dent paucis fœminis, nèue alios harum prætextu arceant. 69. *Statis diebus, certiſq. horis in templo reſideant.* 69
De reb. in confeſſione auditis ne loquantur. 25. *Eleemoſynas petere, vel accipere, ne permittantur.* 30. *Occaſione miſſionum mutentur interdum.* 68
Quibus in rebus occupari poterunt in paruis Collegijs. 70. *ad* 76.

ad 76. Commendatur illis oratio diuturnior, lectio librorum ſpiritualium frequẽtior, ſtudia caſuum, ſcriptura, Patrum. 72
Exercitiorum libelli vſus. 73. *Reliqua pietatis opera.* 73. 74. *Conficiant ſibi compendium caſuum, ac ſelectorum exemplorum.* 72
Syndici confeſſariorum aditui, & proximi Sacerdotes. 63
Confeſſarius dum fœminarum confeſſiones domi audit, ſocium ſecum omnino retineat 64. *Etiam ſi is extra remare velit, non permittat.* 65
Si ſecus faciat, poterit ſuperior illi, & pœnitentias, & obedientiæ præceptum imponere, & a confeſſione fœminarum remouere. 64
Quid agendum ſi loci diſpoſitio non facile admittat ſocium. 64

Confeſſarij noſtrorum.

Ne ſint ordinarij conſultores. 25. *Quomodo poſſint negotium noſtrorum tractandum cum ſuperiore ſuſcipere.* 43.
Notitia per confeſſionem habita nunquam ad gubernationẽ vtantur. 79. 90. *quomodo circa reſeruatum caſum ſe gerant.* 85. *ad* 89
Vide Caſus. Quales confeſſarij noſtris ſcholaſticis aſſignandi. 96

Confeſſarij Principum.

Domi noſtri habitent. 176. *Seruent Reg. de literis ſcribendis.* 177. *In itinere vbi pernoctent. ibid. Ne ſe negotijs immiſceant.* *ibid.*
Gubernationi ne ſe inſinuent. 178. *Quomodo Principes monere debeant.* 179. *Sint obſeruantes diſciplinæ.* 180
Principis amorem erga Societatem foueant. 181. *Orationi &c. incumbant.* 181. *Inconſulto & non aſſentiente Prouinciali, Principum confeſſiones non audiant.* 182
Hæc inſtructio Principi oſtendenda. 182

Confraternitates.

Confraternitates introducere, vel iuuare noſtri poſſunt. 73. *Vide* 190. 191. *& Verbo Congregationes, Generalis, Indulgentiæ, Sodalitas.*

Congregatio.

Congregationis Prouincialis acta in qua forma Romam mittenda. 18

Conſcientia.

Conſcientiæ ratio cui reddenda ab his, qui in tertio anno probantur. 111
Quæ ſuperioribus praſtãda. 193 *Quæ cautio adhibẽda. ibid. Secretum ſeruandum. ibid.*
Damna quæ ex huius defectu orirentur. 194. *In viſitatione quid praſtãdum Prouinciali. ibid. Communicanda ſubditis ordinatio de ratione conſcientiæ &c. ibid. De quibus Generalis monẽdus.* 195

Conſideratio.

Conſiderationis hora. 20. *Vide Hora.*

Conſtitutiones.

Conſtitutionum, ac regularum ſpiritus vſu magis ac praxi, quam ſcripto, chartiſue declaratur. 211

Conſultatio.

Conſultationem inire de ſingulis Nouitijs dimittendis non eſt neceſſe. 93

Conſultores omnes.

Capita de quibus ſcribent ad Generalem. 153. *Omnibus communicẽtur ordinationes omnes, quæ a Præpoſito Generali manant.* 23. *Omnes ad eum quater in anno ſcribant, quæ ordinationes communicatæ ſint, & quomodo obſeruentur præſertim aliquæ.* 24
Confeſſarij noſtrorum ne ſint ordinarij conſultores. 25. *Nõ oſtendant immediatis ſuperioribus literas, quas ad mediatos ſuperiores ſcribunt, aut ab ijs accipiunt.* 29
Si quis huic officio deputari, aut eo defungi debeat, Prouincialis moneat Generalẽ. 37. *In conſultationem adhibeãtur qui ad gubernandum fore videntur idonei.* 212. *Mutentur interdum.* 37
Quomodo negotium alicuius è noſtris cum ſuperiore tractabunt. 43. *Cõtractus fiunt per Superiorem auditis tantum conſultoribus.* 184. *Si celebrando contractui interſint, non habent ſuffragium deciſiuum, nec dicantur ipſi contrahere, ſed tantum præſentes eſſe.* 185. *Compendium priuilegiorum legent.* 13. 14

Conſultores Superiorum localium.

His communicet Prouincialis, quæ ordinat dum Collegia viſi-

viſitat. 23.24. *Scribant quomodo executioni mãdentur, quæ Prouincialis ordinauerit.* 22. *Tractet Prouincialis cum ijs, ac ſuperiore particularia locorum.* 38. *Cũ ijſdem deſignet fœminas viſitãdas.* 67. *Superiores cum ijs agant antequã res alicuius momẽti ad Prouincialem ſcribãt.* 38
Scribant ad Prouincialẽ quomodo ſe gerant qui in tertio anno probationis ſunt. 128
Ab his quoque Prouincialis interdum accipit informationes de promouendis ad gradus. 213. *Subſcribunt ſimul cum ſuperiore tractatui de alienando.* 186

Conſultores Prouincialis.

Habitent in eodem loco vbi ipſe frequentius reſidet. 37. *Cum ijs tractandas Prouincialis reſeruat res vniuerſales, quæ non vrgent, dum Collegia viſitat.* 37
Cum ijs conſultat de promouendis ad ordines, examinata diligenter inſtructione. 50. 100. *monet eos vt ad Generalem ſcribant an id ſeruetur.* 50. *Cum ijs perlecto catalogo ſeligit de quibus capienda ſit informatio ad gubernandum.* 217
Cum ijſdem informationes has examinat. 217. *Et alias de promouendis ad gradus.* 226 *Si quis eum, de quo capitur informatio, non probe norit, eius loco ali⁹ aduocetur.* 235
Apponit Prouincialis in ſingulis capitibus conſultorum iudicium. 238. *Scribunt præter informationem ſeorſim ſinguli ad Generalem iudiciũ de aptis ad gubernandũ.* 218
Et de promouendis ad gradus. 139. *Et an ſtatim promouẽdi, & ad quem gradũ.* 239. 240. *Eodem in ſuis literis ordine retento, quem Prouincialis in informatione.* 240
Eorum conſcientia oneratur in his informationibus. 235

Contractus.

Quinam repugnent inſtituto. 256. *Fiant per Superiorem auditis tantum conſultorib.* 184. *Multo firmiores ſunt, ſi iuxta noſtra priuilegia fiant.* 184. *Quando & quomodo interſint conſultores.* 185. *Formula eos celebrãdi.* 185. 186. *Contractus & inſtrumenta quõ ſcripta Romã mittãtur.* 162. *Modus informandi Generalem circa alienationes faciendas.* 260

Corrector.

Corrector ſcholarum ſit in Collegijs. 206

Cuſtos.

Cuſtos veſtium, & inſtrumentorum ad iter agendum. 51

Diaconi.

P*Romoueri poſſunt ad Sacerdotium in tertio anno probationis.* 105

Dimittendi.

Tria Prouinciali ante dimiſſionem proſpicienda. 185. *Genus culpæ attendendum eius qui dimittitur.* 186. *Quando minime differendi.* ibid.
Quos audiat Prouincialis. ibid. *De quibus circa dimittendos Generalis docendus.* 187. *Quando ante dimiſſionem puniendi.* ibid.
Quid cum iis qui ſponte dimitti petunt. 188. *Quando aliquis nulli re communicata dimittitur.* ibid. *In dimiſſione Generalis iudicio acquieſcendum.* 189
Superiores monendi de ijs qui ad ipſos in Prouinciam, vel extra mittuntur vt dimittantur, vel propter alium finem. 190
Ne qui dimittendi interim in miniſterijs occupentur. ibid.

Vide Magiſter, & Prouincialis.

Directorium.

Directorio P. Polanci vt noſtri vtentur. 69. 73

Diſcipuli.

Diſcipulorum parentes conciliandi Societati. 74. *Vide Scholaſtici.*

Doctrina.

Doctrinam Chriſtianam docere. 73. *Quatenus ab obligatione doctrinæ, quæ Nouitijs fit, eximi poſſint, qui in tertio anno probantur.* 110. 119. *Fiat Coadiutoribus.* 133.
Doctrinam pluſquam mediocrem, & ſelectam habere debet, qui ad profeſſionem quatuor votorũ admittitur, quæ facultates, quas audiuit, prælegere cum ſatisfactione poſſit. 231

Dominium.

Dominium bonorũ vltra quadriennium ab ingreſſu noſtri ordinarie ne retineant. 36. *Vide Bona.*

Do-

Domus.

Domorum hiſtoria. 16. Libri. 52. 53. Vide Hiſtoria, Libri. An domus profeſſa locus ſit aptus probationi tertij anni. 123. Vide Probatio. Domus probationis quomodo ædificari debeat. 30. 31

Donaria.

Donaria mulierum fugienda. 58

Eccleſia.

Eccleſiis in noſtris ſepulcra erigi, ſtemmata, vel epitaphia inſculpi non permittendum. 10

Quid in hac re Principibus cōcedi poſſit. 10

Eleemoſynæ.

Eleemoſynas petere, vel accipere Confeſſarijs non permittatur. 30

Collegia quæ duodecim ſcholares alere poſſunt, eleemoſynas alicuius momenti non admittunt. 39. 40

Si dictum numerum non poſſunt alere, admittere poſſunt ab his, qui filios non mittunt ad ſcholas. 40

Immo ab his etiam, ſi non cenſeantur dare ob noſtra miniſteria. 40

Eleemoſynas interdum quærere poſſumus pro ijs, qui ſunt in carcere, & xenodochijs. 73

Emptor.

Quatenus ſolus egrediatur. 134 *Vide Coadiutores.*

Epitaphia.

Non permittantur in noſtris Eccleſiis. 10

Equus.

Equus tertius pro ſarcinis non addatur concionatori. 59

Examen.

Examen conſcientiæ matutinum faciant etiam Sacerdotes, & qua cum limitatione. 6. *Fiat etiam diebus feſtis, vbi concio non habetur.* 6

Examinis particularis vſus. 127

Examen de ſufficientia litterarum neceſſaria ad profeſſionem fit abſolutis ſtudijs ante tertium probationis annum. 223. 224

Qui in eo non ſatisfecerit, an vlterius progredi debeat in ſtudijs Generalis videbit. 224. Huius examinis ſcopus doctrina pluſquam mediocris. 231. Vide Doctrina.

Fiat coram Prouinciali, aut Rectore, & quatuor tantum examinatoribus. 232 Illud non ſubeunt, qui facultates in quibus examinandi ſunt, profeſſi cum ſatisfactione ſunt. 233

Vel qui actum Theologicum habuere. 233. Vide Actus. Examen Romam mittatur. 224. Nullus ſine eo promouendus ad quatuor. 224

Examinatores.

Examinatores quatuor, qui huius examinis iudicium ferre debent, quales eſſe debeant. 232. Eos Prouincialis deputat, admonito Generali. 232

Non leuiter, aut perfunctorie examinent, ſed vt uere faciãt doctrina periculũ. 232. Scribent ſuum iudicium ad Prouincialem, & ad Generalem ſeparatis literis. 233. Ad Generalem quoque is, qui praeſt examini. 233

Excommunicatio.

Excommunicationis abſoluendæ que formula. 69.60

Exempla.

Exemplorum ſelectorum compendium ſibi faciat confeſſarius. 72

Exemptio.

Exemptiones, ac ſingularitates in victu, ac veſtitu concionatoribus ne concedantur. 59

Exercitia.

Exercitijs ſpiritualibus ſe ſe muniant ſuperiores, antequã ineant. 24. Sint familiaria concionatoribus. 58. & Confeſſarijs. 73

Tradãnt illa operarij. 73. Excitentur ad illa ſcholaſtici, ſi relaxati videantur. 97. Vide etiam Experimenta.

Exercitia corporalia eorum qui in tertio anno probantur, qualia. 127

Exhortationes.

Quales fient his qui in tertio anno probantur. 125. Habeant ipſi etiam interdum de virtute aliqua practice. 126

Ex-

Experimenta.

Exacte fieri Magiſter Nouitiorum curet.93. Exercitiorum ſpiritualium non differatur diu.93. Sex iiſdem, quibus Nouitij, exercentur, qui in tertio anno probantur. 106.118
Initio ducto ab exercitijs ſpiritualibus. 106.118

Familiaritates.

CVm externis nimia vitanda. 58

Fœminæ.

Fœminarum donaria vitanda. 58. *Omnino ad crates audiantur, etiam puellulæ.* 62
Loca patentia his aſſignentur in templis, vbi noſtros alloquantur. 62. *Harum confeſſiones noui Sacerdotes per biẽnium non excipiant.* 61.62
Confeſſio generalis earum bis ne excipiatur. 63. *Bis eadem die in confeſſione ne audiantur.* 63
Dum earum confeſſio domi auditur, ſocius retineatur. 64 *Vide Confeſſarius.*
Eas Coadiutores nunquam ſoli adeant. 134. *Earum viſitatio fugienda.* 66
Et a Prouinciali prohibenda. 67 *Niſi in caſu neceſſitatis, & cum aliquibus exceptionibus* 67. *Vt inuiſi poſſint a noſtris, ſint & primariæ, & benemeritæ, & id officij ſuis non ſit ingratum.* 66.67
Has Prouincialis auditis conſultoribus in viſitatione deſignat. 67. *Eiuſmodi viſitationes non niſi uel ſuperior ualde moderate obeat, uel confeſſarius proprius.* 67
Ceteri Patres non niſi ſerij, & graues, & ſuperioris nomine. 67

Generalis Præpoſitus.

MOneatur quid librorum prohibitorum ſit in collegijs. 3. *Aut ſi quis Principum ſepulcrum uelit in noſtris Eccleſijs.* 10
Aut ſi quis adeundæ patriæ facultatem petat. 12. *Eius iniuſſu priuilegiorum compendium ne recudatur.* 13
Eius ordinationes Superioribus & Conſultoribus omnib. cõmunicentur. 23.24. *Eius aſſenſus requiritur in bonorum diſtributione facienda ante biennium.* 28
Et quatenus poſt biennium. 33 *Eius eſt uidere an qui non ſatiſ-*

ſatisfecerit in examine, progredi vlterius in ſtudijs debeat. 224
Poteſt auctoritate Apoſtolica Congregationes erigere, & primaria coniungere. 190. Etiam plures in eodem Collegio, vel domo, ac ſeminarijs. 190

Gubernaturi.

Muniant ſe ſe prius ſpiritualibus exercitijs. 24. Inquirat Prouincialis, qui ad gubernandum ſint idonei. 211
Exerceat eos conſultationibus, Miniſtri officio. 212. Catalogus mittatur de his qui gubernant, qui gubernarunt, qui apti videntur. 212
Reliqua Vide Verbo Informatio, & Superior.

Habitatio.

Requiritur, & alia præter fundationis cenſum. 207

Hiſtoria.

Collegiorum, ac Domorum, quæ Romam pro Archiuio mittitur, quibus de rebus ſcribenda. 16 Qua papyro, ac forma. 17
Exemplar ſeruetur in Collegijs, ac regiſtris. 17. Catalogus continuetur hiſtoria. 16. 251 Vide Catalogus.

Hora Conſiderationis.

Ex Conſtitutionibus colligitur. 18. Singulis aut certe alternis diebus Superioribus ſeuere iniungitur. 19. Quibus de rebus fieri debeat. 20
E ſuperfluis occupationibus ſuffuranda. 22

Horologia.

Horologia rotata noſtris ne permittantur. 52

Hortus.

Hortus requiritur, & alia præter fundationis cenſum. 138

Hoſpitalia.

Interdum viſitanda. 64. & a Superiorib. 66

Imagines.

Multi valoris noſtris ne permittantur. 43

In-

Index.

Indicem Inquiſitorum ſeruent noſtri in Hiſpania in libris prohibitis. 1

Index alphabeticus perſonarum Catalogo affigatur. 255. *Vide Catalogus.*

Indifferentia.

Maxime commendanda ſcholaſticis. 97. 98

Indulgentiæ.

Congregationibus ante primaria erectionem conceſſa, reuocata ſunt omnes. 190

Informatio de aptis ad gubernandum.

Sumitur a Prouinciali dum viſitat. 212. *Perlecto antea cũ ſuis conſultoribus Catalogo Sacerdotum.* 216

Accipitur ab ijs antiquioribus Patribus, qui eos probe norint, etiam ſi non ſint Conſultores. 213

Capita informationis de aptis ad gubernandum. 214. *Informationem acceptam Prouincialis cum ſuis conſultoribus examinat.* 217

Mittit eam ſecretò ad Generalem. 212. *Tertio quoque anno.* 212. *Latine.* 213. *Seorſim ipſe, & ſeorſim ſinguli Conſultores iudicium de his ad Generalem mittunt.* 218

Praxis huius informationis. 216. 217. *Paradigma.* 219

Informatio de promouẽdis ad gradus.

Magna fide ac diligentia a Prouinciali mittenda. 222. *Sumenda in viſitatione ordinaria ſingulorum Collegiorum.* 223

Non differenda. 223. *Triennio ſumenda poſt exactum tertiũ probationis annum, etiam de ijs, qui abſolutis ſtudijs ſunt Societatem ingreſſi.* 224. 225

Coadiutores ſpirituales proponuntur poſt ſeptennium in Societate exactum. 225. 170

Temporales poſt decimum Religionis, ætatis trigeſimum. 230. *A qualibus accipienda.* 226

Hi ſint minimum quatuor. 237 *Capita informationis de promouendis.* 228. *Pro Coadiutoribus temporalibus.* 230

Informationem Prouincialis cũ ſuis Cõſultoribus examinat, appo-

appoſito in ſingulis capitibus Conſultorum iudicio. 238

Si quis Conſultorum eum, de quo capitur informatio, non probe norit, aduocetur alius. 235

Claro, & diſtincto charactere ſcribatur informatio, cũ margine ſufficienti, cum anni nota. 239. 240. *Et Latine.* 213

Suum ipſe iudicium Prouincialis ſeorſim, & Conſultores ſeorſim diſtinctis literis ſcribant. 226

Nimirum an iudicent promouendum, & ad quem gradũ. 239. *& an ſtatim.* 240

Eundem ordinem retineant in literis, qui eſt in informatione. 240. *Et ſcribant diſtincto charactere.* 240

Quomodo ad Generalem reſcribendum de eorum gradibus qui adhuc pendent. 241

Scribat Prouincialis, a quibus informatoribus informationem acceperit, & cum quibus Conſultoribus examinauerit. 239

Moneat Informatores, & Conſultores, vt ſcribant ad Generalem, ſi quid ſciant, quod non cenſeant in Prouincia manifeſtandum. 227

Informationis huius praxis. 237. *ad* 241. *Paradigma.* 244. *ad* 249. *Paradigma formulæ ſcribendi de promouendis ſicut de aptis ad gubernandum.* 242

Informatio de promouendis non differenda, ſed ſtatim abſoluta viſitatione Prouinciæ ad Generalem mittenda. 223

Si cuius poſt legitimum tempus iuſtas ob cauſas non mittitur informatio, ſcribantur cauſæ cur non mittatur. 225

Opportune eam Prouincialis mittat; alioqui ei pœnitentia imponatur. 234

Qui exigunt rationem officij Prouincialis, inquirant an eam opportune miſerit, & an quem præterierit. 234

Eius qui mutatur in alienam prouinciam, in prouincia ſua ſumatur informatio. 235

Eum Prouincialis ſuus proponet, etiam ſi ſit in aliena Prouincia. 235. *Moneantur ij, quorum differtur promotio, de defectibus.* 236. *Idq. ſcripto.* ibid.

De quo Prouincialis moneat Generalem. 236. *Literæ Generalis de promouendis in libro conſeruentur, dum expediti fuerint ij, de quibus agitur.* 240

Cre-

Crebro a Prouincialibus legantur. 240. *Curet ut ſincere fiant informationes.* 235

Informatores.

Quales eſſe debeant. 211.212.156.157. *Ipſorum & Conſultorum conſcientia in informationibus oneratur.* 235
Qualitatis potius, quàm numeri informatorum habenda ratio. 235

Informatio de alienando.

Vide Alienatio, & Tractatus. 186

Inſtructio.

De promouendis ad ordines ſeruetur diligenter a Prouinciali, antequam Sacerdotes fiant. 49.61
Inſtructio de moribus eius, qui mutatur a Superiore mitten da. 50. *Oſtendatur inſtructio ijs, qui tertium annum ſunt peracturi.* 103

Inſtructor.

Sigillum habeat, & uideat eorum, qui in tertio anno probantur literas. 127
De profectu eorum qui probantur moneat Prouincialem. 111.112. 128. *Et Generalem.* 128
Quales exhortationes, & conferentias cum ijs habebit qui probantur. 125
A reſeruatis abſoluet. 124. *Pœnitentias ex deuotione concedere poterit.* 124. *Eius auctoritas.* 124

Inſtrumenta.

Inſtrumenta agendi itineris, & ſimilia, non ſint in cubiculis. 51

Interceſſiones.

Apud Superiorem de admittendo, retinendo, applicando, promouendo aliquo ex noſtris, cui & quatenus liceãt. 43
Inordinata valde pernicioſa. 42. *Ob eas ſuperiores ab eo, quod ſemel ſtatuerint, ne dimoueantur.* 44
Videm etiam Admonitor, Confeſſarius, Conſultores, Patrocinia.

Iter.

Iter facientium qua ſuffragia ſi decedãt. 8. *Pecunia iter facturis nec detur ad ſuperflua coemen-*

coemenda, nec permittantur eam ab externis accipere. 50

Eius rationem Superiori reddent. 59.60. *A quo abſolui poſſint, ſi in caſum reſeruatum incidant.* 87.88

Vide Caſus. Vide etiam Equus, & Inſtrumenta.

Laicus.

S*Ocius Magiſtri Nouitioru͂.* 110. *Vide Magiſter, & Socius.*

Lectio.

Lectionem libri ſpiritualis vrgeat Superior, ac Præfectus. 25

Commendatur operarijs. 72. *Ei dant tempus, qui in tertio anno probantur.* 127. *Qualis horum lectio, & quorum librorum eſſe debeat.* 107. 118 130

Legant hi ſingulis ſaltem me͂ſibus, quæ ſibi praſcribuntur. 117. 128

Lectiones ob deſcribendas pecuniam ne ſcholaſtici ab externis permittantur accipere. 51

Pecunia extraordinaria Collegio applicata ſubleuentur. 52

Legitima.

Legitima partis diſtributio. 33 34. *Vide Bona.*

Libri.

Librorum prohibitorum index Inquiſitorum ſeruetur a noſtris in Hiſpania. 1

Obſcœni, quamuis in Indice non prohibiti, non permittantur, & qua cum limitatione. 2. *Spirituales quidam no͂ paſſim.* 2

Nihil horum ſeruetur in Collegijs, niſi ex Prouincialis ſententia. 2.3

Qui aliquibus permittuntur, non ſint vbi ab alijs legi poſſint. 3. *Quinam ex his ſeruentur, moneatur Generalis.* 3

Non inſcribatur in libris, Ad vſum talis, &c. 52. *Quina͂ concedi poſſint, vt aſportentur.* 53

Copia librorum varij generis curetur in Collegijs. 73

Libros ſanctorum Patrum, vt deuotioni tantum ſeruiant, legere poterunt, qui in tertio anno probantur, & quos. 107 118. *& latius.* 130

Quinam libri ad inſtitutum pertinentes ijſdem concedi pote-

poterunt. 107. *Libri ſpiritualis lectio vrgeatur*. 25
Libri ordinationum pro Collegijs, aut Domibus ſex: pro Archiuio prouinciæ ſeptem. 142
Caſuum difficiliorum, quæ ex vrbe mittuntur, reſolutiones in librum referantur. 143. 146. *Libro notentur ſuſcepti a noſtris ordines ſacri*. 39. 146
Libro conſeruentur literæ Generalis de promouendis ad gradus, donec expediti fuerint, de quibus agitur. 240
Libri Muſici qui, & quales noſtris permittendi. 34. *Vide Muſica*.

Literæ.

Literæ quæ a noſtris ſcribuntur, diligenter a Superioribus legantur. 26. 27. *Ordinationes de ſcribendis literis ſeruentur*. 26
Materia literarum. 27. *Genus literarum*. *ibid*. *A Rectoribus ſubinde legenda*. 28
Quæ non permittenda. 28. *Quæ in literis vitanda*. *ibid*. *Quæ ad mediatos Superiores ſcribuntur, vel ab his accipiuntur, etiam ſponte oblata nullo modo legantur*. 29
Nec ea ijs oſtendantur. *ibid*. *Literis officioſis abſtineant, qui in tertio probantur anno*. 116
Eorum literas Inſtructor videat. 127. *Literæ Generalis de promouendis ſeruentur*. 240
Vide Informatio, & Libri. *Literæ annuæ*, *Vide Annuæ*.

Magiſter Nouitiorum.

Poteſt confeſſiones ſubditorum audire. 81. *Experimenta fieri a Nouitijs exacte curet*. 93
Experimentum exercitiorũ diu non differat. 93. *Iudicium eius de dimittendis magni faciat Prouincialis, nec de ſingulis conſultationẽ ineat*. 93
Coadiutores in externa quoque politia inſtituat. 94. *Præmoneat Nouitios cum mittũtur ad Collegia*. 95 *Exponantur ei a Prouinciali probandorũ tertij anni conditiones*. 103. & 104
Eius laicus ſocius ne ſe plus debito ingerat. 110. *Scribat ad Prouincialem, quomodo ſe gerant, qui in tertio anno probantur*. 128
Et ad Generalem. 128
Vide etiam Nouitius.
Magiſtri. *Vide Præceptores*.

Mi-

Miniſter.

Ad Prouincialem ſcribat quomodo ſe gerant, qui in tertio anno probantur. 128. *Ne nimium Coadiutores vrgeat.* 135
Miniſterio exerceantur futuri ſuperiores. 212

Miſſiones.

Ad loca vicina per duos, tresve dies hebdomadæ fieri poſſunt. 74. *Miſſiones doctrinæ Chriſtianæ fiant ab his, qui in tertio anno probantur.* 108. 125
Miſſionum occaſione mutentur Confeſſarij. 68. *Inſtructio pro ijs qui ad miſſiones mittuntur.* 197

Moniales.

Monialium Monaſteria ad excipiendas confeſſiones noſtri ne ingrediantur. 41

Mortificatio.

Mortificationum tabella tempore uacationum ſcholaſticis proponenda. 97
Ad mortificationem excitetur, ſi videntur relaxati. 97

Mulier.

Vide Fœminæ.

Muſica.

Muſici libri qui & quales noſtris permittendi. 3. *Eos ſuperior examinet.* 4

Mutatio.

Mutatio locorum etiam prætextu infirmitatis non procurãda. 12
Mutari non debet, qui male ſe geſſerit in aliquo loco, niſi prius ibi iuuetur. 50. *Eius, qui mutatur, ſuperior informationem mittat.* 50
Mutentur Confeſſarij miſſionũ occaſione. 68. *Et Coadiutores, qui prædia curant.* 134

Negotia.

Negotia aliena, qui Romã ueniunt, ne ſuſcipiant procuranda. 9

Notitia.

Notitia per confeſſionem habita nemini ad gubernationem utendum eſſe præcepit Sanctiſſimus D. Clemens viij. 79

Idem noſtris omnibus, & vt ſeruent, & ne contrarium doceant ſeuere iniungitur. 91

Nouitij.

Nouitys quæ bulla oſtendenda. 5. *Interdiu quoque per cubicula terni, vel quaterni diſtribuantur.* 35
Poteſt eorum confeſſiones Magiſter audire. 81. *Eorum bona ante abſolutum biennium ne vendantur.* 95
Ab eorum parentibus, vel tutoribus nihil in vſum domus exigatur. 95. *Cum ad Collegia mittuntur præmoneantur a Magiſtro.* 95
Sex probantur experimẽtis. 106 118. *Vide etiam Magiſter, & Probatio.*
Nouitiatum peragunt ſcholaſtici per biennium, Coadiutores per integrum annum. 94. *Vide etiam Domus, & Aula.*

Obedientia.

Obedientiæ præceptum confeſſarys quibus imponi poſſit. 64

Operarij.

Vide Confeſſarij, Concionatores, & alibi.

Oratio.

Præter horam aſſignatam, & alia operarys commendantur. 72

Ordinationes.

Ordinationes ſuas Prouincialis communicet Superiorum Cõſultoribus. 23
Quæ a Generali manant omnibus, & Superioribus & Conſultoribus. 23. 24. *Hæ, & Viſitatorum, & Prouincialium notantur libro peculiari.* 142. 145
Quomodo executioni mandentur Conſultores ſcribant. 22. 24

Ordines.

Suſcepti a noſtris libro notentur. 39. 146. *Antecedunt tertium probationis annum.* 105
Ad hos non promouentur in ipſo tertio probationis anno, niſi ſint diaconi. 105. *Vide etiam Sacerdotes.*

Papyrus.

Papyri forma, qua Hiſtoria, & vota mittũtur Romã. 17

Paradigmata.

De aptis ad gubernandum. 219 *De promouendis.* 243. *Catalogi rerum.* 251. 252. *Celebrandi contractus.* 186

Patria.

Patria adeunda facultatẽ abſque vrgenti cauſa, quæque moram non patiatur Prouincialis non concedet. 11. 12

Patrocinium.

Ne quis ineptus dimittatur, nemo ſucipiat. 92. *Nec patres grauiores ſcholaſticorũ: nec ſint ijs familiares.* 97

Vide etiam. 42. 43. *& Verbo Interceſſio.*

Paupertas.

Paupertatis votum violat, qui quantitatem vel alienat, vel vſurpat vt propriã, quæ furto ablata faceret peccatum mortale. 36

Eius puritas conſeruetur 50. 51 *Neceſſitatis ratio habeatur, ne commoditatum vſus introducatur.* 51

Veſtes duplices, & inſtrumenta itineris agendi ne ſint in cubiculis. 51. *Eius perfectioni repugnat horologia rotata habere, vel reliquiaria curioſa, vel imagines magni valoris, & ſimilia.* 52

Vel inſcribere in libris Ad vsũ talis. 52. *Vide etiam Bona, Dominium.*

Pecunia.

Pecuniam ad ſuperflua coemẽda noſtri iter acturi ne permittantur ab externis accipere. 50

Nec ſcholaſtici ad deſcribendas lectiones. 52. *Nec alij noſtri ad alios vſus.* 51. 52. *Potius iuuentur ſcholaſtici pecunia extraordinarie Collegio applicata.* 52

Pecunias pro victu concionatores non accipiant. 59. *Pecunia rei alienata, aut pretium cenſus Collegio reſtituti ad emendam rem ſtabilem conuertatur.* 188

Pœnitentes.

Inſtruantur mulieres ne hiſtorias narrent, ne inutilia repetant &c. 63. *Libellus potius iuuanda, quàm longo in Confeſſione ſermone.* 63

Fructus Pœnitentium procurãdus magis, quàm numerus. 68

Pœ-

Pœnitentia.

*Sacerdoti dimittenti ſocium imponatur.*64. *Et Prouinciali, niſi opportune informationem mittat promouendorum.* 234

Præceptores.

Noſtris ſcholaſticis aſſignandi, qui bono exemplo eos incitet ad virtutem. 96

Præfectus.

Præfectus Eccleſiæ, vel æditus ſuperiori ſignificet an quis Confeſſarius ſit ad vulgariũ confeſſiones minus affectus. 68

Præfectus concionum. 55.56. *Vide Concio.*

Præfectus rerum ſpiritualium. 24. *Eius inſtitutio.* 168. *Quinam ad id munus eligendus.* 168. *In Seminarijs qualis præficiendus.* 171

Vrgeat lectionem libri ſpiritualis. 25. *Fratres de ſpirituali profectu frequenter alloquatur.* 24

Coadiutores ſemel ſaltem in hebdomada. 33. *Qualis aſſignandus ſcholaſticis.* 96

Præfectus & Aſſiſtentes Congregationum. 190

Praxis.

Praxis informationum de aptis ad gubernandum. 216.217 *Et de promouendis.* 237. *ad* 241

Principes.

Principibus quid circa ſepulcra concedi poſſit. 10

Priuilegia.

Societatis in celebrandis contractibus retineantur. 184. *Firmiores hi ſunt, ſi iuxta ea fiant.* 184

Priuilegiorum Societatis compendium. 13. *Vide Compendium.*

Probatio tertij anni.

Maxime commendata ſit Prouinciali ob ingentem eius neceſſitatem, ac fructum. 102 113.121

Finis eius eſt in vita ſpirituali profectus. 102.114.118. *Inſtituta, quod plerumque ſtudiorum tempore feruor ſpiritus intepeſcat.* 102.104. 115

Schola affectus appellatur. 102 115.

115. *Eſt vltima probatio.* 103
Non diſpenſat in ea Prouincialis. 104. *Non differt ſine graui cauſa, idq. admonito Generali.* 104
Non tamen vltra anni ſpatium inconſulto Generali. 129. *Catalogum quam primum mittat eorum, qui illam non peregerunt.* 129
Subeunt illam quicunque vel Theologiæ, vel Caſuum ſtudia abſoluerunt. 104. 113. 114. *Quando quis cenſeatur abſoluiſſe.* 104
Eam tamen repetendorum ſtudiorum biennium antecedit. 104. *Sacri etiam omnes ordines.* 105. *Vide Ordines.*
Et examen de ſufficientia literarum neceſſaria ad profeſſionem. 224
Locus eius domus Nouitiorum. 105. *Non autem Domus profeſſa, vel Collegiũ.* 123. *Immo locus cum nouitijs non videtur idoneus.* 122. 123
Sit locus ſeparatus a Nouitijs ſub vnius Patris cura. 123. *Ibi tamen non pauciores probentur quàm decem, vel duodecim.* 123
Illam aggreſſuris declarat Prouincialis, aut Superior, qui defectus in ipſis ſtudiorum tempore notati ſint. 103
Inſtructionem oſtendat. 103
Non declaret quid peracta probatione ſint facturi. 103
Nec Conſultores, aut alij Patres id illis ſignificent vllo modo. 128
Nec ipſi id inquirant. 115. 128. *Suſcipienda non leuiter, aut perfunctoriè, ſed magno cum ſpiritualis profectus deſiderio.* 115. 117
Quem ſcopum ſibi in ea proponent. 115. 116. *Singulis ſaltem menſibus ſuam inſtructionem legant.* 117. 128
Quæ bullæ his oſtendendæ. 5. 107.
Quibus in rebus, generatim loquendo, exercendi ſint. 106
Exerceantur iiſdem omnino rebus, quibus Nouitij. 106. 115. 116. 119
Sex experimentis. 106. 118. *Initio ducto ab exercitijs ſpiritualibus.* 106. 118
Orationis tempus matutinum, ac pomeridianum idem ijs ac Nouitijs. 106. 118
A ſtudijs omnino abſtinebunt. 107. 118
Qui libri tum Patrum, tum Inſtituti concedi ijs poſſint, & ad quem finem. 107. 118. 130
Vide Libri. Omnes tamen Inſtru-

ſtru-

ſtructoris arbitrio. 131. *Conciones non habeant.* 108
Miſſiones tamen obeant Doctrinæ Chriſtianæ. 108
Confeſſiones per menſem audiant, qui Sacerdotes ſunt. 108
Non tamen in Domo profeſſa, vel Collegijs ordinarie. 108. *Non doceant in ſcholis.* 108
Exerceantur in miniſterijs culinæ, & alijs corporalibus ſicut Nouitii. 109. 119
Sint tamen moderata, & non qualia Nouitiorum. 127. *Eximuntur ab obligatione tonorum.* 111
Quatenus etiam ab obligatione doctrinæ, quæ Nouitijs fit. 110. 111. 125
Non tamen ab obligatione exhortationis, & repetitionis. 110
Cuiuſmodi exhortationes habebit is, qui illis præeſt. 125. *Quas item conferentias, & quas non.* 125. 126. 128 *Vide ſupra Conferentiæ.*
Habeant ipſi interdum de virtute aliquas exhortationes practice. 126
Qui probantur, ne cum externis, aut etiam noſtris colloquantur. 108. 119. *Neque inter ſe, aut cum Nouitijs indifferenter.* 108, 109. 119
Non tamen loquentur præſente ſocio cum externis. 109. *Deambulatum mitti non debent extraordinarijs diebus.* 109
Non diſcurrant per domum, ſed cubiculis ſe ſe contineant, & ſilentium ſeruent. 110. 120. *Legent ad menſam.* 110. 119
Recreationem cum Nouitijs agant, & qua moderatione. 111. 120. *Confiteantur ordinarie ſocio Magiſtri Nouitiorum.* 111
Rationem conſcientiæ Prouinciali, vel Rectori reddent. 111. *Memoriæ mandēt pſalmos, & epiſtolas Pauli.* 126
Dent tempus lectioni, & orationi. 127. *Vſum examinis particularis familiarē habeant.* 127
Abſtineant literis officioſis. 127. *Vide etiam Verbo Literæ, & Inſtructor.*
Superiores eorum, qui probantur, de profectu eorum Prouincialem moneant. 111. *Præſertim Magiſter Nouitiorum, Miniſter, & Conſultores.* 128. 129. *In ſecreto libro adnotet Prouincialis quomodo ſe gerant.* 129. *Crebro eos viſitet.* 128. *Moneat Generalem de profectu.* 128. 129

Mature educat qui non proficiunt. 128. Durat probatio annum integrum. 104. Prorogandum tempus cum ijs, qui non profecerint, vel deliberandum an retineri in Societate debeant. 103. 114

Procurator.

Romam ueniens hiſtoriam Collegij ferat. 17. Et Catalogũ rerum cum duplici perſonarum. 250. 251
Aliena negotia Romæ procurãda ne ſuſcipiat. 9

Promouendi ad gradus.

Promouendorum ad gradus informatio. Vide Informatio. Quæ bulla his, dum promouendi ſunt, oſtendenda. 5
Quorum differtur promotio, moneantur ſcripto de defectibus. 236
Literæ Generalis de his conſeruentur, donec expediti fuerint. 240

Promouendi ad ordines.

Promouendorum ad ordines inſtructionem Prouincialis diligenter ſeruet. 49. 50. 61
Non promoueantur, niſi qui ſtabiles ſunt, & in ſpiritu profecerint, quamuis exiſtimationis iacturam, niſi promoueantur, obtendant. 49
Moneantur Conſultores, ut ſcribant, an inſtructio de his ſeruetur. 50. Quid in promouẽdis neceſſario requiratur. 99
Si ea adſint, poterit Prouincialis adhibita conſultatione facultatem concedere, ut promoueantur, & monere Generalem. 100
Non promoueãtur in tertio anno probationis. 105. Vide Ordines, & Probatio.

Prouincialis.

De quibus officio functus rationem reddet. 147
Decernit, quid librorum, qui noſtris prohibentur, in Collegijs ſeruandum ſit, ac Generalem monet. 3
Cum ijs, qui ad Societatem redeunt, poteſt diſpenſare circa probationes. 7. Quatenus poſſit adeundæ patriæ facultatem concedere. 11. 12
Commodare poteſt noſtris legẽdum Compendiũ priuilegiorum. 14. Non tamen recudit illud Generalis iniuſſu. 13
Interroget in uiſitatione S periorem, an ſeruet quæ circa literas ſubditorum præſcripta

pta ſunt. 30
Quomodo ſe geret in mutationibus noſtrorum. 50
Curet applicari extra ordinariam pecuniam ad deſcribendas lectiones ſcholaſticorũ, qui ſubleuandi ſunt. 52
Ipſius eſt diſpenſare, ut ſeculares deuoti communicent bis in hebdomada. 65
In uiſitatione inquirit an ſeruentur, quæ de non inuiſendis fœminis ordinata ſunt. 67
Mutet interdum confeſſarios. 68. *Admittendorum delectũ habeat.* 92
Circa dimittendos magnifaciat iudicium Magiſtri Nouitiorum, nec de ſingulis conſultationem ineat. 92.93
Subſcribit tractatui, ſiue informationi de alienando. 187.
Videat an ſit ſufficiens numerus perſonarum, ut noua Sodalitas poſſit inſtitui. 191.
Quid obſeruabit circa ædificandum. 31
Quid circa literas annuas. 42. 137.138. *Quid circa diſtributionem bonorum, quæ a noſtris fit.* 32.
Quid circa reſeruatos caſus, & notitiam habitam per confeſſionem. 79. 86. 87. 90.
Quid circa mittendos catalogos. 251
Quid circa Coadiutores. 93.94
Circa concionatores. 58.59. 60. *Circa ſuos, ſuperiorumq. conſultores.* 23. 24. 37
Circa eos, qui examinantur ad profeſſionem. 232. *Circa uiſitationes fœminarum.* 64. 66.67
Circa gubernaturos, & informationes de his. 211. *ad* 215
Circa promouendos ad gradus. 222. *ad* 236. *Circa Magiſtrum Nouitiorum.* 93. 103
Circa interceſſiones, & patrocinia. 44. *Circa probationem tertij anni.* 102. 103. 127. 128. 129
Circa promouendos ad ordines. 49. 50. 61. 100. *De his omnibus Vide Verbis, Aedificare, Annua, Bona, Caſus, Notitia, Catalogus, Coadiutores, Concionatores, Conſultores, Examen, Fœmina, Gubernaturi, Informatio de aptis, Informatio de promouendis, Magiſter, Interceſſiones, Probatio, Promouendi. Multa etiam ad Prouincialem pertinentia. Vide Verbo Superior.*

Proximi.

Quibus maxime rebus iuuari poterunt. 73.74

Puellæ.

Puellularum quoque confeſſio per crates excipiatur. 62

Quadrageſimales cibi.

QVadrageſimalibus cibis qui veſci non poſſunt concionatores, extra noſtras Domos tunc temporis ne concionentur. 59

Quantitas.

Quanam vel alienata, vel vt propria vſurpata votum violet paupertatis. 36. *Vide Paupertas.*

Rector.

REctor, aut Procurator Collegij non tractent ipſi de applicatione bonorum a noſtris ſuo Collegio facienda ſed Prouincialem informet. 33

Quid ſeruabit cum petit facultatem alienandi bona Collegij. 186. 187. *Videat an ſit ſufficiens numerus perſonarũ cum Sodalitas noua inſtituenda proponitur.* 191

Reliqua Vide Verbo Superior.

Regulæ.

Vſu magis, ac praxi, quam ſcripto, chartisve declarantur. 211

Reliquiaria.

Curioſa noſtris ne permittantur. 52

Repetitio Studiorum.

Repetendorum ſtudiorum biennium tertij anni probationẽ antecedit. 104

Reſeruatio caſuum.

Vide Caſus.

Roma.

Romam qui veniunt aliena negotia procuranda ne ſuſcipiant. 9

Sacerdotes.

FAciant examen conſcientiæ matutinum, & qua exceptione. 6. *Exacte ſeruent regulam, vt prope ſe habeant ſocium, dum fœminarum confeſſiones in earũ domo excipiunt.* 15. 64. 65

Vide

Vide, Confeſſarius. Iuuenes ad biennium a ſuſceptis ordinibus in miniſterijs vt ordinarij operarij ne occupentur. 26

Præſertim vero ne mulierum, ſed virorum confeſſionibus dent operam. 61. 62. *Celebrant quo die vota ſcholaſticorum poſt biennium emittunt.* 38

Sacerdotes fieri non expedit niſi maturi ſint, etiam ſi obijciāt fieri ſuæ exiſtimationis iacturam, niſi promoueantur. 49

Inſtructio de promouendis antequam fiant Sacerdotes ſeruanda. 49. 50. 61. *Habetur.* 99. *Non fiant ſpe futuræ emendationis, niſi conſtet emendatio.* 61. *Vide Verbo Confeſſarius, & Promouēdi.*

Scholæ.

Scholas externorum adire interdum, & ibi exhortationes facere poſſumus. 74. *Scholæ affectus quanam ſit.* 102. 115

Scholaſtici noſtri.

Pecuniam ab externis ob deſcribendas lectiones ne permittantur accipere. 51. 52. *Subleuentur potius pecunia extraordinarie applicata.* 52

Cuiuſmodi conciones habebunt in Refectorio. 55. *Ab exercitijs ordinarijs ob illas non eximantur.* 56. *Vide Concio.*

Bona horum educatio magni momenti. 96. *Quales ſuperiores, Præfecti rerum ſpiritualium, ac præceptores his aſſignandi.* 96

Ne nimis colloquantur cum externis, nec aſſueſcant apud eos prandere, literas, vel munera dare. 97

Si relaxati videntur, excitētur ad mortificationem, ad exercitia, amoueantur a ſtudijs, commendetur illis indifferentia. 97. *Vide etiam Mortificatio, & Patrocinium.*

Scribere.

Formula ſcribendi ſeruāda. 158

Antequam ad Generalem ſcribant cum ſuis agēt Prouincialibus. 159. *Ne de re eadem bis ſcribant, reſponſo non expectato.* 160. *Quæ in literis ſoli ſcribendis ſeruanda.* ibid.

Ne in literis negotiorum ſecreta admiſceant. 161. *Quæ in literarū ſcriptione animaduertenda.* 162

Nomen & cognomen in calce ſcribendum. 163. *De Collegij*

gij & Prouinciæ nota in literis & faſciculis faciẽda. 163

Sepulcra.

Erigi in noſtris Eccleſiis non permittendum. 10. Vide Eccleſia.

Singularitates.

In victu, aut veſtitu concionatoribus ne permittantur. 59

Socius.

Socium omnino retineat Sacerdos, dum confeſſiones fœminarum in domo earũ audit. 15. 64

Etiam ſi ille extra remanere uelit. 65. Tenetur ſocius ſuperiori ſignificare an ſacerdos hanc regulam ſeruet. 65 Vide etiam Verbo Confeſſarius.

Socius concionatorum. 59. Socius laicus Magiſtri Nouitiorum. 110. Eiuſdem ſocius Sacerdos. 111

Socij Procuratorum ſoli ne egrediantur. 134

Sodalitas.

Sodalitas Romana Beatæ Virginis Annuntiatæ primaria. 189. Præpoſitus Generalis alias erigit, & huic aggregat. 190

Etiam plures in eodem loco, etiam in Reſidentijs. 190. Quid ſeruandum cum petitur aggregatio. 190. 191. Non aggregantur, niſi Rectori ac Prouinciali ſufficiẽs numerus perſonarum eſſe uideatur. 191

Indulgentiæ aliarũ Congregationum reuocatæ. 190. Quorum expenſis aggregationes ſcribendæ. 265. Nullos certos reditus admittere poſsũt. ibid.

Suffragia.

Pro morientibus in itinere Indico, aut dum iter facerent in Europa, quæ. 8

Summula.

Summula Caſuum, & Biblia concedi poſſunt, ut è Collegio exportentur, & ſimiles libelli. 53

Supellex.

Requiritur, & alia præter cenſum ad Collegij fundationem. 207

Su-

Superior, præſertim localis.

Examinet libros muſicæ. 3. 4. *Moneat Prouincialem, vbi quis iter faciens deceſſit, vt fiant ſuffragia.* 8. *Legat compendium priuilegiorum.* 13

Quodnã ſuperioris munus præcipuum. 19. *Qualis deſideretur.* 211. *Magna ex parte gubernatio ex ſuperioribus localibus pendet.* 210

Hora conſiderationis ſingulis, aut alternis ſaltem diebus ſeuere iniungitur. 19. 20. 21. *Vide Hora.*

Communicantur ijs ordinationes Generalis, quas ipſi ſuis etiam communicant Conſultoribus. 23. 24

A Præfecto rerum ſpiritualium frequenter exigat, vt fratres de ſpirituali profectu alloquatur. 24. *Antequam ineat, exercitijs vacet.* 24

Vrgeat lectionem libri ſpiritualis. 25. *Neminem cogat ſibi vt confiteatur.* 25. *Non audiat confeſſiones ſubditorum, niſi vel ob reſeruatos, vel illis petentibus.* 79

Præter Magiſtros Nouitiorum. 81. *Diligenter legat literas, quæ ſcribuntur a noſtris.* 26 28. *quæ vero ad Superiores ſunt, vel a ſuperioribus, ne ſponte quidem oblatas legat.* 29

Nihil ædificet inconſulto Prouinciali. 31. *Non tractet de applicatione bonorum a noſtris ſuo Collegio facienda.* 33. 34

Antequam res grauiores ad Prouincialem ſcribat, agat cum ſuis Conſultoribus. 38

Ab eo quod ſemel ſtatuerit, interceſſionibus ne ſe dimoueri ſinat. 44. 45

Seueritatem cum benignitate miſceat. 44. *Ad ſuperiorem mittat inſtructionem de moribus eius, qui mutatur.* 50

Superfluam pecuniã iter acturis ne concedat. 50. *Neceſſitatis rationem habeat ne ſuperfluorum vſus introducatur.* 51

Pecuniam ab externis ad nullos vſus a noſtris permittat accipi. 51. 52. *Quos libros è Collegio aſportandos poſſit cõcedere.* 53. *Non ſinat noſtros tempus terere cõcionibus deſcribendis.* 54. 58

Non permittat conciones domeſticas aut carpi, aut immodice laudari. 57. *Non diſpenſet cum concionatoribus in cibis quadrageſimalibus.* 59

Viatici rationem a quouis repoſcet. 60. *Moneat in exhortatione*

tatione teneri ſocios ſignificare, an Sacerdos ſeruet regulam de ſocio retinendo. 64
Quo pacto ſe geret cum Sacerdote, qui hanc regulam non ſeruat. 65. Vide Confeſſari⁹.
Non concedit facultatem, ut ſeculares deuoti communicẽt bis in hebdomada. 65. Quomodo in uiſitatione fœminarum ſe geret. 66.67
Ferueat zelo animarum, promoueat illarum profectum, inuiſat interdum hoſpitalia & moribundos, nobiliores actiones cum ſuis diuidat. 73.74
Non poteſt reſeruare caſus, præter eos qui reſeruati ſunt. 78. 79. Quomodo ſe gerat circa ſubditorum confeſſiones, caſusq. reſeruatos. 79. ad 83. Vide Caſus.
Notitia per confeſſionem habita nullo modo ad gubernationẽ utatur. 79.99.91. Cui ſe ſiſtat, ſi ipſe incidat in caſum reſeruatum. 88. Vide Caſus.
Superior qualis ſcholaſticis aſſignandus. 96. Quomodo ſe gerat circa eos, qui in tertio anno probantur. 102.103. ad 129. Vide Probatio, & Inſtructor.
Moneat Prouincialem de profectu eorum, qui in tertio anno probantur. 128.129. & Generalem. ibid. Coadiutores alloquatur ſemel ſaltem in hebdomada. 133
Faciat illis ipſe conferentias, & quales. 133. Vide Conferentia. Seuere caueat ne Coadiutores a noſtris contemnantur. 134. Quid faciet circa annuas, & puncta earũ. 137 Vide Annua.
Curet ut Conſtitutiones in praxim deducantur. 211. Quomodo ſe gerat, qui præeſt examini eorum, qui ad profeſſionem examinantur. 211. Vide Examen, & Examinatores.
Superior tantũ contrahit, iuxta noſtra priuilegia, præterea nullus. 183. Vide Contractus, & Priuilegia.
Quid ſeruabit, cum petit facultatem alienandi bona Collegiorum. 186. Vide Alienatio.
Videat an ſit ſufficiens numerus perſonarum, quando noua Sodalitas inſtituẽda ſit. 191. In Superiorũ mutatione quæ Prouincialibus diligenter curanda erunt, & de quibus Generalis monendus. 46

Syndicus.

Syndici Confeſſariorũ aditui, & alij Sacerdotes. 63

Templum.

HAbeat locum patentem, in quo noſtri cum fœminis colloquantur. 62

Toni.

Qua ratione cum fructu in Collegijs fiant. 57. Aſſignetur thema quadrante circiter hora antea. 57

Eximuntur ab his, qui in tertio anno probantur. 111

Tractatus, ſiue Informatio.

Quomodo fiat de bonis Collegij alienandis. 187. Vide Alienatio.

Vacationes.

VAcationum tempore ſcholaſticis tabella mortificationum proponitur. 97

Viaticum.

Ad ſuperflua coemenda ne permittatur. 50. Nec niſi neceſſarium concionatoribus pro ſolo itinere. 59

Quiuis uiatici rationem ſuperiori reddet. 60

Viſitationes.

Concionatori uitandæ. 58. Omnibus fœminarum. 66. Et a Prouinciali prohibendæ. 67. Quatenus permitti, & a quo obiri poſſint. 66. 67. Vide Fœmina.

Viſitare infirmos. 74. Viſitatio Prouincialis. Vide Prouincialis.

Viſitator.

Curet ut gubernaturus antequam ineat, exercitijs uacet. 24. Prouincialem interroget an ſeruet, quæ circa literas ſubditorum præſcripta ſunt. 30

Vota.

An cum alijs renouent, qui redeunt ad Societatem. 7. Celebrant Sacerdotes dum uota ſcholaſticorum emittunt. 38

Vota ſolemnia, & ſimplicia, qui emittunt, in librum referuntur. 144. 145

Qua papyri forma Romam mittenda uota eorum, qui admittuntur ad gradus. 17

Votum Paupertatis qui uiolet. 36. Vide Paupertas.

LAVS DEO.